
Talousarvio vuodelle 2025 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2025–2027

Asiakirjanumero DKIR/831/02.00.01/2023

Kirkkohallituksen täysistunto 17.9.2024 ja 15.10.2024

Kirkolliskokous on hyväksynyt 7.11.2024 Kirkon keskusrahaston talousarvion vuodelle 2025 ja toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2027. Kirkolliskokouksen päätöksen mukaiset muutokset on merkitty punaisella tekstillä tähän asiakirjaan. Vuoden 2024 talousarvioluvut sisältävät kirkolliskokouksen hyväksymät 1. ja 2. talousarviomuutokset.

Sisällys

1. Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden yleinen kuvaus	4
1.1. Ovet auki yhteisöllisyydelle ja yhteistyölle	4
1.2. Kirkon keskusrahaston toiminnan lähtökohdat	4
1.3. Talouden lähtökohdat	6
1.3.1. Yleinen talouskehitys – ennuste.....	6
1.3.2. Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma	13
2. Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta	16
2.1. Kirkkohallitus	18
2.1.1. Kirkkohallituksen toiminnan lähtökohdat.....	18
2.1.2. Kohti visiota 2026: Kirkkohallituksen strateginen johtaminen	20
2.1.3. Kirkkohallituksen kärkihankkeet vuosille 2025–2026	23
2.1.3.1. Hiilineutraali kirkko: Kirkon energia- ja ilmastostrategia	25
2.1.3.2. Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön	27
2.1.3.3. Rekrytoinnin kehittäminen 2025–2026	28
2.1.3.4. Digi@Kirkko	31
2.1.4. Kirkkohallituksen ympäristöohjelma	34
2.1.5. Lapsivaikutusten arviointi (LAVA).....	35
2.1.6. Kirkkohallituksen talousarvio	37
2.1.7. Kirkkohallituksen yhteinen toiminta.....	38
2.1.8. Hallinto-osasto	44
2.1.9. Työmarkkinaosasto, Kirkon työmarkkinalaitos	50
2.1.10. Talousosasto	53
2.1.11. Toiminnallinen osasto	59
2.1.12. Ulkoasiain osasto	64
2.1.13. Kirkon viestintä	72
2.1.14. Kirkon tutkimus ja koulutus	80
2.1.15. Kyrkans central för det svenska arbetet.....	85
2.1.16. Piispainkokouksen kanslia	101
2.1.17. Arkkipiispan kanslia	105
2.1.18. Kirkolliskokous	110
2.1.19. Kirkon ulkosuomalaistyö	112
2.1.20. Kirkkohallituksen kiinteistöt ja toimitilat	114
2.2. Hiippakunnat	118
2.2.1. Hiippakunnallinen toiminta yhteensä	118
2.2.2. Turun arkkihiippakunta.....	120

2.2.3.	Tampereen hiippakunta	126
2.2.4.	Oulun hiippakunta.....	132
2.2.5.	Mikkelin hiippakunta	138
2.2.6.	Borgå stift / Porvoon hiippakunta.....	143
2.2.7.	Kuopion hiippakunta	152
2.2.8.	Lapuan hiippakunta.....	156
2.2.9.	Helsingin hiippakunta	162
2.2.10.	Espoon hiippakunta.....	166
2.2.11.	Tuomiokapitulien toimitilat.....	171
2.2.12.	Tuomiokapitulien yhteiset	174
2.3.	Avustukset, sopimus pohjainen yhteistyö ja jäsenmaksut.....	176
2.3.1.	Avustukset.....	176
2.3.1.1.	Avustukset seurakunnille	177
2.3.1.2.	Avustukset kouluttaville laitoksille.....	180
2.3.1.3.	Muut avustukset	181
2.3.1.4.	Sekalaiset avustukset.....	182
2.3.2.	Sopimus pohjainen yhteistyö.....	183
2.3.2.1.	Yhteistyösopimuksen tehneet järjestöt	183
2.3.2.2.	Muut sopimus pohjaiset yhteistyöhankkeet	183
2.3.3.	Jäsenmaksut	184
2.3.3.1.	Jäsenmaksut ja erityisavustukset kirkon kansainvälisille yhteistyöjärjestöille.....	184
2.3.3.2.	Muut jäsenmaksut	184
3.	Palvelukeskusmaksulla rahoitettava toiminta, Kirkon palvelukeskus	185
4.	Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta	192
5.	Omakatteiset rahastot ja muut sidotut rahastot	196
6.	Investoinnit	201
6.1.	Kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit.....	202
6.2.	Tietojärjestelmäinvestoinnit.....	203
7.	Rahoitustuotot ja -kulut	207
8.	Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma.....	208
9.	Sitovuustaso.....	210
10.	Päätösesitys	211

1. Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden yleinen kuvaus

1.1. Ovet auki yhteisöllisyydelle ja yhteistyölle

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteinen Ovet auki -strategia hyväksyttiin syyskuussa 2020 ja se on voimassa vuoteen 2026. Kokonaiskirkon strategian pohjalta laadittu Kirkkohallituksen strategia Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle ohjaa Kirkkohallituksen työtä. Hiippakunnat ovat myös huomioineet kirkon Ovet auki -strategian omista strategioissaan.

1.2. Kirkon keskusrahaston toiminnan lähtökohdat

Kirkon keskusrahaston talous jaetaan kirkon keskusrahastomaksuilla, Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) palvelumaksuilla sekä valtion rahoituksella rahoitettavaan toimintaan.

Kirkon keskusrahasto		
Kirkon keskusrahastomaksuilla rahoitettava toiminta <ul style="list-style-type: none"> • Kirkkohallitus • Hiippakunnallinen toiminta • Avustukset 	Palvelumaksuilla rahoitettava toiminta <ul style="list-style-type: none"> • Kirkon palvelukeskus 	Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta <ul style="list-style-type: none"> • Seurakuntien rahoitusosuus • Kulttuurihistorialliset arvokkaat rakennukset ja irtaimisto • Kirjuri-jäsentietojärjestelmä

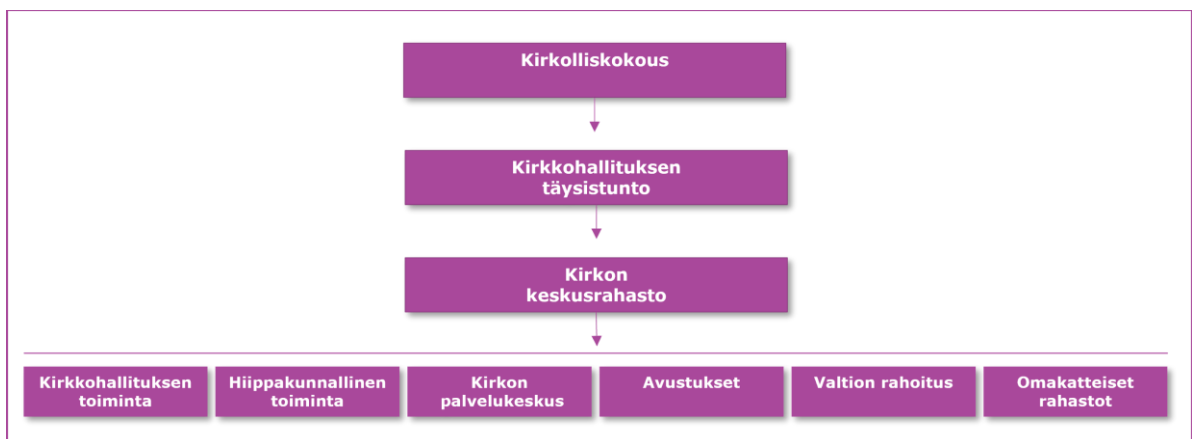
Kirkon keskusrahaston ylintä päätösvaltaa käyttää kirkolliskokous, johon kuuluu 109 edustajaa seuraavasti: 1) hiippakuntien piispat, 2) kenttäpiispa, 3) 96 hiippakunnista nelivuotiskaudeksi valittua edustajaa, joista 32 pappia ja 64 maallikkoa, 4) saamelaiskäräjien valitsema saamelaisten edustaja ja 5) valtioneuvoston määräämä edustaja.

Kirkkohallituksen viraston johtavalla viranhaltijalla, Kirkkohallituksen osastonjohtajalla ja kirkolliskokouksen toimikaudekseen valitsemalla lainoppineella asiantuntijalla on läsnäolo- ja puheoikeus kirkolliskokouksen täysistunnossa.

Kirkkohallituksen täysistunto toimii Kirkon keskusrahaston hallituksena. Kirkkohallituksen täysistunnon jäseniä ovat: arkkipiispa puheenjohtajana, piispainkokouksen valitsemat kaksi piispaa, kirkolliskokouksen valitsemat kaksi pappia ja yhdeksän maallikkojäsentä – yksi kustakin hiippakunnasta. Täysistunnon toimikausi on neljä vuotta.

Kirkon keskusrahasto käsittää Kirkkohallituksen toiminnan, hiippakunnallisen toiminnan, Kirkon palvelukeskuksen, avustukset, valtion rahoituksen ja omakatteiset rahastot.

Kirkon keskusrahaston organisaatio

1.3. Talouden lähtökohdat

1.3.1. Yleinen talouskehitys – ennuste

Kesäkuussa 2024 julkaistun valtiovarainministeriön talouskatsauksen mukaan Suomen talous supistui vuonna 2023 eikä kasva vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntyminen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa ennakoi kuitenkin lisäävän kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kuluista. Investointien arvioidaan kääntyvät kasvuun vuonna 2025. Bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan 1,6 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026, vaikka julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus vähentävätkin kotimaista kysyntää ja nostavat hintoja. Työllisyyden ennakoidaan laskevan hieman vuonna 2024. Työllisyyden kuitenkin arvioidaan kasvavan vuodesta 2025 lähtien kysynnän kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysasteen arvioidaan nousevan 73,9 prosenttiin ja työttömyysasteen ennakoidaan laskevan 6,9 prosenttiin.

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen taloudessa on merkkejä siitä, että taantuma olisi väistynyt ja kasvu olisi käynnistymässä hiljalleen. Keskimäärin Suomi ylittää kuitenkin vain nollakasvuun vuonna 2024. Kasvun kuitenkin arvioidaan voimistuvan vuoden 2024 loppupuolella ja vuosina 2025 ja 2026 talouden arvioidaan kasvavan pitkän aikavälin keskimääräistä vauhtia nopeammin.

Ensin kulutus ja myöhemmin myös investoinnit alkavat kasvaa, kun inflaatio on hidastunut ja myös korot ovat alentumassa. Lisäksi yritysten investoinnit puhtaaseen sähköön ja sitä käyttäviin tuotantolaitoksiin jatkuvat ja rakentaminen alkaa toipua poikkeuksellisen alhaiselta tasolta. Turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen suunnatut toimet kasvattavat puolestaan julkisia investointeja. Kun maailmankauppa kasvaa ja Suomen hintakilpailukyky on hyvä, myös Suomen vienti piristyy. Talouden elpyminen kasvattaa työvoiman kysyntää samalla, kun rakenteelliset uudistukset ja maahanmuutto kasvattavat työvoiman tarjontaa, ja työllisyys toipuu.

Lupaava yleiskuva on kuitenkin valtiovarainministeriön mukaan ehdollinen sille, ettei ikäviä yllätyksiä satu. Maailmantaloudessa on liikkeellä isoja muutosvoimia ja geopoliittikka on arvaamatonta. Kotitaloudet ja yritykset ovat alttiita säikähtämään uudelleen, jos uutiset maailmalta ja Suomen taloudesta ovat huolestuttavia. Syksyllä käynnistyy palkkaneuvotteluihin on ladattu jännitteitä. Asetelmassa on toki tilaa myös suotuisille yllätyksille, mutta niiden varaan ei voi rakentaa vastuullista taloudenpitoa.

Maailmantalous kasvaa ennustejaksolla melko nopeasti inflaation hidastuessa ja reaalityulojen kasvaessa. Yhdysvaltojen talouden vahva veto jatkuu, ja euroalueenkin odotetaan elyvän kasvuun kuluvan vuoden aikana. Kiinan verrattain nopea talouskasvu jatkuu haasteista huolimatta. Riskit talouden näkymiin painottuvat alasuuntaan ja liittyvät lähinnä geopoliittiseen kehitykseen. Maailmantalous kasvaa 3,1 prosenttia vuosina 2024 ja 2025. Euroalueen talouden arvioidaan kasvavan 0,8 prosenttia vuonna 2024, ja kasvu kiihtyy 1,6 prosenttiin vuonna 2025.

Kirkon jäsenmäärän ja kirkollisveron kehitys

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenmäärän ennustetaan laskevan vuodesta 2023 vuoteen 2027 saakka noin 5,5 % (Kirkon tilastopalvelu). Jäsenmäärä on viime vuosina laskenut noin 50 000 jäsenellä / vuosi ja ennusteessa on arvioitu saman kehityksen jatkuvan.

Kirkon keskusrahaston talouden perusta on riippuvainen keskeisesti seurakuntien keräämän kirkollisveron määrästä. Jäsenet rahoittavat kirkon ja sen seurakuntien toiminnan pääosin maksamallaan kirkollisveroilla. Vuonna 2025 Kirkon keskusrahaston keskusrahastomaksu määräytyy vuoden 2023 maksuunpannun laskennallisen kirkollisveron perusteella. Laskennallinen kirkollisvero puolestaan lasketaan jakamalla verotulokertymä kirkollisveroprosentilla. Kirkon keskusrahaston saaman keskusrahastomaksun määrän kehittyminen tulevaisuudessa on suoraan riippuvainen kirkollisverokertymän kehityksestä, ei niinkään jäsenmäärän kehityksestä. Keskusrahastomaksun määrän voidaan ennustaa kasvavan taloussuunnitelmakaudella seurauksena kirkollisverotulon positiivisesta kehityksestä.

Kirkon jäsenmäärä 2023 ja ennuste vuosille 2024–2040

Vuosi	Jäsenmäärä	Lasku ed. vuoteen
31.12.2023	3 559 811	
Ennuste 2024	3 510 445	-1,4 %
Ennuste 2025	3 460 935	-1,4 %
Ennuste 2026	3 412 049	-1,4 %
Ennuste 2027	3 363 466	-1,4 %
Ennuste 2028	3 315 383	-1,4 %
Ennuste 2029	3 268 394	-1,4 %
Ennuste 2030	3 222 702	-1,4 %
Ennuste 2031	3 178 219	-1,4 %
Ennuste 2032	3 134 628	-1,4 %
Ennuste 2033	3 091 668	-1,4 %
Ennuste 2034	3 049 212	-1,4 %
Ennuste 2035	3 007 157	-1,4 %
Ennuste 2036	2 965 812	-1,4 %
Ennuste 2037	2 925 011	-1,4 %
Ennuste 2038	2 884 616	-1,4 %
Ennuste 2039	2 844 520	-1,4 %
Ennuste 2040	2 804 898	-1,4 %

Kirkon tilastopalvelun tasaisen kehityksen ennusteen mukaan jäsenmäärä laskee yhteensä -21,2 % vuodesta 2023 vuoteen 2040.

Seurakuntien talouskehitys

Kirkon keskusrahastomaksut vuonna 2025 määräytyvät vuoden 2023 maksuunpannun laskennallisen kirkollisveron perusteella. Perusmaksutuloilla rahoitetaan Kirkkohallituksen toiminta, hiippakunnallinen toiminta sekä avustukset. Kirkon keskusrahastoon kuuluvan Kirkon palvelukeskuksen toiminta rahoitetaan palvelumaksuilla.

Vuoden 2023 kirkollisverojen tilitetty määrä nousi +11,3 % ja maksuunpantu vero ennakotiedon mukaan +7,9 %. Kumulatiivinen vuoden 2024 verotulokertymä (31.7.2024) on 2,2 % suurempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan. Vuoden 2023 verotulojen kasvu oli hyvin poikkeuksellinen, mikä johtui korkeasta inflaatiosta ja sen seurauksena tehdyistä palkkaratkaisuista ja eläkkeiden noususta. Verotulojen kasvuun vaikutti myös 1.1.2023 voimaan tullut sote-verouudistus ja seurakuntien tekemät ratkaisut kirkollisveron suhteen.

Suunnitelman taloudelliset lähtökohdat

Koska seurakuntien verotulot kasvoivat vuonna 2023 yli 11 prosenttia, arvioidaan keskusrahastomaksun tuoton kasvavan vastaavasti vuonna 2025. Vuodelle 2025 keskusrahastomaksun tuotoksi arvioidaan 48,9 milj. euroa, jossa on kasvua vuoteen 2024 yhteensä 5,1 milj. euroa.

Kirkolliskokouksen määrittämän talouden tasapainottamistavoitteen mukaan Kirkon keskusrahaston tulee olla tasapainossa siten, että Kirkon keskusrahastomaksu kattaa toimintakatteen ja poistot. Rahoitustuotoilla rahoitetaan Kirkkohallituksen kärkihankkeet. Kirkon keskusrahaston taloutta tasapainotettiin lähes 3 milj. eurolla vuosina 2021–22 laaditun talouden tasapainottamissuunnitelman pohjalta ja suunnitelman laatimisen jälkeen toteutetuissa tuta-neuvotteluissa sovituin säästökeinoin.

Kirkkohallituksen osastojen ja erillisyyksiköiden sekä tuomiokapitulien vuoden 2025 talousarviokehyksiä on korotettu + 5 %. Avustusosion kehystä on korotettu + 5,6 % kun otetaan huomioon satunnaisluonteiset rakennusavustukset.

Talousarviokehityksen + 5 %:n korotus sisältää palkankorotuksiin arvioidun 2,5 %:n lisäyksen.

Vuoden 2025 talousarvion toimintakatteeseen sisältyvät seuraavat kertaerät: piispainkokouksen kansliassa toteutettu Saamelaiset kirkossa -hankkeen loppuunsaattaminen (50 000 euroa), Turun arkkihiippakunnan pyhiinvaellushanke (20 000 euroa), suomalaisen kirkollisen elämän ja julkishallinnon 750-vuotisjuhlavuosi; Sydämen sivistystä (83 000 euroa), Oulun tuomiokapitulien saamelaisten kirkkopäivät Norjan Altassa (21 000 euroa) ja Turun tuomiokirkon peruskorjaus (1 000 000 euroa) sekä Kirkon viestinnän (ml. hallinto-osaston ja ruotsinkielisen työn keskuksen tarpeet) seurakunta-vaalien investointimenoihin kuulumattoman osan (90 000 euroa) ja hallinto-osaston sähköisen äänioikeusrekisterin investointimenoihin kuulumattoman osan (35 000 euroa).

Kirkon verotulojen ja keskusrahastomaksun kehitys

Vuoden 2025 keskusrahastomaksu määräytyy vuoden 2023 laskennallisen kirkollisveron perusteella. Laskennallinen kirkollisvero lasketaan jakamalla seurakuntakohtainen verotulo tuloveroprosentilla. Vuoden 2023 maksuunpantu laskennallinen kirkollisvero on noin 754 miljoonaa euroa. Tämän perusteella keskusrahastomaksun arvioidaan vuonna 2025 olevan noin 48,9 miljoonaa euroa.

Talusanalyysien perusteella (FCG 29.8.2024) kirkollisveron määrä kasvaisi suunnitellukaudella 2025–2027 ja vielä vuoteen 2030 asti. Vuodesta 2023 vuoteen 2024 verotulot kasvaisivat noin 1,6 % ja vuodesta 2024 vuoteen 2025 yhteensä 6,4 %. Tämän jälkeen kasvun arvioidaan tasoittuvan noin 1,5–2,0 prosenttiin per vuosi.

Verotulojen kasvu vuosina 2021–2030

Verotulojen kasvu vuodesta 2021 vuoteen 2030 arvioidaan olevan noin 33,3 %.

Vuosi	Verotulot (1 000 euroa)	Kasvu ed. vuoteen
2021	911 635	
2022	928 331	1,8 %
2023	1 033 514	11,3 %
2024	1 050 109	1,6 %
2025	1 117 230	6,4 %
2026	1 138 368	1,9 %
2027	1 160 760	2,0 %
2028	1 181 622	1,8 %
2029	1 198 200	1,4 %
2030	1 214 808	1,4 %

Kirkon keskusrahastomaksun kasvu

Kirkon keskusrahastomaksun arvioidaan kasvavan vuodesta 2024 vuoteen 2027 noin 20,3 % ja vuodesta 2025 vuoteen 2027 noin 7,8 %.

(1 000 euroa)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Maksuprosentti	6,50 %	6,50 %	6,50 %	6,50 %	6,50 %
Kirkon keskusrahastomaksut	42 912	43 800	48 900	49 510	52 700
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-), euroa	-329	-1 651	2 210	1 210	1 940

Kirkon keskusrahaston talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	138 233 801	140 673 688	122 659 135		
Korvaukset	122 707 000	124 178 000	105 075 000		
Myyntituotot	27 356	90 000	7 000		
Maksutuotot	1 140 753	1 372 000	1 538 200		
Vuokratuotot	442 495	430 878	396 077		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	856 667	1 090 000	1 090 000		
Tuet ja avustukset	122 212	233 100	198 133		
Sijoitustuotot	895 394	259 520	278 800		
Muut toimintatuotot	10 993 381	12 060 190	13 004 925		
Sisäiset tuotot	1 048 545	960 000	1 071 000		
Toimintakulut	-181 442 283	-186 537 362	-169 763 652		
Henkilöstökulut	-31 192 234	-32 475 446	-33 808 739		
Palkat ja palkkiot	-24 118 015	-24 932 283	-26 128 870		
Henkilösivukulut	-7 209 373	-7 365 782	-7 740 887		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	135 154	-177 381	61 018		
Palvelujen ostot	-16 354 332	-18 002 144	-17 871 742		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 048 545	-960 000	-1 071 000		
Vuokratulut	-1 965 818	-1 849 730	-1 947 500		
Aineet ja tarvikkeet	-890 196	-810 440	-791 634		
Annetut avustukset	-129 285 772	-132 304 200	-114 160 050		
Sijoituskulut	-34 693		-200		
Muut toimintakulut	-670 692	-135 402	-112 787		
Siirto omakatteeseen rahastoon	-195 271	-37 250	-106 480		
TOIMINTAKATE	-43 403 753	-45 900 924	-47 210 997	-48 600 000	-51 010 000
Kirkon keskusrahastomaksu	42 911 760	43 800 000	48 900 000	49 510 000	52 700 000
Rahoitustuotot- ja kulut	1 232 771	1 200 000	1 200 000	1 000 000	1 000 000
Korkotuotot	397 923	754 000	528 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	640 446	610 000	673 000		
Muut rahoitustuotot	724 569	700 000	688 000		
Arvonalentumiset sijoituksista	424 841		286 000		
Korkokulut	-6 762				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-858 453	-779 000	-884 000		
Muut rahoituskulut	-89 793	-85 000	-91 000		
VUOSIKATE	740 778	-900 924	2 889 003	1 910 000	2 690 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 069 368	-750 000	-679 000	-700 000	-750 000
TILIKAUDEN TULOS	-328 591	-1 650 924	2 210 003	1 210 000	1 940 000

Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma 2025

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	741	-901	2 889	1 910	2 690
Tulorahoituksen korjauserät					
Yhteensä	741	-901	2 889	1 910	2 690
Investoinnit					
Pysyvien vastaavien myyntitulot					
Investointimenot	-793	-790	-1 841	-1527	-642
Sijoitukset					
Yhteensä	-793	-790	-1 841		
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-52	-1 691	1 048	383	2 048
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Lyhytaikaisten velkojen muutos	1 737				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Pitkäaikaisten saamisten muutos	1				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	33				
Muut maksuvalmiuden muutokset	121	100	94		
Yhteensä	154				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	1 891	100	94		
Rahavarojen muutos	1 839	-1 591	1 142	383	2 048
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	47 627	42 005	48 770	49 153	51 201
Rahavarat 1.1.	45 788	43 296	47 627	48 770	49 153
	1 839	-1 291	1 142	383	2 048

Talousarvio 2025 rahavarat 1.1. tilipäätöksen 2023 mukaisesti.

1.3.2. Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma

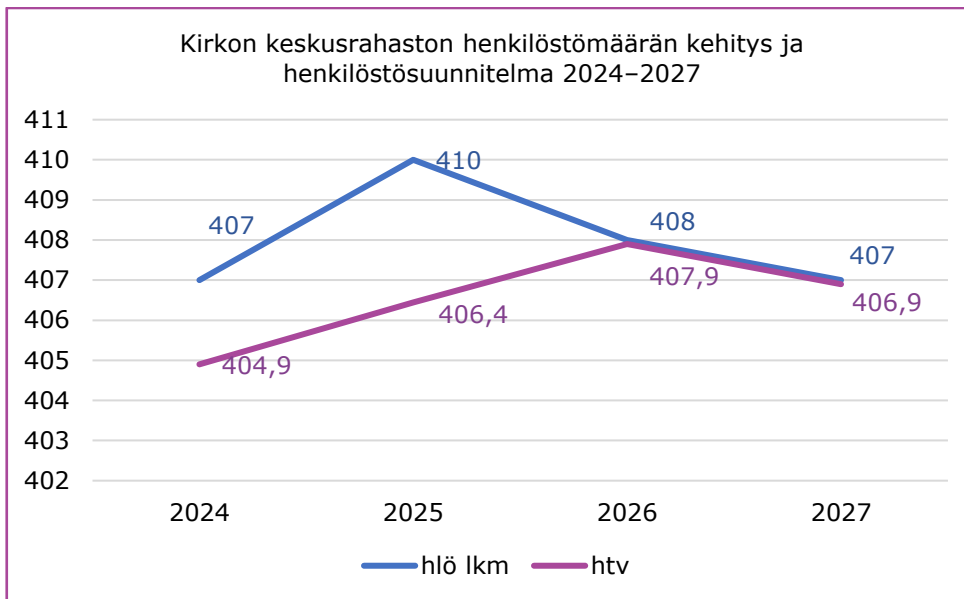
Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on, että organisaatiossa työskentelee oikea määrä henkilöitä oikeissa tehtävissä. Henkilöstösuunnittelulla ennakoidaan henkilöstön kehittämistarvetta sekä henkilöstökustannuksia. Henkilöstösuunnitelma perustuu organisaation strategisten ja toiminnallisten tarpeiden mukaisen määrällisen ja laadullisen henkilöstötarpeen määrittelyyn.

Taloudelliset resurssit ovat tiukemmalla, toimintaympäristö ja työnteon tavat muuttuvat jatkuvasti. Tämä asettaa paineita henkilöstömäärän supistamiselle. Samalla strategiatyö ja strategisten tavoitteiden toimeenpano vaativat priorisointia ja kykyä kehittää työskentelytapoja, rakenteita ja toimintamalleja. Tehtävien sisältöjä ja työnkuvia on uudistettava jatkuvasti. Osaamisen johtamiseen ja kehittämiseen on panostettava tavoitteellisesti ja systemaattisesti. Lisäksi hallintokulttuuria on edelleen kehitettävä. Teknologian uudistuminen ja digitalisaation mahdollistamat hyödyt on otettava täysipainoisesti käyttöön. Henkilöstöltä edellytetään itseohjautuvuutta ja resilienssiä. Koko organisaation on panostettava muutosjohtamiseen, henkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä työhyvinvointiin.

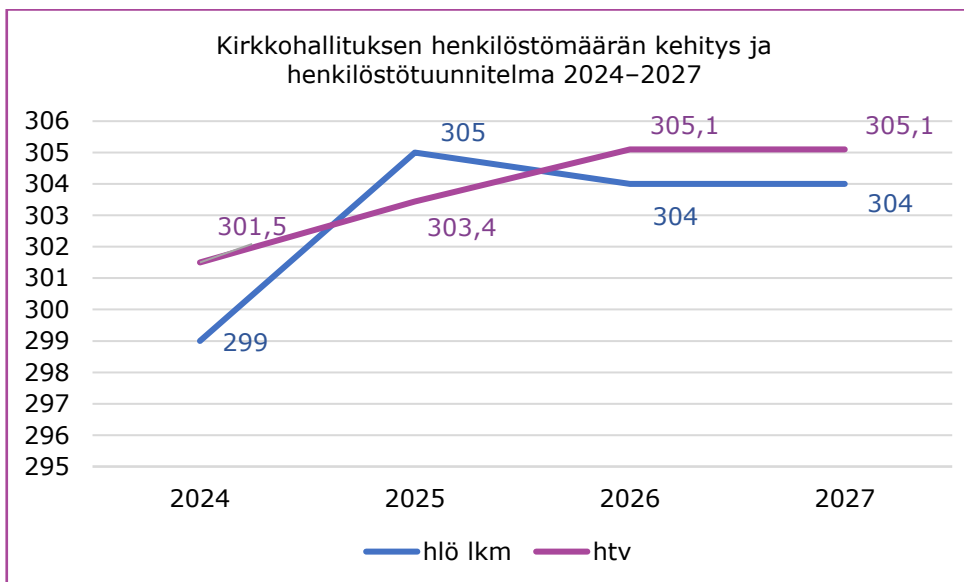
Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma on laadittu vuosille 2025–2027. Vuoden 2024 luvut kuvaavat elokuun 2024 tilannetta. Henkilöstösuunnitelman perusteella Kirkkohallituksen henkilöstömäärä vuonna 2025 on 303,44 henkilötyövuotta. Henkilöstömäärä tulee kasvamaan vuoteen 2027 yhteensä 1,66 henkilötyövuodella Kirkon palvelukeskuksen palvelulaajennusten kysynnän lisääntymisestä johtuen. Henkilöstösuunnitelman perusteella Tuomiokapitulien henkilöstömäärä vuonna 2025 on 103 henkilötyövuotta. Tuomiokapitulien henkilöstömäärä pienenee 1,2 henkilötyövuodella vuoteen 2027.

Vuositasolla henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien määrän vaihtelua selittävät määräaikaisten projektitehtävät, virka-, opinto- ja perhevapaat ja näiden vapaiden ajaksi rekrytoitu määräaikainen henkilöstöresurssi sekä kausityöntekijät.

Kirkon keskusrahaston henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2024–2027

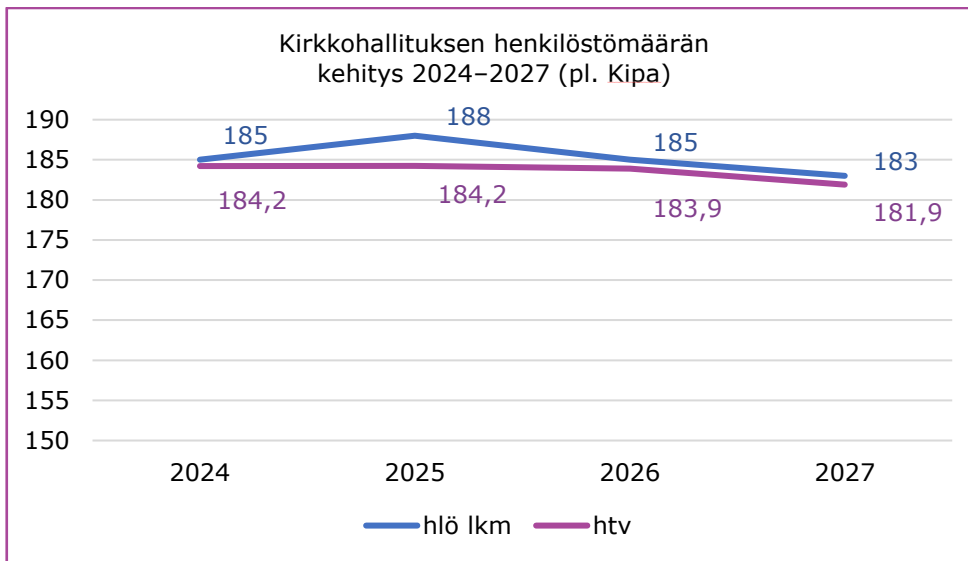

Kirkkohallituksen henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2024–2027 (ml. Kirkon palvelukeskus *)

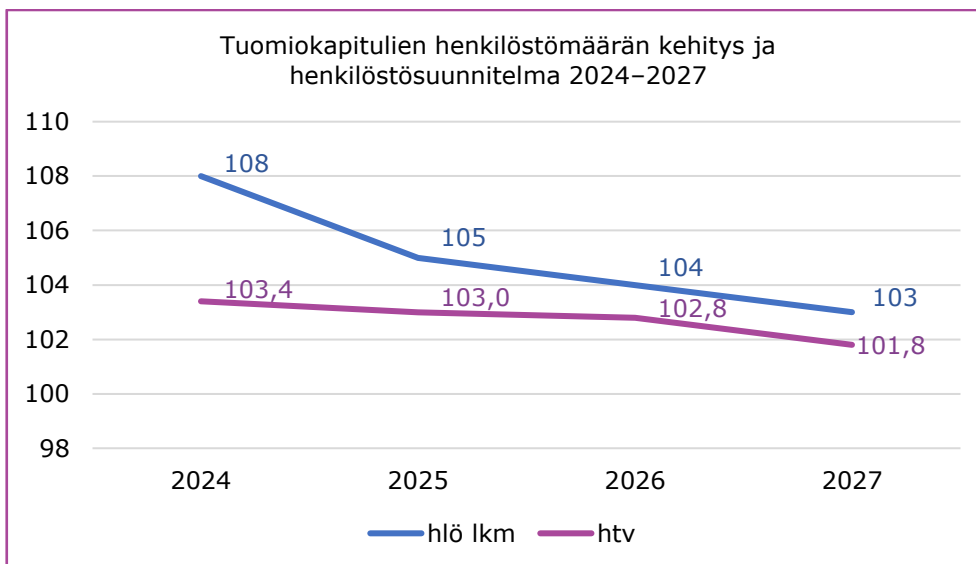
* Henkilöstömäärä tulee kasvamaan vuoteen 2027 yhteensä 1,66 henkilötyövuodella Kirkon palvelukeskuksen palvelulaajennusten kysynnän lisääntymisestä johtuen.

Kirkkohallituksen henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2024–2027 (pl. Kirkon palvelukeskus *)

* Kirkon palvelukeskuksen henkilöstöstä kerrotaan tarkemmin luvussa 3 "Palvelukeskumaksulla rahoitettava toiminta, Kirkon palvelukeskus".

Tuomiokapitulien henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2024–2027

Henkilötyövuosi, htv: Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Raportoinnissa on käytetty tietoja, jotka sisältävät ko. kalenterivuoden työajan, josta on vähennetty keskeytykset.

2. Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta

Kirkon keskusrahasto on kirkon yhteinen rahasto, jonka varoja käytetään keskusrahaston talousarvion mukaisesti (Kirkkolaki (652/2023) 5 luku, 9 §):

- 1) taloudellisesti heikossa asemassa olevien seurakuntien ja seurakuntayhtymien tukemiseen sekä seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntarakenteen kehittämiseen;
- 2) hautaustoimesta, väestökirjanpidosta sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyvistä tehtävistä seurakunnille ja seurakuntayhtymille aiheutuvien kustannusten rahoittamiseen;
- 3) hiippakuntien ja kirkon keskushallinnon menoihin;
- 4) kirkon yhteisiin tarkoituksiin sekä muiden lakiin ja sitoumuksiin perustuvien kirkon menojen suorittamiseen.

Kirkon keskusrahastomaksun tulee kattaa Kirkkohallituksen ja hiippakuntien toiminta, keskusrahastosta maksettavat avustukset ja poistot. Talousarvio on laadittu siten, että keskusrahastomaksu riittää kattamaan toiminnan nettokulut (tuotot – kulut = toimintakate) ja poistot kuten kirkolliskokous on edellyttänyt.

Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettavan toiminnan talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	4 871 860	4 478 168	4 557 335		
Korvaukset	46 000	45 000	45 000		
Myyntituotot	27 356	90 000	7 000		
Maksutuotot	1 140 745	1 372 000	1 538 200		
Vuokratuotot	278 350	267 578	228 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	339 935	163 000	155 000		
Tuet ja avustukset	94 080	211 800	172 550		
Sijoitustuotot	83 078		0		
Muut toimintatuotot	2 068 207	1 640 790	1 628 085		
Sisäiset tuotot	794 110	688 000	783 000		
Toimintakulut	-48 229 529	-50 342 092	-51 756 332		
Henkilöstökulut	-25 030 449	-25 788 746	-26 496 393		
Palkat ja palkkiot	-19 459 401	-19 856 583	-20 598 996		
Henkilösivukulut	-5 791 114	-5 841 882	-6 059 990		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	220 067	-90 281	162 593		
Palvelujen ostot	-11 755 873	-12 410 374	-11 896 718		
Palvelun ostot - sisäiset	-402 221	-275 000	-311 000		
Vuokratulut	-1 536 656	-1 552 230	-1 641 000		
Aineet ja tarvikkeet	-820 847	-742 240	-717 734		
Annetut avustukset	-8 020 367	-9 458 200	-10 580 700		
Muut toimintakulut	-663 115	-115 302	-112 787		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-45 839	-37 000	-12 000		
TOIMINTAKATE	-43 403 508	-45 900 924	-47 210 997	-48 600 000	-51 010 000
Kirkon keskusrahastomaksu	42 911 760	43 800 000	48 900 000	49 510 000	52 700 000
Rahoitustuotot- ja kulut	1 232 771	1 200 000	1 200 000	1 000 000	1 000 000
Korkotuotot	397 923	754 000	528 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	640 446	610 000	673 000		
Muut rahoitustuotot	724 569	700 000	688 000		
Arvonalentumiset sijoituksista	424 841		286 000		
Korkokulut	-6 762				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-858 453	-779 000	-884 000		
Muut rahoituskulut	-89 793	-85 000	-91 000		
VUOSIKATE	741 023	-900 924	2 889 003	1 910 000	2 690 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 069 368	-750 000	-679 000	-700 000	-750 000
TILIKAUDEN TULOS	-328 345	-1 650 924	2 210 003	1 210 000	1 940 000

2.1. Kirkkohallitus

2.1.1. Kirkkohallituksen toiminnan lähtökohdat

Kirkkolain (652/2023) 5 luvun 7 §:n mukaan kirkkohallituksen tehtävänä on hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa sekä muut tehtävät, joista säädetään kirkkolaissa tai muussa laissa tai kirkkojärjestyksessä tai jotka eivät kuulu muulle kirkon viranomaiselle. Kirkkohallitus hoitaa kirkon suhteita valtioon ja muuhun yhteiskuntaan, valvoo kirkon etua ja antaa valtioneuvoston kirkolta pyytämät lausunnot, jollei kirkkolain 2 §:n 2 momentista muuta johdu. Kirkkohallitus edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa sekä tekee kirkon puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet, jollei kirkkolain 4 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdasta muuta johdu.

Kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luku 13 § mukaan kirkkohallituksen tehtävänä on:

- 1) toimia kirkon keskusrahaston hallituksena;
- 2) valmistella asioita kirkolliskokoukselle sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta;
- 3) edistää kirkon toimintaa ja seurakuntien työtä;
- 4) antaa tarkempia määräyksiä sen lisäksi, mitä kirkkolaissa ja muualla kirkkojärjestyksessä säädetään:
 - a) viranhaltijalta vaadittavasta tutkinnosta ja kirkon työntekijöiden täydennyskoulutuksesta, jollei 10 §:stä muuta johdu;
 - b) seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirjanpidosta ja palkanlaskennasta;
- 5) hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien ja kirkon keskusrahaston sekä kirkon eläkerahaston kirjanpito ja palkanlaskenta sekä niihin liittyvä maksuliikenne;
- 6) hoitaa kirkollisiin tarkoituksiin määrättyjä rahastoja sekä ottaa vastaan kirkolle lahjana ja testamenttina annettua omaisuutta;
- 7) määrätä, mihin yleisiin tarkoituksiin kolehteja on pääjumalanpalveluksissa kannettava;
- 8) päättää ulkomaisten opintojen, koulutuksen tai ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta ja rinnastamisesta sekä tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta, joita evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 11 §:ssä tarkoitetaan;
- 9) perustaa ja lakkauttaa kirkkohallituksen virat, jollei 9 §:stä muuta johdu;
- 10) julkaista kirkon säädöskokoelmassa siihen otettavat säädökset.

Kirkkohallituksen visio 2026

Kirkkohallitus on rohkea uudistaja ja edelläkävijä kirkon parhaaksi.

Kirkkohallituksen missio

Edistämme uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoitamalla ja kehittämällä kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa.

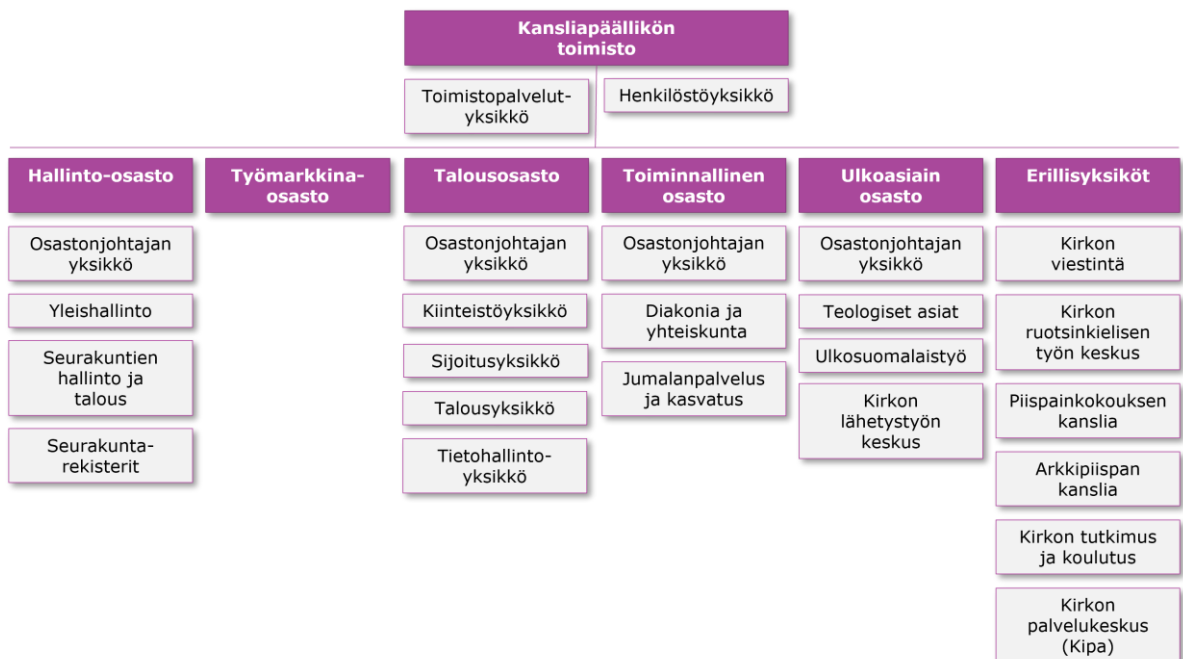
Kirkkohallituksen arvot

Usko: Liitymme maailmanlaajaan Kristuksen kirkkoon ja sen uskoon.

Toivo: Vahvistamme luottamusta tulevaisuuteen.

Rakkaus: Toimimme vuorovaikutteisesti, vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Kirkkohallituksen organisaatio

2.1.2. Kohti visiota 2026: Kirkkohallituksen strateginen johtaminen

Kokonaiskirkon strategian pohjalta laadittua Kirkkohallituksen strategiaa Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle toteutetaan osana Kirkkohallituksen päivittäistä johtamisjärjestelmää. Strategiaa edistetään Kirkkohallitus 2026 -prosessin avulla. Kirkkohallitus 2026 -prosessissa keskeisessä asemassa on edelleen tiedolla johtaminen.

Kirkkohallituksen henkilöstön Ovet auki -strategiapajoja jatketaan myös vuonna 2025. Strategiapajojen painopiste on seuraavaan strategiakautteen valmistautumisessa. Sekä kirkon että Kirkkohallituksen uuden strategian valmistelu käynnistyy vuonna 2025. Strategian ohjausryhmä ja työryhmä aloittavat työnsä keväällä 2025. Strategia laaditaan kirkon kenttää laajasti osallistaen. Kirkkohallituksen strategiaa laadittaessa huomioidaan henkilöstön osallistaminen prosessin alusta saakka. Työssä hyödynnetään syksyllä 2024 valmistuvan kirkon nelivuotiskertomuksen tuloksia.

Kokeilutoiminnan avustukset kannustavat seurakuntia innovatiivisiin avauksiin, joissa toteutuu tiivis yhteistyö yksittäistä seurakuntaa laajemman verkoston kanssa. Kokeilutoiminnasta opittua levitetään kaikkien kirkon toimijoiden hyödyksi. Kärkihanketoimintaa jatketaan vuonna 2025.

Osana toiminnan ja talouden suunnittelua kukin Kirkkohallituksen osasto/erillisyksikkö arvioi oman työnsä vaikuttavuutta sekä asettaa mittareita tavoiteltujen vaikutusten

seurantaan. Lisäksi arvioidaan, mitä osaamista tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi tarvitaan.

Kirkkohallituksen johtoryhmä on asettanut Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle -strategian pohjalta yhteiset tavoitteet, jotka ohjaavat osastojen/erillisyyksikköjen toiminnan ja talouden suunnittelua vuonna 2025.

Kirkkohallituksen yhteiset tavoitteet vuodelle 2025 ovat edellisen vuoden tapaan:

Tavoite 1: Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita

Mittarit/arviointikriteerit:

- a. Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä luotu.
- b. Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita (srk-palaute, osaamistason muutos/HR seuranta).
- c. Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoitavuus ja laatu/palauteseuranta).
- d. Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).
- e. Kirkolliskokouksen päätöksenteon laatu on varmistettu (valmistelutyön taso, edustajien osallistaminen, palaute).

Tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla

Mittarit/arviointikriteerit:

- a. Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastualueet on selkeästi määritelty (palauteseuranta).
- b. Seurakuntademokratiaa on edistetty (seurakuntavaalien uudistus, ehdokkaiden määrä/edustuksellisuus, äänestysaktiivisuus).
- c. Seurakuntien rakenneuudistuksia on tuettu (uudistusten lkm, laajuus).
- d. Seurakuntien talouden tasapainottamista on tuettu (talousluvut, kehityssuunta).
- e. Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihankkeet/lkm).
- f. Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä (mittareiden seuranta).
- g. Kirkon jäsenyys koetaan merkitykselliseksi ja jäsenmäärän lasku on hidastunut.
- h. Järjestöyhteistyön toimivuus on varmistettu (yhteistyösopimukset ja taso).

Tavoite 3: Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla

Mittarit/arviointikriteerit:

- a. Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa (vaikutusten arviointimalli luotu).
- b. Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm).
- c. Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).
- d. Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa (yhteistyöverkostot/lkm).

Kirkkohallituksen Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle -strategiakauden painopisteet:

1. Ovet auki ulospäin / painopisteet:
 - a) Vahvistamme kirkon roolia merkityksellisenä ja luotettavana toimijana osallistumalla aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä kehittämällä vaikuttamistoimintaamme.
 - b) Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.
 - c) Toteutamme ja koordinoimme ajankohtaista, avointa ja dialogista viestintää.
 - d) Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.
2. Ovet auki kirkkoon ja kasvuun / painopisteet:
 - a) Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.
 - b) Tuemme seurakuntia löytämään monimuotoisia tapoja toimia ja viestiä, jotta ihmiset voivat olla kristittyjä itselleen merkityksellisillä tavoilla.
 - c) Vahvistamme kirkon jäsenyyden merkityksellisyyttä ja lisäämme osallisuuden ja toimijuuden mahdollisuuksia.
3. Ovet auki kaikille / painopisteet:
 - a) Edistämme katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, ekumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.
 - b) Teemme kontekstuaalista teologiaa, jossa otetaan huomioon ekologiset muutokset, sosiaalinen eriarvoisuus ja kulttuurien moninaisuus.
 - c) Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.
4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille / painopisteet:
 - a) Hoidamme kumppanuuksia tavoitteellisesti yhteistä etua etsien.
 - b) Kehitämme järjestöyhteistyötä sopimus pohjaisesti ja kokeilemme uusia yhteistyön muotoja.
 - c) Työskentelemme ilmiölähtöisesti sekä Kirkkohallituksessa että yhteistyökumppaneiden kanssa.
 - d) Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista koulutuksen, joustavien työjärjestelyiden ja laadukkaan työterveyshuollon ja hyvän johtamisen avulla.

5. Ovet auki uusille mahdollisuuksille / painopisteet:
 - a) Pidämme Kirkon keskusrahaston talouden tasapainossa ja turvaamme tulevaisuuden toimintaedellytykset.
 - b) Luomme toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä kokeiluille.
 - c) Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota.
 - d) Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti.

 6. Ovet auki tulevaisuuteen / painopisteet:
 - a) Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestäväää toimintaa ja luomme siihen välineitä.
 - b) Noudatamme omassa toiminnassamme kestävään kehityksen periaatteita.
 - c) Olemme osa maailmanlaajuista kirkkoa ja opimme erityisesti globaalin etelän kristityiltä.
 - d) Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen.
-

2.1.3. Kirkkohallituksen kärkihankkeet vuosille 2025–2026

Kärkihankkeet ovat Kirkkohallituksen yhteisiä strategisia hankkeita, joille on osoitettu erillismääräraha talousarviossa. Kärkihankkeet edellyttävät erillisresursseja niiden johtamiseen, toteuttamiseen ja seurantaan. Erilaisista muista kehittämisprojekteista osastot ja yksiköt päättävät omien talousarviokehystensä puitteissa ja ne toteutetaan osana perustyötä.

Kärkihankkeet ovat yhteisestä strategiaperustasta nousevia koko kirkkoa koskevia toiminnan muutoksen välineitä. Hankkeet on johdettu voimassa olevasta strategiasta eli strategiakaudella 2021–2026 kirkon Ovet auki -strategiasta tai Kirkkohallituksen Ovet auki-kokeiluille ja kehittämiselle -strategiasta. Kärkihankkeiden tulosten on tarkoitus hyödyttää kaikkia seurakuntia ja koko kirkkoa. Ne toteutetaan vahvassa yhteistyössä seurakuntien, hiippakuntien ja kirkollisten järjestöjen kanssa. Hankkeet edellyttävät ja vahvistavat kirkon eri toimijoiden välistä verkostoitumista, yhteistyötä ja verkostoimaista työtä. Kärkihankkeet keräävät yhteen koko kirkon tasolla parhaan osaamisen hankkeen tavoitteiden toteuttamiseksi ja tulosten levittämiseksi kaikille seurakunnille. Hankkeet edistävät osaltaan myös Kirkkohallituksen osastojen välistä yhteistyötä.

Kärkihankkeet vastaavat tunnistettuun kirkolliseen tai yhteiskunnalliseen tarpeeseen ja tulokset ovat hyödynnettävissä laajasti (levitettävyyys). Hankkeet voivat kestää yli

talousarviovuoden. Hankkeet esitetään toiminta- ja taloussuunnitelmassa korkeintaan kaksivuotisinä, Vanhan testamentin mobiilikäännöstä koskevaa hanketta lukuun ottamatta. Vuoden 2026 talousarvion valmistelun yhteydessä arvioidaan, onko projektin toteuttaminen alkuvuonna 2025 lähtenyt käyntiin siten, että vuoden 2026 määräraha on perusteltua esittää.

Kirkolliskokouksen tahtotila on ollut, että hankkeet rahoitetaan Kirkon keskusrahaston rahoitustuotoilla. Vuodelle 2025 rahoitustuottoja arvioidaan kertyvän 1,2 milj. euroa. Vuodelle 2025 esitettävien kärkihankkeiden yhteissumma on 1,0 milj. euroa. Vuodelle 2025 esitetään neljää uutta hanketta ja kahta jo aiemmin aloitettua hanketta. Vanhan testamentin mobiilikäännös -hanke perustuu Piipiaseuran kanssa laadittuun sopimukseen, joka päättyy vuonna 2027.

Talousarvio 2025

(Kirkolliskokous muutti kirkkohallituksen esitystä 5/2024 Kirkon keskusrahaston talousarvioksi vuodeksi 2025 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosiksi 2025–2027 siten, että kärkihankkeista poistettiin hankkeet Monimuotoinen kirkko ja Kirkon vaikuttavuus. Tämän jälkeen kärkihankkeiden määräraha on yhteensä 688 000 euroa.)

Kärkihankkeet (€)	Hiilineutraali kirkko	VT 2028	Digi @Kirkko	Rekrytoinnin kehittäminen	Yhteensä
Henkilöstökulut	78 000		145 000	78 000	301 000
Asiantuntijapalvelut			115 000		115 000
Muut kulut	7 000			15 000	22 000
Avustukset		250 000			250 000
Yhteensä 2025	85 000	250 000	260 000	93 000	688 000
Yhteensä 2026	0	250 000	240 000	140 000	630 000

2.1.3.1. Hiilineutraali kirkko: Kirkon energia- ja ilmastostrategia

Kirkon energia- ja ilmastostrategia Hiilineutraali kirkko 2030 hyväksyttiin kirkkohallituksen täysistunnossa helmikuussa 2019. Sen tavoite on, että kirkko on hiilineutraali vuonna 2030. Tällöin kasvihuonekaasupäästöjä on vähennetty 80 % nykytasosta ja loput 20 % kompensoidaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi kiinnittämällä huomiota seurakuntien omistamien metsien muodostamaan hiilivarastoon. Kirkolliskokous päätti marraskuussa 2022 Hiilineutraali kirkko 2030 -tavoitteen valitsemisesta yhdeksi kirkon kärkihankkeista vuosiksi 2023–2025.

Hankkeen resurssit

Hankkeella on täystoiminen projektityöntekijä koko sen käynnissä olon ajan. Vuosiksi 2024–2025 on rekrytoitu talotekniikan asiantuntija. Vuonna 2025 ei toteuteta kahden edellisvuoden tapaisia tilaushankkeita, mutta yhteistyö Suomen ympäristökeskuksen kanssa jatkuu.

Kirkkohallituksen asiantuntijoita on mukana sen sisäisessä projektiryhmässä, jonka puheenjohtajana toimii hallinto-osaston johtaja. Asiantuntijat käyttävät työaikaansa tehtävänkuviansa mukaisesti. Yhteiskunnan ja kestävän kehityksen asiantuntija toimii hankejohtajana. Kärkihankkeen ohjausryhmänä toimii Kirkon ympäristöasioiden seurantaryhmä (esitetty nimenmuutos seuraavalle kaudelle: Kirkon ympäristöasioiden neuvottelukunta).

Hankkeella on myös työryhmä, jota johtaa seurantaryhmän puheenjohtajana toimiva Helsingin yliopiston apulaisprofessori. Työryhmässä on Kirkkohallituksen asiantuntijoiden lisäksi jäsenenä Helsingin seurakuntayhtymän ympäristöasiantuntija ja Suomen ympäristökeskuksen edustus.

(€)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Yhteensä
Henkilöstökulut	63 006	75 000	78 000	
Muut kulut	42 286	40 000	7 000	
Yhteensä	105 292	115 000	85 000	305 292

Strategiset painopisteet: Kirkkohallituksen strategia ja Hiilineutraali kirkko 2030 -kärkihanke

Kärkihanke toteuttaa sekä Kirkkohallituksen että koko kirkon strategioita. Molemmissa kirkon strategioissa kirkon perustehtävänä nähdään kolme tehtävää: Tehtävänä on

kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Hanke liittyy sekä luomakunnan että lähimmäisen hyvään.

Kärkihanke integroi sisäänsä seuraavien hankkeiden edistämisen:

- Kirkon energia- ja ilmastostrategia Hiilineutraali kirkko 2030
- Kirkon ympäristöjärjestelmä (Kirkon ympäristödiplomi)
- Kiinteistöstrategiamalli -> Seurakuntatalouksien omat kiinteistöstrategiat/ympäristövaikutusten arviointi
- Kulttuuriperintöstrategia

Tavoitteet vuodelle 2025

Strategiset painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
Mitä Ovet auki kokeiluille ja kehittämiseksi painopisteitä toiminnalla edistetään?	1. Seurakunnat saavat tukea ja neuvontaa siirtymisessä pois fossiilisesta energiasta.	Öljyn käytöstä rakennusten lämmityksessä on luovuttu 100 seurakunnassa.
1 d: Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.	2. Käytössä on laskuri, jolla voidaan seurata tavoitteen toteutumista seurakunnissa ja koko kirkossa. Sen käyttöön kannustetaan ja opastetaan.	Laskuri on valmis ja käytettävissä. Laskurin käyttöön on kannustettu ja opastettu.
2 a: Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.	3. Seurakuntia tuetaan käyttämään hankkeessa tuotettua hiilineutraalisuuteen opastavaa tiekarttaa omassa suunnittelussaan ja toiminnassaan.	Seurakuntia on tuettu käyttämään tiekarttaa. Kevätkauden webinaarisarjassa ja ympäristödiplomin neuvottelupäivillä on opastettu seurakuntia.
3 b: Teemme kontekstuaalista teologiaa, jossa otetaan huomioon ekologiset muutokset, sosiaalinen eriarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.	Järjestetään syyskaudella kokoava seminaari, jossa viestitään kärki-hankkeen tuloksista ja arvioidaan työn jatkoa yhdessä seurakuntien ja hiippakuntien kanssa.	Kokoava seminaari on järjestetty. Osanottajien antama palaute.
6 a: Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestävää toimintaa ja luomme siihen välineitä.	4. Ohjataan seurakuntia käyttämään helppokäyttöisiä ja toimivia työkaluja, joilla voidaan arvioida kiinteistöjen ympäristövaikutuksia.	Seurakunnat ovat saaneet ohjausta.
6 b: Noudatamme omassa toiminnassamme kestäväen kehityksen periaatteita.	5. Tuetaan seurakuntia laatimaan ja toteuttamaan kiinteistöstrategiaansa ja arvioimaan toiminnan ympäristövaikutuksia.	Seurakuntia on tuettu.
6 d: Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen.	6. Selvitetään tarvittavat resurssit työn jatkoon kärkihankkeen päätyttyä (Kirkkohallituksen henkilöstö, muut käytettävissä olevat resurssit)	Jatkon suunnittelu on tehty.

Vaikuttavuuden arviointi

Hiilineutraali kirkko 2030 -kärkihanke on antanut seurakunnille ja koko kirkolle välineitä (tiekartta, päästöjen laskenta, Kirkon ympäristödiplomi) suunnata toimintaansa kohden hiilineutraalisuutta.

Kirkko on osaltaan toteuttamassa Suomen tavoitetta olla hiilineutraali vuonna 2035 ja liittyy useiden kuntien tavoitevuoteen 2030.

Ilmastonmuutos on sekä paikallisesti, kansallisesti että globaalisti ihmisten ja luomakunnan hyvinvointia uhkaava prosessi. Sen hillitseminen vähentää ilmastonmuutoksen seurauksia, joista kärsivät ennen kaikkea heikoimmassa asemassa olevat. Kirkko on osaltaan edistämässä ilmasto-oikeudenmukaisuutta ja lujittamassa toivoa ja luottamusta tulevaisuuteen.

Lyhyellä tähtäimellä vaikuttavuutta voidaan arvioida Hiilineutraali kirkko 2030 -tiekartan ja Kirkon ympäristödiplomin käyttöasteella ja hiilineutraalisuustavoitteen edistymisellä.

2.1.3.2. Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön

Suomen Pipliaseura on käynnistänyt 1.1.2022 VT2028-hankkeen, joka toteuttaa Vanhan testamentin kääntämisen mobiiliympäristöön. Hankkeen budjetti on 2,2 miljoonaa euroa, josta Kirkkohallituksen osuus on 1,5 miljoonaa euroa. Hanke jatkuu vuoden 2027 loppuun. Kirkon keskusrahaston avustuksen vuosittainen määrä on 250 000 euroa.

VT2028-hankkeen tavoitteena on kääntää Vanha testamentti alkukielestä mobiilikäyttäjille välittäen alkukielen merkitykset rikkaalla ja ymmärrettävällä suomen kielellä. Kääntämisen lähtökohtana on vastaanottaja ja käänös on tarkoitettu kaikenikäisille. Kääntämistä ohjaa 15–25-vuotiaiden kielentaju. Kääntämistyön ohjaamista varten on perustettu ekumeeninen ohjausryhmä, joka antaa palautetta kääntäjille käänösprosessin ajan. Käänöstä testataan lukijoilla ja käyttäjillä. Käänöksen ensisijaisina julkaisualustoina tulevat olemaan Raamattu.fi (teksti) ja Piplia-sovellus (teksti ja audio).

Hanke on edennyt suunnitelman mukaan ja vuoden 2024 aikana käänösryhmät tekivät pohjakäännökset 4. ja 5. Mooseksen kirjoista sekä ns. pienistä profeetoista. Vuoden 2025 aikana käänösryhmä tekee kääntäjien johdolla pohjakäännökset Jesajan kirjasta, Sananlaskujen kirjasta, Laulujen laulusta, Saarnaajan kirjasta sekä Valitusvirsiä. Piplia-seura raportoi Kirkkohallitukselle hankkeen etenemisestä vuosittain.

2.1.3.3. Rekrytoinnin kehittäminen 2025–2026

Kärkihankkeen tarkoituksena on

- kirkon yhteisten rekrytoinnin suuntaviivojen kokoaminen esihenkilöiden, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden käyttöön
- esihenkilöiden, työntekijöiden ja luottamushenkilöiden rekrytointiosaamisen vahvistuminen
- seurakuntien rekrytointitoimenpiteiden ajantasaistuminen ja monipuolistuminen sekä
- työnantajakuvan vahvistuminen.

Kärkihankkeen aikataulu ja resursointi 1.1.2025–31.12.2026

(€)	TA 2025	TTS 2026	Yhteensä
Henkilöstökulut	78 000		
Muut kulut	15 000		
Yhteensä	93 000	140 000	233 000

Kehittämishanke on johdettu Kirkkohallituksen Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle -strategian alla olevista painopistealueista:

- Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.
- Ovet auki ulospäin: Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken. Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.
- Ovet auki mahdollisuuksille: Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti.
- Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille: Työskentelemme ilmiölähtöisesti sekä Kirkkohallituksessa että yhteistyökumppaneiden kanssa.
- Ovet auki tulevaisuuteen: Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestäväää toimintaa ja luomme siihen välineitä.
- Ovet auki kaikille: Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.

Kärkihankkeella tavoiteltavat tulokset:

Hankkeen tuotokset ovat toisistaan erillisiä sisällöntuotantoja, joita yhdistää rekrytoinnin kehittäminen. Osa tuotettavista materiaaleista on jo olemassa ja niitä päivitetään, osasta on jo suunnitelmat ja osa syntyy hankkeen aikana. Hankkeen aikana eri tehtäviä edistetään sekä vaiheittain että rinnakkain ja osin myös eri painoarvolla suhteessa toisiinsa.

Tuotokset:

- 1) Rekrytointia ja rekrytointiviestintää tukevat ja yhteiskehittyvät suuntaviivat, toimintamallit ja materiaalit. Materiaalit ja infot ovat esimerkiksi sähköisiä virike- ja ohjepankkeja, kuvia ja videoita, webinaareja ja niiden tallenteita, rekrytointiviestinnän tukimateriaaleja ja blogeja.
- 2) Evi.fi/Plussaan luotavan rekrytointi-sivuston kokoaminen, hyvien käytäntöjen keruu ja mallintaminen.
- 3) Osaamisen johtamisen tutkimuksen/selvityksen raportti ja sen tulosten hyödyntäminen koulutusten kehittämisessä.

Mahdollisuudet, joihin on tärkeää tarttua

Talouden näkökulma: Rekrytoinnin yhteiskehittäminen sekä sisällöntuotannon ja viestinnän koordinoiminen tuottaa säästöjä, kun päällekkäisiä toimintoja voidaan yhdistää ja hyviä käytäntöjä mallintaa kaikkien seurakuntien käyttöön.

Kirkon perustehtävän näkökulma: Viimeaikaiset tutkimukset ja selvitykset osoittavat, että ihmisten asenteissa, odotuksissa ja kiinnostuksessa kirkkoa kohtaan on havaittavissa positiivista muutosta. Siksi määrällisesti pienentyvän kirkon henkilöstön osaamisen tulee jatkossakin olla ajantasaista ja laadukasta. Kilpailu työvoimasta edellyttää rekrytoinnin kehittymistä.

Riskit

Jos hanke ei toteudu, rekrytoinnin koordinaation ja kehittämisen nykytilanne jatkuu. Osa hankkeeseen kuuluvista tavoitteista tai tehtävistä on jo nyt osa Kirkkohallituksen ja hiippakuntien perustehtävää. Ongelma on, että koska rekrytoinnin kehittämistä varten ei kirkossa ole koordinoivaa resurssia, sitä tehdään sirpaleisesti ja osin päällekkäisesti. Esimerkkejä konkreettisista riskeistä, joihin hankkeella varaudutaan:

- Pitkällä aikajänteellä toteutuva rekrytointiajattelu jää seurakuntien perustyössä sivuun ja sen huomioon ottaminen ei lisäännä.
- Rekrytoinnin ja osaamisen johtamisen linkitys ei tiivisty.
- Rekrytointiosaaminen ei kehity.
- Rekrytoinnin ja rekrytointiviestinnän tukimateriaalit eivät ole käyttökelpoisia eikä niitä hyödynnetä.
- Palvelussuhteeseen rekrytoinnin prosessit ja rekrytointiviestintä eivät ajantasaistu ja kehity.
- Koe- ja perehdytysajan toimintojen tehostamista ja ajantasaistamista ei tapahdu.
- Henkilöstön laaja-alaisen osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen jää puutteelliseksi.
- Työnantajamielikuva ei parane.
- Työuran aikaisen pitovoiman liittymistä rekrytointiin ja vaikutusta työnantajamielikuvaan ja maineeseen ei pystytä tehostamaan ja vahvistamaan.

Tavoitteet ja mittarit vuodelle 2025

Strategiset painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.</p> <p>Ovet auki ulospäin: Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken. Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä ke- rätyn tiedon avulla.</p> <p>Ovet auki mahdollisuuksille: Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti.</p> <p>Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille: Työskentelemme ilmiölähtöisesti sekä Kirkkohallituksessa että yhteistyökumppaneiden kanssa.</p> <p>Ovet auki tulevaisuuteen: Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestäväää toimintaa ja luomme siihen välineitä.</p> <p>Ovet auki kaikille: Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.</p>	<p>1. Tehostetaan toimintoja seurakunta- ja työnantajamielikuvan vahvistumisessa suurelle yleisölle, seurakuntien kaikenikäisille suunnatussa toiminnassa sekä yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kanssa toteutuvassa sopimus- ja verkostoyhteistyössä.</p>	<p>Evl.fi/Plus-sivuilla olevien rekrytointiin ja työnantajakuvaan liittyvien materiaalien ja sivustojen käyttäjämäärät kasvavat.</p> <p>Luottamus ja maine -tutkimuksen tulokset paranevat.</p> <p>Palautteet opintojen ohjauksen ja TE-yhteistyöstä, paikallisista ja valtakunnallisista rekrytointitapahtumista ovat positiivisia.</p> <p>TET-jaksoista ja kesätyöpaikoista viestiminen ja markkinointi lisääntyvät.</p>
	<p>2. Tehostetaan toimintoja opiskelun aikaisessa rekrytinnissa.</p>	<p>Työelämässä oppimisen ja harjoittelujaksojen palautteet ovat positiivisia. Kouluttavien laitosten ja seurakuntien kanssa on nimetty kriittiset työelämässä oppimisen ja harjoittelun kehittämisalueet, ja toimenpiteet on käynnistetty.</p> <p>Opiskelijoille suunnattujen digimateriaalien käyttöaste on kasvanut.</p> <p>Palaute opiskelijoille suunnatuista rekrytointitapahtumista on myönteistä.</p>
	<p>3. Tehostetaan toimintoja palvelussuhteeseen rekrytinnissa.</p>	<p>Evl.fi/Plus-sivuston rekrytointiin liittyvien digimateriaalien käyttöaste on kasvanut.</p> <p>Työpaikka-ilmoitusten määrä ja kävijätilastot (Oikotie) ovat kasvaneet.</p> <p>Luottamus ja maine -tutkimuksen tuloksia on hyödynnetty rekrytointiprosessien kehittämisessä.</p> <p>Rekrytointi-prosessien monikanavaistuminen (työpaikka-ilmoitusten sisällön analyysi) on lisääntynyt.</p>
	<p>4. Tehostetaan toimintoja työuran aikaisen sitoutumisen (pito-voiman) vahvistumiseksi.</p>	<p>Seurakuntien henkilöstö-tilinpäätösten ja työhyvinvointi-kyselyjen tuottamat tulokset ja kehittämistarpeet on tunnistettu.</p> <p>Luottamus ja maine -tutkimuksen tuloksia on hyödynnetty.</p> <p>Henkilöstö- ja muiden barometrien tuloksia on hyödynnetty.</p>

	5.Osaamisen johtamiseen liittyvä tutkimus/selvitys valmistuu. Tehdään toimintasuunnitelma osaamisen johtamiseen liittyvästä kehittämisestä (ml. johtamiskoulutus).	Tutkimuksen/selvityksen tulokset ja johtopäätökset tuottavat muutoksia osaamisen johtamisen käytänteisiin sekä osaamisen johtamiseen liittyviin koulutuksiin.
--	--	---

Vaikuttavuuden arviointi

Lyhytkestoiset vaikutukset:

Lyhytkestoisia vaikutuksia seurataan vastaavilla mittareilla, joita on kirjattu TTS 2025 -kohdan mittareihin. Lisäksi kootaan laadullista palaute- ja arviointitietoa esimerkiksi erilaisissa webinaareissa ja verkostotapaamisissa.

- Seurakunnilla ja kirkolla on jäsentynyt malli rekrytoinnin toteuttamisesta.
- Seurakuntien henkilöstön ja luottamushenkilöiden rekrytointiosaaminen on vahvistunut.
- Materiaaleja sekä tutkimustietoa hyödynnetään rekrytoinnin kehittämisessä.

Pitkäkestoiset vaikutukset:

Pitkäkestoisia vaikutuksia seurataan Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön tutkimuksilla.

- Seurakuntien työvoiman saatavuus paranee.
- Kirkko ja seurakunnat ovat työpaikkoina houkuttelevia ja näyttäytyvät opiskelu-uraa valitessa kiinnostavina (seurakunta- ja työnantajamielikuva).
- Osaavan työvoiman pysyvyys vahvistuu. Se luo edellytyksiä kirkon perustehtävän (missio Dei) toteutumiseen sekä uskottavuutta kirkon yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen. Paikallisesti osaava työvoima on edellytyksenä sopimus pohjaiseen yhteistyöhön kuntien ja hyvinvointialueiden kanssa.

2.1.3.4. Digi@Kirkko

Digi@Kirkko -kärkihankkeen tavoitteena on tuottaa koko kirkon tasoisesti kustannustehokasta, tietoturvallista ja kirkon toimintaa kehittävää tekoälykyvykkyyttä. Lisäksi hankkeessa määritellään koko kirkon osaamisen kehittämisen tarpeeseen keskitetyn oppimisen ja koulutuksen portaalien vaatimukset. Digi@Kirkko -kärkihankkeen tavoitteena on pureutua kirkkoa koskettaviin tekoälykysymyksiin: *Miten kirkon toimintaa voidaan kehittää tekoälyn käytön avulla? Miten kirkon työntekijät voivat hyödyntää tietoturvallista tekoälyä omissa työtehtävissään? Mitä työkaluja kirkkoon tarvitaan ja mitä se maksaa? Mitä osaamista tarvitaan ja miten sitä saadaan?*

Digi@Kirkko -kärkihanke jakautuu kolmeen projektiin, jotka toteutetaan vuosina 2025–2026:

- 1) Microsoft Copilot for Microsoft 365 käyttöönotto -projekti
 - Rakennetaan edellytykset koko kirkon laajuiselle Microsoft Copilot for Microsoft 365 -tekoälyratkaisulle. Luodaan erilaisia käyttötapauksia, miten kirkon työntekijät voivat hyödyntää tekoälyä omassa työssään.
- 2) Kirkon räätälöidyt tekoälyratkaisut
 - Laaditaan tekoälyratkaisuille kustannustehokas toimintamalli, jota seurakunnat voivat hyödyntää. Lisäksi pilotoidaan kirkossa tehtävää työtä tukevia sovelluksia (Microsoft Copilot Studio, Azure Open AI ja Azure Video Indexer).
- 3) Työntekijöiden arkioppimisen ympäristöt digitaalisessa työympäristössä
 - Projektissa keskitytään työntekijöiden osaamisen kehittämiseen ja valmiuksiin digitaalisten työkalujen käyttämisessä. Rakennetaan kirkon työntekijöiden käyttöön oppimis- ja koulutusportaali.

Hankkeen resurssointi

Hankkeen talousarvio on yhteensä 500 000 euroa (vuonna 2025: 260 000 euroa, vuonna 2026: 240 000 euroa). Kustannukset muodostuvat pääosin erilaisista lisenssi-, palvelu- ja asiantuntijakustannuksista. Kirkkohallituksesta hankkeeseen resursoidaan kaksi tietohallinnon asiantuntijaa projektipäälliköiksi (0,5 htv / hlö) sekä projektijohtaja (1 htv). Lisäksi ostetaan konsultaatiota palveluna. Kärkihankeeseen osallistuvat seurakunnat, tuomiokapitulit ja Kirkkohallituksen muut asiantuntijat sitoutuvat omilla resursseillaan.

(€)	TA 2025	TTS 2026	Yhteensä
Henkilöstökulut	145 000		
Asiantuntijapalvelut	115 000		
Yhteensä	260 000	240 000	500 000

Hankkeen tulokset, vaikutukset ja riskit

Hankkeen tuotoksena on kehitetty kirkolle räätälöityjä tekoälyratkaisuja, jotka ovat seurakuntien käyttöönotettavissa itsenäisesti ja seurakunnat maksavat tarpeensa mukaisesti käyttämästään ratkaisusta. Tekoälyratkaisujen omistajuudesta vastaa Kirkon keskusrahasto ja käytännön ylläpitotyöstä sekä kehittämisestä Kirkkohallitus. Keskiteytyt räätälöidyt tekoälyratkaisut pienentävät kehitystyön kustannuksia seurakuntien nä-

kökulmasta, kun koko kirkon toimintaa tukevia tekoälyratkaisuja kehitetään ja rakennetaan systemaattisesti. Tämä kasvattaa samalla tasa-arvoa seurakuntatalouksien välillä. Osaamisen kehittämisen osalta kärkihankkeessa vähennetään päällekkäistä työtä.

Hankkeen aikana vahvistetaan kirkon toimintakulttuuria digitaalisten työkalujen hyödyntämisessä ja kasvatetaan työntekijöiden osaamista. Mikäli kärkihanketta ei toteuteta, ei Microsoft Copilot for Microsoft 365 -tekoälytyökalua voida ottaa käyttöön kirkossa. Ilman kärkihanketta tietoturvallisten tekoälyratkaisujen edistäminen kirkossa hidastuu merkittävästi.

Kärkihankkeen riskeiksi tunnistetaan teknologiakehityksen arvaamattomuus ja nopea kehittyminen, resursoinnin riittämättömyys suhteessa innovoitujen käyttötapauksien lukumäärään ja tarpeisiin nähden, toimijoiden tietämyksen vaihteleva taso ja sen vaikutus asetettuihin odotuksiin.

Tavoitteet vuodelle 2025

Strategiset painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Ovet auki ulospäin: Selkeytämme vastuunjakoa ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.</p> <p>Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.</p> <p>Ovet auki kaikille: Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.</p> <p>Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Luomme toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä kokeiluille.</p> <p>Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota.</p> <p>Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti.</p> <p>Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.</p>	<p>1. On luotu edellytykset kirkon keskitetyn tekoälyratkaisun käyttöönotolle.</p>	<p>Microsoft Copilot for Microsoft 365 pilotointi on toteutettu (kyllä/ei).</p> <p>Pilotoinnista on laadittu raportti (havainnot, kokemukset, onnistumiset)</p> <p>Räätälöidyn tekoälyn tekniset valmiudet on rakennettu. Auditointi on valmistunut (hyväksyntä/hylkäys).</p> <p>Koko kirkon tasoisten prosessien, käytötapausten laadinnan ja kustannusten hallintamallien laatiminen on aloitettu (kyllä/ei).</p>
	<p>2. Tekoälyratkaisuiden keskitetty käyttöönotto varmistaa uudenlaisten käytötapausten innovoinnin kirkon toiminnassa.</p>	<p>Toimintamalli uusien kirkon käytötapausten innovoimiseksi on laadittu (kyllä/ei).</p> <p>Toimintamalli voidaan käyttöönottaa vuonna 2026 (kyllä/ei).</p>
	<p>3. Kirkon keskusrahasto (toimintaympäristön omistajana) varmistuu koko kirkon ympäristön valmiuksista Microsoft Copilot for Microsoft 365 käyttöönotolle sekä tietoturvasta ja tietosuojasta.</p>	<p>Kirkon Microsoft 365 -ympäristön tietoturva ja tietosuojasuojat on aktivoitu tekoälyn käyttöönottoa varten (dokumentaatio, kyllä/ei).</p> <p>Koko kirkon tasoisten prosessien, käytötapausten laadinnan ja kustannusten hallintamallien laatiminen on aloitettu (kyllä/ei).</p> <p>Kirkon laajuinen käyttöönotto voidaan aloittaa vuonna 2026 (kyllä/ei).</p>

Ovet auki tulevaisuuteen: Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestäväää toimintaa ja luomme siihen välineitä.	4. Kirkon työntekijöiden tarvitseman osaamisen kehittämisen sekä koulutus- ja oppimismahdollisuuksien edellytykset on määritelty.	Kirkon työntekijöiden arkioppimisen ympäristöt ja ratkaisut -käyttäjätutkimuksen toimenpidesuunnitelma ja henkilöstökoulutushallinnon digitalisoinnin toimenpidesuunnitelma on laadittu (kyllä/ei).
	5. Seurakuntataloudet saavat edellytykset hankkia paikallisesti odotettuja Microsoft Copilot for Microsoft 365 -lisenssejä toimintansa tueksi.	Seurakuntatalouksilla on mahdollisuus hankkia omaan tarpeeseensa Microsoft Copilot for Microsoft 365 -lisenssejä vuonna 2026 (kyllä/ei).

Vaikuttavuuden arviointi

Kärkihankkeen myötä tiedolla johtamisen edellytykset paranevat ja tiedolla johtaminen vahvistuu kirkossa. Kirkolla on toimintakulttuuri, jossa kustannustehokkaasti tietoturva huomioiden käytöön otetaan uudenlaisia tekoälyratkaisuja. Kirkon työntekijöiden työajan jäsentämisen osalta kärkihankkeen vaikutuksesta seurakuntalaisen kohtaamiseen ja muuhun perustehtävään jää enemmän aikaa. Hyödyt voidaan todentaa uusien ratkaisujen omaksumisen, tehokkaamman toiminnan, digiosaamisen kasvun ja tiedonhallintaan liittyvien positiivisten kokemusten kautta.

Vaikutuksia voidaan mitata pilotoinneissa hyödynnettävillä raportoinneilla, palautteen ja kokemusten keräämisellä, uusien tekoälyyn liittyvien käyttötapausten innovointien lukumäärällä, valmistuneiden hallinta- ja toimintamallien käyttöönotosta saadulla palautteella, käytetyn työaikaresurssin ja vapautuneen työaikaresurssin mittaamisena (esimerkiksi kyselyt).

2.1.4. Kirkkohallituksen ympäristöohjelma

Kirkkohallituksen täysistunto myönsi 14.12.2021 Kirkkohallituksen virastolle ympäristödiplomin vuosiksi 2022–2027. Kirkkohallituksen virastolla on ollut ympäristödiplomi vuodesta 2012 lähtien. Ympäristödiplomi perustuu ympäristöohjelmaan ja se on voimassa vuosille 2022–2027. Ympäristöohjelma päivitetään vuonna 2027.

Kirkkohallitus on sitoutunut ympäristöohjelman toteuttamiseen. Myös Kirkkohallituksen Ovet auki – kokeilulle ja kehittämiselle -strategia kannustaa ympäristöasioista huolehtimiseen. Lisäksi Ympäristöohjelma huomioi energia- ja ilmastostrategian, Hiili- neutraali kirkko 2030, tavoitteet. Ympäristöohjelmaan sitoutuminen ja tavoitteiden seuranta näkyvät vuosittain laadittavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä toi-

mintakertomuksessa. Kirkkohallituksen virastokollegio on nimennyt Kirkkohallitun ympäristövastaavan ja ympäristötyöryhmän, joka seuraa ympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista ja ympäristöasioiden huomioimista Kirkkohallituksessa.

Kirkkohallitukselle ja Kirkon keskusrahastolle on laskettu Hiilineutraali kirkko 2030 -hankkeessa kehitetyn laskentamallin mukainen hiilijalanjälki. Hiilijalanjäljen kehittymistä seurataan jatkossa vuosittain. Vuonna 2023 Kirkkohallituksen päästöt olivat 2,55 milj. (CO₂-evk.kg) ja Kirkon keskusrahaston 3,39 milj. (CO₂-evk.kg).

Ympäristöohjelmassa seurattavat asiat	Toteuma 2023	TA 2024	TA 2025
Lämmitys (kulutus, Kirkon talo)	908,4 MWh	Lämmityskulutus -2 % v. 2023 verrattuna.	Lämmityskulutus -2 % v. 2024 verrattuna.
Sähkö (kulutus Kirkon talo)	508,8 MWh	Sähkönkulutus -2 % v. 2023 verrattuna.	Sähkönkulutus -2 % v. 2024 verrattuna.
Vesi (kulutus, Kirkon talo)	1 331,0 m ³	Vedenkulutus -2 % v. 2023 verrattuna.	Vedenkulutus -2 % v. 2024 verrattuna.
Ruokahävikki (g/myyty annos, Kirkon talo)	71 g	Ruokahävikki ei kasva v. 2023 tasosta.	Ruokahävikki ei kasva v. 2024 tasosta.
Luomutuotteet (% raaka-aineista, Kirkon talo)	53 %	Luomutuotteiden määrä ei vähene v. 2023 tasosta.	Luomutuotteiden määrä ei vähene v.2024 tasosta.
Matkustuskulut (sis. majoitus, Kirkkohallitus)	1,25 milj. €	Kulut väh.-15 % v. 2019 (1,5 milj. €) verrattuna.	Matkustuskulut alemmalla tasolla kuin 2023 ja 2024.
Lentokilometrit / päästöt (Kirkon keskusrahasto)	1,1 milj. km, CO ₂ e: 213,3 t	CO ₂ e laskee 15 % v. 2019 tasosta (218,5 t).	CO ₂ e on alemmalla tasolla kuin 2023 ja 2024.

2.1.5. Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Kirkkohallitus hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa. Suurin osa Kirkkohallituksen työstä on luonteeltaan sellaista, että sillä ei lähtökohtaisesti ole suoranaisia vaikutuksia lapsiin. Hallinnollisessa päätöksenteossa lapsivaikutusten arviointi on suurelta osin tapahtunut jo asioiden käsittelyn aiemmissa vaiheissa, koska lapsivaikutukset tulee säännöksen mukaan arvioida siinä vaiheessa, kun asiaa ensimmäisen kerran käsitellään.

Kirkkohallitus kehittää jatkuvasti omaa toimintaansa lapsivaikutusten näkökulmasta. Kirkkohallituksen omaan toimintaan (sekä tuomiokapitulien käyttöön) on laadittu ohjeistus, jossa huomioidaan lapsivaikutusten arviointi sekä alisteisissa että suorissa päätöksissä. Tavoitteena on, että myös välillisten lapsivaikutusten arviointi voidaan

ottaa huomioon jo asian valmistelun alkuvaiheessa. Tärkeää on, että lapsivaikutusten arviointi vakiintuu seurakunnissa (ja yhtymissä) tavanomaiseksi osaksi asioiden valmistelua. Tähän liittyen järjestetään Kirkkohallituksen sisäistä sekä hiippakunnille tarjottavaa koulutusta esim. webinaareina. Näin vahvistetaan edelleen lapsivaikutusten arvioinnin tunnettuutta erityisesti niiden työntekijöiden osalta, jotka toimivat asioiden valmistelijoina ja esittelijöinä. Tarkoitus on kiinnittää huomioita lapsivaikutusten arvioinnin näkyvyyteen sekä prosessin dokumentointiin asioiden valmisteluasiakirjoissa. Toukokuussa 2024 järjestettiin sisäinen koulutus Kirkkohallituksen esittelijöille ja asioiden valmistelijoille.

Kirkkohallituksen eri osastojen toiminnan vaikutukset lapsiin ovat usein välillisiä. Tällöin on kyse erityisesti kasvatuksen ja perhetoiminnan kysymyksistä, joissa tavoitteena on usein lasten aseman ja osallisuuden vahvistaminen kirkon ja sen seurakuntien toiminnassa. Lapsivaikutusten arvioinnin ja siihen liittyvän lasten ja nuorten kuulemisen kautta voidaan lisätä lasten, nuorten sekä perheiden osallisuutta. Tämä näkökulma tulee vahvasti esille sekä Polku-toimintamalliin että Millenniaalien kirkko -hankkeeseen liittyvissä materiaaleissa ja koulutuksissa. Seurakuntia rohkaistaan myös käyttämään Lapsivaikutusten arviointia työvälineenä, kun arvioidaan taloudellisten ja rakenteellisten muutosten aiheuttamia henkilöstö- ja resurssikysymyksiä. Tähän liittyen Kirkkohallituksen alainen Lasten ja nuorten oikeudet kirkossa -työryhmä (LANOK) järjestää webinaareja ja koulutusta seurakuntien työntekijöille, luottamushenkilöille ja seurakuntien lapsiasiahenkilöille. Lapsivaikutusten arviointia tehdään Kirkkohallituksen omissa, erityisesti kasvatuksen ja perhetoiminnan rekrytoinneissa.

Kirkkojärjestyksen LAVA-pykälään liittyy myös nuorten vaikuttajaryhmien perustaminen. Kirkkohallitus on mukana ylläpitämässä seurakuntien osallisuustyöntekijöiden verkostoa, jonka tarkoituksena on antaa tukea sekä työntekijöille että nuorten vaikuttajaryhmille.

Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioiminen niin päätöksenteossa kuin lapsiin kohdistuvassa toiminnassa on osa v. 2021 valmistunutta kansallista lapsistrategiaa sekä sen toimeenpanosuunnitelmaa. Kirkollinen lapsistrategian toimeenpano-ohjelma on voimassa vuoteen 2026 asti. Siihen on kirjattu käytännön toimenpiteitä sekä lapsi- ja perhemyönteisen seurakunnan tuntomerkkejä, joiden avulla lasten ja nuorten osallisuutta voidaan vahvistaa. Sekä LAVAan että lapsistrategian toimeenpanoon liittyvää materiaalia ja toteutumisen arviointia hyödynnetään sekä Kirkkohallituksen että seurakuntien koulutuksissa.

2.1.6. Kirkkohallituksen talousarvio

Kirkkohallituksen osalta sitovuustasona on Kirkkohallituksen toimintakate yhteensä. Kirkkohallituksen talousarvio vuodelle 2025 esitetään osasto- ja suunnitteluyksikkötasolla.

Kirkkohallitus yhteensä, talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	3 336 270	3 584 968	3 728 085		
Myyntituotot	27 356	20 000	7 000		
Maksutuotot	698 417	988 200	1 162 400		
Vuokratuotot	171 787	153 878	123 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	69 796	75 000	65 000		
Tuet ja avustukset	70 844	60 000	60 000		
Muut toimintatuotot	1 595 766	1 632 890	1 580 685		
Sisäiset tuotot	702 305	655 000	730 000		
Toimintakulut	-27 405 900	-29 058 802	-29 007 682		
Henkilöstökulut	-15 333 953	-15 620 353	-16 027 557		
Palkat ja palkkiot	-11 967 001	-12 058 432	-12 525 412		
Henkilösivukulut	-3 556 592	-3 530 021	-3 659 738		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	189 640	-31 900	157 593		
Palvelujen ostot	-8 877 050	-10 013 974	-9 286 131		
Palvelun ostot - sisäiset	-320 281	-272 000	-288 000		
Vuokrakulut	-656 557	-638 930	-674 900		
Aineet ja tarvikkeet	-378 932	-327 850	-315 734		
Annetut avustukset	-1 758 044	-2 121 400	-2 332 500		
Muut toimintakulut	-81 082	-64 295	-82 860		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-45 839	-37 000	-12 000		
TOIMINTAKATE	-24 115 469	-25 510 834	-25 291 597	-25 618 601	-24 578 601

2.1.7. Kirkkohallituksen yhteinen toiminta

Johdanto

Kansliapäällikkö johtaa Kirkkohallituksen viraston toimintaa ja henkilöstöhallintoa. Hän vastaa Kirkkohallituksen toiminnan kehittamisestä ja strategisesta suunnittelusta. Kansliapäällikön vastuulla on myös koordinoita kirkon yhteyksiä valtiovaltaan ja viranomaisiin sekä muuhun yhteiskuntaan. Kansliapäällikön tukena näissä tehtävissä toimii pysyvästi erityisavustaja ja toimistopalvelupäällikkö, ja lisäksi suunnitelmakaudella tarvitaan määräaikainen lisähenkilöresurssi alkavien isojen hankkeiden valmistelun tueksi.

Kansliapäällikön toimisto (KPT) tukee kansliapäällikköä hänen viranhoidossaan. Kansliapäällikön toimistossa toimiva henkilöstöyksikkö hoitaa Kirkkohallituksen henkilöstöprosesseja. Lisäksi tiimi hoitaa työterveyshuollon ja työkyvyn ylläpidon koordinoitua, organisoii Kirkkohallituksen yhteistä koulutusta sekä tukee työyhteisön toimintaa ja osaamisen kehittämistä.

Kirkkohallituksen toimistotehtäviä hoitaa kansliapäällikön toimistoon sijoitettu toimistopalveluyksikkö. Toimistopalveluyksikkö tuottaa sihteeri- ja assistenttipalveluja Kirkkohallituksen kaikille osastoille. Toimistopalveluyksikkö elää vahvaa vakiintumisen aikaa, kun kolmas toimintavuosi käynnistyy. Vuoden 2025 toimistopalveluiden tehtäviä järjestellään uudelleen yhden henkilötyövuoden vähentyessä.

Kansliapäällikön toimistossa hoidetaan myös Kirkkohallituksen erityistehtäviä, kuten EU-toimintaa, valtakunnallisten kolehtien valmistelua, kehitystoimintaa, valmiustoitinnan koordinoitua sekä Arvojen Akatemian organisoitua.

Suunnitelmakaudella 2025–2027 keskeiseksi nousee isojen uudistushankkeiden käynnistäminen ja toimeenpano.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
20	20,2	20	20,1	19	19	19	19

Kansliapäällikön toimiston henkilöstöön kuuluvat kansliapäällikön erityisavustajan lisäksi Kirkkohallituksen henkilöstöyksikkö (4 htv) ja toimistopalveluyksikkö (19,1 htv). Toimistopalveluyksikön henkilöstömäärä vähenee vuoden 2025 aikana yhdellä henkilöllä.

Isot, alkavat keskushallinnon uudistushankkeet ja edellyttävät yhden henkilötyövuoden verran lisäresurssia kansliapäällikön toimiston käyttöön.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Vuonna 2025 toteutetaan Kirkon keskusrahaston kehittämis- ja sopeuttamisselvityksestä nousevat toimenpiteet. Toimenpiteitä suunnitteleva ja toteuttava Kirkkohallituksen muutoshanke on käynnistetty kirkkohallituksen täysistunnon päätöksellä 17.9.2024. Muutoshankkeen toteuttaminen edellyttää ulkopuolista asiantuntijapainosta.

Myös sekä kirkon että Kirkkohallituksen uuden strategian valmistelu käynnistyy vuonna 2025. Strategian ohjausryhmä ja työryhmä aloittavat työnsä keväällä 2025. Strategia laaditaan kirkon kenttää laajasti osallistaen. Kirkkohallituksen strategiaa laadittaessa huomioidaan henkilöstön osallistaminen prosessin alusta saakka.

Kirkolliskokouksessa on vireillä aloite seurakuntarakenteen uudistamisesta. Myös tämän hankkeen käynnistäminen on kansliapäällikön toimiston vastuulla.

Vuonna 2025 tehdään Kirkkohallituksen esitys uuden tulevaisuusselonteon laatimisesta.

Alkavana toimintavuonna jatketaan julkisen hallinnon 750-vuotisjuhlavuoden 2026 valmistelua tiiviissä yhteistyössä sekä Turun arkkihiippakunnan että laajan yhteistyöverkoston kanssa.

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Kansliapäällikön toimiston tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä on käytössä.	Kansliapäällikön toimisto osallistuu aktiivisesti palautejärjestelmän luomiseen ja palautemallin kehittämiseen.	Ensimmäinen valtakunnallinen palautekysely on toteutettu ja tulokset analysoitu kehittämisen pohjaksi.
Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden sopeuttamisselvityksestä mahdollisesti seuraavat toimenpiteet on valmisteltu	Kansliapäällikkö johtaa toimenpiteiden kokonaisuutta ja eri osaprojekteja.	Päätökset ja toimenpidesuunnitelma on tehty.
Henkilöstön osaamisen kehittäminen	Digistrategiasta nousee kehittämis- ja osaamistarpeita Kirkkohallituksen henkilöstölle. Tiedolla johtamisen uudet työkalut (esim. Power BI) otetaan käyttöön. Kansliapäällikön toimisto vastaa siitä, että saatua tietoa hyödynnetään, seurataan ja käytetään johtamistyön pohjana.	Uusia tiedolla johtamisen välineitä osataan käyttää ja hyödynnetään johtamisen välineinä.

Tiedolla johtamisen tehostaminen	Nelivuotiskertomuksen tulosten hyödyntäminen sekä Kirkkohallituksen työssä että uuden strategian valmistelussa.	Uusien strategioiden (kokonaiskirkko ja Kirkkohallitus) laatiminen on käynnissä. Työssä on hyödynnetty sekä nelivuotiskertomusta että osallistavia metodeja (Siunauksen signaalit -tulevaisuusselonteko)
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Mahdollisen kirkolliskokouksen tekemän seurakuntarakenteen uudistamisen prosessi on aloitettu.	Seurakuntarakenteen uudistamista johdetaan kansliapäällikön toimesta kirkolliskokouksen päätösten mukaiseen suuntaan.	Seurakuntarakenteen uudistamiseen tähtäävä prosessi on aika-aulutettu ja resursoitu kirkolliskokouksen antamien suuntaviivojen mukaan.
Sopeuttamisselvityksen jatkotoimet ja tiekartan laatiminen on toteutettu.	Sopeuttamisselvityksen jatkotoimet hoidetaan henkilöstöä osallistaen. Sopeuttamisselvityksen toimista laaditaan vaikutusarviointi.	Tiekartta sopeuttamisselvityksen toimenpiteistä on laadittu vuoden loppuun mennessä.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Valmistaudumme julkisen hallinnon 750-vuotisjuhla- vuoteen 2026 yhdessä kumppanien kanssa.	Juhlavuoden 2026 suunnitelmat on laadittu yhteistyössä Turun arkkihiippakunnan ja yhteistyökumppanien kanssa.	Juhlavuoden 2026 suunnitelmat ovat valmiit. Juhlavuosi näkyy sekä kirkon keskushallinnon että kaikkien seurakuntien toiminnassa vuonna 2026.
Laadimme strategian ja tavoitteet kunta- ja aluevaaleihin 13.4.2025.	Kirkolla on yhteisiä, jaettuja viestejä kunta- ja aluevaaleihin. Ihmisiä rohkaistaan äänestämään.	Kirkon ja erityisesti seurakuntien ääni on kuulunut kunta- ja aluevaalien alla. Kirkolle tärkeät teemat mm. lähipalveluista nousivat esille.
Kirkkohallituksen työnantajamielikuvan vahvistaminen.	Työnantajamielikuvaan liittyvää viestintää on kehitetty KirkkoRekrytyökalua käyttäen.	Kirkkohallituksessa avoimeksi tulevien tehtävien hakijamäärät ovat kasvaneet.
Kotimaisen ja kansainvälisen vaikuttamistyön koordinaatio.	Sekä Kirkkohallituksen sisäistä että kokonaiskirkon yhteistä vaikuttamistyön koordinaatiota on vahvistettu ja kehitetty mm. yhteistyössä piispojen kanssa.	Kirkon vaikuttamistoiminta on tehostunut (läpimenneiden tavoitteiden lkm). Yhteydenpito päättäjiin on vahvistunut (avoimuusrekisteriin tehtävien ilmoitusten määrä on kasvanut).

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Kunta- ja aluevaaleissa on noussut esille heikoimmassa asemassa olevien ääni ja lähipalveluiden merkitys. Kirkon äänellä on ollut vaikutusta sekä paikallisessa että valtakunnallisessa päätöksenteossa (läpimenneiden esitysten lkm, avoimuusrekisteriin tehtyjen ilmoitusten lkm).

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Digistrategiasta nousee kehittämis- ja osaamistarpeita koko Kirkkohallituksen henkilöstölle. Tiedolla johtamisen uudet työkalut (esim. Power BI) otetaan käyttöön.

Talousarvio 2025

Kirkkohallituksen yhteinen toiminta	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	142 641	100 000	100 000		
Myyntituotot	2 736				
Maksutuotot	48 661	40 000	40 000		
Tuet ja avustukset	69 244	60 000	60 000		
Muut toimintatuotot	21 999				
Toimintakulut	-4 900 884	-5 161 300	-3 817 405		
Henkilöstökulut	-2 117 506	-1 776 116	-1 898 227		
Palkat ja palkkiot	-1 642 425	-1 420 276	-1 524 483		
Henkilösivukulut	-489 754	-338 240	-373 744		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	14 674	-17 600			
Palvelujen ostot	-2 149 617	-2 703 384	-1 271 878		
Palvelun ostot - sisäiset	-268 231	-272 000	-288 000		
Vuokratulut	-13 002	-46 600	-1 600		
Aineet ja tarvikkeet	-92 313	-77 200	-61 700		
Annetut avustukset	-258 585	-286 000	-271 000		
Muut toimintakulut	-1 628		-25 000		
TOIMINTAKATE	-4 758 243	-5 061 300	-3 717 405	-3 659 405	-3 279 405

Kansliapäällikön toimisto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	88 024				
Myyntituotot	2 736				
Tuet ja avustukset	63 288				
Muut toimintatuotot	21 999				
Toimintakulut	-1 292 480	-1 637 835	-1 594 888		
Henkilöstökulut	-626 359	-608 621	-711 388		
Palkat ja palkkiot	-487 186	-460 221	-544 464		
Henkilösivukulut	-140 342	-141 000	-166 924		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 168	-7 400			
Palvelujen ostot	-323 552	-655 714	-492 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-238 115	-272 000	-288 000		

Vuokrakulut	-12 362				
Aineet ja tarvikkeet	-82 081	-65 500	-57 500		
Annetut avustukset	-8 585	-36 000	-21 000		
Muut toimintakulut	-1 427		-25 000		
TOIMINTAKATE	-1 204 456	-1 637 835	-1 594 888	-1 594 888	-1 594 888

Henkilökunta yhteiset menot	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	54 617	100 000	100 000		
Maksutuotot	48 661	40 000	40 000		
Tuet ja avustukset	5 955	60 000	60 000		
Toimintakulut	-393 063	-490 270	-520 408		
Henkilöstökulut	5 089		-1 730		
Palkat ja palkkiot	-965		-1 730		
Henkilösivukulut	-452				
Henkilöstökulujen oikaisuerät	6 506				
Palvelujen ostot	-392 258	-484 970	-512 878		
Palvelun ostot - sisäiset	-380				
Vuokrakulut		-1 600	-1 600		
Aineet ja tarvikkeet	-5 514	-3 700	-4 200		
TOIMINTAKATE	-338 446	-390 270	-420 408	-420 408	-420 408

Arvojen Akatemia	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-33 030	-40 000	-40 000		
Henkilöstökulut	-2 055				
Palkat ja palkkiot	-1 570				
Henkilösivukulut	-486				
Palvelujen ostot	-18 121	-40 000	-40 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-10 240				
Vuokrakulut	-640				
Aineet ja tarvikkeet	-1 974				
TOIMINTAKATE	-33 030	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000

EU-toiminta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-41 980	-50 000	-50 000		
Henkilöstökulut	-8 619				
Palkat ja palkkiot	-12 355				
Henkilösivukulut	-3 264				
Henkilöstökulujen oikaisuerät	6 999				
Palvelujen ostot	-33 341	-50 000	-50 000		
Muut toimintakulut	-20				
TOIMINTAKATE	-41 980	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000

Kärkihankkeet *	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-2 164 045	-2 029 500	-688 000		
Henkilöstökulut	-558 903	-313 800	-301 000		
Palkat ja palkkiot	-428 270	-313 800	-301 000		
Henkilösivukulut	-130 633				
Palvelujen ostot	-1 334 829	-1 412 700	-137 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-19 497				
Vuokratulut		-45 000			
Aineet ja tarvikkeet	-800	-8 000			
Annetut avustukset	-250 000	-250 000	-250 000		
Muut toimintakulut	-17				
TOIMINTAKATE	-2 164 045	-2 029 500	-688 000	-630 000	-250 000

* Kirkolliskokous poisti kirkkohallituksen esityksestä 5/2024 kaksi kärkihanketta: Kirkon vaikuttavuus ja Monimuotoinen kirkko

Komiteat ja työryhmät	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-52 440	-70 000	-50 000		
Henkilöstökulut	-8 316	-10 000	-10 000		
Palkat ja palkkiot	-6 200	-10 000	-10 000		
Henkilösivukulut	-2 116				
Palvelujen ostot	-43 852	-60 000	-40 000		
Aineet ja tarvikkeet	-272				
TOIMINTAKATE	-52 440	-70 000	-50 000	-50 000	-50 000

Toimistopalvelut	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-923 846	-843 695	-874 109		
Henkilöstökulut	-918 342	-843 695	-874 109		
Palkat ja palkkiot	-705 880	-636 255	-667 289		
Henkilösivukulut	-212 462	-197 240	-206 820		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-10 200			
Palvelujen ostot	-3 666				
Aineet ja tarvikkeet	-1 673				
Muut toimintakulut	-165				
TOIMINTAKATE	-923 846	-843 695	-874 109	-874 109	-874 109

Projektit, muutoshanke	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut			-100 000		
Palvelujen ostot			-100 000		
TOIMINTAKATE			-100 000		

Muutoshankkeen talouden seuranta omalla osasto-/kustannuspaikkatasolla.

2.1.8. Hallinto-osasto

Johdanto

Hallinto-osasto toteuttaa ja kehittää muuttuvassa toimintaympäristössä kirkon hyvää hallintoa yhteistyössä seurakuntien ja muiden tahojen kanssa. Tuemme seurakuntia antamalla asiantuntija-apua ja vaikuttamalla yhteiskunnassa. Osasto käsittelee asiat, jotka koskevat säädösvalmistelua, kirkon yhteistä hallintoa, seurakuntien hallintoa ja taloutta, kirkon kulttuuriperintöä, kirkollisverotusta, kirkonkirjojenpitoa ja kirkollisia vaaleja. Osasto käsittelee myös asiat, jotka eivät kuulu muiden osastojen ja yksiköiden toimialaan. Hallinto-osasto on jakautunut osaston johtajan toimistoon sekä kolmeen yksikköön.

- Yleishallintoyksikön tehtäviin kuuluvat kirkolliskokouksen kansliatoiminnot sekä Kirkkohallituksen täysistunnon ja virastokollegion tukitoiminnot. Lisäksi yksikkö ylläpitää asian- ja dokumentinhallintaa sekä vastaa Kirkkohallituksen kirjastosta ja käännöstoiminnasta.
- Seurakuntien hallinto ja talous -yksikkö tukee seurakuntien hallinnon, taloushallinnon, kiinteistötoimen ja hautustoimen kehittämistä sekä kirkon kulttuuriperinnön ylläpitoa kouluttamalla, neuvomalla ja ohjeistamalla sekä tilastotuotannon ja lakisääteisten lupa- ja avustusasioiden kautta. Yksikkö hoitaa myös kirkollisia vaaleja koskevia tehtäviä.
- Seurakuntarekisterit-yksikkö vastaa kirkon jäsentietojärjestelmän Kirjurin sekä siihen liittyvien sähköisten asiointipalveluiden ylläpidosta ja kehittämisestä. Yksikön erityisenä vastuualueena on kirkonkirjojen pidon, valtakunnallisen sukuselvityspalvelun ja aluekeskusrekistereiden toiminnan tukeminen ja neuvonta.

Katsaus suunnittelukauteen 2025–2027

Kirkkolainsäädäntöön kohdistunee merkittäviäkin sisäisiä muutospaineita, kuten kirkolliskokouksessa virinnyt tarve seurakuntarakenteiden uudistamiseen. Yhteiskunnan digitalisaatio edellyttää edunvalvonnassa kirkon ja sen seurakuntien työn esillä pitämistä ja arvostamista.

Asiakirjahallinnon sähköistyminen ja sähköinen arkistointi ovat luoneet tarpeita muuttaa menettelytapoja ja muutos jatkuu myös tulevina vuosina. Tämä vaikuttaa erityisesti kirjaamotoimintaan ja arkistotoimeen ja vaatii ohjeistamista. Tekoälyn käyttäminen hallinnon eri tehtävissä kuten käännöspalveluissa ja tietopalveluissa lisääntynee suunnitelmakaudella. Uusia mahdollisuuksia seurataan ja niiden avulla voidaan tehostaa palveluita.

Aiemmin Oulun yliopiston kanssa toteutettu kirkkojen restauroinnin koulutuskurssi on saamassa jatkoa vuosien 2026–2027 aikana. Tämä edellyttää myös hankkeen taloudellista resurssointia yhteensä noin 40 000 euroa (20 000 euroa/vuosi, rahoitustarve vuosina 2025 ja 2026).

Kirkon rooli väestökirjanpitäjänä on muutoksessa. Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite helpottaa kuolleen henkilön perunkirjoitukseen liittyviä tehtäviä näyttää valtioneuvoston tahtotilan rakentaa tulevaisuutta, jossa yhteistyö ja tekninen kehitys tietojenkäsittelyssä nopeuttaa väestökirjanpidon tehtävän siirtymää kirkolta valtiolle. Kirkonkirjojenpidon ylläpidon ja kehittämisen rinnalla on siten syytä varautua erilaisiin tulevaisuuden vaihtoehtoihin. Keskeisin riski toimintaympäristön muutoksessa on nopea ja hallitsematon työn siirtyminen pois kirkolta. Muutos korostaa tarvetta kehittää edelleen jäsentiedon käytettävyyttä seurakuntalaisten, seurakuntien ja seurakuntayhtymien toiminnassa. Suunnitelmakaudelle on myös odotettavissa merkittävä kehitysvastuu sähköisen äänioikeusrekisterin toteuttamisessa.

Osaston keskeisimmät strategiset painopisteet:

- Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme hyvän hallinnon toteuttamista ja tiedolla johtamista sekä seurakuntia rakenneuudistuksissa.
- Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Edistämme digitaalisen toimintaympäristön toteutumista kirkossa ja seurakunnissa sekä kehitämme sähköisiä asiointipalveluja kansalaisille.
- Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille: Teemme yhteistyötä sekä kirkon sisällä että muiden yhteiskunnallisten tahojen kanssa.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
19	19,6	20	20	18	18	18	18

Kirkon tilasto- ja tiedontuottamispalvelujen kokonaisuutta koskeneessa selvityksessä havaittiin epäsuhta tilastotuotannon tarpeen ja sille osoitetun henkilöresurssin välillä. Tilastotuotanto muodostaa olennaisen komponentin Kirkkohallituksen työssä avustaa seurakuntia ja huolehtia kirkon yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Ilman asianmukaista tilastoaineistoa, josta voidaan koostaa ja visualisoida tarvittavaa aineistoa, on Kirkkohallituksen haastavaa tehdä ydinfunktiotaan. Lisäksi tiedolla johtamisen kehittäminen on kasvattanut tilastotuotannon tarvetta merkittävästi. Siten osaston perushenkilöstön määrää on tarve kasvattaa yhdellä henkilöllä vuonna 2025, jolloin se on 18.

Vuoden 2025 loppuun osastolla on vielä kaksi määräaikaista asiantuntijaa. Talotekniikan asiantuntija sekä Basis-kulttuuriperintö- ja kiinteistöhallintajärjestelmä -asiantuntija, jotka tukevat seurakuntien kiinteistöosaamista.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Säädösvalmistelussa ensisijaisena tavoitteena on saada aiemmat kirkolliskokouksen toimeksiannot toteutettua. Edunvalvonnassa seurataan hallitusohjelman toteutumista ja erityisenä edunvalvonnan kohteena on valtionvarainministeriön Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -hanke.

Vuoden 2025 aikana:

- Selvitetään mahdollisuutta ottaa kokoushallinnointia tehostava selainpohjainen Valmu käyttöön Domus-asianhallintajärjestelmän kokoushallinnan osiossa. Lisäksi yhdistetään Domuksen kirkolliskokous- ja luottamushenkilöportaalit. Kirkolliskokousedustajien palvelemista ja heidän tiedonsaantiaan painotetaan parantamalla entisestään kirkolliskokouksen asioista tiedottamista muun muassa laatimalla asiakoonteja ja kehittämällä vireillä olevien asioiden listausta. Lisäksi luodaan viestintäkanava, jonka kautta edustajat voivat olla yhteydessä Kirkkohallituksen asiantuntijoihin.
- Tuotetaan tietoa seurakuntien yhteiskunnallisista tehtävistä ja samalla kehitetään valtionrahoituksen kohdentumisen seurantaa. Tuetaan taloushallinnon järjestämistä seurakuntajaotuksen muutostilanteissa sekä panostetaan seurakuntien ja seurakuntayhtymien uusien työntekijöiden perehdyttämistä seurakuntahallintoon kuten taloushallintoon.
- Ylläpidetään perustoimintaa kirkonkirjojenpidon substanssiosaamisen ja ohjelmistojen toiminnan osalta. Edistetään Kirjurin teknistä modernisointia erityisesti käyttöliittymän osalta, kehitetään jäsentiedon asiakasovellusten käyttämien rajapintojen toimintaa, viimeistellään virastonhoidon ohjeiden päivityskierros ja toteutetaan suurelta osin sähköinen äänioikeusrekisteri. Lisäksi käynnistetään liitykirkkoon.fi ja esteidentutkinta.fi asiointipalveluiden kehitystyö.
- Ympäristötavoitteena on, että matkakustannukset pysyvät edelleen maltillisina.

Vuoden 2025 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Hallinto-osaston tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset.	Asianhallintajärjestelmä Domuksen kokoushallinnan ja kirkolliskokousportaalien käytettävyyttä on kehitetty.	Kirkolliskokous- ja luottamushenkilöportaalit on yhdistetty ja Valmu-kokoushallinnan käyttöönottoa on selvitetty.
	Jäsentietoa hyödyntävien asiakasohjelmien rajapintoja joustavamman tiedonhaun mahdollistamiseksi	Asiakasohjelman rajapintaratkaisut on tarkastettu ja kehityskohdeet havaittu.

	on kehitetty ja sähköiset asiointipalveluja kuten esteidentutkinta.fi on uudistettu.	Yksi asiointipalvelu on uudistettu.
Tiedolla johtaminen on vahvistunut.	Tiedottamista kirkolliskokouksessa aiemmin käsitellyistä ja vireillä olevista asioista on parannettu.	Palautekyselyyn vastanneista edustajista 85 % kokee, että heillä on hyvä käsitys kirkolliskokouksen käsitellyistä tai käsitellyssä olevista asioista.
	Tietoa seurakuntien yhteiskunnallisista tehtävistä on tuotettu ja valtionrahoituksen todentumisen seuranta on kehitetty.	On tuotettu tilastotietoa seurakuntien yhteiskunnallisista tehtävistä sekä tehtäviin käytettävien varojen ja valtion rahoituksen vastaavuudesta.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Seurakuntademokratiaa on edistetty.	Sähköinen äänioikeusrekisteri on pääosaltaan toteutettu.	Äänioikeusrekisterin valmiusaste on vuoden lopussa 90 %.
Seurakuntien rakenneuudistuksia on tuettu.	Seurakuntien taloushallinnon järjestämistä seurakuntajaon muutostilanteissa on tuettu.	Taloushallinnon järjestämismalli seurakuntajaon muutostilanteisiin on laadittu ja se on seurakuntien käytettävissä.
Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty.	Säädösvalmistelulla on tuettu kirkon ja seurakuntien hallinnon ja toiminnan tarpeita.	Kirkolliskokouksen toimeksiannot vuosilta 2018–2023 on toteutettu ja osallistuttu kirkon rakenneuudistusta koskevaan valmisteluun.
Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä.	Uusi päästölaskuri hiilipäästöjen mittaamiseen on jalkautettu seurakuntiin.	On pidetty kaksi koulutusta päästölaskurin käytöstä ja vähintään 50 % seurakuntatalouksista on osallistunut koulutuksiin.
	Jäsentiedon luovutuksen sähköisen työkulun käyttöönottoa on edistetty.	Suomi.fi viranomaispalveluun tilauksia toimittavat 100 % aluekeskusrekisteristä.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säily merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa.	On toimittu proaktiivisesti suhteessa valtionhallintoon sekä annettu lausuntoja kirkon ja seurakuntien intressinäkökulmasta.	Valtioneuvoston hankkeita on seurattu ja annettu lausunnot kaikkiin lausuntopyyntöihin.
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani.	Kirkon edunvalvonnasta on huolehdittu osallistumalla valtionhallinnon ja muiden sidosryhmien työryhmiin.	On osallistuttu EOAVH-hankkeen työryhmiin sekä muuhun sidosryhmätyöhön.

Vaikuttavuuden arviointi

Asianhallintajärjestelmän tavoitteiden toteutuminen parantaa sen käytettävyyttä. Kirkolliskokouksen tiedottamisen parantaminen lisää puolestaan edustajien mahdollisuutta tiedonhankintaa ja palvelee siten päätöksentekoa.

Seurakunnissa toteutuu entistä paremmin hyvä hallinto ja tiedolla johtaminen. Uusien työntekijöiden kyky hoitaa tehtäviä paranee koulutuksen ansiosta. Seurakuntien tietoisuus energiamuotojen merkityksestä talouteen, toimintaan ja ympäristöön lisääntyy. Taloushallinnon toimintaedellytykset seurakuntajaon muutostilanteessa paranevat. Seurakuntien kyky suoriutua lakisääteisistä yhteiskunnallisista tehtävistä paranee, kun valtion rahoitus on kohdennettu paremmin tehtäviä vastaaviksi.

Jäsentiedon käytettävyyden parantaminen antaa seurakunnalle mahdollisuuden tiivistää viestintäsuhdetta kaikkiin seurakuntalaisiin. Sähköinen äänioikeusrekisterin vaikuttavuus toteutunee vasta vuoden 2026 seurakuntavaalien yhteydessä.

Osaamisen kehittäminen

Osastolla on monipuolista osaamista, mutta yhteiskunnan muutokset edellyttävät jatkuvaa osaamisen kehittämistä ja ajantasaistamista. Osaamisen kehittämiseen on priorisoitava aikaresursseja, joka on pois muusta työstä. Osaamistarpeista tunnistetaan tietosuojaosaaaminen, tietojärjestelmien ketterä kehittäminen, ruotsin kielen ylläpito ja asianhallintajärjestelmän osaaminen.

Talousarvio 2025

Hallinto-osasto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot		85 000	85 000		
Muut toimintatuotot		85 000	85 000		
Toimintakulut	-1 224 917	-1 574 377	-1 751 791		
Henkilöstökulut	-1 135 607	-1 201 820	-1 326 150		
Palkat ja palkkiot	-871 369	-906 587	-1 012 329		
Henkilösivukulut	-264 435	-280 733	-313 821		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	197	-14 500	0		
Palvelujen ostot	-82 664	-366 157	-419 501		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 492		0		
Aineet ja tarvikkeet	-4 554	-5 950	-4 650		
Muut toimintakulut	-600	-450	-1 490		
TOIMINTAKATE	-1 224 917	-1 489 377	-1 666 791	-1 721 791	-1 631 791

HaO, yleishallinto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot		85 000	85 000		
Muut toimintatuotot		85 000	85 000		
Toimintakulut	-423 022	-763 214	-778 894		
Henkilöstökulut	-402 299	-485 394	-490 254		
Palkat ja palkkiot	-308 292	-366 026	-374 240		
Henkilösivukulut	-94 204	-113 468	-116 014		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	197	-5 900			
Palvelujen ostot	-18 563	-276 200	-286 700		
Palvelun ostot - sisäiset	-490				
Aineet ja tarvikkeet	-1 650	-1 600	-1 900		
Muut toimintakulut	-20	-20	-40		
TOIMINTAKATE	-423 022	-678 214	-693 894	-693 894	-693 894

Srkien hall. ja tal.	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-614 795	-610 981	-729 596		
Henkilöstökulut	-576 133	-560 464	-673 916		
Palkat ja palkkiot	-442 518	-422 880	-514 440		
Henkilösivukulut	-133 615	-130 784	-159 476		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-6 800			
Palvelujen ostot	-36 418	-48 357	-53 000		
Palvelun ostot - sisäiset		-1 750	-1 000		
Aineet ja tarvikkeet	-1 684	-410	-1 250		
Muut toimintakulut	-560	-610 981	-430		
TOIMINTAKATE	-614 795	-610 981	-729 596	-729 596	-729 596

Hao, yhteiset	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-187 100	-200 182	-243 301		
Henkilöstökulut	-157 174	-155 962	-161 980		
Palkat ja palkkiot	-120 559	-117 681	-123 649		
Henkilösivukulut	-36 615	-36 481	-38 331		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-1 800			
Palvelujen ostot	-27 683	-41 600	-79 801		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 002		0		
Aineet ja tarvikkeet	-1 220	-2 600	-1 500		
Muut toimintakulut	-20	-20	-20		
TOIMINTAKATE	-187 100	-200 182	-243 301	-298 301	-208 301

* Sis. sähköistä äänioikeusrekisteriä koskevan kertaerän vuosille 2025–2026 (35 000 euroa/2025 ja 90 000 euroa/2026).

2.1.9. Työmarkkinaosasto, Kirkon työmarkkinalaitos

Johdanto

Kirkon työmarkkinaosasto huolehtii kirkon palveluksessa olevien palvelussuhdetta koskevasta säädösvalmistelusta ja mallisääntöjen laatimisesta, kirkon henkilöstöpolitiikasta, kirkon työnantajaviestinnästä ja kirkon henkilöstön osaamisen kehittämisestä henkilöstöpolitiikan alalla ja muilta osin yhteistyössä toiminnallisen osaston kanssa. Lisäksi työmarkkinaosasto hoitaa lain perusteella kirkon työmarkkinalaitokselle kuuluvat tehtävät.

Kirkon työmarkkinalaitos toimii evankelis-luterilaisen kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien edunvalvojana ja vaikuttajana työmarkkina-asioissa. Kirkon työmarkkinalaitos on yksi Suomen työmarkkinoiden keskusorganisaatioista (ns. työmarkkinakeskusjärjestö). Se neuvottelee ja sopii keskusjärjestö- ja liittotason sopimukset mm. työntekijöiden ja viranhaltijoiden palvelussuhteen ehtoista sekä valvoo kirkkoyönantajien etuja työoikeuden ja työelämän kehittämisasioissa.

Toimintasuunnitelmakaudella keskiössä ovat sopimusneuvottelut, sopimusten toimeenpano, ja seurakuntien palveleminen sekä työmarkkinapolitiikkaan vaikuttaminen. Työ on pitkäjänteistä ja jatkuvaa, mutta yleisen työmarkkinailmapiiirin kiristyminen haastaa myös kirkon sopimustoimintaa. Aidon keskustelukulttuurin edelleen kehittäminen on erittäin tärkeää suunnittelukaudella. Oleellista on ennen kaikkea miettiä, millaiset palvelussuhteen ehdot auttavat parhaalla mahdollisella tavalla työnantajaa toteuttamaan perustehtävänsä motivoituneen, hyvinvoivan ja sitoutuneen henkilöstön kanssa.

Vuonna 2025 saadaan todennäköisesti selvyyttä työaikalain soveltamisalan tulkintaan. Kyse on työajattoman työn edellyttämän nk. työaika-autonomian määrittelystä. Asiasta on hyvin vähän oikeuskäytäntöä ja työaikalaki on tulkinnanvarainen asiassa. On todennäköistä, että suunnittelukauden aikana tämä kysymys saa vahvistetun tulkinnan, jolloin epävarmuus asian ympärillä katoaa, mitä voidaan pitää hyvänä asiana.

Työelämän lainsäädäntöön valmistellaan pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti erilaisia muutoksia, joiden valmistelussa on tärkeä olla mukana. Samoin on tärkeää kehittää työoloja ja tarjota työnantajille mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistaan esimerkiksi psykososiaalisen kuormittavuuden arvioinnissa. Tässä tärkeitä yh-

teistyökumppaneita ovat mm. Työturvallisuuskeskus ja KEVA. KEVA julkaisee alkuvuonna 2025 julkisten alojen työhyvinvointitutkimuksen tulokset, jossa työssä Kirkon työmarkkinalaitos on perinteisesti aina ollut mukana.

Henkilöstömäärä ja kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
6	5,8	6	6	6	6	6	6

Osaston henkilöstömäärä on supistunut vuonna 2023 kuuteen ja tämä resurssi on pienin mahdollinen, jolla lakisääteisiä tehtäviä on mahdollista toteuttaa. Kuuden henkilön voimin pyritään hoitamaan ainakin kaikki laissa Kirkon työmarkkinalaitokselle säädetyt tehtävät ja samalla kehittämään koulutus- ja palvelutarjontaa seurakuntakentälle.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Toimintavuoden tarkka sisältö muokkautuu lopullisesti vasta uuden sopimuksen solmimisen myötä. Sopimusneuvottelut käydään alkuvuodesta, joten sopimuksen synnyttyä jää paremmin aikaa alla esitettävien tavoitteiden toteuttamiseen. Erityisen tärkeää on ylläpitää ja kehittää yhteistyötä suoraan seurakuntatyönantajien ja Kirkon palvelukeskuksen kanssa.

Vuoden 2025 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Työmarkkinaosaston / Kirkon työmarkkinalaitoksen tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1.1 KiT kuulee seurakuntia aktiivisesti sopimusasioissa.	Yhteistyötapaamisten (Teams) määrä.
	1.2 Sopimusmääräyksiä kehitetään edelleen vastaamaan yhä paremmin paikallisia tarpeita.	Seurakunnilta saatava palaute.
Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.	2.1 KiT:n tehtävänä on huolehtia srk-työnantajien palvelussuhteen ehtojen kilpailukyvästä.	Evankelis-luterilaisella kirkolla on riittävästi osaavaa henkilökuntaa.
	2.2 Teams- ja läsnäkoulutuksia tarjotaan.	Koulutuksista kerättävä palaute on kiittävä.
Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	3.1 KiT on mukana kolmikantaisessa työelämän lainsäädännön valmistelutyössä.	Osallistuminen ministeriöiden lainsäädäntöä valmisteleviin työryhmiin.
	3.2 KiT:llä on edelleen edustus työelämän organisaatioissa (esim. TTK, työtuomioistuim jne.).	Edustusten toteutumisen seuranta.

Vaikuttavuuden arviointi

Tavoitteena ovat hyvinvoivat seurakuntien työyhteisöt, joissa työtä tehdään asiantuntevasti, innostuneesti ja sitoutuneesti. Tällöin työyhteisön sisäisiä ristiriitoja ilmenee vähän. Asiaa seurataan kansallisella tasolla KEVAN julkisten alojen työhyvinvointitutkimuksella kahden vuoden välein. Seurakunnat voivat seurata omaa kehitystään KEVAN tarjoamilla ilmaisilla kyselyillä tai muualta hankituilla kyselyillä.

Osaamisen kehittäminen

Työlainsäädännön tuntemista, KirVESTESsin tuntemista, muiden sopimusalojen tes-vessien tuntemista, neuvottelutaitoja, yhteistyötaitoja, laskentataitoja, verkostoitumista sekä viestinnän ja kouluttamisen taitoja.

Talousarvio 2025

Työmarkkinaosasto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	44 755	20 000	20 000		
Maksutuotot	29 821	16 000	20 000		
Muut toimintatuotot	14 554	4 000			
Sisäiset tuotot	380				
Toimintakulut	-599 987	-653 600	-696 200		
Henkilöstökulut	-560 233	-626 438	-666 146		
Palkat ja palkkiot	-432 409	-476 106	-510 637		
Henkilösivukulut	-127 976	-142 832	-155 509		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	153	-7 500			
Palvelujen ostot	-38 675	-27 122	-28 694		
Aineet ja tarvikkeet	-1 020	0	-1 300		
Muut toimintakulut	-60	-40	-60		
TOIMINTAKATE	-555 232	-633 600	-676 200	-676 200	-676 200

2.1.10. Talousosasto

Johdanto

Talousosastolla on viisi yksikköä: kiinteistöyksikkö, osaston johtajan yksikkö, sijoitusyksikkö, talousyksikkö ja tietohallintoyksikkö.

Kiinteistöyksikkö vastaa Kirkon keskusrahaston omistamien kiinteistöjen yllä- ja kunnossapidosta sekä peruskorjauksista ja asuinhuoneistojen kunnossapidosta. Kirkon keskusrahaston omistamia kiinteistöjä on 12 kpl ja asuinhuoneistoja 45 kpl. Lisäksi kiinteistöyksikkö vastaa Kirkon talon (Eteläranta 8) sisäisistä tukipalveluista (mm. aula- ja vahtimestaripalvelut).

Osaston johtajan yksikkö tarjoaa sekä controllerin asiantuntemusta Kirkon keskusrahaston osastoille ja yksiköille, että valmistelee ja toteuttaa Kirkon keskusrahaston kiinteistöstrategiaa, ympäristöohjelmaa sekä muita yhteisiä hankkeita. Kirkkohallituksen ympäristövastaava toimii osastonjohtajan yksikössä.

Sijoitusyksikkö hoitaa Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston sijoitustoimintaa. Sijoitusyksikön henkilöstö on Kirkon eläkerahaston palveluksessa. Sijoitustoiminnassa on panostettu erityisesti vastuullisen sijoittamisen menettelyihin ja vastuullisessa sijoittamisessa olemme edelläkävijöitä Suomessa. Kirkon eläkerahastolla on oma talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma, jossa esitetään sijoitusyksikön henkilöstö- ja toimintamenot.

Talouslyksikkö vastaa Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston taloushallinnosta (tilikauden aikainen kirjanpito, osto- ja myyntilaskut, matkalaskut, maksuliikenne ja maksuvalmius). Tilinpäätösten ja talousarvioiden valmistelun ohella talousyksiköllä on vastuu talousraportoinnista sekä palkkioiden maksatuksesta ja palkkioihin liittyvistä ennakonperintä- ja eläkevakuutusasioista. Talouslyksikkö neuvoo ja konsultoi muita Kirkkohallituksen osastoja ja yksiköitä sekä hiippakuntien tuomiokapituleita talousasioissa.

Tietohallintoyksikkö ylläpitää ja kehittää kirkon yhteisiä ICT-palveluita sekä vastaa keskushallinnon ICT-toiminnasta, tietotekniikasta, tietoturvasta ja digitalisaation kehittämisestä sekä digitalisaatiostrategian valmistelusta. Tämän lisäksi tietohallintoyksikkö vastaa ICT-projektitoiminnasta ja digitalisaation edistämisestä kirkossa Digitalisaation ja projektihallinnan -verkoston kautta. Tietohallintoyksikkö vastaa ja koordinoi ICT-hankintoja sekä Kirkon keskusrahaston tarvitsemia muita palvelu- ja tavarahan- kintoja ja osallistuu urakkakilpailutuksien valmisteluun, sopimushallintaan, tuottaa ohjeita sekä hankinta- ja päästöraportteja hankintojen tueksi.

Osana tietohallintoyksikköä toimii Kirkon keskusrahaston IT-alue, joka tarjoaa perustietotekniikan ja siihen liittyvät palvelut Kirkon keskusrahastolle sekä sopimusperusteisesti 25 seurakuntataloudelle.

Virastokollegio on asettanut Kirkkohallituksen tietosuojatyöryhmän ja nimittänyt talousosaston juristin Kirkon keskusrahaston tietosuojavastaavaksi. Tietosuojavastaava toimii Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien ja keskusrahaston IT-alueen tietosuojavastaavana sekä tukee kirkon muiden tietosuojavastaavien välistä yhteistyötä.

Katsaus suunnitelmakauteen 2025–2027

Kirkolliskokous on edellyttänyt, että Kirkon keskusrahaston talous tulee olla tasapainossa vuodesta 2023 eteenpäin. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä lähes päästiin tavoitteeseen, tilinpäätös oli kuitenkin noin 0,3 milj. euroa alijäämäinen.

Vuoden 2024 talousarvio on toukokuussa 2024 hyväksytyin lisätalousarvion jälkeen noin 1,35 milj. euroa alijäämäinen. Alijäämä johtuu ennen muuta ennakoitua suuremmista kuluista Kipa 2 -hankkeessa sekä Kiihtelysvaaran kirkolle myönnetystä erillisestä rakennusavustuksesta. Vuonna 2024 keskusrahastomaksun arvioidaan kasvavan 1,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Hintojen nousu eli inflaatio hidastuu vuoden 2024 aikana lähelle 2 %:ia, mutta palkkaratkaisun myötä palkat nousevat vuonna 2024 noin 3,5 %. Näin ollen Kirkon keskusrahaston talous tiukentuu entisestään ja tasapainottamistoimenpiteitä tarvitaan edelleen.

Talousosasto on keskeisesti mukana valmistelemassa talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Elokuussa 2024 valmistui Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden kehittämis- ja sopeuttamissuunnitelma ja se antaa perustaa talouden tasapainottamistoimenpiteille vuodesta 2026 alkaen.

Tuleville vuosille seurakuntien jäsenmäärän kehitys ja sitä myötä verotulojen kehitys ovat keskeinen tekijä myös Kirkon keskusrahaston talouden perustana. Vuoden 2025 keskusrahastomaksun tuotto kasvaa yli 11 %, koska verovuoden 2023 seurakuntien verotulo osoitti näin suurta kasvua. Vuodelle 2026 odotetaan vain pientä 1–2 %:n keskusrahastomaksun nousua. Sen sijaan vuoden 2027 keskusrahastomaksun tuoton arvioidaan nousevan noin 6,5 % verovuodelle 2025 kaavailusta verovähennysjärjestelmän muutoksista aiheutuvasta kirkollisverojen kasvun takia. Inflaatio on laskenut nopeasti vuoden 2024 aikana ja pysynee lähivuosina 2 %:n tasolla.

Suunnittelukaudella 2025–2027 nähdään tärkeäksi digitaalisten palvelujen ja toimintojen kehittäminen paitsi Kirkkohallituksessa ja hiippakunnissa niin ennen muuta seura-

kunnissa. Kirkkohallituksen tietohallintoyksikkö on mukana tässä kehittämisessä. Kehittämisen suuntaamiseksi on aloitettu kirkon digitalisaatiostrategian laatiminen vuoden 2024 alussa. Strategiaosuuden on tarkoitus valmistua vuoden 2025 alussa ja strategian pohjalta valmisteltava toimenpideohjelma vuoden 2025 loppuun mennessä.

Henkilöstömäärä ja -kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
33	33,1	33	32,6	32	32	32	32

Henkilöstömäärässä ei ole mukana Kirkon eläkerahaston palveluksessa oleva henkilöstö (5).

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Talousoaston vuoden 2025 toiminnassa korostuu ennen muuta Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden kehittämis- ja sopeuttamisselvityksen esitysten suunnittelu ja toimeenpano. Talousraportointia on tarkoitus edelleen kehittää ja automatisoida. Digitalisaation haasteisiin vastataan määrittelemällä kehittämisen suuntaviivat digitalisaatiostrategiassa ja sen toimenpideohjelmassa. Keskusrahaston kiinteistöjen omistajapolitiikka päivitetään.

Talouden pidemmän aikavälin suunnittelun pohjana ovat ennusteet kirkon jäsenmäärän kehityksestä ja siihen pohjautuvat verotulo- ja keskusrahastomaksuennusteet. Keskeistä toiminta- ja taloussuunnitteluprosessissa on yhdistää taloustarkastelu toiminnan kehittämiseen ja muutoksiin. Talousraportoinnin kehittämisessä tavoitteena on säännönmukainen seuranta kaikissa keskusrahaston yksiköissä siten, että raportit ovat helposti saatavissa ja niitä osataan tulkita. Esihenkilöille ja muulle henkilöstölle järjestetään tarvittaessa raportointiin liittyvää koulutusta.

Digitalisaation suuntaviivojen ja tavoitteiden pohjaksi laaditaan vuoden 2024 aikana kirkon digitalisaatiostrategia. Strategian toimenpideohjelma laaditaan vuoden 2025 aikana.

Kirkon keskusrahastolle on laadittu vuonna 2021 kiinteistöstrategia ja sen pohjalta Eteläranta 8:n ja Kirkon koulutuskeskuksen kiinteistöille omistajapolitiikka vuonna 2022. Omistajapolitiikan päivitys on aloitettu alkuvuonna 2024 ja sitä jatketaan niin, että päivitetyn omistajapolitiikan mukaisia toimenpiteitä voidaan toteuttaa vuodesta 2025 alkaen.

Taloulosaston sijoitusyksikkö (Kirkon eläkerahaston henkilöstö) hoitaa Kirkon keskusrahaston sijoitustoimintaa Kirkon eläkerahaston sijoitustoiminnan ohella. Kirkon eläkerahaston talousarvio ja toimintasuunnitelma esitetään erillisenä asiakirjana. Kirkon keskusrahaston sijoitustoiminnassa tavoitteena on toteuttaa kassavarojen ja erillisrahastojen sijoitustoiminta ammattitaitoisesti ylittäen vertailuindeksin tuotto riskit halliten.

Seuraavassa on esitetty taloulosaston kannalta keskeisimpien strategisten tavoitteiden mukaiset osaston tavoitteet ja tavoitteille arviointikriteerit:

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Taloulosaston tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä on käytössä.	Kirkkohallituksen taloulosasto on kuvannut ajantasaiset palvelunsa ja vastaanottaa palautetta toiminnastaan Kirkkohallituksen yhteisen palautejärjestelmän mukaisesti.	Taloulosaston palvelut on kuvattu ajantasaisesti ja julkaistu Sakastissa. Palautejärjestelmästä saadaan konkreettinen syöte toiminnan kehittämiseksi ja palaute käsitellään säännöllisesti taloulosaston johtoryhmässä.
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoitavuus ja laatu/palauteseuranta).	Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja uhkien välttämiseksi rakennetaan vahva pohja koko kirkon digitalisaatiostrategialla ja sen perusteella vuonna 2025 laadittavalla digitalisaation toimeenpano-ohjelmalla.	Kirkon digitalisaatiostrategia-projektin lopputuotteet valmistuvat aikataulun mukaisesti vuoden 2025 loppuun mennessä. Projekti on mahdollistanut monipuolisilla osallistumisvaihtoehdoilla koko kirkon tasoisesti henkilöstön sitoutumisen strategiatyöhön ja osallistumisaktiivisuutta seurataan.
Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	Tietojärjestelmien omistajaohjauksa kehitetään tukemaan järjestelmien elinkaaren mukaista ylläpitoa ja tietojen laaja-alaista hyödyntämistä.	Kirkkohallituksen tietojärjestelmien omistajaohjauksen kehittämistä on jatkettu ja Kirkkohallituksen tietojärjestelmillä on järjestelmäkohtainen ohjausryhmätoiminta sekä ylläpidosta vastaava toimintarakenne.
	Kirkon tietoturva-ympäristön kehittäminen vastaa ajanhetken haasteisiin.	Kirkon tietoteknisen ympäristön tietoturvan ylläpitoa varten on rakennettu toimiva automaatio ulkopuolelta ostetun tietoturvapalvelun lisäksi. Tietoturva-prosessia on kehitetty ja se on dokumentoitu. Koko kirkon henkilöstön tietoturva- ja tietosuojaaosaamista koulutusratkaisulla, joka mahdollistaa osaltaan osaamisen mittaroinnin kaikilla IT-alueilla kirkon henkilöstön tietotaidoista.

	Tuotetaan organisaatioon sopiva ja konkreettinen strategisen hankinnan johtamis- ja ohjausmalli, jota johdetaan ja kehitetään tiedolla.	Kirkkohallituksen hankintastrategia on luotu ja hyväksytty vuoden 2025 aikana.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla.		
Seurakuntien talouden tasapainottamista on tuettu (talousluvut, kehityssuunta)	Kirkon keskusrahaston talous tasapainotetaan ja varmistetaan, ettei seurakuntien maksamaa keskusrahastomaksua jouduta korottamaan. Avustusjärjestelmä arvioidaan.	Toteutetut toimenpiteet Kirkon keskusrahaston talouden tasapainottamiseksi. Avustusjärjestelmän arviointi ja johdopäätökset.
	Hankinnoissa hyödynnetään ensisijaisesti Hanselin ja Sarastian yhteishankintasopimuksia, yhteistyö julkishallinnon hankintayksikköjen kanssa jatkuu ja seurakunnat hyödyntävät entistä enemmän puitejärjestelyjä.	Kirkkohallituksen tietohallintoyksikkö kasvattaa koko kirkon tietoisuutta yhteishankintasopimuksista (koulutukset, ohjeet, vast. / lkm.).
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa	Kirkon vaikuttavuuden arvioimiseksi kehitetään malli Kirkkohallituksen kärkihankkeessa. Arviointimallia testataan talousosastolla keskusrahaston avustusten vaikuttavuuden arvioimiseksi.	Vaikutusten arviointimalli on luotu.

Vaikuttavuuden arviointi

Keskitetysti tuotetut, ajantasaisesti prosesseiltaan kuvatut ja resurssien käytön optimoivat ICT-, kiinteistö- ja talouspalvelut mahdollistavat kirkolle laadukkaan ja kustannustehokkaan tietohallinnon toiminnan ja Kirkon keskusrahaston rahoittamalle toiminnalle laadukkaat ja kustannustehokkaat sisäiset ICT-, kiinteistö- ja talouspalvelut. Sisäisille palveluille on tarkoitus kehittää palautejärjestelmä ja hyödyntää palaute palvelujen laadun ja vaikuttavuuden kehittämisessä.

Osaamisen kehittäminen

Vaadittava osaamisen kehittäminen keskittyy taloudellisuuden edistämiseen, digitaalisuuteen, tietoturvaan, hankintoihin ja kiinteistöjen ylläpitoon.

Talousarvio 2025

Talousosasto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	1 755 813	1 837 890	2 055 385		
Muut toimintatuotot	1 137 471	1 182 890	1 325 385		
Sisäiset tuotot	618 342	655 000	730 000		
Toimintakulut	-6 278 074	-6 121 950	-6 553 285		
Henkilöstökulut	-2 108 899	-2 405 488	-2 482 128		
Palkat ja palkkiot	-1 742 758	-1 929 899	-2 014 132		
Henkilösivukulut	-524 105	-598 789	-625 589		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	157 964	123 200	157 593		
Palvelujen ostot	-3 548 183	-3 128 132	-3 409 528		
Vuokratkulut	-595 630	-582 330	-655 500		
Aineet ja tarvikkeet	-20 756	-6 000	-5 979		
Muut toimintakulut	-4 606		-150		
TOIMINTAKATE	-4 522 261	-4 284 060	-4 497 900	-4 497 900	-4 497 900

Talousosaston johto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-430 770	-479 300	-496 500		
Henkilöstökulut	-397 291	-448 919	-475 649		
Palkat ja palkkiot	-322 808	-337 877	-363 091		
Henkilösivukulut	-96 172	-104 742	-112 558		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	21 689	-6 300			
Palvelujen ostot	-31 939	-30 381	-20 851		
Aineet ja tarvikkeet	-1 150				
Muut toimintakulut	-390				
TOIMINTAKATE	-430 770	-479 300	-496 500	-496 500	-496 500

Kiinteistöyksikkö	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-298 218	-275 160	-285 400		
Henkilöstökulut	-251 814	-244 160	-247 329		
Palkat ja palkkiot	-193 588	-183 786	-188 801		
Henkilösivukulut	-58 645	-56 974	-58 528		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	419	-3 400			
Palvelujen ostot	-14 011	-5 000	-11 071		
Vuokratkulut	-26 387	-26 000	-27 000		
Aineet ja tarvikkeet	-4 233				
Muut toimintakulut	-1 773				
TOIMINTAKATE	-298 218	-275 160	-285 400	-285 400	-285 400

Talouksyksikkö	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	6 125				
Muut toimintatuotot	6 125				
Toimintakulut	-279 131	-297 700	-308 700		
Henkilöstökulut	-251 396	-262 314	-269 921		
Palkat ja palkkiot	-194 118	-197 415	-205 314		
Henkilösivukulut	-57 278	-61 199	-64 607		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-3 700			
Palvelujen ostot	-27 259	-35 386	-38 000		
Aineet ja tarvikkeet	-607		-779		
Muut toimintakulut	132				
TOIMINTAKATE	-273 006	-297 700	-308 700	-308 700	-308 700

ICT	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	1 749 688	1 837 890	2 055 385		
Muut toimintatuotot	1 131 346	1 182 890	1 325 385		
Sisäiset tuotot	618 342	655 000	730 000		
Toimintakulut	-5 269 955	-5 069 790	-5 462 685		
Henkilöstökulut	-1 208 398	-1 450 095	-1 489 229		
Palkat ja palkkiot	-1 032 244	-1 210 821	-1 256 926		
Henkilösivukulut	-312 011	-375 874	-389 896		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	135 857	136 600	157 593		
Palvelujen ostot	-3 474 974	-3 057 365	-3 339 606		
Vuokratkulut	-569 243	-556 330	-628 500		
Aineet ja tarvikkeet	-14 766	-6 000	-5 200		
Muut toimintakulut	-2 575		-150		
TOIMINTAKATE	-3 520 266	-3 231 900	-3 407 300	-3 407 300	-3 407 300

2.1.11. Toiminnallinen osasto

Johdanto

Kirkkohallituksen toiminnallinen osasto edistää uskon, toivon ja rakkauden toteutusta kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoitamalla kirkon yhteistä toimintaa.

Osasto toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä seurakuntien, hiippakuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Osasto koordinoi ja edistää kirkon työtä, vaikuttaa yhteiskunnassa ja kirkossa, huolehtii yhteyksistä sekä edistää verkostoitumista ja yhteistyötä.

Toiminnan edistämisen keskeisiä sisältöalueita ovat: diakonia, sielunhoito, jumalanpalveluselämä, kasvatus ja kirkon yhteiskuntavastuu.

Toiminnallinen osasto edistää kirkon toimintaa sairaaloissa, vankiloissa, työpaikoilla, oppilaitoksissa, partiossa ja perheasioiden neuvottelukeskuksissa sekä vähemmistöjen ja erityisryhmien kanssa.

Tulevalla kolmivuotiskaudella 2025–2027 huomio kiinnittyy siihen, miten haavoittuvassa asemassa olevat selviytyvät erilaisten kriisien ja yhteiskunnallisten muutosten keskellä. Kasautuneita kriisejä ovat olleet mm. koronapandemia, ilmastonmuutos ja luontokato sekä Ukrainan sota ja Gazan kriisi. Elinkustannusten voimakas kasvu on lisännyt köyhyyttä sekä huolta tulevaisuudesta. Väestön ikääntyminen, polarisoitunut keskustelukulttuuri ja eriarvoisuuden kokemuksen lisääntyminen vaikuttavat toiminnan suunnitteluun.

Vauvana kastettujen osuus laskee, ja kaste on yhä useammin lapsen tai nuoren oma päätös. Uskonottomuus valtavirtaistuu nuorten keskuudessa, mutta samaan aikaan he ovat aiempaa valmiimpia uskontoa koskevaan keskusteluun. Lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikuttaa sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen liittyvät uhkakuvat. Kirkko voi tarjota osallisuuden sekä turvallisen yhteisöjen kokemuksia, ja näin vahvistaa nuorten tulevaisuususkkoa ja hyvinvointia.

Kirkon hengellinen elämä monimuotoistuu ja se näkyy erityisesti kaupunkimaisissa ympäristöissä. Tämä edellyttää kirkolta toimintatapojen tarkastelua sekä toimintamallien päivittämistä, jossa korostuu mm. arvojen, kulttuurinen, kielellinen ja perhemuotojen moninaisuus, yksin asuminen ja digiympäristössä toimiminen.

Uskonnonvapautta koskevat kysymykset näkyvät mm. uskontoa julkisessa tilassa koskevissa keskusteluissa, joissa ihmisten oikeus uskonnonharjoittamiseen ja hengellisyyteen toisinaan kyseenalaistetaan. Tämä näkyy esimerkiksi yhteiskunnan laitoksissa sekä erilaisten palvelujen järjestämisessä.

Toiminnallinen osasto sitoutuu työssään Kirkkohallituksen johtoryhmän yhdessä toimintaa ohjaaviin strategiisiin tavoitteisiin ja konkreettiset toimet näihin liittyen on kuvattu toimintakertomuksen tavoitetaulukossa.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
31	30	31	30,5	30	30	30	30

Vuoden 2025 tavoitteet

Toiminnallisen osaston yksiköt ovat laatineet omat vuoden 2025 tavoitteet Kirkkohallituksen johtoryhmän työskentelyn ja osaston yhteisen työskentelyn pohjalta. Tavoitteiden, mittareiden ja talousarvion toteutumista seurataan osastolla kvartaaleittain osaston yksikköjen ja johtoryhmän toimesta.

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Toiminnallisen osaston tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen)	Kirkkoa palveleva tiedontuotanto ja tiedolla johtaminen on parantunut.	<ul style="list-style-type: none"> a) Tietopohjaan perustuva toiminnan arviointi ja suunnittelu on käytössä nykyistä vahvemmin osastolla (prosessin toimivuus, sisäinen arviointi ja palaute osastolla) b) Tiedontuotannon prosessien toimivuuden ja laadun arvioidaan parantuneen (sisäinen arviointi, yhteistyö TK-yksikön kanssa, sidosryhmätyö). c) Nelivuotiskertomuksen esiin nostamiin ilmiöihin tuotetaan lisätietoa barometrien avulla. d) Viestimme tilastotiedosta yksikköjen julkaisemien tilastojulkaisujen avulla. e) Kirkon työaloista diakoniatyön ja perheneuvonnan työn vaikutusten seurantaan on luotu mallit.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihankkeet/ lkm)	Kirkossa on edistetty toiminnallisia uudistuksia.	<ul style="list-style-type: none"> a) Toteutamme laadukkaat Diakonian ja kasvatuksen päivät, Jaetut eväät- jumalanpalvelus ja kanttoripäivät (osallistujapalaute) b) Luomme seurakunnille yhteisöllisyyden vahvistamiseen ja yksinäisyyden ehkäisyyn suositukset sekä toiminnalliset ja viestinnälliset materiaalit osana Yhteisöllinen Suomi -ohjelmaa. (Materiaalien ja suositusten käyttöönotto) c) Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman itsearviointi tehty 10 seurakunnassa ja sitä edistäviä toimenpiteitä on toteutuksessa.

Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.

Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm)	Kirkko on tunnustettu ja arvostettu yhteistyökumppani julkisissa palveluissa, hyvinvointialueilla ja kunnissa.	<p>a) Kirkko on lujittanut asemaansa strategisesti keskeisissä verkostoissa ja rakenteissa. (lainsäädäntöön vaikuttaminen, toimintojen sopimukset, yhteistyöpyynnöt, uudet hankkeet)</p> <p>b) Vaikutamme siihen, että lapset ja nuoret saavat koulussa yleissivistävää tietoa uskonnoista ja tukea katsomuksensa kehitykselle (osallistuminen OPH:n työskentelyyn, lausuntojen antaminen, julkinen keskustelu)</p> <p>c) Toteutamme hallitusohjelmataavoitteen koulunuorisotyön uudesta viitekehystä yhdessä järjestöjen, kuntien ja OKM:n kanssa.</p>
--	--	---

Vaikuttavuuden arviointi

Kirkon työ vastaa nykyistä vahvemmin ajan haasteisiin ja kirkon palvelut ovat saavutettavampia Kirkossa uudistukset perustuvat tiedon pohjalta syntyneisiin tarpeisiin

Mittarit: Palautekyselyt, uudistusten määrä, verkostoista saatu palaute.

Osaamisen kehittäminen

Tiedontuotannon välineiden hyödyntämisen sekä tietoon perustuvan viestinnän osaamisen lisääminen.

Talousarvio 2025

Toiminnallinen osasto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	218 802	263 000	339 500		
Maksutuotot	96	79 000	339 500		
Muut toimintatuotot	207 406	184 000			
Sisäiset tuotot	11 300				
Toimintakulut	-3 418 316	-3 496 121	-3 700 706		
Henkilöstökulut	-2 534 932	-2 604 121	-2 741 706		
Palkat ja palkkiot	-1 945 458	-1 964 749	-2 096 600		

Henkilösivukulut	-594 313	-608 072	-645 106		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	4 839	-31 300			
Palvelujen ostot	-761 323	-816 000	-895 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-35 697				
Vuokrakulut	-5 596				
Aineet ja tarvikkeet	-40 891	-56 500	-43 500		
Annetut avustukset	-35 400	-15 000	-15 000		
Muut toimintakulut	-4 477	-4 500	-5 000		
TOIMINTAKATE	-3 199 514	-3 233 121	-3 361 206	-3 361 206	-3 361 206

Osaston johtajan toimisto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	15 687	14 000	248 400		
Maksutuotot		14 000	248 400		
Muut toimintatuotot	15 687				
Toimintakulut	-328 421	-386 045	-636 641		
Henkilöstökulut	-155 732	-156 045	-158 141		
Palkat ja palkkiot	-119 648	-117 668	-120 718		
Henkilösivukulut	-36 085	-36 477	-37 423		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-1 900			
Palvelujen ostot	-125 418	-200 000	-445 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-4 066				
Vuokrakulut	-2 042				
Aineet ja tarvikkeet	-14 215	-15 000	-18 000		
Annetut avustukset	-26 900	-15 000	-15 000		
Muut toimintakulut	-48				
TOIMINTAKATE	-312 734	-372 045	-388 241	-388 241	-388 241

Diakonia ja yhteiskunta	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	87 094	65 000	57 100		
Maksutuotot		65 000	57 100		
Muut toimintatuotot	81 558				
Sisäiset tuotot	5 536				
Toimintakulut	-1 474 246	-1 479 991	-1 526 905		
Henkilöstökulut	-1 159 475	-1 209 491	-1 271 405		
Palkat ja palkkiot	-887 998	-912 970	-972 218		
Henkilösivukulut	-273 849	-282 021	-299 187		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 373	-14 500			
Palvelujen ostot	-292 734	-248 000	-242 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 604				
Vuokrakulut	-1 178				
Aineet ja tarvikkeet	-7 909	-19 500	-10 500		
Annetut avustukset	-8 500				
Muut toimintakulut	-2 846	-3 000	-3 000		
TOIMINTAKATE	-1 387 152	-1 414 991	-1 469 805	-1 469 805	-1 469 805

Jumalanpalvelus ja kasvatus	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	116 021	184 000	34 000		
Maksutuotot	96		34 000		
Muut toimintatuotot	110 161	184 000			
Sisäiset tuotot	5 764				
Toimintakulut	-1 615 649	-1 630 085	-1 537 160		
Henkilöstökulut	-1 219 724	-1 238 585	-1 312 160		
Palkat ja palkkiot	-937 812	-934 111	-1 003 664		
Henkilösivukulut	-284 380	-289 574	-308 496		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 467	-14 900			
Palvelujen ostot	-343 170	-368 000	-208 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-30 027				
Vuokratulut	-2 376				
Aineet ja tarvikkeet	-18 768	-22 000	-15 000		
Muut toimintakulut	-1 583	-1 500	-2 000		
TOIMINTAKATE	-1 499 628	-1 446 085	-1 503 160	-1 503 160	-1 503 160

2.1.12. Ulkoasiain osasto

Johdanto

Ulkoasiain osaston tehtävänä on hoitaa kirkon ekumeenisia suhteita ja niihin liittyviä teologisia asioita, edistää kirkon ulkomaista ja kirkkojenvälistä avustustyötä sekä kirkon lähetystyötä ja kirkon lähetysjärjestöjen yhteistyötä sekä pitää yhteyttä muiden uskontojen kanssa.

Tehtävät ja vastualueet:

Ulkoasiain osasto hoitaa kirkon ekumeenisia ja kansainvälisiä suhteita ja niihin liittyviä teologisia asioita. Se valmistelelee ja toimeenpanee kirkkomme teologisia dialogeja, hoitaa yhteyksiä eri kirkkoihin, kansainvälisiin kirkkoliittoihin ja järjestöihin ja Suomen Ekumeeniseen Neuvostoon, Suomen Lähetysneuvostoon, sekä yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin. Osasto koordinoi ystävyysseurakuntatyötä, erityisesti suhteita Inkerin, Viron ja Unkarin evankelis-luterilaisiin seurakuntiin sekä hoitaa stipendivaihtoa sopimuskirkkojen kanssa. Osasto koordinoi kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun yhteistä toimintaa. Se huolehtii kirkon lähetystyön yhteisestä linjauksesta ja kas-

vatus-, koulutus- ja tiedotustoiminnasta. Se hoitaa yhteyksiä lähetysten kansainväli-
siin toimijoihin ja verkostoihin ja seuraa kansainvälistä lähetystyötä ja missiologista
keskustelua. Lisäksi osasto osallistuu uskontojen väliseen keskusteluun ja yhteydenpi-
toon muiden uskontojen kanssa.

Toimintaympäristön muutokset:

Ulkoasiain osaston toimintaympäristössä on useita epävarmuustekijöitä. Venäjän
hyökkäyssota Ukrainassa heijastuu kansainvälisten kirkkoliittojen toimintaan, sillä Ve-
näjäns ortodoksinen kirkko tukee sotatoimia. Erityisesti tämä vaikuttaa Kirkkojen maa-
ilmanneuvostoon, jonka suurin jäsenkirkko Venäjän ortodoksinen kirkko on. Sodalla
on vaikutusta myös alueellisiin ekumeenisiin järjestöihin, kuten Barentsin kirkkojen
neuvostoon, joka päätettiin lakkauttaa ja kehittää Barentsin alueen kirkollista yhteis-
toimintaa ilman Venäjän ortodoksista kirkkoa. Euroopan kirkkojen konferenssi on
käynnistänyt ”Rauhan polut” -hankkeen (Pathways to Peace), jonka kautta tuetaan
Ukrainan kirkkojen yhteistoimintaa rauhan rakentamiseksi. Kirkkomme kahdenväliset
suhteet Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa ovat jäissä. Lisäksi sota vaikeuttaa suh-
teiden hoitamista Inkerin kirkon kanssa. Sota Ukrainassa heijastuu myös Euroopan ul-
kopuolelle, etenkin Afrikkaan – paitsi ruokakriisin muodossa myös jakamalla maita Ve-
näjäns sotatoimia vastustaviin ja kannattaviin. Israelin ja terroristijärjestö Hamasin vä-
linen konflikti on luonut humanitäärisen katastrofin ja aiheuttaa jännitteitä koko Lähi-
idän alueelle. Tällä kokonaisuudella on vaikutusta myös Kirkon Ulkomaanavun ja kirk-
komme lähetysjärjestöjen toimintaan.

Epävakaa kansainvälinen tilanne edellyttää jatkossakin kykyä reagoida nopeasti enna-
koimattomiin muutoksiin ja valmiutta yhteistyöhön yli organisaatorajojen. Kirkon ta-
loudellisen tilanteen kiristyessä haasteena on pitää esillä globaalin kirkon kysymyksiä
ja tarvetta suunnata taloudellista tukea myös maailmalle.

Osaston toiminnan kannalta keskeisimmät Kirkkohallituksen strategian painopisteet:

1. Ovet auki ulospäin
 - b. Selkeytämme vastuunjakoa ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuo-
miokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.
3. Ovet auki kaikille
 - a. Edistämme katsomus- ja uskontodialogia, lähetystä ja kansainvälistä diakoniaa,
ekumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin koti-
maassa kuin kansainvälisesti.
 - c. Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.
4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille
 - a. Hoidamme kumppanuuksia tavoitteellisesti yhteistä etua etsien.

b. Kehitämme järjestöyhteistyötä sopimus pohjaisesti ja kokeilemme uusia yhteistyön muotoja.

d. Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista koulutuksen, joustavien työjärjestelyiden ja laadukkaana työterveys huollon ja hyvän johtamisen avulla.

6. Ovet auki tulevaisuuteen

c. Olemme osa maailmanlaajuista kirkkoa ja opimme erityisesti globaalin etelän kristityiltä.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
9	9,8	7	7	7	7	7	7

Osaston henkilöstömäärä pysyy suunnittelukauden aikana samana, eli on seitsemän henkilöä. Osastolle otetaan vuosittain teologiharjoittelija 2–3 kuukauden työjaksolle.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Vuoden 2025 toiminta

Kirkkomme on Luterilaisen maailmanliiton (LML), Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) ja Euroopan kirkkojen konferenssin (EKK) perustajajäsen. Ulkoasiain osasto osallistuu näiden organisaatioiden toimintaan ja koordinoi kirkkomme edustajien yhteistyötä ja tiedonvaihtoa eri organisaatioista.

Vuonna 2025 vietetään Nikean kirkolliskokouksen ja uskontunnustuksen 1700-vuotisjuhlaa. Toukokuussa Jaetut eväät -jumalanpalveluspäivien yhteydessä järjestetään Nikea-seminaari yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Aiheeseen liittyen laaditaan kokoomateos ekumeenisten kirkolliskokousten merkityksestä sekä muita akateemisia ja yleistajuisia julkaisuja. Osasto osallistuu teemaan liittyvään Faith and Order -komission 6. maailmankonferenssin järjestelyihin ja toteutukseen sekä Porvoon kirkkoyhteisön Nikean kirkolliskokousta käsittelevän konferenssin toteutukseen. Teemaa pidetään esillä myös Suomen Ekumeenisen Neuvoston toiminnassa.

Teologinen dialogi Suomen baptistien kanssa jatkuu tammikuussa luterilaisen kirkon isännöimänä. Vuonna 2024 käynnistyi teologisen dialogin uusi kierros Helsingin katolisen hiippakunnan kanssa. Vuonna 2025 pyritään julkaisemaan päivitetty tiivistelmä vuoden 2017 oppikeskusteluraportista ”Kasvavaa yhteyttä. Julistus kirkosta, eukaristiasta ja virasta” raportin tulosten vastaanoton edistämiseksi sekä kotimaassa että kan-

sainvälisesti. Tarkoitus on jatkaa työskentelyä, jotta voidaan syventää raportin johtopäätöksiä käytännön kannalta ajatellen kirkkojen yhteistä missiota ja jumalanpalveluselämän kysymyksiä. Valmistellaan myös luterilais-katolista yhteistä julkilausumaa Nikean kirkolliskokouksen 1700-vuotismerkkivuoden kunniaksi.

Ulkoasiain osasto järjestää kirkkomme, Ruotsin kirkon ja Saksan evankelisen kirkon yhteisen konsultaation toukokuussa. Joka kolmas vuosi järjestettävässä konsultaatiossa käsitellään kirkkojen yhteisiä ajankohtaisia haasteita ja yhteistyömahdollisuuksia.

Osasto seuraa Itä- ja Keski-Euroopan kirkollista tilannetta sekä osallistuu EKK:n Rauhan polut-hankkeeseen tukeakseen osaltaan seurakuntien ystävyysseurakuntatyön uudistamista sekä rauhantyön kehittämistä.

Kirkon kansainväliset lähetyskumppanusneuvottelut järjestettiin Helsingissä elokuussa 2024. Tapahtumaan kutsuttiin kirkkomme lähetysjärjestöjen kumppanikirkkojen edustajat eri puolilta maailmaa ja merkittäviä ekumeenisiä vieraita, mm. KMN:n ja LML:n pääsihteerit. Tapahtuman jälkeen kansainväliset vieraat jalkautuivat hiippakuntiin ja seurakuntiin kertomaan kirkkojensa tilanteesta. Vuonna 2025 yhtenä painopisteenä tulee olemaan kirkon kansainvälisen lähetyskumppanusneuvottelujen annin hyödyntäminen. Alkuvuonna järjestetään missiologinen symposiumi lähetyskumppanusneuvottelussa esiin nousseista teemoista. Englanninkielinen raporttikirja lähetyskumppanusneuvotteluista julkaistaan loppukeväästä 2025 kansainvälisiä yhteyksiä varten, ja seurakunnille tarkoitettua suomenkielistä materiaalia valmistetaan alkuvuodesta tarjoamalla seurakuntien lähetystyöstä vastaaville työntekijöille virikemateriaalia lähetystyöstä kertomiseen kirkon kumppanikirkkojen päivitetyn todellisuuden pohjalta. Toisena painopisteenä tulee olemaan Nikean kirkolliskokouksen ja uskontunnustuksen 1700-juhlavuoden työstäminen lähetysten ja lähetysteologian näkökannalta. Loppuvuonna järjestetään missiologinen symposiumi Nikean uskontunnustukseen liittyen. Symposiumien kirjallinen materiaali julkaistaan Kirkkomme Lähetys -lehdessä ja/tai Lähetysteologisessa Aikakauskirjassa.

Ulkoasiain osasto käy vuosittain ohjauskeskustelut kaikkien lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun kanssa ja raportoi niistä piispainkokoukselle ja Kirkkohallituksen täysistunnolle. Lähetysten peruslinjausta ”Yhteinen todistus 2023” sekä lähetystyön uutta mallijohtosäätöä käytetään aktiivisesti kirkon henkilöstökoulutuksissa sekä seurakuntien oman lähetystyön tukemisessa. Kirkon erityiskoulutusten missionaarisuutta vahvistetaan uuden Kirkon työn erityiskoulutuksen (30 op) puitteissa. Siihen liittyen yhdenmukaistetaan kirkon kansainvälisen työn erityiskoulutusten (KTEL) toteutusta

yhdessä lähetysjärjestöjen kanssa. Seurataan kirkon lähetystyön liittyvien virkojen kehitystä sekä näihin kouluttautuvien määrää. Toteutetaan kirkon kansainvälisen työn verkostotapaamisia Teamsissa kuukausittain (9 kertaa).

Uskontojen kohtaamisen alueella vastataan kentän tarpeeseen usealla tasolla. Vaikuttamistyön keskiössä on yhteiskuntarauhan ylläpitäminen, uskonnonvapauden edistäminen ja uskontolukutaidon lisääminen. Henkilöstön koulutusta tehostetaan uskontodialogisessa työssä ja uskontoyhteistyön lisäämisessä valtakunnallisesti. Dialogi- ja vuorovaikutustaidot ovat keskeisiä kaikessa koulutustoiminnassa. Yhteistyötä Uskotfoorumin ja muiden keskeisten uskontodialogitoimijoiden kanssa vahvistetaan edelleen. Verkostotyössä suomalaisten uskontotoimijoiden ja viranomaisten kanssa kehitetään tapoja vastata yhä moniuskontoisemman yhteiskunnan haasteisiin. Ulkoasiain osasto osallistuu Uskontojen ja katsomusten yhteisymmärrysviikon suunnitteluun ja toteutukseen. Yhteyksiä ja verkostoja laajennetaan myös kansainvälisiin uskontodialogisiin toimijoihin.

Suomen Merimieskirkon ja Kirkkohallituksen yhteistyötä on tiivistetty siten, että vuoden 2025 alusta lähtien Suomen Merimieskirkko on kirkon ulkosuomalaistyön operatiivinen toimija.

Vuoden 2025 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Ulkoasiain osaston tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset	Osaston julkaisut toteutetaan sähköisesti ja niistä viestitään digitaalisilla alustoilla.	Julkaisujen käyttökerrat ja niistä saatu palaute.
Tiedolla johtaminen on vahvistunut	Osasto on välittänyt tietoa ja tuottanut materiaalia liittyen ekumeeniseen Nikean kirkolliskokouksen 1700-vuotisjuhlavuoteen Lähetystyön kannatustilastot ovat aiempaa selkeämmin seurakuntien talousarviopäätöksenteon tukena ja lähetystyön ja kv. diakonian perussopimus Kirkkohallituksen täysistunnon kolehteja koskevan päätöksenteon tukena.	Julkaisujen määrä ja laatu, Turun juhlaseminaarin osallistujamäärä ja saatu palaute Lähetystyön tilastot valmistuvat kesäkuuhun mennessä ja ne ovat helposti luettavissa muodossa. Seurakuntia on ohjeistettu niiden käytössä.

Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty	Osasto seuraa Itä- ja Keski-Euroopan kirkollista tilannetta sekä osallistuu EKK:n Rauhan polut-hankkeeseen tukeakseen osaltaan seurakuntien ystävyysseurakunta-työn uudistamista sekä rauhantyön kehittämistä.	Ystävyysseurakuntatyötä voidaan tehdä turvallisesti ja vaikuttavasti myös muuttuneissa olosuhteissa ja rauhantyöhön on saatu rohkaisua ja uusia malleja.
Järjestöyhteistyön toimivuus on varmistettu (yhteistyösopimukset ja taso).	Kirkon ulkosuomalaistyön operationaalinen vastuu on siirtynyt Suomen Merimieskirkolle laaditun sopimuksen mukaisesti. Lähetysjärjestöjen keskinäiset suhteet lähentyvät ja tiivistyvät.	Ulkosuomalaistyön kotimaisessa hallinnossa saavutetaan vuoden 2025 alkuun mennessä vuositasolla 45 %:n säästöt vuoteen 2020 verrattuna. Ulkosuomalaistyön operaatiot sujuvat moitteetta uudessa mallissa. Järjestöjen johtaja- ja avainasiantuntijataso tapaamiset ovat säännöllisiä.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani	Osasto osallistuu ministeriöiden verkostoihin ja valmistelee pyydettyessä lausuntoja. Kirkolla on edustus uskontojen kohtaamiseen liittyvissä organisaatioissa.	Yhteistyö toimii hyvin. Kirkko on saanut edustuksen keskeisiin uskontojen kohtaamisen organisaatioihin.
Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa (yhteistyöverkostot/lkm).	Osasto osallistuu kansainvälisten kirkkoliittojen päättäviin elimiin ja vaikuttaa niiden toimintaan. Osasto osallistuu lähetystä koskevaan keskusteluun kansainvälisesti strategisesti merkittävässä verkostoissa. Lähetyskumppanuusneuvottelujen tuloksista viestitään kansainvälisillä foorumeilla.	Kirkkoliittojen jäsenmaksujen määräytymiselle on laadittu oikeudenmukaiset perusteet. Lähetyskumppanuusneuvottelujen tuloksista on viestitty kansainvälisesti. Suomessa on järjestetty kaksi missiologista symposiumia, joissa mukana kansainvälisiä asiantuntijoita.

Vaikuttavuuden arviointi

Käsitys kirkon kansainvälisestä luonteesta lisää ymmärrystä kirkon kansainvälisen työn merkityksestä sekä ekumeenisissa suhteissa että kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun työhön liittyen. Kirkon lähetyskumppanuusneuvottelujen 2024 synnyttämä myönteinen mielikuva kirkon lähetystyöstä ja kansainvälisestä diakoniasta sekä niitä toteuttavista kirkon sopimusjärjestöistä vahvistuu ihmisten hyvinvointia edistävinä toimintoina. Parantunut ymmärrys lisää seurakuntalaisten halua osallistua kir-

kon kansainvälistä työtä koskeviin tapahtumiin ja toimia seurakunnassa globaalin kirkon puolesta lähellä ja kaukana. Mittareina voidaan käyttää seurakuntien myöntämiä talousarviomäärärahoja samoin kuin vapaaehtoista kannatusta ja hiippakunnallisiin lähetystapahtumiin osallistumista.

Kirkon ulkosuomalaistyön ja Suomen Merimieskirkon yhteistyön tiivistyminen tuo säästöjä kotimaiseen hallintoon ja samalla voidaan turvata suomalaisten parissa tehtävä kirkollinen työ eri puolilla maailmaa.

Uskontojen välinen yhteistyö edistää yhteiskuntarauhaa ja ehkäisee uskonnollisen ekstremismin haitallisia vaikutuksia.

Osaamisen kehittäminen

Digitaalisten valmiuksien kehittäminen ja niiden soveltamisen vahvistaminen. Tekoälyn käytön laajempi oppiminen.

Talousarvio 2025

Ulkoasiain osasto	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	17 926				
Maksutuotot	64				
Vuokratuotot	1 492				
Muut toimintatuotot	16 370				
Toimintakulut	-1 221 087	-1 362 300	-1 303 500		
Henkilöstökulut	-788 267	-856 100	-719 000		
Palkat ja palkkiot	-606 356	-645 600	-551 200		
Henkilösivukulut	-182 860	-200 200	-167 800		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	949	-10 300			
Palvelujen ostot	-296 230	-305 800	-319 400		
Palvelun ostot - sisäiset	-4 106				
Vuokratulut	-150				
Aineet ja tarvikkeet	-9 879	-5 100	-4 800		
Annetut avustukset	-109 516	-182 100	-260 000		
Muut toimintakulut	-12 940	-13 200	-300		
TOIMINTAKATE	-1 203 162	-1 362 300	-1 303 500	-1 303 500	-1 303 500

KUO, yhteinen	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	14 487				
Maksutuotot	64				
Muut toimintatuotot	14 423				
Toimintakulut	-213 232	-203 500	-223 700		
Henkilöstökulut	-133 900	-156 100	-171 900		
Palkat ja palkkiot	-102 340	-117 700	-133 600		
Henkilösivukulut	-31 844	-36 500	-38 300		

Henkilöstökulujen oikaisuerät	284	-1 900			
Palvelujen ostot	-60 149	-46 100	-50 200		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 465				
Aineet ja tarvikkeet	-2 947	-1 200	-1 600		
Muut toimintakulut	-12 771	-100			
TOIMINTAKATE	-198 744	-203 500	-223 700	-223 700	-223 700

Ulkomainen edustus	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	1 944				
Muut toimintatuotot	1 944				
Toimintakulut	-171 149	-150 000	-180 000		
Henkilöstökulut	-825				
Palkat ja palkkiot	-640				
Henkilösivukulut	-185				
Palvelujen ostot	-164 880	-150 000	-180 000		
Aineet ja tarvikkeet	-2 894				
Annetut avustukset	-2 500				
Muut toimintakulut	-51				
TOIMINTAKATE	-169 205	-150 000	-180 000	-180 000	-180 000

Teologiset asiat	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	2				
Muut toimintatuotot	2				
Toimintakulut	-219 293	-244 500	-257 400		
Henkilöstökulut	-172 733	-188 300	-194 700		
Palkat ja palkkiot	-133 442	-142 000	-148 600		
Henkilösivukulut	-39 291	-44 100	-46 100		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-2 200			
Palvelujen ostot	-13 602	-22 000	-22 000		
Aineet ja tarvikkeet	-1 908	-500	-600		
Annetut avustukset	-31 030	-33 600	-40 000		
Muut toimintakulut	-20	-100	-100		
TOIMINTAKATE	-219 290	-244 500	-257 400	-257 400	-257 400

Ulkosuomalaistyö	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	1 492				
Vuokratuotot	1 492				
Toimintakulut	-299 387	-310 400	-210 000		
Henkilöstökulut	-225 778	-163 900			
Palkat ja palkkiot	-173 083	-123 600			
Henkilösivukulut	-52 695	-38 300			
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-2 000			
Palvelujen ostot	-25 831	-25 000			
Palvelun ostot - sisäiset	-641				

Aineet ja tarvikkeet	-667	-1 000			
Annetut avustukset	-46 450	-120 500	-210 000		
Muut toimintakulut	-20				
TOIMINTAKATE	-297 895	-310 400	-210 000	-210 000	-210 000

KLK	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-318 027	-453 900	-432 400		
Henkilöstökulut	-255 032	-347 800	-352 400		
Palkat ja palkkiot	-196 852	-262 300	-269 000		
Henkilösivukulut	-58 845	-81 300	-83 400		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	665	-4 200			
Palvelujen ostot	-31 768	-62 700	-67 200		
Vuokrakulut	-150				
Aineet ja tarvikkeet	-1 464	-2 400	-2 600		
Annetut avustukset	-29 536	-28 000	-10 000		
Muut toimintakulut	-78	-13 000	-200		
TOIMINTAKATE	-318 027	-453 900	-432 400	-432 400	-432 400

2.1.13. Kirkon viestintä

Johdanto

Kirkkohallituksen mission mukaisesti Kirkon viestintä (KV) edistää uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa. Tätä missiota Kirkon viestintä toteuttaa hoitamalla ja mahdollistamalla kirkon yhteistä ulkoista ja sisäistä viestintää, edistämällä kirkon yhteiskunnallista vaikuttamista ja näkyvyyttä sekä tuke-
malla viestinnällisesti seurakuntia ja muita kirkon toimijoita. KV:n tehtävänä on myös Kirkkohallituksen sisäinen viestintä. Visionsa mukaisesti KV haluaa olla rohkea viestintän uudistaja ja edelläkävijä kirkon ja ihmisten parhaaksi.

KV välittää ajankohtaista ja vaikuttavaa viestiä kirkosta monikanavaisesti ja kehittää vuoropuhelun kanavia. Kokonaiskirkon viestintää KV tukee mm. tuottamalla yhteisiä viestintäsisältöjä, antamalla viestintäkonsultaatiota ja järjestämällä viestintäkoulutuksia sekä kehittämällä ja ylläpitämällä kirkon yhteisiä verkkosivustoja (esim. evl.fi, sarkasti.fi, virsikirja.fi, kirkkovoosikalenteri.fi, kirkkokasikirja.fi), seurakuntasivustojen

verkkoalustaa Lukkari-julkaisujärjestelmää ja tuomiokapituleille piispa- ja hiippakuntasivustojen julkaisujärjestelmää.

Yhteistyössä Yleisradion kanssa KV tuottaa suomenkieliset radion ja tv:n jumalanpalvelukset, radiohartaudet sekä Pisara-ohjelman. Lisäksi tuotetaan journalistisin periaattein toteutettu Horisontti-ohjelma Yle Radio 1:lle. Yhteensä ohjelmapaikkoja on Ylen kanavilla noin 1000.

Katsaus suunnitelmakauteen 2025–2027

Turvallisuustilanne on edelleen epävakaa, ja yhteiskunta uhkaa polarisoitua entisestään keskustelukulttuurin heikentyessä ja ääriajattelun lisääntyessä. Tässä tilanteessa kirkon ja sen viestinnän rooli toivon ja lohdun välittäjänä sekä kriisinkestävyysvahvistajana pysyy tärkeänä.

Tutkimukset ja median analyysit osoittavat erilaisia muutoksia suhtautumisessa uskoon, hengellisyteen ja kirkkoon. Nuorten miesten kiinnostus uskontoa kohtaan on kasvanut, ja samoin median kiinnostuksen kirkollisia ja hengellisiä aiheita kohtaan on nähty kasvaneen. Toisaalta suhtautuminen kirkon yhteiskunnalliseen rooliin on muuttunut varauksellisempaan suuntaan. Kirkon on olennaista kyetä käymään avointa vuoropuhelua erilaisten sidosryhmien kanssa ja heidän kanssaan, joille kirkon sanoma ja arvoperusta ovat vieraampia.

Kirkon viestinnän ja toiminnan on pysyttävä digitalisaatiokehityksessä ja digitaalisen toimintaympäristön muutoksessa mukana. Tekoälyn mahdollisuudet ja sen mukanaan tuomat riskit on kyettävä tunnistamaan. Uusia kanavia on kokeiltava rohkeasti, ja toimimattomista konsepteista on luovuttava.

Yleisradion toimintabudjettiin liittyvät leikkauspaineet saattavat heijastua myös hartausohjelmatuotantoon.

Kirkon viestinnän toiminnan kannalta keskeisimmät Ovet auki kokeiluille ja kehittämälle -strategian painopisteet ovat:

- Toteutamme ja koordinoimme ajankohtaista, avointa ja dialogista viestintää.
- Tuemme seurakuntia löytämään monimuotoisia tapoja toimia ja viestiä, jotta ihmiset voivat olla kristittyjä itselleen merkityksellisillä tavoilla.
- Edistämme katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, eumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.
- Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
26	25,8	30	28,6	31	30,8	29	28,8

Suunnitelmakaudella 2025–2027 vakituisen henkilöstömäärän suunnitellaan pysyvän entisellään: 26 työntekijää ja 25,6 henkilötyövuotta. Lisäksi palkataan kesäksi viestintäharjoittelija. Lukkarin alustauudistukseen ja seurakuntavaaliprojektiin tarvitaan lisävahvistusta niin, että henkilömäärä vuonna 2025 on 30 henkilöä (28,55 htv), vuonna 2026 31 henkilöä (30,8 htv) ja vuonna 2027 29 henkilöä (28,8 htv).

Ohjelmatuotannot-yksikössä eli Ylen tuotantojen parissa työskentelee kymmenen henkilöä, 9,6 henkilötyövuotta. Kehitys ja verkko -yksikössä työskentelee kahdeksan henkilöä, joista kolme henkilötyövuotta tuottaa Lukkari-palvelua seurakunnille. Viestintäpalveluissa työskentelee seitsemän henkilöä. Erillisyksikköä vetää viestintäjohtaja.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Vuonna 2025 viestintää tehdään entistä enemmän yhteistyössä ja verkostomaisesti. Tärkeitä verkostoja ovat Kirkon vahvuuksien ryhmä, suurten seurakuntien viestintäjohtojen verkosto ja kirkon viestijät. Visuaalista ilmettä kehitetään edelleen yhdessä seurakuntien viestijöiden kanssa. Lukkarin kehityksessä ovat mukana Lukkaria käyttävät seurakunnat (yli 96 prosenttia seurakuntatalouksista). Iso yhteistyöhanke seurakuntien kanssa on Lukkari-alustan siirtäminen Liferay-ympäristöstä WordPress-alustalle.

Vuoden 2026 seurakuntavaaleihin valmistautuminen käynnistyy vuonna 2025. Vaalipäällikkö ja vaalijärjestelmien projektipäällikkö rekrytoidaan, vaalilaskentajärjestelmän ja vaalikoneen kilpailutus toteutetaan. Kampanja- ja viestintäsuunnitelmat valmistetaan yhteistyössä seurakuntatoimijoiden kanssa.

Kirkon viestintäpäivät toteutetaan etäratkaisuna, ja päivän kustannukset katetaan osallistumismaksuilla.

Kaikkea viestintätöitä ohjaavat vuodelle 2025 valittavat strategisen viestinnän painopisteet, vuonna 2024 valmistunut Ovet auki -viestintä- ja vuorovaikutusohjelma vuoteen 2026 sekä Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet. Kaikessa viestinnässä ylläpidetään toivon näkökulmaa ja kasvatetaan luottamusta tulevaisuuteen.

Vuoden 2025 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Kirkon viestinnän tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyyttä, tavoitavuus ja laatu/palauteseuranta).	Lukkari uudistuu seurakuntien tarpeiden mukaisesti, teknisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla. Uudistuksen resursointi ja kehityksen pitkäjänteinen jatkuminen on varmistettu. Kirkon yhteisten sivustojen kehitys etenee kohderyhmälähtöisesti ja strategisten painopistevalintojen sekä tavoitteiden mukaisesti. Yle Areenaan KV:n tuottamat sisällöt ovat entistä selkeämmin löydettävissä Areenasta. Hartaussisällöt nousevat vahvasti kirkon omilla sivustoilla hyödynnettäviksi. Kirkon yhteinen digitalisaatiostrategia etenee osallistaen ja vaikuttaa myös kirkon viestintätöihin ja digitaalisiin palveluihin.	Lukkari-uudistukselle asetetut mittarit Analytiikkamittarit YleAreenan KV-sisältöjen löydettävyysarvio. Yle-sisältöjen näkyvyys kirkon omilla sivustoilla. Digitalisaatiostrategia-hankkeessa määritellyt mittarit
Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	Analytiikka ja tutkimustieto toimivat olennaisena osana viestinnän suunnittelu- ja sisällöntuotantoprosesseja. Verkko- ja somesisältöjen ja Yle-tuotantojen tavoitteet ja kohderyhmät on asetettu entistä selkeämmin. Tavoitteet ohjaavat kehittämistä ja tuotantoa.	Analytiikkatyökalujen käyttö- ja hyödyntämismäärät eri sisällöntuotantoprosesseissa Ohjelmatuotannoissa ja Viestintäpalveluissa). Kehityksen analyysi.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla.		
Seurakuntademokratiaa on edistetty (seurakuntavaalien uudistus, ehdokkaiden määrä/edustuksellisuus, äänestysaktiivisuus).	Seurakuntavaalien viestintä- ja järjestelmäprojektit on suunniteltu ja käynnistetty hyvin ja resursoitu riittävästi.	Onnistuneet rekrytoinnit projektissa, vaalitietoisuus seurakuntakentällä, onnistuneet kilpailutukset.
Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä (mittareiden seuranta).	Hiilineutraali kirkko 2030 -kärkihanke on saavuttanut tavoitteensa. Julkisen liikenteen käyttö tehostuu yksikön työmatkoissa (oman auton ja lentokoneen välttäminen).	Kärkihankkeen mittarit. Yksikön matkatapojen analyysi.

<p>Kirkon jäsenyys koetaan merkitykselliseksi ja jäsenmäärän lasku on hidastunut.</p>	<p>Monimuotoinen kirkko -kärkihankkeen tavoitteet vuodelle 2025 on saavutettu.</p> <p>Kirkon hyvä työ (mm. auttaminen, diakonia, nuorisotyö, yksinäisyyden ehkäisy) on noussut vahvemmin kohderyhmien tietoisuuteen.</p> <p>Jäsenyyteen liittyviä verkkopalveluita on kehitetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.</p> <p>Hartausohjelmien tarjonta on kehitynyt yhä monipuolisemmaksi.</p> <p>Horisontti on antanut entistä monimuotoisemman kuvan hengellisyydestä.</p>	<p>Kärkihankkeen mittarit, jäsentilastot</p> <p>Luottamus ja maine -tutkimus</p> <p>Pysy kirkossa -toimintamalli on luotu.</p> <p>Ohjelmien analyysi, ohjelmien uudistusten luonne ja määrä.</p> <p>Ohjelmien analyysi.</p>
<p>Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.</p>		
<p>Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa (vaikutusten arviointimalli luotu).</p>	<p>Strategisen viestinnän painopisteiden mukaiset teemat ovat nousseet yhteiskunnallisessa keskustelussa.</p> <p>Horisontti on tavoittanut entistä laajemman kuulijakunnan yhteiskunnallisesti merkittävässä teemoissa.</p> <p>Rekrytoinnin kehittäminen kirkossa -kärkihankkeen tavoitteet vuodelle 2025 on saavutettu.</p> <p>Viestinnän pyöreä pöytä on kokoonnutunut ensimmäistä kertaa keskustelemaan viestinnän trendeistä.</p>	<p>Media-analyysi</p> <p>Ylen tilastot</p> <p>Rekrytoinnin kehittäminen kirkossa -kärkihankkeen mittarit.</p> <p>Tapahtuman vaikuttavuus viestintään</p>
<p>Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm).</p>	<p>Kumppanuustoimintamallit on uudistettu ja uusia kumppanuuksia on luotu.</p> <p>Toimittaja- ja muita viestintäverkostoja on aktivoitu.</p> <p>Hallinto 750 vuotta -projekti rakentuu hyvien kumppanuuksien myötä.</p>	<p>SuomiAreenan, Ekopaasto-yhteistyön, Hyvin sanottu -projektin tavoitemittarit; yhteistyöprojektien ja kumppanuuksien määrä ja näkyvyys</p> <p>Kontaktien määrä ja laatu</p> <p>Kumppanuuksien määrä</p>
<p>Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).</p>	<p>Kirkon somestrategia on uudistettu ja some saavuttaa hyvin määritellyt ja tavoitellut kohderyhmät.</p> <p>Lukkari on uudistunut ja evl.fi-sivustoa on kehitetty paremmin kohderyhmiä tavoittavaksi.</p> <p>Pääsiäisen viestintä tavoittaa yhä useamman (Ekopaasto/paastokalenteri/pääsiäinen).</p> <p>Selkokielen, viittomakielen sekä englanninkielinen viestintä tavoittaa</p>	<p>Some-analytiikka ja strategian seuranta</p> <p>Palaute ja analytiikka</p> <p>Palaute ja analytiikka</p> <p>Selkokielen sivusto ja viittomakielen sivusto uudistettu yh-</p>

	entistä paremmin kohderyhmät uudistettujen verkkosivustojen kautta. Hartaussisällöt tavoittavat entistä laajemmin eri ikäryhmiä.	dessä TO:n kanssa ja englanninkielinen sivusto uudistettu. Palaute ja analytiikka. Ylen tilastot
--	---	---

Vaikuttavuuden arviointi
Kirkko on merkityksellinen ihmisille ja kirkkoon halutaan kuulua. (kirkon maine, jäsenyystilastot, kansalaispalaute) Kirkko on relevantti ja haluttu yhteistyökumppani, joka toimii yhteiskunnan ja ihmisen parhaaksi. (yhteistyökumppanuuksien määrä ja laatu, palautekanavat)
Osaamisen kehittäminen
Verkosto-osaaminen Monikanavainen sisällöntuotanto

Talousarvio 2025

Kirkon viestintä	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	94 983	90 000	78 000		
Maksutuotot	12 266	20 000	8 000		
Tuet ja avustukset	1 600				
Muut toimintatuotot	81 117	70 000	70 000		
Toimintakulut	-2 607 640	-3 255 399	-3 464 399		
Henkilöstökulut	-2 065 825	-2 166 291	-2 132 762		
Palkat ja palkkiot	-1 585 857	-1 642 329	-1 640 132		
Henkilösivukulut	-483 231	-497 962	-492 630		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	3 263	-26 000			
Palvelujen ostot	-461 611	-1 014 003	-1 252 927		
Palvelun ostot - sisäiset	-701				
Vuokratulut		-1 000			
Aineet ja tarvikkeet	-37 409	-27 400	-29 000		
Annetut avustukset	-40 210	-45 000	-46 000		
Muut toimintakulut	-1 885	-1 705	-3 710		
TOIMINTAKATE	-2 512 657	-3 165 399	-3 386 399	-3 496 399	-3 296 399

Hallintopalvelut	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	1 224	20 000	8 000		
Maksutuotot		20 000	8 000		
Muut toimintatuotot	1 224				
Toimintakulut	-216 212	-266 006	-262 261		
Henkilöstökulut	-139 108	-142 997	-128 904		
Palkat ja palkkiot	-107 418	-107 860	-98 400		
Henkilösivukulut	-31 690	-33 437	-30 504		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-1 700			
Palvelujen ostot	-35 500	-73 429	-82 677		
Palvelun ostot - sisäiset	-95				
Vuokratkulut		-1 000			
Aineet ja tarvikkeet	-1 158	-2 000	-2 000		
Annetut avustukset	-40 210	-45 000	-46 000		
Muut toimintakulut	-140	-1 580	-2 680		
TOIMINTAKATE	-214 988	-246 006	-254 261	-254 261	-254 261

Viestintäpalvelut	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	12 258				
Maksutuotot	12 258				
Toimintakulut	-659 085	-717 387	-776 713		
Henkilöstökulut	-544 734	-568 367	-594 313		
Palkat ja palkkiot	-419 036	-430 097	-456 040		
Henkilösivukulut	-126 742	-131 470	-138 273		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 044	-6 800			
Palvelujen ostot	-111 029	-147 475	-180 050		
Palvelun ostot - sisäiset	-170				
Aineet ja tarvikkeet	-1 526	-1 500	-1 500		
Muut toimintakulut	-1 625	-45	-850		
TOIMINTAKATE	-646 827	-717 387	-776 713	-776 713	-776 713

Ohjelmatuotannot	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	81 494	70 000	70 000		
Tuet ja avustukset	1 600				
Muut toimintatuotot	79 894	70 000	70 000		
Toimintakulut	-826 853	-850 235	-933 747		
Henkilöstökulut	-758 627	-780 045	-825 607		
Palkat ja palkkiot	-582 720	-595 378	-639 937		
Henkilösivukulut	-178 126	-175 267	-185 670		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 219	-9 400			
Palvelujen ostot	-66 758	-69 750	-106 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-436				
Aineet ja tarvikkeet	-992	-400	-2 000		
Muut toimintakulut	-40	-40	-140		
TOIMINTAKATE	-745 359	-780 235	-863 747	-863 747	-863 747

Kehitys ja verkko	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	8				
Maksutuotot	8				
Toimintakulut	-902 134	-695 993	-663 016		
Henkilöstökulut	-634 209	-449 104	-345 276		
Palkat ja palkkiot	-485 000	-338 705	-263 570		
Henkilösivukulut	-149 210	-104 999	-81 706		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-5 400			
Palvelujen ostot	-234 112	-223 349	-294 200		
Aineet ja tarvikkeet	-33 733	-23 500	-23 500		
Muut toimintakulut	-80	-40	-40		
TOIMINTAKATE	-902 126	-695 993	-663 016	-663 016	-663 016

Seurakuntavaalit *	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	8 200		-90 000		
Henkilöstökulut	10 854		0		
Palkat ja palkkiot	8 317		0		
Henkilösivukulut	2 537		0		
Palvelujen ostot	-2 654		-90 000		
TOIMINTAKATE	8 200		-90 000	-200 000	0

*Sis. seurakuntavaaleja koskevan kertaerän vuosille 2025–2026 (90 000 euroa/2025 ja 200 000 euroa/2026).

Lukkari	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-11 557	-725 778	-738 662		
Henkilöstökulut		-225 778	-238 662		
Palkat ja palkkiot		-170 289	-182 185		
Henkilösivukulut		-52 789	-56 477		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-2 700			
Palvelujen ostot	-11 557	-500 000	-500 000		
TOIMINTAKATE	-11 557	-725 778	-738 662	-738 662	-738 662

2.1.14. Kirkon tutkimus ja koulutus

Johdanto

Kirkon tutkimus ja koulutus on kansliapäällikön alaisuudessa toimiva Kirkkohallituksen erillisyksikkö. Sen tehtävänä on kirkon, uskonnollisen elämän ja yhteiskunnan muutosten tutkimus sekä henkilöstön koulutus, koulutuksen koordinointi ja koulutuspoliittinen vaikuttaminen. Yksikön toimintaa tukee Kirkkohallituksen asettama neuvottelukunta.

Tutkimus ja koulutus toteuttaa kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiseksi tarpeellista tutkimusta. Tutkimustieto tukee toimintaympäristön muutoksen ennakkointia, toiminnan suunnittelua ja viestintää seurakunnissa, hiippakunnissa ja Kirkkohallituksessa. Tutkimustuloksia julkaistaan yleistajuisissa ja tieteellisissä artikkeleissa, tilastojulkaisuissa sekä sosiaalisessa mediassa. Yksikkö myöntää apurahoja vuosittain kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiseksi tarpeelliseen tutkimukseen.

Tutkimuksella ja koulutuksella on vastuu valtakunnallisesta kirkon henkilöstön täydennyskoulutuksesta. Yksikön tehtävinä ovat kirkon henkilöstökoulutus, henkilöstökoulutuksen koordinaatio, koulutuspoliittinen vaikuttamistoiminta, asiantuntijatehtävät sekä koulutustoimintaa tukevat majoitustoiminta ja kokouspalvelut. Henkilöstökoulutuksen koordinaatio varmistaa, että koulutustarjonta tukee seurakuntia toiminnan kehittämisessä ja että koulutustoimintaa kehitetään verkostomaisesti yhteisten periaatteiden mukaisesti. Koulutuspoliittisen vaikuttamistoimintaan sisältyy arvovaikuttamisen ja edunvalvonnan. Pää tavoite on, että kirkon työntekijät hankkivat eri tehtävissä vaadittavan pohjakoulutuksen yhteiskunnan koulutusjärjestelmissä.

Polarisaation on arvioitu olevan yksi keskeisimpiä lähiaikojen haasteista yhteiskunnassa. Tämä ilmenee kirkossa rajalinjojen vahvistumisena, mutta taloudellinen polarisaatio vaikuttaa myös seurakuntien toimintamahdollisuuksiin ja kykyyn tukea henkilöstön osaamisen kehittämistä. Kriisien aikana kirkko on kehittänyt uusia toimintamuotoja, mutta nopeasti muuttuva toimintaympäristö edellyttää kirkolta jatkuvasti aktiivista toimintaotetta. Uskonnollisen monimuotoisuuden lisääntyminen ja uskonnollisuuden muuttuminen vähemmistöidentiteetiksi vaikuttaa myös kirkon työntekijöiden identiteettiin. Kirkon työntekijöiden kyky uudistaa seurakuntien toimintakulttuuria edellyttää jatkuvan oppimisen ja ennakkoinnin sisäistämistä, jota ajanmukainen henkilöstökoulutus voi tukea. Kirkon itsenäinen tutkimus- ja koulutustoiminta mahdollistaa sen, että kirkko voi kehittää toimintaansa tutkitun tiedon pohjalta. Mahdollisuutena on

yksikön aiempaa vahvempi kiinnittyminen laajempiin tutkimus- ja koulutusverkostoihin sekä hankkeisiin. Kirkkohallituksen strategian keskeisimmät painopisteet yksikössä ovat tiedolla johtamisen vahvistuminen, seurakuntien toiminnallisen uudistumisen edistäminen sekä kirkko yhteistyökumppanina.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
19	18,8	19	19	19	19	19	19

Kirkon tutkimuksessa ja koulutuksessa työskentelee vuoden 2025 alussa yhteensä 19 työntekijää. Kaikki yksikössä olevat tehtävät ovat toiminnalle välttämättömiä ja ne pyritään täyttämään. Yksikkö on hakemassa Kirkon työhön rekrytointiin liittyvää kärkihanketta. Jos hanke toteutuu, yksi yksikön työntekijä siirtyy tekemään puolikasta hankkeen asiantuntijan tehtävää ja hänen tilalleen palkataan työntekijä.

Toiminta vuonna 2025

Yksikön toiminnassa keskitytään vuonna 2025 tiedolla johtamiseen. Keskeisenä tehtävänä on seurakuntien tukeminen kirkon nelivuotiskertomuksessa tehtyjen tutkimuslöytöjen pohjalta (mm. tiedolla johtamisen koulutus). Kyselyaineistoista julkaistaan myös uusia artikkeleita ja muita tekstejä. Lisäksi käynnistyy miesten uskonnollisuutta koskeva tutkimushanke osana Suomen Akatemian tukemaa tutkimushanketta ja rakennetaan kirkon ilmastotoimijuuteen liittyvää hankehakua. Koulutuksessa rakennetaan koulutushallinnon digitalisaation kehittämissuunnitelma.

Vuoden 2025 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Tavoite 1: Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita		
Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	Henkilöstökoulutuksen koulutusprosessien rakenteita on kehitetty, jotta mahdollisimman monenlaisten seurakuntien työntekijät voivat osallistua koulutuksiin. Suunnittelussa hyödynnetään palvelutarpeiden selvitystä.	Koulutuksen osallistujat tulevat edustavasti eri kokoisista seurakunnista ja hiippakunnista

<p>Digitaaliset palvelut ovat ta-voittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoitavuus ja laatu/palauteseuranta).</p>	<p>Henkilöstökoulutuksen hallinnointia kehitetään digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen. Valmistetaan koulutus-hallinnon kehittämissuunnitelma.</p> <p>Yksikkö toteuttaa digitalisaatiostra- tegian toteuttamiseen liittyvät kyse- lyt ja seurantaan liittyvät mallit.</p>	<p>Koulutushallinnon digitalisaation kehittämissuunnitelma on val- mistunut ja toimenpiteet on käynnistetty.</p> <p>Tehtäviin käytettävä työaika on vähentynyt ja käyttäjillä on koke- mus prosessin sujuvuudesta.</p> <p>Kyselyiden tuottama tieto on käytössä päätöksenteon tukena.</p>
<p>Tiedolla johtaminen on vah- vistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).</p>	<p>Nelivuotiskertomuksen, ja tableu- sivuston käyttö on lisääntynyt. Hiip- pakuntaraportit on otettu käyttöön seurakunnissa ja uusia tiedon visu- alisoinnin muotoja on kehitetty (esim. infografiikat).</p> <p>Nelivuotiskertomuksen tietoja hyö- dynnetään koulutuksissa. Toteute- taan tiedon hyödyntämisen ja tie- dolla johtamisen koulutuskoko- naisuus.</p>	<p>Käyttäjämäärien seuranta.</p> <p>Palaute pilottikoulutuksesta ja koulutuspalautteet koulutusten ajankohtaisuudesta.</p>
<p>Tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla</p>		
<p>Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty (pa- lauteseuranta).</p>	<p>Koulutus- ja tutkimussuunnittelu- prosessit (sisällöllinen ja rakenteel- linen) ovat vakiintuneet Kirkkohalli- tuksessa.</p>	<p>Kokemus prosessien toimivuus- desta.</p>
<p>Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihank- keet/ lkm).</p>	<p>Kirkon rekrytointia on kehitetty ja vaikuttavuuden malli rakennettu (kärkihankkehaku)</p> <p>Henkilöstökoulutuksen osallistujien asiantuntijapotentialin vahvistumi- nen ja osaamisen jakaminen työyh- teisössä tukee seurakuntien elinvoi- maisuuuden vahvistumista ja toimin- nallisia uudistuksia.</p>	<p>Rahoituksen saanti hankkeelle</p> <p>Jos rahoitus saadaan, hanke- suunnitelman toteutuminen.</p> <p>Työn merkityksellisyys ja asi- antuntijuuden vahvistuminen myötä työhyvinvointi on parantu- nut (kyselyt).</p>
<p>Tavoite 3: Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla</p>		
<p>Kirkon toiminta on yhteis- kunnallisesti vaikuttavaa (vaikutusten arviointimalli luotu).</p>	<p>Kirkon yhteiskunnallisen vaikutta- vuuden malli on rakennettu (kärki- hankehaku)</p> <p>Varhaiskasvatuksessa ja kaikilla koulutusasteilla vaikutetaan koulu- tuspoliittisiin kehittämishankkeisiin ja säädösmuutosesityksiin.</p> <p>Seurakuntien henkilöstön osaa- misen ennakointi on tulevaisuusohjau- tuvaa ja siinä hyödynnetään osaa- misen ennakointifoorumin, tulevai- suuden tutkimuksen, eri ministeriöi- den ja muiden organisaatioiden</p>	<p>Rahoituksen saanti hankkeelle. Jos rahoitus saadaan, hanke- suunnitelman toteutuminen.</p> <p>Maininnat lausuntoyhteenvet- doissa.</p> <p>Henkilöstökoulutustarjonta ja sen sisältö.</p>

	tuottamaa osaamisen ennakointitietoa.	
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm).	Yhteistyö kouluttavien laitosten ja tutkimuslaitosten kanssa. Kiköavustusten myöntämisperiaatteet ja käytännöt on uudistettu. Tutkimuksessa on rakennettu uusia yhteistyöverkostoja ja haettu rahoitusta (Kirkon ilmastotyötä koskeva hanke).	Seuranta prosessin tavoitteiden ja käytäntöjen toimivuudesta. Rahoituksen saanti tutkimushankkeelle.
Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).	Tutkimustulokset näkyvät yhteiskunnallisessa keskustelussa Uusien viestinnällisten muotojen kehittämisen kautta on tavoitettu uusia kohderyhmiä.	Haastattelujen määrä valtakunnallisessa ja paikallisessa mediassa. Mediaseuranta.

Vaikuttavuuden arviointi

Työntekijöiden motivaatio kirkon työhön vahvistuu ja kokemus työn merkityksellisyydestä on voimistunut. Kirkon ja kirkon jäsenyyden merkitys on vahvistunut. Koulutus ja tutkimus tukee seurakuntien toiminnallista uusiutumista. Tätä kautta seurakunnat kykenevät tarjoamaan asukkaille toimintamuotoja ja sisältöjä, jotka tukevat heidän kokonaisvaltaista hyvinvointiaan. Vaikutuksia seurataan työhyvinvointikyselyiden avulla.

Osaamisen kehittäminen

Yksikkö jatkaa verkostoitumista yliopistojen ja koulutuslaitosten kanssa (esim. työelämän tutkimuslaitos).

Talousarvio 2025

Kirkon tutkimus ja koulutus	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	682 256	798 200	746 700		
Myyntituotot	24 619	20 000	7 000		
Maksutuotot	572 979	763 200	727 400		
Vuokratuotot	11 355	15 000	10 000		
Muut toimintatuotot	3 220		2 300		
Sisäiset tuotot	70 083				
Toimintakulut	-2 317 648	-2 500 200	-2 547 400		
Henkilöstökulut	-1 643 137	-1 736 800	-1 809 900		
Palkat ja palkkiot	-1 264 098	-1 309 900	-1 381 600		
Henkilösivukulut	-383 482	-406 000	-428 300		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	4 442	-20 900			
Palvelujen ostot	-488 812	-574 700	-547 900		
Palvelun ostot - sisäiset	-500				

Vuokrakulut	-25 064	-4 000	-4 000		
Aineet ja tarvikkeet	-16 501	-26 800	-23 000		
Annetut avustukset	-141 898	-156 000	-160 000		
Muut toimintakulut	-1 736	-1 900	-2 600		
TOIMINTAKATE	-1 635 391	-1 702 000	-1 800 700	-1 800 700	-1 800 700

Tutkimus	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	32 158	20 000	9 300		
Myyntituotot	24 619	20 000	7 000		
Muut toimintatuotot	3 220		2 300		
Sisäiset tuotot	4 319				
Toimintakulut	-834 305	-889 700	-914 400		
Henkilöstökulut	-587 089	-637 800	-629 900		
Palkat ja palkkiot	-451 824	-481 100	-480 800		
Henkilösivukulut	-137 013	-149 000	-149 100		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 749	-7 700			
Palvelujen ostot	-95 126	-95 000	-123 300		
Vuokrakulut	-9 041				
Aineet ja tarvikkeet	-1 051	-700	-800		
Annetut avustukset	-141 898	-156 000	-160 000		
Muut toimintakulut	-100	-200	-400		
TOIMINTAKATE	-802 146	-869 700	-905 100	-905 100	-905 100

Koulutus	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	650 098	778 200	737 400		
Maksutuotot	572 979	763 200	727 400		
Vuokratuotot	11 355	15 000	10 000		
Sisäiset tuotot	65 764				
Toimintakulut	-1 483 343	-1 610 500	-1 633 000		
Henkilöstökulut	-1 056 049	-1 099 000	-1 180 000		
Palkat ja palkkiot	-812 274	-828 800	-900 800		
Henkilösivukulut	-246 468	-257 000	-279 200		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 694	-13 200			
Palvelujen ostot	-393 686	-479 700	-424 600		
Palvelun ostot - sisäiset	-500				
Vuokrakulut	-16 023	-4 000	-4 000		
Aineet ja tarvikkeet	-15 450	-26 100	-22 200		
Muut toimintakulut	-1 636	-1 700	-2 200		
TOIMINTAKATE	-833 245	-832 300	-895 600	-895 600	-895 600

2.1.15. Kyrkans central för det svenska arbetet

Inledning, verksamhetsidé och ansvarsområden

Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) är en specialenhet vid Kyrkostyrelsen och ansvarar för helhetskyrkans svenska verksamhet. KCSA arbetar på ett sätt som beaktar det unika för den finlandssvenska kulturen och är relevant för det finlandssvenska kyrkliga fältet. KCSA består av enheterna Kyrkans verksamhet och Kommunikation och har ett nära samarbete med Kyrkostyrelsens övriga avdelningar – främst då Kyrkans kommunikation (KV) och Verksamhetsavdelningen (TO) – samt Borgå stift och dess församlingar.

Enheten för kyrkans verksamhet arbetar med frågor som berör småbarnspedagogik, skolsamverkan, fostran, själavård, konfirmandarbete, ungdomsarbete, kultur, vuxenarbete och samhälle. Enheten ansvarar även för Kyrkans samtalsjänst. Inom enheten finns två prästtjänster för arbetet bland teckenspråkiga och personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Enheten för kommunikation stöder kyrkans svenska kommunikation. Till enheten hör att betjäna finlandssvenska medier med ändamålsenlig information, upprätthålla kyrkans svenska webbtjänster och sociala mediekanaler och i samarbete med Svenska Yle koordinera och producera andakter, gudstjänster och andra andliga program i radio och tv men också på Arenan och deras webbplats.

Till den svenska centralens uppdrag hör att följa med, beakta och informera om ny lagstiftning och utveckling som berör kyrkans verksamhet och skapa material och verktyg som stöder församlingarna i deras arbete. Den samlar också församlingsarbetare till forum (rådplägningsdagar) och bidrar med sakkunskap till kyrkans svenska personalutbildning. Den svenska centralen håller kontakt med de svenska minoriteterna på de så kallade språköarna och ansvarar i samarbete med lokalförsamlingarna för arbetet bland de svenskspråkiga på orten. Dessutom står den i växelverkan med de nordiska systerkyrkorna och samarbetar aktivt med samhällseliga aktörer, i synnerhet i Svenskfinland.

Planeringsperioden 2025–2027

KCSA är i dagsläget en välfungerande och kreativ enhet med en kompetent och motiverad personal. Den senaste arbetsplatsundersökningen visar att ledarskapet, trivseln och arbetsmotivationen ligger på hög nivå. Samarbetet med församlingarna, kyrkliga organisationer och andra samarbetspartner är väl etablerat.

Under planeringsperioden 2025–2027 står följande förändringar i verksamhetsmiljön, risker och utmaningar i fokus:

KCSA:s ekonomi är en stor utmaning. Personalen har under de senaste åren 2022–2024 minskat med 2,2 årsverken för att möta de krav på inbesparingar som kyrkomötet ställt. Det här har medfört omprioriteringar i verksamheten; en del verksamheter sköts med mindre bemanning, vissa har fått lägre prioritet och andra har lagts ned. KCSA:s verksamhetsmedel är avsevärt mindre än inom andra avdelningar i Kyrkostyrelsen. KCSA är i dagsläget beroende av extern finansiering i form av fyra stiftskollektor och församlingarnas bidrag för kyrkans samtalstjänst för att balansera sin budget. Även om den ekonomiska situationen för 2025 är något ljusare på grund av att budgetramen höjs med 5 % så är det ett obestridligt faktum att KCSA framöver behöver mera verksamhetsmedel för att kunna fullgöra sin uppgift på ett ändamålsenligt sätt.

En annan utmaning är att stöda och inspirera församlingarna och deras anställda i en förändrad samhällelig situation. Till det hör bland annat arbetet med Stigen-konceptet så att församlingarna kan möta nya behov och utveckla sin verksamhet, så att den möter dagens krav och utmaningar.

Millennialer är en grupp med svag koppling till kyrkan. Utgående från de undersökningar som gjorts arbetar KCSA tillsammans med församlingarna och kyrkostyrelsens finska verksamhetsavdelning och specialenheten Kyrkans kommunikation för att göra den kristna tron och kyrkan relevant för den här gruppen.

När social- och hälsovården koncentrerats till de nya välfärdsområdena har också arbetet bland specialgrupper som till exempel personer med intellektuell funktionsnedsättning förändrats, då den tidigare samkommunen Kårkullas verksamhet överförts till fyra välfärdsområden. Den här processen är inte slutförd utan kräver under åren 2025–2027 fortsättningsvis extra insatser för att garantera den andliga vården och omsorgen om både klienter och personal.

KCSA:s enhet för kommunikation står under planeringsperioden inför utmaningar men även möjligheter i samarbetet med Svenska Yle. Radioandakterna och -gudstjänsterna fortsätter som förut men en del av tv-gudstjänsterna kommer att produceras med lätt teknik. Programmet Himlaliv som sänts sedan våren 2009 upphör 2025 och i stället planeras nya andliga program i form av poddar och andlig musik.

KCSA utvecklar, fördjupar och breddar sitt samarbete med Kyrkans kommunikation och Kyrkostyrelsens verksamhetsavdelning. Vi gör det med en positiv inställning och genom att värna den finlandssvenska särprägel. Vi tar tydliga initiativ för att åstadkomma ett närmare samarbete med våra kolleger i andra enheter och avdelningar,

och samarbetar brett både internt och externt. De minskande ekonomiska resurserna gör att vi behöver se över våra ansvarsområden, befattningsbeskrivningar och arbetsrutiner. Ett led i denna process är att göra en noggrann prioritering av våra grunduppgifter och koncentrera resurserna till dem. Möjliga samarbeten med och köptjänster från andra organisationer och partners bör även utredas för att optimera resursanvändningen.

Personal

2024		2025		2026		2027	
Antal anst.	åv	Antal anst.	åv	Antal anst.	åv	Antal anst.	åv
15	14,1	15	14,1	15	14,1	15	14,1

År 2025 har KCSA 15 anställda och antalet årsverken är 14,1. Avsikten är att antalet årsverken förblir på den nivån under perioden 2025–2027.

Verksamhetsplan 2025

KCSA:s ansvar för helhetskyrkans svenska verksamhet är – såsom framgår av det första avsnittet i verksamhetsplanen – omfattande och med den nuvarande personalstyrkan och de rådande ekonomiska ramarna finns det inte utrymme att utöka arbetet. Utöver den regelbundna verksamheten satsar KCSA under 2025 utgående från kyrkostyrelsens strategi Öppna dörrar på följande uppgiftsområden:

Vi förverkligar och koordinerar en aktuell, öppen och dialoginriktad kommunikation genom olika typer av utvecklingsprojekt och samlingar för dem som arbetar med kommunikation i församlingarna.

Vi fortsätter att regelbundet hålla kontakt med, inspirera och uppmuntra församlingsanställda att delta i digitala träffar som stöder församlingens verksamhet. Vi förankrar kyrkans kommunikationsprogram och tar i bruk det nya visuella uttrycket i vår kommunikation och introducerar kyrkans nya materialbank för olika användargrupper. Vi arbetar även med en aktivare rekrytering till träffarna för församlingskommunikatörer.

Genom deltagande i evenemang som Bokmässan och Stafettkarnevalen möter vi barn, unga och vuxna med kyrkans grundbudskap. Vi uppmuntrar och inspirerar församlingsanställda till personliga möten med församlingsmedlemmar i olika åldrar för att genom dialog bidra till ett förtroendefullt förhållande till kyrka och församling.

Vi stöder församlingarnas arbete med beaktande av på forskning baserad kunskap och erhållen respons.

Vi följer med och kommunicerar aktuell forskning, noterar och analyserar strömningar i tiden och använder oss också av den statistik som kyrkostyrelsen samlar in för att utveckla både vårt eget och församlingarnas arbete inom olika områden. Vi stöder församlingarna i tillämpningen av kyrkans nya lagstiftning och vad som stipuleras angående kommunikation och växelverkan. Som sakkunniga medverkar vi i Borgå stifts personalutbildning och erbjuder utbildningsdagar och konsultation i aktuella frågor.

Vi ger utgående från forskning och omvärldsanalyser församlingarna beredskap att hitta fungerande samarbeten med centrala aktörer inom samhällets småbarnspedagogik och i kontakten till skolor och läroinrättningar.

Vi stöder och uppmuntrar församlingarna att ingå samarbetsavtal med kommunens utbildningsanordnare och samarbetar med andra aktörer kring religionspedagogiska dagar och retreatar för församlingsanställda, religions- och klasslärare. Enligt den senaste ungdomsbarometern förhåller sig en majoritet av de unga positivt till religiösa inslag i skolan. KCSA stöder barns och ungdomars rätt att få information om och grundläggande kunskap i religiösa frågor. Vi främjar hållbar utveckling och strävar efter att ansvaret för klimatet skall genomsyra all vår verksamhet

Från vår position i kyrkan har vi en speciell utkikspost mot det som sker i den finskspråkiga delen av kyrkan, men även mot Norden och Europa. Genom dessa kontakter hämtar vi inspiration till och arbetar vidare med verksamhetsmodellen Stigen. Det här sker genom digitala samlingar, utvecklingsprojekt och mentorskap i enskilda församlingar.

Vi tar del av forskning och omvärldsanalyser för att vara à jour med hur kyrkan uppfattas i samhället och vad det betyder för vår verksamhet. Vi erbjuder ett unikt innehåll och lyfter frimodigt fram för kyrkan viktiga men också samhällsrelaterade frågor i vår programproduktion.

Vi stöder och hjälper församlingarna att finna mångsidiga sätt att arbeta och kommunicera så att människor kan leva som kristna på ett för dem betydelsefullt sätt.

Via mentorskap, utvecklingsprojekt och digitala överläggningar hjälper vi församlingarna att göra en omvärldsanalys för att kunna möta människor med det kristna budskapet på ett relevant sätt. Inom ramen för våra specialuppdrag erbjuder vi teckenspråkiga och personer med intellektuell funktionsnedsättning gudstjänster, andakter och själavård på teckenspråk, med stödtecken och konstnärliga och musikaliska uttryck. Kyrkans samtalstjänst betjänar hela svenskspråkiga Finland och möter människors behov av stöd och själavård. Vi erbjuder församlingarna utbildning och stöd inom dessa områden.

Vi bidrar till att kyrkans röst hörs på ett positivt sätt och kommunicerar en positiv andlighet till exempel genom vår programproduktion och de insatser som görs inom ramen för verksamhetsmodellen Stigen. Som ett led i detta arbetar vi med attitydfost-
ran och fäster vikt vid att stöda församlingsanställda i kontakten till och samarbetet med frivilliga för att utveckla och tillvarata den resurs dessa utgör.

Vi betonar hoppets dimension och tillförsikt inför framtiden i vårt arbete och arbetar med och utvecklar nya arbetssätt och rutiner.

Vi analyserar vårt arbete och prioriterar kärnverksamheten så att vi kan utföra våra grunduppgifter trots att resurserna har minskat. Antalet resor minimeras och vi arbetar virtuellt då det är funktionellt, ändamålsenligt och möjligt. Genom en ökad användning av digitala lösningar kan flexibiliteten och andelen distansarbete inom enheten öka.

I kontakten till församlingarna stöder vi dem att finna relevanta former för sitt arbete. Genom konsultationer, utbildningar och personligt stöd uppmuntrar vi dem till ett positivt och frimodigt förhållningssätt i kontakten till samhället och samarbetspartner.

Målsättningar för år 2025

Kyrkostyrelsens strategiska målsättningar	KCSA:s målsättningar för år 2025	Mätare/bedömningskriterier
Strategisk målsättning 1. Kyrkostyrelsen har förnyats och dess kunnande svarar allt bättre mot församlingarnas och samhällets behov.		
Församlingarnas behov av tjänster har identifierats och vi har ett fungerande system för respons.	Vi arbetar evidensbaserat utgående från aktuell forskning och ger församlingarna redskap och stöd i att utveckla sitt arbete så att det är relevant för kyrkans medlemmar.	Artiklar och material, genomförda utbildningar i form av kurser, webinarier och enskilda församlingsbesök.
De digitala tjänsterna har nått församlingarna och medborgarna.	Nättidningen Nyckeln uppdateras varannan vecka med artiklar och material som utmanar och inspirerar anställda och förtroendevalda till nytänkande och fördjupning i församlingens arbete och verksamhet. Vi uppehåller och koordinerar Kyrkans samtalstjänst på svenska. Vi synliggör kyrkans digitala tjänster för olika användargrupper och introducerar den nya materialbanken.	Antalet unika besök på nyckeln.net. Analys av publicerade artiklar och respons för att utveckla tidningen. Statistik över antalet kontakter till kyrkans samtalstjänst. Uppföljning av användningen med hjälp av bland annat verktygen Creamailer, Matomo, Liana Monitor och ePressi. Statistik från sociala medier. Enkät gällande materialbanken våren 2025.

Strategisk målsättning 2: Kyrkan står organisatoriskt, verksamhetsmässigt och ekonomiskt på stabil grund		
Församlingarnas verksamhetsförutsättningar har befrämjats	<p>Vi fortsätter att förankra verksamhetsmodellen Stigen och arbetet bland millennialerna i församlingarna.</p> <p>Vi deltar i spetsprojektet Mångfaldens kyrka, en fortsättning på arbetet med Stigen och millennialerna. Detta under förutsättning att projektet får finansiering.</p> <p>Vi arbetar för barns och ungas delaktighet bland annat genom att arrangera Ungdomens kyrkodagar för Borgå stifts ungdomar och Forum för olika yrkesgrupper i kyrkan.</p> <p>Omsorgsprästen och dövprästen når personer med intellektuell funktionsnedsättning och teckenspråkiga. De nya riktlinjerna för arbetet bland teckenspråkiga har implementerats.</p> <p>Vi stöder det andliga arbetet på språköarna och besöker dem regelbundet och håller gudstjänster och andra samlingar.</p>	<p>Antal deltagande församlingar och aktiviteten i dessa.</p> <p>Material som distribuerats och genomförda utbildningar och församlingskontakter.</p> <p>Genomförda evenemang, antalet delegater och representerade församlingar.</p> <p>Statistik över verksamhet och besök. Graden av implementering av riktlinjerna för arbetet bland teckenspråkiga.</p> <p>Antalet kontakter till språköarna och genomförda gudstjänster och samlingar.</p>
Församlingsdemokratien befrämjas	<p>Vi kommunicerar betydelsen av Ungas påverkansgrupper i församlingarna och inleder förberedelserna för församlingsvalet 2026.</p> <p>Vi lyfter fram möjligheten för församlingsmedlemmar att göra initiativ genom utförlig information på webbsidor, i sociala medier och på Klockaren.</p>	<p>Antalet påverkansgrupper i de svenska församlingarna. Svensk- och tvåspråkig information till församlingarna om församlingsvalet 2026.</p> <p>Formulär för initiativ på Klockaren och andra kanaler. Antal initiativ.</p>
Samarbetet med olika organisationer är fungerande	<p>Vi har ett aktivt samarbete med andra aktörer i kyrkan och samhället som jobbar med liknande frågeställningar eller målgrupper som vi. Bland andra föreningarna Mieli, FDUV, Dövas förbund, Finlands-svenska teckenspråkiga, Svenska litteratursällskapet och evenemanget Stafettkarnevalen.</p>	<p>Vi utvärderar samarbetets karaktär och kvalitet.</p>
Strategisk målsättning 3. Kyrkans samhällliga roll är fortsättningsvis betydelsefull i Finland och i världen.		
Kyrkans samhällliga roll är fortsättningsvis betydelsefull i Finland och i världen.	<p>Vi inspirerar - utgående från forskning och omvärldsanalys - församlingarna att hitta fungerande samarbeten med centrala aktörer inom småbarnspedagogiken och i kontakten till skolor och läroinrättningar.</p>	<p>Förverkligade utbildningar, konsultationer och kontakter till samhällets representanter för småbarnspedagogiken och skolan.</p>

<p>Kyrkans kommunikation når allt flera</p>	<p>Vi producerar material för församlingarnas och allmänhetens behov inför de stora helgerna.</p> <p>Vi lanserar nya program i Svenska Yles kanaler, bland annat podcastserie som fokuserar på kristna teman och program med andlig musik.</p> <p>En del tv-gudstjänster produceras med enklare teknik.</p> <p>Vi förankrar kyrkans kommunikationsprogram och använder kyrkans nya visuella uttryck i vår kommunikation.</p>	<p>Antal församlingar som använder materialet och dess genomslagskraft.</p> <p>Publikrespons och analys av publiksiffror.</p> <p>Det nya visuella uttrycket har använts i kyrkans kommunikation. Vi arrangerar en Canva workshop för församlingsanställda.</p>
---	--	--

Bedömning av påverkan

Målsättningarna inspirerar och utvecklar vårt arbete. Vi förmår stöda församlingarna och deras anställda i att analysera verksamhetskontexten och utveckla arbetet inom olika sektorer så att det motsvarar de nya behov som uppstår i en snabbt föränderlig verksamhetsmiljö.

Vår insats inom personalutbildningen, verksamhetsmodellen Stigen, arbetet med millennialer och kyrkans visuella uttryck bidrar till att församlingsanställda inser behovet av nytänkande, kreativitet och att frimodigt söka nya lösningar och arbetsmetoder i sitt arbete.

Vi betonar den positiva religionsfriheten så att den kristna fostran uppfattas som en resurs i småbarnspedagogiken och skolan.

Vi utvecklar vår programproduktion i radio och tv så att Svenska Yle upplever programutbudet ändamålsenligt och att det motsvarar deras behov av andaktsprogram. Genom att introducera nya programformat som podcasts och program med andlig musik breddar och moderniserar vi utbudet.

Utveckling av kunnandet

I personalutvecklingsplanen fäster vi särskild uppmärksamhet vid att utveckla det kunnande som behövs för att nå målsättningarna. Till det hör ökade kunskaper i digital kommunikation och användning av ny teknik. Enheten följer noggrant med utvecklingen inom Yle för att ha beredskap att svara mot de förväntningar som finns.

Vi håller oss à jour med projekt som initieras och deltar i den fortbildning som ordnas för att ha beredskap att stöda församlingarna och deras anställda.

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus

Johdanto

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus (KRTK) on Kirkkohallituksen erillisyksikkö, joka vastaa kokonaiskirkon ruotsinkielisestä toiminnasta. KRTK:n työssä otetaan huomioon suomenruotsalaisen kulttuurin erityispiirteet, jotka vaikuttavat merkittävästi ruotsinkielisellä kirkollisella toimintakentällä. KRTK:ssa on kaksi yksikköä: toiminnallinen yksikkö ja viestintäyksikkö. Keskus tekee tiivistä yhteistyötä Kirkkohallituksen muiden osastojen – lähinnä Kirkon viestinnän (KV) ja toiminnallisen osaston (TO) – ja Porvoon hiipakunnan ja sen seurakuntien kanssa.

Toiminnallisen yksikön vastuualueisiin kuuluvat varhaiskasvatukseen, koulu yhteistyöhön, kasvatukseen, sielunhoitoon, rippikoulutyöhön, nuorisotyöhön, kulttuuriin, aikuistyöhön ja yhteiskuntaan liittyvät asiat. Yksikkö vastaa myös Kirkon keskusteluavun toiminnasta. Yksikössä on kaksi kappalaisen virkaa viittomakielisten ja kehitysvammaisten parissa tehtävää työtä varten.

Viestintäyksikkö tukee kirkon ruotsinkielistä viestintää. Yksikköön kuuluu suomenruotsalaisen median palveleminen asianmukaisella tiedottamisella, kirkon ruotsinkielisten verkkopalveluiden ja sosiaalisen median kanavien ylläpito sekä yhteistyössä Svenska Ylen kanssa hartauksien, jumalanpalvelusten ja muiden hengellisten ohjelmien koordinointi ja tuottaminen radiossa ja televisiossa, mutta myös Areenassa ja sen verkkosivuilla.

KRTK:n tehtäviin kuuluu seurata kirkon toimintaa koskevaa uutta lainsäädäntöä ja kehitystä, ottaa ne huomioon ja tiedottaa niistä sekä tuottaa materiaalia ja työkaluja seurakunnille tukemaan niiden työtä. Lisäksi keskus kokoaa seurakuntien työntekijöitä foorumeihin (neuvottelupäiville) ja tarjoaa asiantuntemusta kirkon ruotsinkieliseen henkilöstökoulutukseen. Ruotsinkielinen keskus pitää yhteyttä ns. kielisaarten ruotsinkielisiin vähemmistöihin ja vastaa yhteistyössä paikallisseurakuntien kanssa paikkakunnan ruotsinkielisten parissa tehtävästä työstä. KRTK pitää myös yhteyttä pohjoismaisiin sisarkirkkoihin ja tekee aktiivista yhteistyötä yhteiskunnan toimijoiden kanssa, erityisesti Suomen ruotsinkielisillä alueilla.

Suunnittelukausi 2025–2027

KRTK on tällä hetkellä hyvin toimiva ja luova yksikkö, jonka henkilöstö on pätevää ja motivoitunutta. Viimeisin työpaikkatutkimus osoittaa, että johtajuus, viihtyvyys ja

työssä jaksaminen ovat korkealla tasolla. Yhteistyö seurakuntien, kirkollisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa on vakiintunutta.

Suunnittelukaudella 2025–2027 keskiössä ovat seuraavat toimintaympäristön muutokset, riskit ja haasteet:

KRTK:n talous on suuri haaste. Henkilöstöä on vähennetty 2,2 henkilötyövuodella viime vuosina 2022–2024 kirkolliskokouksen asettamien säästövaatimusten täyttämiseksi. Tämä on johtanut toiminnan uudelleenpriorisointiin; osa toiminnoista hoidetaan pienemmällä miehityksellä, osa on saanut vähemmän painoarvoa ja osa on lopetettu. KRTK:n toimintavarat ovat huomattavasti pienemmät kuin muiden Kirkkohallituksen osastojen toimintavarat. KRTK on tällä hetkellä riippuvainen ulkoisesta rahoituksesta, joka koostuu neljästä hiippakuntakolehdista ja seurakuntien tuesta Kirkon keskusteluavulle, voidakseen pitää budjettinsa tasapainossa. Vaikka vuoden 2025 taloudellinen tilanne on hieman valoisampi, koska rahoituskehystä nostetaan viisi (5) prosenttia, on kiistatonta, että KRTK tarvitsee jatkossa lisää toimintavaroja tehtäviensä asianmukaiseen toteuttamiseen.

Toinen haaste on seurakuntien ja niiden työntekijöiden tukeminen ja innostaminen muuttuneessa yhteiskunnallisessa tilanteessa. Siihen kuuluu muun muassa Polku-konseptin työstäminen, jotta seurakunnat voivat vastata uusiin tarpeisiin ja kehittää toimintaansa vastaamaan nykypäivän vaatimuksia ja haasteita.

Millenniaalit ovat ryhmä, jolla on heikko yhteys kirkkoon. Tehtyjen tutkimusten perusteella KRTK tekee yhdessä seurakuntien ja Kirkkohallituksen suomenkielisen toiminnallisen osaston ja Kirkon viestinnän kanssa työtä kristillisen uskon ja kirkon saamiseksi relevantiksi tälle ryhmälle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon keskittäminen uusille hyvinvointialueille on muuttanut myös erityisryhmien, kuten kehitysvammaisten, parissa tehtävää työtä, sillä entisen Kärkullan kuntayhtymän toiminta on siirretty neljälle hyvinvointialueelle. Tätä prosessia ei ole vielä saatettu päätökseen, ja se edellyttää lisäponnisteluja vuosina 2025–2027, jotta voidaan varmistaa sekä asiakkaiden että henkilöstön hengellinen huolenpito.

KRTK:n viestintäyksikkö kohtaa suunnittelukaudella haasteita mutta myös mahdollisuuksia yhteistyössä Svenska Ylen kanssa. Radiohartaudet ja -jumalanpalvelukset jatkuvat ennallaan, mutta osa tv-jumalanpalveluksista tuotetaan kevyttekniikalla.

Keväästä 2009 lähtien lähetetty Himlaliv-ohjelma päättyy 2025 ja sen tilalle suunnitellaan uusia hengellisiä ohjelmia podcastien ja hengellisen musiikin muodossa.

KRTK kehittää, syventää ja laajentaa yhteistyötään Kirkon viestinnän ja Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston kanssa. Toimimme näin positiivisella asenteella ja vaa- limalla suomenruotsalaisia erityispiirteitä. Teemme selkeitä aloitteita tiiviimmän yhteistyön aikaansaamiseksi muissa yksiköissä ja osastoissa työskentelevien kolle- goidemme kanssa ja teemme laajaa yhteistyötä sekä sisäisesti että ulkoisesti. Talou- dellisten resurssien vähenemisen vuoksi meidän on tarkistettava vastuualueitamme, toimenkuviamme ja toimintatapojamme. Yksi osa tätä prosessia on perustehtävien huolellinen priorisointi ja voimavarojen keskittäminen niihin. Mahdollisuudet yhteis- työhön muiden organisaatioiden ja kumppaneiden kanssa ja mahdollisuudet hankkia ostopalveluja niiltä on myös selvitettävä resurssien käytön optimoimiseksi.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
15	14,1	15	14,1	15	14,1	15	14,1

KRTK:lla on vuonna 2025 15 työntekijää, ja henkilötyövuosia on 14,1. Tarkoituksena on, että henkilötyövuodet pysyvät tällä tasolla kaudella 2025–2027.

Toimintasuunnitelma 2025

KRTK:n vastuu kokonaiskirkon ruotsinkielisestä toiminnasta on – kuten toiminta- suunnitelman ensimmäisestä osasta käy ilmi – laaja, eikä nykyisellä henkilöstömää- rällä ja vallitsevilla talouskehyksillä ole varaa laajentaa työtä. Säännöllisen toiminnan lisäksi KRTK panostaa vuonna 2025 Kirkkohallituksen Ovet auki -strategian pohjalta seuraaviin tehtäväalueisiin:

Toteutamme ja koordinoimme ajantasaista, avointa ja vuorovaikutteista viestintää erilaisten kehittämishankkeiden ja seurakunnissa viestintätehtävissä työskenteleville järjestettävien tilaisuuksien kautta.

Pidämme edelleen säännöllisesti yhteyttä seurakunnan henkilöstöön sekä innos- tamme heitä ja kannustamme heitä osallistumaan seurakunnan toimintaa tukeviin digitaalisiin tapahtumiin. Jalkautua kirkon viestintäohjelman ja otamme uuden visu-

aalisen ilmeen käyttöön viestinnässämme sekä otamme käyttöön kirkon uuden materiaalipankin eri käyttäjäryhmille. Työskentelemme myös aktiivisemmän rekrytoinnin parissa seurakunnan tiedottajien tapaamisissa.

Osallistumalla tapahtumiin, kuten Kirjamesuille ja Stafettkarnevalen-tapahtumaan, välitämme lapsille, nuorille ja aikuisille kirkon perussanomaa. Kannustamme ja innoitamme seurakuntien työntekijöitä kohtaamaan eri-ikäisiä seurakuntalaisia henkilökohtaisesti ja edistämään vuoropuhelun kautta luottamuksellista suhdetta kirkkoon ja seurakuntaan.

Tuemme seurakuntien työtä ottaen huomioon tutkimukseen perustuvan tiedon ja saadun palautteen.

Seuraamme ja viestimme ajankohtaista tutkimusta, havaitsemme ja analysoimme ajan virtauksia ja käytämme myös Kirkkohallituksen kokoamia tilastoja kehittääksemme sekä omaa että seurakuntien työtä eri alueilla. Tuemme seurakuntia kirkon uuden lainsäädännön soveltamisessa sekä viestinnässä ja vuorovaikutuksessa. Asiantuntijoina osallistumme Porvoo hiippakunnan henkilöstökoulutukseen ja tarjoamme myös koulutuspäiviä ja konsultointia ajankohtaisista kysymyksistä.

Annamme tutkimuksen ja toimintaympäristöanalyysien pohjalta seurakunnille valmiuksia löytää toimivia yhteistyötapoja yhteiskunnan keskeisten varhaiskasvatustoimijoiden kanssa sekä yhteydenpidossa kouluihin ja oppilaitoksiin.

Tuemme ja kannustamme seurakuntia tekemään yhteistyösopimuksia kunnallisten opetuksen järjestäjien kanssa ja teemme yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa seurakuntien työntekijöiden, uskonnonopettajien ja luokanopettajien uskonnonkasvatuspäivissä ja retriiteissä. Viimeisimmän nuorisobarometrin mukaan valtaosa nuorista suhtautuu myönteisesti koulun uskonnollisiin piirteisiin. KRTK tukee lasten ja nuorten oikeutta saada tietoa ja perustietoa uskonnollisista kysymyksistä. Edistämme kestäväää kehitystä ja pyrimme varmistamaan, että ilmastovastuu läpäisee kaiken toimintamme.

Sen aseman perusteella, joka meillä on kirkossa, meillä on erityinen näköalapaikka siihen, mitä kirkon suomenkielisessä osassa tapahtuu, mutta myös Pohjoismaihin ja Eurooppaan. Näiden yhteyksien kautta saamme inspiraatiota ja jatkamme Polku-toimintamallin kehittämistä. Tämä tapahtuu digitaalisten tilaisuuksien, kehittämishankkeiden ja mentoroinnin kautta yksittäisissä seurakunnissa.

Tutustumme tutkimukseen ja toimintaympäristön analyysihin ollaksemme ajan tasalla siitä, miten kirkko nähdään osana yhteiskuntaa ja mitä se merkitsee toiminnallemme. Tarjoamme ainutlaatuista sisältöä ja tuomme ohjelmatuotannossamme rohkeasti esiin kirkolle tärkeitä, mutta myös yhteiskunnallisia asioita.

Tuemme seurakuntia ja autamme niitä löytämään monipuolisia tapoja toimia ja viestiä niin, että ihmiset voivat elää kristittyinä heille merkityksellisellä tavalla.

Mentoroinnin, kehityshankkeiden ja digitaalisten neuvottelujen kautta autamme seurakuntia tekemään toimintaympäristöanalyysin, jotta ihmisille voidaan levittää kristillistä sanomaa relevantilla tavalla. Erityistehtävissämme tarjoamme viittomakielisille ja kehitysvammaisille viittomakielisiä jumalanpalveluksia, hartauksia ja sielunhoitoa tukiviittomin sekä taiteellisin ja musiikillisin ilmaisuin. Kirkon keskusteluapu / Kyrkans samtaltjänst palvelee koko ruotsinkielistä Suomea ja vastaa ihmisten tuen ja sielunhoidon tarpeisiin. Tarjoamme seurakunnille näihin liittyvää koulutusta ja tukea.

Vaikutamme siihen, että kirkon ääni kuuluu positiivisesti, ja viestimme myönteisestä hengellisyydestä esimerkiksi ohjelmatuotantomme ja Polku-toimintamallin puitteissa toteutettavien panostusten kautta. Osana tätä työskentelemme asennekasvatuksen parissa ja pidämme tärkeänä, että seurakunnan työntekijöitä tuetaan yhteydenpidossa ja yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa, jotta heidän edustamaansa voimavaraa voidaan kehittää ja hyödyntää.

Painotamme työssämme toivon ulottuvuutta ja luottamusta tulevaisuuteen ja työskentelemme ja kehitämme uusia toimintatapoja ja käytäntöjä.

Analysoimme työtämme ja priorisoimme ydintoimintaa niin, että pystymme toteuttamaan perustehtävämme resurssien vähentymisestä huolimatta. Matkojen määrä minimoidaan ja toimimme virtuaalisesti silloin, kun se on toiminnallista, tarkoituksenmukaista ja mahdollista. Digitaalisten ratkaisujen käytön lisääntyessä joustavuus ja etätyön osuus yksikössä voi kasvaa.

Kun pidämme yhteyttä seurakuntien kanssa, tuemme niitä löytämään työlleen sopivia muotoja. Konsultaatioilla, koulutuksilla ja henkilökohtaisella tuella kannustamme heitä myönteiseen ja rohkeaan suhtautumiseen yhteydenpitoon yhteiskuntaan ja yhteistyökumppaneihin.

Tavoitteet vuodelle 2025

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	KRTK:n tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/ arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitusta on uudistettu ja sen osaaminen vastaa entistä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeisiin.		
Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja meillä on toimiva palautejärjestelmä.	Työskentelemme näyttöön perustavalla tavalla, joka perustuu nykyiseen tutkimukseen, ja tarjoamme seurakunnille välineitä ja tukea, jotta ne voivat kehittää työtään niin, että se on merkityksellistä seurakunnan jäsenille.	Artikkelit ja materiaalit, toteutetut koulutukset kurssien, webinaarien ja yksittäisten seurakuntavierailujen muodossa.
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset.	Verkkolehti Nyckeln päivitetään joka toinen viikko artikkeleilla ja materiaaleilla, jotka haastavat ja innostavat työntekijöitä ja luottamushenkilöitä ajattelemaan uudella tavalla ja syventämään seurakunnan työtä ja toimintaa. Pidämme yllä ja koordinoimme Kirkon keskusteluapua ruotsiksi. Teemme kirkon digitaaliset palvelut näkyviksi eri käyttäjäryhmille ja esittelemme uuden materiaalipankin.	Yksilöllisten käyntien määrä nyckeln.net-verkkosivustolla. Julkaistujen artikkelien analysointi ja palaute lehden kehittämiseksi. Kirkon keskusteluavun yhteydenottojen määrä. Käytön seuranta muun muassa Creamailer-, Matomo-, Liana Monitor- ja ePressi-työkalujen avulla. Sosiaalisen median tilastot. Materiaalipankkia koskeva kysely keväällä 2025.
Strateginen tavoite 2. Kirkko on organisatorisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti vakaalla pohjalla.		
Seurakuntien toimintaedellytyksiä on tuettu	Jatkamme Polku-toimintamallin ja milleniaalien parissa tehtävän työn ankkuroimista seurakunnissa. Osallistumme Polun ja milleniaalien parissa tehtävän työn jatkamiseen Monikasvoinen kirkko -kärkihankkeessa. Edellytyksenä on, että hanke saa rahoituksen. Edistämme lasten ja nuorten osallisuutta järjestämällä esimerkiksi Porvoon hiippakunnan nuorille suunnattuja nuorten kirkkopäiviä ja kirkon eri ammattiryhmien foorumeita. Kehitysvammaiset ja viittomakieliset henkilöt tavoittavat kehitysvammaisten papin ja kuurojen papin.	Osallistuvien seurakuntien lukumäärä ja toiminta. Jaetut ja toteutetut materiaalit ja seurakuntayhteydet. Järjestetyt tapahtumat, valtuutettujen määrä ja edustettuina olevat seurakunnat. Toiminta- ja vierailutilastot. Viittomakielenkäyttäjien työohjeiden täytäntöönpanoaste.

	<p>Viittomakielisten parissa työskenteilyn uudet linjaukset on toteutettu.</p> <p>Tuemme kielisaarten hengellistä työtä ja käymme niissä säännöllisesti pitäen jumalanpalveluksia ja muita tilaisuuksia.</p>	<p>Yhteyksien määrä kielisaariin sekä järjestettyjen jumalanpalvelusten ja kokoontumisten määrä.</p>
Seurakuntademokratian edistäminen	<p>Viestimme nuorten edunvalvontaryhmien merkityksestä seurakunnissa ja aloitamme vuoden 2026 seurakuntavaalien valmistelut.</p> <p>Tuomme esiin seurakuntalaisten mahdollisuuksia tehdä aloitteita tiedottamalla asioista yksityiskohtaisesti verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja Lukkarissa.</p>	<p>Edunvalvontaryhmien määrä ruotsalaisissa seurakunnissa. Ruotsin- ja kaksikielinen tiedottaminen seurakunnille vuoden 2026 seurakuntavaaleista.</p> <p>Lukkarin ja muiden kanavien aloittelomake. Aloitemäärä.</p>
Yhteistyö eri järjestöjen kanssa on toimivaa	<p>Teemme aktiivista yhteistyötä muiden kirkon ja yhteiskunnan toimijoiden kanssa, jotka työskentelevät samankaltaisten kysymysten tai kohderyhmien parissa kuin me. Muun muassa yhdistykset Mieli, FDUV, Kuurojen liitto, Finlandssvenska viittomakieliset, Svenska litteratursällskapet ja Stafettkarnevalen -tapahtuma.</p>	<p>Arvioimme yhteistyön luonnetta ja laatua.</p>
<p>Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli on edelleen merkittävä Suomessa ja maailmalla.</p>		
Kirkon yhteiskunnallinen rooli on edelleen merkittävä Suomessa ja maailmalla.	<p>Ympäröivän maailman tutkimukseen ja analyysiin perustuen innostamme seurakuntia tekemään tehokasta yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja -kasvatuksen avaintoimijoiden kanssa ja luomaan yhteyksiä kouluihin ja oppilaitoksiin.</p>	<p>Toteutuneet koulutukset, konsultaatiot ja yhteydet yhteiskunnan varhaiskasvatuksen ja koulun edustajiin.</p>
Kirkon viestintä tavoittaa yhä useampia	<p>Tuotamme materiaalia seurakuntien ja yleisön tarpeisiin suurten juhlayöpyhien varalle.</p> <p>Lanseeraamme Svenska Ylen kanavilla uusia ohjelmia, muun muassa kristillisiin teemoihin keskittyvää podcast-sarjaa ja hengellisen musiikin ohjelmia.</p> <p>Osa tv-jumalanpalveluksista tuotetaan yksinkertaisemmalla tekniikalla.</p> <p>Vakiinnutamme kirkon viestintäohjelman ja käytämme viestinnäsämme kirkon uutta visuaalista ilmettä.</p>	<p>Aineistoa käyttävien seurakuntien lukumäärä ja vaikuttavuus.</p> <p>Yleisöpalautte ja yleisölukujen analysointi.</p> <p>Uutta ilmettä on käytetty kirkon viestinnässä. Järjestämme seurakuntien työntekijöille Canva-työpajan.</p>

Vaikutusten arviointi

Tavoitteet innostavat ja kehittävät työtämme. Kykenemme tukemaan seurakuntia ja niiden työntekijöitä toimintakontekstin analysoinnissa ja eri työalojen työn kehittämisessä vastaamaan nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä syntyviä uusia tarpeita.

Panoksemme henkilöstökoulutukseen ja Polku-konseptiin, millenniaalien kanssa työskentelyyn ja kirkon visuaaliseen ilmaisuun auttaa seurakuntien työntekijöitä ymmärtämään uudenlaisen ajattelun ja luovuuden tarpeen ja etsimään rohkeasti uusia ratkaisuja ja työtapoja työssään.

Painotamme positiivista uskonnonvapautta siten, että kristillinen kasvatus mielletään varhaiskasvatuksen ja koulun voimavaraksi.

Kehitämme ohjelmatuotantoamme radiossa ja televisiossa siten, että Svenska Yle kokee ohjelmatarjonnan tarkoituksenmukaiseksi ja se vastaa heidän hartausohjelmatarpeitaan. Esittelemällä uusia ohjelmaformaatteja kuten podcasteja ja hengellisen musiikin ohjelmia laajennamme ja modernisoimme tarjontaa.

Osaamisen kehittäminen

Henkilöstökoulutus suunnitelmassa kiinnitetään erityistä huomiota tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan osaamisen kehittämiseen. Tähän liittyy digitaalisten viestintätaitojen parantaminen ja uuden teknologian hyödyntäminen. Yksikkö seuraa tarkasti Ylen kehitystä, jotta sillä on valmiudet vastata odotuksiin.

Pysymme ajan tasalla käynnistetyistä hankkeista ja osallistumme järjestettyyn koulutukseen, jotta olemme valmiita tukemaan seurakuntia ja niiden henkilöstöä.

Talousarvio 2025

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	104 778	105 000	102 500		
Maksutuotot	27 420	30 000	27 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	21 890	20 000	20 000		
Muut toimintatuotot	55 468	55 000	55 000		
Toimintakulut	-1 261 132	-1 254 700	-1 309 700		
Henkilöstökulut	-1 141 926	-1 191 900	-1 199 092		
Palkat ja palkkiot	-877 499	-898 931	-915 337		
Henkilösivukulut	-265 427	-278 669	-283 755		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 000	-14 300			
Palvelujen ostot	-103 653	-60 000	-105 048		
Palvelun ostot - sisäiset	-4 517				
Aineet ja tarvikkeet	-8 738	-2 800	-5 560		
Annetut avustukset	-2 190				
Muut toimintakulut	-108				
TOIMINTAKATE	-1 156 354	-1 149 700	-1 207 200	-1 207 200	-1 207 200

Ruotsink.työn kesk.	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	79 727		55 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	21 890				
Muut toimintatuotot	57 838		55 000		
Toimintakulut	-245 049	-251 643	-215 713		
Henkilöstökulut	-214 195	-240 743	-190 613		
Palkat ja palkkiot	-165 024	-181 560	-145 506		
Henkilösivukulut	-49 171	-56 283	-45 107		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-2 900			
Palvelujen ostot	-23 640	-10 500	-23 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 537				
Aineet ja tarvikkeet	-3 439	-400	-1 600		
Annetut avustukset	-2 190				
Muut toimintakulut	-47				
TOIMINTAKATE	-165 321	-251 643	-160 713	-160 713	-160 713

Kommunikation	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot		10 000	10 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat		10 000	10 000		
Toimintakulut	-423 260	-437 751	-467 197		
Henkilöstökulut	-405 277	-422 301	-450 267		
Palkat ja palkkiot	-311 378	-318 474	-343 715		
Henkilösivukulut	-94 900	-98 727	-106 552		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 000	-5 100			
Palvelujen ostot	-14 337	-14 250	-14 320		
Palvelun ostot - sisäiset	-980				
Aineet ja tarvikkeet	-2 645	-1 200	-2 610		
Muut toimintakulut	-20				
TOIMINTAKATE	-423 260	-427 751	-457 197	-457 197	-457 197

Verksamhet	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	25 051	95 000	37 500		
Maksutuotot	27 420	30 000	27 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat		10 000	10 000		
Muut toimintatuotot	-2 369	55 000			
Toimintakulut	-592 824	-565 306	-626 790		
Henkilöstökulut	-522 453	-528 856	-558 212		
Palkat ja palkkiot	-401 097	-398 897	-426 116		
Henkilösivukulut	-121 356	-123 659	-132 096		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-6 300			
Palvelujen ostot	-65 675	-35 250	-67 228		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 000				
Aineet ja tarvikkeet	-2 654	-1 200	-1 350		
Muut toimintakulut	-41				
TOIMINTAKATE	-567 773	-470 306	-589 290	-589 290	-589 290

2.1.16. Piispainkokouksen kanslia

Johdanto

Piispainkokouksen kanslia auttaa piispainkokousta toteuttamaan kirkkolain ja kirkkojärjestyksen tälle säätämät tehtävät, jotka liittyvät kirkon uskoon, opetukseen ja työhön, ekumeniaan ja lähetystehtävään sekä uskontosuhteisiin, hiippakuntien hoitoon sekä pappisvirkaan, jumalanpalveluselämään ja rippikouluun. Lisäksi piispainkokouksen kanslia tukee arkkipiispan ja piispojen kollegion työskentelyä sekä Kirkkohallituksen toimintaa erityisesti teologisissa kysymyksissä.

Katsaus suunnitelmakauteen 2025–2027

Piispainkokouksen kanslia työskentelee verkostossa, jossa tehdään tiivistä yhteistyötä arkkipiispan kanslian, kansliapäällikön toimiston sekä ulkoasiain ja toiminnallisen osaston sekä kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön kanssa.

Suunnittelukauden alussa päätetään Saamelaiset kirkossa -hanke ja järjestetään siihen liittyvät päätöstilaisuudet kevään 2025 aikana. Piispainkokous on käynnistänyt työskentelyn mahdollisen diakonaattiuudistuksen toteuttamiseksi. Asiaan liittyvä teologisen taustaselvityksen on tarkoitus valmistua vuoden 2024 aikana. Suunnitelmien mukaan selvityksestä seuraavia johtopäätöksiä tullaan valmistelemaan vuoden 2025 aikana tiiviissä yhteistyössä Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston kanssa. Myös kirkolliskokouksen käsikirjavalioikunnassa valmisteltavana oleva esitys Kirkollisten toimintusten kirjan uudistamisesta merkinnee toteutuessaan aktiivista yhteistyötä toiminnallisen osaston kanssa. Molemmat prosessit heijastuvat piispainkokouksen kanslian työskentelyyn koko suunnitelmakauden.

Piispojen yhteistyönä valmistellaan parhaillaan kolmatta piispainkirjettä. Kirjeen teema on rauha ja sen on tarkoitus ilmestyä syksyllä 2025. Vuoden 2024 alussa valmistui tutkimus *Opinnoista pappisuralle*. Yksi merkittävistä kyseisen tutkimuksen esille nostamista haasteita koskee teologian opiskelijoita ja uransa alussa olevia pappeja. Tämä edellyttää kirkolta vahvempaa panostusta ja toimenpiteitä, joilla voidaan aktiivisesti tukea opiskelijoita sekä työuransa alkuvaiheessa olevia. Piispainkokous asettanee syksyllä 2024 kokonaisuutta valmistelemaan työryhmän, jonka tarkoitus on arvioida nykyistä kokonaisuutta ja tehdä konkreettisia ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi. Ehdotus valmistunee vuoden 2025 aikana, mutta konkreettisia toimenpiteitä tullaan tekemään läpi suunnitelmakauden. Toimintavuoden aikana käynnistetään ulkopuolisen yhteistyökumppanin kanssa työskentelyä, jolla tuetaan piispojen johtamisosaamista.

Keskeisimmät strategian painopisteet

Toiminnassaan piispainkokouksen kanslia pyrkii edistämään erityisesti seuraavia strategian painopisteitä:

- Toimimme luotettavasti ja laadukkaasti yhteistyöverkostoissa ja hyödynnämme uusinta tutkimustietoa. Palvelemme seurakuntia ja muita kirkon toimijoita sekä opiskelijoita erilaisissa kohtaamisissa sekä huolehtimalla ajantasaisesta informaatiosta verkkosivuillamme. (1.1; 1.3; 1.4)
- Edistämme kirkon toiminnallisia kehittämishankkeita (mm. diakonaatti, kirkolliset toimitukset, kirkon työntekijöiden koulutus, rekrytointi sekä ammatillisen ja hengellisen kasvun tukeminen). (1.1; 1.2)
- Toimimme erilaisissa kotimaisissa ja kansainvälisissä (erit. pohjoismaat) verkostoissa sekä huolehdimme viestinnästä. (3.1; 3.2; 3.3; 3.4)

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
3	3	3	2,4	2	2	2	2

Piispainkokouksen kanslian henkilöresurssit ovat pääsääntöisesti sopivassa suhteessa työmäärään. Kansliassa työskentelevät piispainkokouksen pääsihteeri ja piispainkokouksen teologinen sihteeri. Kokousten ja toimistopalvelujen järjestämisessä merkittävää tukea saadaan hallintosihteeriltä (n. ½ htv), jonka palkkakustannukset on sijoitettu kansliapäällikön toimistoon. Saamelaiset kirkossa -hankkeen päättämiseen esitetään, että hankkeessa työskentelevän projektikoordinaattorin tehtävää jatketaan 31.5.2025 (0,4 htv) asti. Piispainkokouksen kanslian talousarviossa on vuonna 2025 huomioitu 2,4 htv:n palkat.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet mittarit ja talousarvio

Vuoden 2025 toiminnan rungon muodostavat kuusi suunniteltua piispainkokousta sekä niihin liittyvät piispojen neuvottelut. Keväällä 2025 keskeinen painopiste on Saamelaiset kirkossa -hankkeen päättäminen ja jalkauttaminen. Siihen liittyen julkaistaan hankkeen antologia, järjestetään seminaari julkistamistilaisuuden yhteydessä, toteutetaan tapahtumat kansallispäivän yhteydessä Oulussa ja Inarissa sekä marianpäivänä Enontekiöllä. Tapahtumat huipentuvat sovinnon eleeseen Turun tuomiokirkossa kirkolliskokousviikolla toukokuussa.

Syksyllä 2025 ilmestyy piispainkirje rauhasta. Muutoin piispainkokouksen kanslia osallistuu erilaisten kirkon yhteisten hankkeiden toteutukseen ja niiden tukemiseen (mm.

diakonaattiprosessi, kirkollisten toimitusten uudistaminen, opiskelijoiden ja aloittelevien pappien hengellisen ja ammatillisen kasvun tukeminen).

Vuoden 2025 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Piispainkokouksen kanslian tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
1.1 Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palauttejärjestelmä on käytössä.	Edistämme diakonaattiuudistusta, tuemme kirkollisten toimitusten kirjan uudistamista, osallistumme piispainkirjeen toimittamiseen.	Prosessit etenevät suunnitellulla tavalla. Piispainkirje julkaistaan syksyllä 2025.
1.2 Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita.	Osallistumme hankkeeseen, jolla tuetaan opiskelijoiden ja työuran alkuvaiheessa olevien pappien ammatillista ja hengellistä kasvua.	Suunnitelma valmistuu.
1.3 Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset.	Piispainkokouksen vastuulla olevat verkkosivut ovat ajan tasalla.	Asiakaspalaute.
1.4 Tiedolla johtaminen on vahvistunut.	Hyödynnämme hankkeissamme tuotettua tutkimustietoa, tilastointia ja tuotamme sitä myös itse.	Valmistuvien dokumenttien laatu.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
2.1 Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastualueet on selkeästi määritelty.	Teemme verkostomaista yhteistyötä ja huolehdimme siitä, että tehtävät ja vastualueet määritellään selkeästi, mutta edistään yhteistyötä.	Jatkuvaa arviointia yhteistyön onnistumisesta.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
3.1 Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa	Piispainkokousten päätösten valmistelussa tehdään vaikutusarviointi, kun se on tarkoituksenmukaista.	Toteutuneet päätökset ja arviointi niiden vaikutuksista.
3.4 Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa	Osallistumme aktiivisesti kansainvälisiin verkostoihin (erityisesti pohjoismaat)	Toteutuneet kontaktit ja tapahtumat.

Vaikuttavuuden arviointi

Piispainkokouksen toteuttamien hankkeiden (kirkollisten toimitusten teologia, diakonaattiuudistus, opiskelijoiden ja pappien ammatillisen ja hengellisen kasvun tukeminen sekä kirkon ja saamelaisten välinen totuus- ja sovintoprosessi) tavoitteena on tukea kristillisyyttä Suomessa ja seurakuntalaisten mahdollisuuksia elää ja toimia kristittyinä. Tavoite on abstrakti ja vaikutusten arvioiminen on vaikeaa, mutta tuotettujen aineistojen, tapahtumien ja valmistuneiden hankkeiden vastaanotto antaa jonkinlaisen kuvan toteutusten vaikuttavuudesta. Konkreettisen kuvan saa hankkeita koskevasta lehtikirjoittelusta, näkyvyydestä mediassa sekä pidemmällä aikavälillä esimerkiksi kirkollisten toimitusten toteutus- ja osanottajamääristä.

Osaamisen kehittäminen

Hankkeet edellyttävät vahvaa teologista osaamista, jota löytyy kansliasta, piispoilta sekä verkostoista. Teologisen osaamisen ylläpitämiseen tarvitaan mahdollisuuksia osallistua alan koulutuksiin ja seminaareihin, hyviä kirjasto- ja tiedonhakupalveluja sekä mahdollisuuksia syventää itsenäisesti omaa osaamistaan (esim. tutkimustyön tekeminen). Teologisen osaamisen ohella tarvitaan viestinnällistä osaamista, kulttuurisensitiivisyyttä sekä toimintaympäristön ja kontekstuaalisuuden haasteiden ymmärtämistä. Näin hankkeet voidaan toteuttaa kirkon jäsenten kannalta mielekkäällä tavalla.

Talousarvio 2025

Piispainkokouksen talousarvio on jo joitakin vuosia ollut vinoutunut. Käytännössä tämä on tarkoittanut sitä, että budjettia on tasapainotettu teologian opiskelijoiden soveltuvuustutkimuksiin varatusta määrärahasta ja vuonna 2023 Saamelaiset kirkossa – hankkeen määrärahasta. Kustannusten nousuun ovat vaikuttaneet palkkojen ja yleisen kustannustason nousun ohella piispainkokousten kohonneet järjestelykustannukset (Järvenpään ja Kirkkonummen kokoukset, hotellin vaihto sekä yleistyneet illallistaapaamiset kokousten yhteydessä), piispainkokouksen ja piispojien käynnistämät hankkeet (mm. piispainkirjeiden julkaiseminen [mukaan lukien avustajien palkkiot ja käännökset], kirkollisten toimitusten teologian selvittäminen [seminaari, selvityksen julkaiseminen ja kirjoituspalkkiot], jotka sisältyvät myös jatkossa piispainkokouksen kanslian toimintaan, kansainvälinen yhteistyö [esim. kanslioiden tapaaminen Islannissa v. 2023] ja verkostoyhteistyö (korkeakoulutuksen työseminaari v. 2023). Vinouman korjaamiseen esitetään vuodesta 2025 alkaen kehysten tarkistamista 30 000 euroa.

Saamelaiset kirkossa -hankkeen päättämiseen esitetään varattavaksi 50 000 euroa. Tämä koostuu seuraavista osista: projektikoordinaattori ajalle 1.1.–31.5.2025 30 000 euroa, antologian viimeistely ja julkaiseminen 10 000 euroa ja tapahtumien järjestelyt 10 000 euroa.

Piispainkokouksen kanslia	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TSTS 2027
Toimintatuotot	2 750				
Muut toimintatuotot	550				
Sisäiset tuotot	2 200				
Toimintakulut	-386 309	-382 900	-384 996		
Henkilöstökulut	-268 487	-201 400	-238 146		
Palkat ja palkkiot	-205 194	-152 000	-181 862		
Henkilösivukulut	-63 293	-47 000	-56 284		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-2 400			
Palvelujen ostot	-108 724	-177 000	-142 400		
Palvelun ostot - sisäiset	-4 772				
Aineet ja tarvikkeet	-970	-400	-350		
Annetut avustukset	-3 278	-4 000	-4 000		
Muut toimintakulut	-78	-100	-100		
TOIMINTAKATE	-383 559	-382 900	-384 996	-335 000	-335 000

Sis. Saamelaiset kirkossa –hankkeen kertaerän (50 000 euroa/vuonna 2025).

2.1.17. Arkkipiispan kanslia

Johdanto

Arkkipiispan kanslian (APK) tehtävänä on avustaa arkkipiispaa hänen viranhoidossaan sekä suorittaa muut arkkipiispan antamat tehtävät. Arkkipiispan rooli yhteiskunnallisena arvojohtajana, kirkkomme äänenä ja ekumeenisten ja kansainvälisten suhteiden hoitajana painottuu kanslian työssä.

Arkkipiispan tehtäviin kuuluvat kirkon keskushallinnon johtotehtävät, kirkon ekumeenisten ja kansainvälisten asioiden hoitaminen sekä kirkon edustaminen suomalaisessa yhteiskunnassa, mediassa ja kansainvälisesti. Arkkipiispan kokonaiskirkollisiin tehtäviin kuuluvat muun muassa puheenjohtaminen kirkolliskokouksessa, piispainkokouksessa ja Kirkkohallituksen täysistunnossa. Arkkipiispa on myös Kirkon viestinnän neuvottelukunnan ja Kirkon EU-neuvottelukunnan puheenjohtaja. Arkkipiispan kaitsentalueeseen kuuluvat yhdeksän Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän seurakuntaa.

Suunnitelmakausi 2025–2027

Tulevan suunnitelmakauden keskeisiä yhteiskunnallisia muutosvoimia, jotka näkyvät arkkipiispan kanslian työssä, on tunnistettu useita. Kirkolta toivotaan edelleen panosta

kansalaisten kokonaisturvallisuuden ja kriisinkestävyyden sekä yhteiskunnallisen koheesion vahvistamiseen. Kirkon ja valtion suhteita pidetään hyvinä ja tilanne on rauhallinen. Hyvää yhteistyötä vahvistetaan tiiviillä yhteydenpidolla päättäjiin ja maamme johtajiin tasavallan presidentistä alkaen. Kansalaisten luottamusta kirkkoinstituutioon seurataan – se on tutkimusten mukaan vuoden 2024 aikana vahvistunut. Eurooppapolitiikassa kysytään yhtenäisyyttä ja valmiutta solidaarisuuteen. Vuoden 2024 lopulla aloittaneen uuden EU-parlamentin tehtävänä on vahvistaa Euroopan rauhanomaisuutta.

Kirkon kansainvälinen toimintaympäristö muuttui Venäjän hyökättyä Ukrainaan ja Suomen liityttyä Naton jäseneksi. Suhteet Venäjän ortodoksiseen kirkkoon ovat yhä jäässä, ja yhteistyöhön Inkerin kirkon kanssa sisältyy monia epävarmuuksia. Rauhantöön ja humanitaarisen avun tarve on lisääntynyt voimakkaasti paitsi Ukrainan sodan myös Gazan, Sudanin, Kolumbian jo monien muiden kriisien johdosta. Tämä tulee heijastumaan voimakkaasti kahdenvälisiin ja ekumeenisiin yhteyksiin.

Arkkipiispa valittiin syyskuussa 2022 Kirkkojen maailmanliiton keskuskomitean jäseneksi. Tämä on lisännyt kansainväliseen ekumeniaan liittyvää työtä arkkipiispan viranhoidossa myös tulevien vuosien ajalle. Toisaalta arkkipiispan puheenjohtajakausi Suomen ekumeenisessa neuvostossa on päättymässä, mikä tarkoittaa kotimaiseen ekumeniaan liittyvien tehtävien vähentymistä vuodesta 2025 alkaen.

Turvallisuusympäristön muutokset ja yhteiskunnallinen jakautuneisuus tuntuvat myös kotimaassa. Ne vaikuttavat siihen, mihin arkkipiispan odotetaan suuntaavan huomiota.

Erimielisyys samaa sukupuolta olevien parien kirkollisesta vihkimisestä jakaa kirkkoa ja hallitsee kirkon julkikuvaa edelleen. Piispojen ehdotus kahdesta rinnakkaisesta avioliittokäsityksestä eteni kirkolliskokoukseen, mikä ohjaa tulevien vuosien avioliittokeskustelua. Keskustelu uskonnon paikasta yhteiskunnassa jatkuu muun muassa katso-musopetuksen osalta. Myös kirkon sisällä tapahtuva polarisoituminen kysyy valmiutta ja keinoja ylläpitää keskustelua ja yhteyttä kirkon eri toimijoiden välillä.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
4	4	4	4	4	4	4	4

Arkkipiispan kansliassa työskentelee kolme erityisavustajaa, joista yhden toimipiste on Turussa ja kaksi on sijoitettu Helsinkiin, sekä arkkipiispan sihteeri, joka on sijoitettu

Turkuun. Kirkkohallituksen asiantuntijoiden tuella on kanslian työn kannalta olennainen merkitys. Erityisen läheinen työyhteys kanslialla on Kirkkohallituksessa kansliapäällikön toimistoon, toiminnalliseen osastoon, piispainkokouksen kansliaan, Kirkon viestintään ja Kirkon ulkoasiain osastoon sekä Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituliin.

Henkilöstömäärän arvioidaan vastaavan tarpeita suunnitelmakauden ajan.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Arkkipiispan kanslia tukee arkkipiispan työtä huolehtimalla siitä, että arkkipiispalla on päätöksenteon pohjaksi riittävästi ajantasaista, reflektoitua tietoa yhteiskunnallisesta tilanteesta, kansainvälisistä ja ekumeenisista kysymyksistä, mediakentästä, seurakuntien toiminnasta ja haasteista sekä taloudellisista tilanteesta ja ennusteista.

Arkkipiispalla tulee olla monipuoliset ja vaikuttavat yhteiskunnalliset verkostot, joissa mukanaolo koetaan palkitsevaksi ja antoisaksi. Arkkipiispan kutsuseminaareilla – Arvojen Akatemiolla, Arvojen Areenalla ja Arvojen Euroopalla – on keskeinen rooli kirkon yhteiskuntasuhteiden suunnitelmallisessa hoidossa myös vuonna 2025. Tammikuussa 2025 järjestetään Arvofoorumi, joka kokoaa yhteen kaikkien arvoseminaarien alumneja. Myös muu suhde- ja verkostotoiminta on aktiivista. Kirkon oman suhdetoiminnan lisäksi niillä vahvistetaan vuorovaikutusta ja yhteisymmärrystä yhteiskunnan eri sektorien kesken.

Arkkipiispan viestintä on strategisesti tärkeä osa kirkon viestintää. Se edellyttää asiantuntijatukea ja toimivia yhteyksiä tiedotusvälineisiin, jotta arkkipiispalla on oikea viesti oikeassa paikassa oikeaan aikaan.

Muuttunut maailmantilanne on kasvattanut kansainvälisen toiminnan merkitystä, mikä näkyy myös tulevalla tarkastelukaudella. Kirkkojen maailmanneuvoston keskuskomitea kokoontuu kahden vuoden välein. Seuraava kokous on Etelä-Afrikassa kesäkuussa 2025. Samana kesänä järjestetään myös Pohjoismainen piispainkokous Färsaarilla. Kirkolliseen avustustoimintaan, kehitysyhteistyöhön ja rauhantyöhön liittyviä matkoja tullaan tekemään sopimusjärjestöjemme keskeisille toiminta-alueille sekä kumppanuuskirkkoihin. Mahdollisia matkakohteita ovat Palestiina, Kaakkois-Aasia ja Itä-Afrikka. Tammikuulle 2026 on suunnitteilla arkkihiippakunnan piispojen yhteinen matka Roomaan. Kyse on yhdistetystä Pyhän Henrikin ekumeenisesta pyhiinvaelluksesta ja arkkihiippakunnan 750-vuotisjuhlasta. Arkkipiispan normaaliin kansainväliseen toimintaan sisältyy myös kahdenvälisiä tapaamisia eurooppalaisten kumppanikirkkojen johdon kanssa.

Arkkipiispan kaitsenta-alueella Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä arkkipiispa tekee yhden piispantarkastuksen (Piikkiön srk) ja tukee kaitsennassaan olevia pappeja ja muita seurakuntien työntekijöitä muun muassa Hengellisissä aamupäivissä sekä kirkkoherrojen seminaareissa. Arkkipiispa osallistuu arkkihiippakunnan johtamiseen ja yhteiskunnallisten verkostojen hoitamiseen yhteistyössä Turun piispan ja tuomiokapitulin henkilöstön kanssa. Arkkipiispan kanslia tukee omalta osaltaan arkkipiispan ja Turun tuomiokapitulin työtä seurakuntien tukemiseksi.

Vuoden 2025 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Arkkipiispan kanslian tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
1.4 Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	Arkkipiispan kanslian yhteyksiä Kirkkohallituksen yksiköihin ja asiantuntijoihin, yhteiskunnallisiin verkostoihin ja päättäjien esikuntiin vahvistetaan edelleen.	Arkkipiispan kanslian käytössä on ajankohtaisin ja uusien tieto reaaliaikaisesti.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla.		
2.7 Kirkon jäsenyys koetaan merkitykselliseksi ja jäsenmäärän lasku on hidastunut.	Arkkipiispan medianäkyvyys arvojohtajana kasvaa, ja tukee koko kirkon olemassaoloa merkityksellisenä yhteisönä ihmisten elämässä. Kirkon sisäisten hallintoelinten entistäkin toimivammat yhteistyösuhteet vakauttavat koko kirkon toimintaa ja luovat luottamusta kirkkoon ja sen päätöksentekoon.	Mediahaastattelut / v Luottamus- ja mainetutkimus
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
3.1 Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa (vaikutusten arviointimalli luotu).	Arkkipiispan kanslia tukee arkkipiispan yhteyksiä päättäjiin ja heidän esikuntiinsa vaikuttaen kirkon kannalta merkityksellisiin asioihin.	Avoimuusrekisteri / tapaamiset / v Arkkipiispan julkiset puheenvuorot / v
3.2 Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julki-set instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm).	Arkkipiispan suhdetoimintaa vahvistetaan kokoamalle yhteen ajankohtaisten asioiden kanssa toimivia henkilöitä pyöreän pöydän ympärille tai muuhun verkostotapaamiseen – kahdenvälisesti ja yhteisöjä osallistaen.	Verkosto ja suhdetoimintatapaamiset / v
3.3 Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).	Median pyyntöihin vastataan reaktiivisesti ja lisäksi proaktiivisesti itse aiheita syöttäen.	Mediaseurannan mukainen tavoitavuus ja juttumäärät /v

	Viestintä kehittyy analyysin ja tiedon perusteella. Sosiaalisen median kanavien painopistettä siirretään perinteisistä uusiin	(TikTok-kokeilu), visuaalista viestintää kehitetään (ilmeen uudistaminen osana kirkon ilmettä) sekä uusia avauksia kokeillaan (YouTube-kokeilut).
3.4 Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa	Arkkipiispa johtaa kirkon kansainvälisiä suhteita kanslian tuella sisältäen ekumeeniset, uskontojen väliset suhteet, kansainväliset kirkkoliitot, vierailut ulkomailla ja ulkomaisten kumppanien vierailut Suomessa.	Yhteydet kansainvälisiin yhteistyöverkostoihin/lkm Yhteydet EU-päätäjiin. Arkkipiispan (+avustaja) ulkomaan matkapäivät / lkm

Vaikuttavuuden arviointi

Arkkipiispan kanslian tuella arkkipiispan arvojohtajuus yhteiskunnassa kasvaa, kirkon suhteet kansainvälisesti muihin kirkkoihin ja yhteisöihin sekä yhteiskunnan toimijoihin ja mediaan vahvistuvat sekä ihmisten luottamus kirkkoa kohtaan lisääntyy. Tavoitteita mitataan käytössä olevilla mittareilla ks. yllä.

Osaamisen kehittäminen

Arkkipiispan kanslian henkilökunta osallistuu johtamisen koulutuksiin sekä kukin oman alansa verkostoihin ja kehittämispäiviin mahdollisuuksien mukaan. APK:n henkilökunta päivittää omaa osaamistaan jatkuvasti alansa uudella tiedolla ja osaamisella.

Talousarvio 2025

Arkkipiispan kanslia	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	22				
Muut toimintatuotot	22				
Toimintakulut	-400 531	-384 500	-400 000		
Henkilöstökulut	-359 787	-344 479	-352 300		
Palkat ja palkkiot	-275 241	-259 755	-269 100		
Henkilösivukulut	-84 546	-80 524	-83 200		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-4 200			
Palvelujen ostot	-34 553	-34 371	-40 450		
Palvelun ostot - sisäiset	-264				
Aineet ja tarvikkeet	-5 664	-5 250	-6 300		
Muut toimintakulut	-264	-400	-950		
TOIMINTAKATE	-400 509	-384 500	-400 000	-400 000	-400 000

2.1.18. Kirkolliskokous

Johdanto

Kirkolliskokous on kirkon ylin päättävä toimielin. Se käsittelee asioita, jotka koskevat kirkon oppia ja työtä sekä kirkon lainsäädäntöä, hallintoa ja taloutta. Se myös vastaa kirkon suhteista valtioon, muihin kirkkoihin ja järjestöihin. Kirkolliskokous kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, toukokuussa ja marraskuussa. Kahdeksan valiokuntaa, joita ovat käsikirja-, peruste-, laki-, hallinto-, talous-, tulevaisuus-, yleis- ja kansliavalio-kunta, valmistelevat asioita, jota tulevat päätettäviksi istuntokausien aikana täysistun-noissa. Valitsijat valmistelevat ja tekevät päätöksiä henkilövalinnoista. Kirkolliskokouk-sen työtä ohjeistaan ja kehitetään puheenjohtajien neuvoston johdolla, joka valmiste-lee myös kirkolliskokouksen sisäisiä päätettäviksi tulevia asioita. Puheenjohtajiston tehtävänä on johtaa kirkolliskokousta ja suunnitella istuntokauden työskentelyä. Kir-kolliskokouksen valmistelevat toimielimet kokoontuvat tarpeen mukaan myös istunto-kausien väliaikoina.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma ja talousarvio

Vuoden 2024 aikana kirkolliskokous on järjestäytynyt ja ehtinyt kokousta kaksi istun-toviikkoa. Vuosi 2025 on nelivuotiskauden toinen vuosi ja ensimmäinen kokonainen työskentelyvuosi. Edustaja-aloitteita jätetään toimikauden alussa yleensä tavan-omaista enemmän ja oletuksena on, että vuonna 2025 valiokunnissa on useita laajem-pia kokonaisuuksia työn alla (mm. toimitusten kirjan uudistaminen, avioliittokäsitys, seurakunnan rakenneuudistus). Vuonna 2025 kokousten määrä ja niistä aiheutuvien kulujen määrä ennustetaan olevan suurempi kuin edeltävänä vuonna 2024.

Kirkolliskokouksen puheenjohtajistoa pyydetään toisinaan osallistumaan erilaisiin ta-pahtumiin ja tilaisuuksiin kirkolliskokouksen edustajana. Tämän vuoksi budjettiin on sisällytetty myös pieni määräraha (3 000 euroa) puheenjohtajiston edustamisesta ai-heutuviin matka- ja kulukorvauksiin.

Kirkolliskokouksen asiantuntijapalvelut muodostuvat litterointi-, käännös-, tekstitys- ja tilintarkastuskustannuksista ja niiden odotetaan vastaavan nykyistä tasoa. Ostettavien palveluiden ja tilavuokrien osalta on varauduttava indeksikorotuksiin.

Vuonna 2026 on kirkon hallinnon juhlavuosi ja kirkolliskokouksen 150-vuotismerkki-juhluvuosi, jonka suunnittelu on aloitettava jo vuonna 2025. Tähän tehtävään on va-rattu kirkolliskokouksen toimintakatteesta 15 000 euroa, muut kulut osiossa.

Vuoden 2023 lopussa ja vuoden 2024 kevätistuntokaudella kirkolliskokous teki päätöksen edustajien ja valiokuntasihteerien palkkioista. Palkkiot nousivat 18 % – 20 % kautta linjan. Oletus on, että tämä näkyy suoraan kustannuksissa. Vuosien aikana 2021–2024 aikana palkkioiden osuus kirkolliskokouksen toimintakatteesta on vaihdellut 31–40 prosentin välillä. Palkkiosummien korotuksesta johtuen palkkiokulujen osuus kirkolliskokouksen toimintakatteesta oletetaan kasvavan.

Kirkolliskokouksen kanslian henkilöstö

Kirkolliskokouksen kansliaa johtaa kirkolliskokouksen pääsihteeri, joka hoitaa kirkolliskokoustehtäviä osana muuta työnkuvaansa Kirkkohallituksen hallinto-osastolla. Kirkolliskokouksen kansliatehtäviä Kirkkohallituksessa hoitavat myös hallintosihteeri, toimistosihteeri ja kääntäjä osana muuta työnkuvaansa. Lisäksi Kirkkohallituksesta osallistuu muuta henkilöstöä istuntoviikkojen viestintään, striimaamiseen, puheiden nauhoittamiseen, järjestelmätukeen ja puheiden hyväksyttäväksi lähettämiseen.

Kirkkohallituksessa virka- tai työsuhteissa olevien henkilöiden lisäksi kirkolliskokouksen valiokunnilla on valiokuntasihteerit ja kirkolliskokouksen täysistunnossa on notaari, joka hoitaa samalla tulkin tehtävää. Kirkolliskokoustehtävissä toimivien valiokuntasihteerien ja notaari/tulkin henkilöstökulut on sisällytetty kirkolliskokouksen vuoden 2025 talousarvioon.

Talousarvio 2025

Kirkolliskokous	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-784 867	-843 455	-880 300		
Henkilöstökulut	-356 839	-428 100	-462 000		
Palkat ja palkkiot	-323 116	-391 000	-428 000		
Henkilösivukulut	-33 723	-32 000	-34 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		-5 100			
Palvelujen ostot	-426 019	-413 905	-416 905		
Aineet ja tarvikkeet	-2 009	-1 450	-1 395		
TOIMINTAKATE	-784 867	-843 455	-880 300	-880 300	-880 300

2.1.19. Kirkon ulkosuomalaistyö

Kirkon ulkosuomalaistyötä tehdään ympärivuotisesti n. 20 maassa. Lisäksi kausiluontoista ja vierailutoimintaa tehdään samoin n. 20 maassa. Toiminta tapahtuu verkossa, jossa yhteistyökumppaneina on sisarkirkkoja sekä joissakin maissa näihin maihin rekisteröityjä seurakunnallisia yhdistyksiä. Kirkkohallituksen ja Suomen Merimieskirkko ry:n vuonna 2020 solmiman yhteistyösopimuksen mukaisesti Kirkkohallituksen avustukset eri maihin kanavoidaan vuodesta 2025 alkaen Suomen Merimieskirkon kautta, joka samaisen vuoden alusta vastaa toiminnan operatiivisesta johtamisesta ja koordinoinnista Suomessa sen jälkeen, kun Kirkkohallituksen ulkosuomalaistyön yksikkö lakkautettiin vuoden 2024 lopussa. Toimintatuottona tässä on yksi vuotuinen ulkosuomalaistyölle myönnetty kolehti.

Kirkkohallituksen ja Suomen Merimieskirkon välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti kirkkohallituksen täysistunto linjaa kolmen vuoden välein, missä maissa ja millä resursseilla Kirkkohallitus tukee ulkosuomalaistyötä. Edellinen linjauspäätös tehtiin joulukuussa 2023 koskien vuosia 2024–26. Alla olevassa taulukossa esitetyt luvut talousarviossa olevan kokonaisavustuksen jakautumisesta eri kohteisiin perustuvat tuohon päätökseen siten, että kokonaisuudessa on otettu huomioon talousarvion kehukseen liittyvä valmisteluohje, joka on kohdistettu eri kohteissa tunnistettujen tarpeiden mukaisesti. Lisäksi kolehtituotto-olettamaa on madallettu 10 000 euroa, mikä vastaa kolehdeissa havaittua kehitystä. Tämän perusteella Suomen Merimieskirkolle on annettu seuraava allokointilinjaus vuoden 2025 avustusten (5 % korotus vuoden 2024 määrärahaan) jakautumisesta eri kohteisiin (kohdejärjestys noudattaa käytössä aiemmin ollutta kustannuspaikkajärjestystä):

Kohde (€)	
Saksa	110 000
Tanska	46 000
Itävalta	38 000
Sveitsi	91 000
USA	320 000
Kanada	20 000
Australia	45 000
Espanja (ml. Kanarian s.)	433 000
Ranska	111 000
Venäjä	2 000
Italia	3 500
Viro	115 000
Muut maat ja uudet proj.	125 000
Kreikka	6 000
Turkki ja Kypros	30 000
Kaakkois-Aasia	6 000
Ulkosuomal. rippikoulu	64 000
Kausityön it-kulut	11 000
YHTEENSÄ	1 576 500

Suomen Merimieskirkko raportoi Kirkkohallitukselle avustusten jakamisen toteutumista vuosittain huhtikuussa. Luettelossa näkyvien maiden lisäksi Merimieskirkko vastaa omana työnään ja oman varainhankintansa varassa ulkosuomalaistyöstä Brittein saarilla, Benelux-maissa ja Pohjois-Saksassa.

Talousarvio 2025

Ulkosuomalaistyö	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	59 622	55 000	45 000		
Vuokratuotot	10 442				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	47 906	55 000	45 000		
Muut toimintatuotot	1 275				
Toimintakulut	-1 488 681	-1 514 600	-1 576 500		
Henkilöstökulut	-251 984	-81 300			
Palkat ja palkkiot	-195 220	-61 300			
Henkilösivukulut	-58 921	-19 000			
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 158	-1 000			
Palvelujen ostot	-59 104				
Aineet ja tarvikkeet	-989				
Annetut avustukset	-1 166 967	-1 433 300	-1 576 500		
Muut toimintakulut	-9 637				
TOIMINTAKATE	-1 429 058	-1 459 600	-1 531 500	-1 531 500	-1 531 500

2.1.20. Kirkkohallituksen kiinteistöt ja toimitilat

Tässä talousarvion menokohdassa esitetään Kirkon talon ja Järvenpäässä sijaitsevan koulutuskeskuksen toimitiloihin liittyvät tuotot ja kulut. Kirkon palvelukeskuksen toimitilakulut sisältyvät Kirkon palvelukeskuksen talousarvioon. Tietohallintoyksikön Seinäjoen toimipisteen toimitiloihin liittyvät kulut sisältyvät tietohallintoyksikön talousarvioon.

Kirkon keskusrahaston omistamien kiinteistöjen talousarvioluvut voivat poiketa talousarvion toteumasta huomattavastikin sellaisten kiinteistöjen osalta, joissa keskusrahasto omistaa kiinteistön osakkeet, mutta kiinteistöyhtiö omistaa varsinaisen rakennuksen. Tällainen omistus pohja on esimerkiksi Kirkon talossa, Eteläranta 8:ssa. Huomattava ero arvion ja toteuman välillä johtuu yleensä siitä, että talousarviota laadittaessa ei ole varmaa tietoa siitä tekeekö kiinteistöyhtiön hallitus päätöksen esimerkiksi peruskorjausta varten kerättyjen vastikkeiden rahastoinnista.

Rahastoinnin edellytyksenä on, että kiinteistöyhtiö voi aktivoida investoinnin ja myös se, että päätös rahastoinnista on tehty yhtiökokouksessa. Jos vastikkeet rahastoidaan, niin keskusrahaston on kirjattava maksamansa vastikkeet lisäämään osakkeiden hankintamenoa, vaikka nämä olisikin arvioitu vuosikuluiksi.

Kirkon talon ja Kirkon koulutuskeskuksen kiinteistöjä koskevat omistajapolitiikan linjaukset

Kirkon keskusrahastolla on vuoteen 2026 ulottuva kiinteistöstrategia, jossa otetaan kantaa kiinteistöjä koskeviin linjauksiin ja toimenpiteisiin. Lisäksi Eteläranta 8:sta (Kirkon talo) ja Kirkon koulutuskeskuksesta (Järvenpää) on laadittu keväällä 2022 Kirkkohallituksen täysistunnon hyväksymä kiinteistöjen omistajapolitiikka. Omistajapolitiikassa on otettu kantaa 1) kiinteistöjen omistajuuteen, 2) miten kiinteistöt palvelevat kirkon strategisia ja toiminnallisia tavoitteita ja 3) onko kiinteistöt tarkoituksenmukaista omistaa vai myydä.

Talousvaliokunta totesi mietinnössään 6/2023 että, nopeasti muuttuva toimintaympäristö ja muuttuneet työnteon tavat aiheuttavat muutospainetta myös toimitilaratkaisuille. Talousvaliokunta piti kannatettavana, että Kirkon keskusrahaston asunto- ja kiinteistöstrategiat sekä Kirkon talon ja Kirkon koulutuskeskuksen omistajapolitiikat päivitetään lähitulevaisuudessa.

Eteläranta 8 ja Kirkon koulutuskeskuksen kiinteistöjen omistajapolitiikat onkin tarkoitus päivittää syksyn 2024 aikana siten, että ne voidaan hyväksyä alkuvuonna 2025. Myös kiinteistöstrategia on tarkoitus päivittää viimeistään vuonna 2026.

Nykyisen omistajapolitiikan mukaan tilanne, jossa Kirkon keskusrahasto ja Kirkon eläkerahasto omistavat Eteläranta 8:n tilat, on vaihtoehtoista paras ja sekä taloudellisesti että toiminnallisesti perusteltu. Sijoituskohteena Kirkkohallitus tavoittelee kiinteistöstä kohtuullista tuottoa. Olennaista tuotto-odotuksen toteutumiseksi on, paljonko tiloja on vapautettu Kirkkohallituksen käytöstä vuokrattavaksi, mikä on vuokrattavien tilojen vuokrausaste, millaisella vuokralla tilat on vuokrattu ja miten pitkiä vuokrasopimukset ovat. Ulkopuolisille vuokrattavat tilat tulee pyrkiä vuokraamaan mahdollisimman kattavasti markkinahinnalla. Kirkollisille yhteisöille voidaan tiloja vuokrata myös subventoidulla vuokrasolla. Osana omistajapolitiikan päivytystä tulee myös selvittää mahdollisuudet tiivistää Kirkkohallituksen tilankäyttöä siten, että olisi mahdollista luopua Eteläranta 8:n 7. kerroksen tiloista ja vuokrata ne ulkopuolisille.

Kirkon keskusrahaston asuntostrategia on voimassa vuodeteen 2027 asti, mutta sitä on tarkoitus päivittää samassa yhteydessä kuin Eteläranta 8:n ja Kirkon koulutuskeskuksen kiinteistöjen omistajapolitiikat päivitetään. Talousvaliokunta totesi mietinnössään 4/2024, että voimassa olevassa asuntostrategiassa todetaan, että Kirkon keskusrahaston palkatessa uusia työntekijöitä muualta Suomesta tulee usein keskeiseksi asiaksi pääkaupunkiseudun asuntotilanne. Talousvaliokunnan näkemyksen mukaan Kirkkohallituksessa laajentunut hybridityön mahdollisuus tulee vähentämään rekrytointitilanteisiin liittyvää vuokra-asuntojen tarvetta. Valiokunta katsoo, että pidemmällä ajanjaksolla Kirkon keskusrahaston tulisi luopua merkittävästä määrästä asuntoja. Ensimmäisessä vaiheessa olisi tarkoituksenmukaista myydä asunnot, jotka ovat vuokrattuna muille kuin omille työntekijöille.

Kirkon keskusrahaston omistamat ja vuokraamat Kirkkohallituksen käytössä olevat toimitilat

Kirkkohallituksen toimitilat		
Omassa omistuksessa olevat tilat	Rakennusvuosi	Koko (m²)
Eteläranta 8, Kirkon talo (omistus: Kirkon keskusrahasto 67 %, Kirkon eläkerahasto 33 %), Helsinki	1955	4 556
Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää	1989	3 964
Vuokratut tilat	Vuokranantaja	Koko (m²)
Tietohallintoyksikön toimipiste, Seinäjoki	Seinäjoen seurakunta	80,7
Kirkon palvelukeskus, Oulu *	Technopolis Oyj	700

*) Kirkon palvelukeskuksen toimitilakulut sisältyvät Kirkon palvelukeskuksen talousarvioon.

Talousarvio 2025

Kiinteistöt	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	162 818	139 878	114 000		
Vuokratuotot	148 499	138 878	113 000		
Muut toimintatuotot	14 319	1 000	1 000		
Toimintakulut	-512 561	-499 400	-491 500		
Palvelujen ostot	-315 503	-339 400	-306 000		
Vuokratulut	-16 754	-5 000	-13 800		
Aineet ja tarvikkeet	-137 240	-113 000	-128 200		
Muut toimintakulut	-43 064	-42 000	-43 500		
TOIMINTAKATE	-349 743	-359 522	-377 500	-377 500	-377 500

Eteläranta 8, Helsinki	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	3 333	1 000	1 000		
Vuokratuotot	214				
Muut toimintatuotot	3 119	1 000	1 000		
Toimintakulut	-127 631	-105 400	-110 700		
Palvelujen ostot	-119 030	-97 400	-105 000		
Vuokratulut	-5 297				
Aineet ja tarvikkeet	-1 442	-5 000	-4 200		
Muut toimintakulut	-1 862	-3 000	-1 500		
TOIMINTAKATE	-124 298	-104 400	-109 700	-109 700	-109 700

Koulutuskeskus, Järvenpää	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	159 485	138 878	113 000		
Vuokratuotot	148 285	138 878	113 000		
Muut toimintatuotot	11 200				
Toimintakulut	-384 761	-394 000	-380 800		
Palvelujen ostot	-196 364	-242 000	-201 000		
Vuokratulut	-11 458	-5 000	-13 800		
Aineet ja tarvikkeet	-135 798	-108 000	-124 000		
Muut toimintakulut	-41 142	-39 000	-42 000		
TOIMINTAKATE	-225 276	-255 122	-267 800	-267 800	-267 800

Eteläranta 8, käyttötalousosa ja rahoitustuotot ja kulut

Taulukon yläosassa (päätyen vuosikateriville) on esitetty kirkon toimitiloista maksetut vastikkeet ja saadut vuokratulot. Jos toimitilaan kohdistuu suurempia peruskorjausmenoja, niin näitä ei käsitellä investointiosassa, sillä Kirkkohallitus ei omista kiinteistöä, vaan Kirkkohallituksella on hallintaoikeus kiinteistöön Kirkkohallituksen omistamien osakkeiden perusteella.

Taulukon alaosassa (päätyen toimintakateriville) on esitetty toimitilan käyttötalouden juoksevat menot.

Eteläranta 8	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Rahoitustuotot- ja kulut	-498 512	-435 000	-423 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	85 502	90 000	97 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-529 447	-440 000	-445 000		
Muut rahoituskulut	-54 566	-85 000	-75 000		
VUOSIKATE	-498 512	-435 000	-423 000	-423 000	-423 000
Toimintatuotot	3 333	1 000	1 000		
Vuokratuotot	214				
Muut toimintatuotot	3 119	1 000	1 000		
Toimintakulut	-127 631	-105 400	-110 700		
Palvelujen ostot	-119 030	-97 400	-105 000		
Vuokrakulut	-5 297				
Aineet ja tarvikkeet	-1 442	-5 000	-4 200		
Muut toimintakulut	-1 862	-3 000	-1 500		
TOIMINTAKATE	-124 298	-104 400	-109 700	-109 700	-109 700

2.2. Hiippakunnat

2.2.1. Hiippakunnallinen toiminta yhteensä

Hiippakunnallisen toiminnan talousarvioesitys vuodelle 2025 on yhteensä 13 915 800 euroa, joka sisältää hiippakuntien toimintatuotot ja -kulut, tuomiokapituleiden käytössä olevien toimitilojen toimintakulut, toimitiloihin omistajan kuluina kohdistuvat pienkorjaukset 157 800 euroa ja tuomiokapituleiden yhteiset kulut 205 400 euroa.

Hiippakunnallisen toiminnan sitovuustasoksi kirkolliskokous on määritellyt toimintakateen hiippakunnittain pl. toimitiloihin ja muihin yhteisiin toimintoihin liittyvät kulut. Hiippakuntien talousarviot esitetään siten, että erikseen on esitetty hiippakunnan toimintatuotot ja -kulut ja hiippakunnan toimitilabudjetti.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	1 276 396	893 200	829 250		
Korvaukset	46 000	45 000	45 000		
Myyntituotot		70 000			
Maksutuotot	442 327	383 800	375 800		
Vuokratuotot	106 563	113 700	105 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	94 023	88 000	90 000		
Tuet ja avustukset	23 237	151 800	112 550		
Muut toimintatuotot	472 441	7 900	47 400		
Sisäiset tuotot	91 805	33 000	53 000		
Toimintakulut	-14 278 744	-14 148 790	-14 745 050		
Henkilöstökulut	-9 696 495	-10 168 393	-10 468 836		
Palkat ja palkkiot	-7 492 400	-7 798 151	-8 073 584		
Henkilösivukulut	-2 234 522	-2 311 861	-2 400 252		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	30 427	-58 381	5 000		
Palvelujen ostot	-2 878 013	-2 396 400	-2 610 587		
Palvelun ostot - sisäiset	-80 556	-3 000	-23 000		
Vuokrakulut	-880 099	-913 300	-966 100		
Aineet ja tarvikkeet	-440 588	-414 390	-402 000		
Annetut avustukset	-246 267	-202 300	-244 600		
Muut toimintakulut	-56 725	-51 007	-29 927		
TOIMINTAKATE	-13 002 348	-13 255 590	-13 915 800	-13 892 800	-13 812 800

Hiippakunnallisen toiminnan talousarvio 2025, hiippakunnat yhteensä

	Hiippakunnallinen toiminta yhteensä	Turun arkkihiippa- kunta	Tampereen hiippakunta	Oulun hiippa- kunta	Mikkelin hiippa- kunta	Porvoon hiippa- kunta	Kuopion hiippakunta	Lapuan hiippakunta	Helsingin hiippakunta	Espoon hiippakunta	Tuomio- kapitulien toimitilat	Tuomio- kapitulien yhteiset
Toimintatuotot	829 250	173 000	58 500	39 500	135 250	93 500	59 300	104 000	116 700	49 500		
Korvaukset	45 000	45 000										
Maksutuotot	375 800	35 000	40 000	16 000	41 700	51 000	21 800	100 000	35 300	35 000		
Vuokratuotot	105 500	15 500	17 000			22 000	21 000	4 000	26 000			
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	90 000	21 000		15 000		14 000	14 000		14 000	12 000		
Tuet ja avustukset	112 550	3 500	1 500	4 500	90 650	5 000	2 500		2 400	2 500		
Muut toimintatuotot	47 400			4 000	2 900	1 500			39 000			
Sisäiset tuotot	53 000	53 000				0			0			
Toimintakulut	-14 745 050	-2 091 600	-1 297 100	-1 834 400	-1 570 650	-1 612 900	-1 394 400	-1 540 300	-1 669 050	-1 371 450	-157 800	-205 400
Henkilöstökulut	-10 468 836	-1 607 543	-1 008 014	-1 340 900	-1 257 550	-1 201 200	-1 029 500	-1 044 920	-960 400	-949 809		-69 000
Palkat ja palkkiot	-8 417 584	-1 592 281	-784 148	-1 036 661	-961 300	-916 900	-786 600	-797 649	-748 000	-725 045		-69 000
Henkilösivukulut	-2 056 252	-18 262	-223 866	-304 239	-296 250	-284 300	-242 900	-247 271	-214 400	-224 764		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	5 000	3 000							2 000			
Palvelujen ostot	-2 610 587	-276 457	-196 000	-425 200	-247 700	-212 400	-220 800	-329 380	-307 200	-175 250	-103 800	-116 400
Palvelun ostot - sisäiset	-23 000					-3 000			0			-20 000
Vuokratulut	-966 100	-129 500	-29 000	-1 500	-600	-77 200	-78 300	-74 000	-340 000	-185 000	-51 000	
Aineet ja tarvikkeet	-402 000	-60 600	-28 000	-65 300	-36 650	-81 700	-35 600	-22 000	-30 150	-42 000		
Annetut avustukset	-244 600	-17 500	-32 000		-26 300	-37 000	-26 500	-55 000	-31 000	-19 300		
Muut toimintakulut	-29 927		-4 086	-1 500	-1 850	-400	-3 700	-15 000	-300	-91	-3 000	
TOIMINTAKATE	-13 915 800	-1 918 600	-1 238 600	-1 794 900	-1 435 400	-1 519 400	-1 335 100	-1 436 300	-1 552 350	-1 321 950	-157 800	-205 400

2.2.2. Turun arkkihiippakunta

Johdanto

Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastuualueet

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli on toiminut Jumalan palvelijoiden palvelijana jo vuodesta 1276. Tuomiokapitulilla on toimintalinjaus (strategia) vuosille 2022—2026. Sitä laadittaessa on huomioitu myös Kirkkohallituksen Ovet auki -strategia.

Tuomiokapitulin visio on olla uudistuvan seurakuntaelämän suunnannäyttävä vuonna 2026. Kyseinen vuosi on tuomiokapitulin, järjestäytyneen suomalaisen kirkollisen elämän ja suomalaisen julkishallinnon 750-vuotisjuhlavuosi.

Tuomiokapitulin arvot ovat oikeudenmukaisuus, avoimuus ja kohtuullisuus. Tuomiokapituli toimii arkkihiippakunnan seurakuntien ja seurakuntayhtymien kumppanina, tukee seurakuntien työyhteisöjä, työntekijöitä ja vastuunkantajia, johtamista ja hallintoa sekä vaikuttaa hiippakunnan alueen verkostoissa ja osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Toimintalinjauksessaan tuomiokapituli on määritellyt neljä painopistealuetta, joissa onnistuminen on edellytys kirkon perustehtävän mahdollisimman hyvälle toteutumiselle arkkihiippakunnan alueella vuoteen 2026 asti. Nämä painopistealueet ovat: 1) Pyhän tulkitseminen, 2) resurssiviisas toiminta, 3) rohkea vaikuttamistyö ja 4) ennakkoluuton kokeilukulttuuri ja hyvinvoivat työyhteisöt. Kullekin painopistealueelle on määritelty omat tavoitteet. Ne kuvataan tarkemmin toimintasuunnitelmaosiossa.

Tuomiokapitulin toiminta on osa piispan ja arkkipiispan viranhoitoa. Tuomiokapitulin kollegio hoitaa yhdessä piispojen kanssa hiippakunnan hallintoa sekä edustaa kirkkoa hiippakunnan asioissa. Hiippakunnassa toimii yhdenvertaisuutta, ympäristötyötä ja kulttuuriperintötyötä edistävät työryhmät.

Arkkihiippakuntaan kuuluu 46 seurakuntaa Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien/hyvinvointialueiden alueella. Vuoden 2023 lopussa kirkkoon kuului 449 292 jäsentä eli 66,8 % hiippakunnan alueen väestöstä.

Turun arkkihiippakunnassa on kaksi piispaa: arkkihiippakunnan piispa Mari Leppänen ja arkkipiispa Tapio Luoma. Seurakunnista muodostuu viisi rovastikuntaa: Turun, Paimion, Nousiaisten, Ala-Satakunnan ja Porin rovastikunnat. Arkkihiippakunnan piispan vastuulle kuuluvat Porin, Ala-Satakunnan, Nousiaisten ja Paimion rovastikuntien seurakunnat (37). Arkkipiispan vastuulla ovat Turun Tuomiorovastikunnan suomenkieliset seurakunnat (9).

Katsaus suunnitelmakauteen 2025–2027

Kirkon keskusrahaston rahoittaman toiminnan ja talouden pitkän aikavälin kehittämis- ja sopeuttamisselvitys käynnistyi keväällä 2024. Selvitys ja sen pohjalta toteutettavat toimenpiteet saattavat vaikuttaa Kirkkohallituksen ja tuomiokapitulien väliseen työnjako- koon sekä tuomiokapitulien tehtäviin.

Tutkimusten mukaan Suomessa on runsaasti hengellistä ja henkistä elämän merkityksellisyys- etsintää. Tämä on kirkolle suuri mahdollisuus. Samalla se haastaa meitä tulkitsemaan pyhää ja sanoittamaan kirkon uskoa siten, että kirkosta etäännyntykin voi löytää siitä merkityksiä ja liittymäkohtia. Muuttuvasta uskonnollisuudesta julkaistaan koko ajan uutta tutkimusta. Siinä on kiinnitetty huomiota nuorempien sukupolvi- en uskonnollisuuden muutoksiin ja miesten ja naisten uskonnollisuuden eroihin. Nämä tulokset on tärkeitä huomioida toiminnan suunnittelussa. Kirkon nykyiset jäse- net ovat voimavara, joista on syytä pitää kiinni tarjoamalla aitoa osallisuutta seura- kunnan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Kirkon aloille opiskelevien määrä on laskussa, ja kirkko kilpailee samoista työnteki- jöistä muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa. Arkkihiippakunnassa kaikilla keskei- sillä seurakuntatyön tehtäväalueilla alkaa olla pulaa työntekijöistä. Kirkon toimijoiden työnantajamielikuvaa sekä työntekijöiden veto- ja pitovoimaa pitää kohentaa riittävän ja osaavan työvoiman varmistamiseksi.

Kirkon toimijoiden ja eri viranomaistahojen yhteistyö lisääntyi ja tiivistyi merkittävästi koronapandemian ja Ukrainan sodan myötä. Yhteistyön tuloksena viranomaistahot tunnistavat aiempaa selkeämmin kirkon henkisen tuen sekä henkilöstö- ja tilaresurs- sien merkityksen yhteiskunnan kriisitilanteissa ja niihin varautumisessa. Kaikkien toi- mijoiden yhteistyötä on tärkeä kehittää esimerkiksi aluehallintovirastojen järjestämien valmiusharjoitusten avulla.

Elinkustannusten nousu ja sosiaaliturvaan tehdyt heikennykset kiristävät entisestään pienituloisten toimeentuloa, mikä lisää painetta seurakuntien diakoniatyölle. Ilmaston- muutos on ihmiskunnan ja maapallon selviytymisen kysymys, ja kirkon tulee luoma- kunnan viljely- ja varjelutehtävän tähden olla tässä työssä vahvasti mukana.

Arkkihiippakunnassa on muutamia vauraita seurakuntatalouksia, jonkin verran kohta- laisesti toimeen tulevia ja kasvava joukko taloudeltaan heikentyviä seurakuntia. Jotta kirkon perustehtävää voidaan toteuttaa seuraavat 30 vuotta taloudellisesti kestäväällä

pohjalla ja mielekkäät työnteon edellytykset tarjoavissa seurakuntayhteisöissä, tarvitaan nykyistä suurempia talous- ja hallintoyksiköitä ja niiden sisällä tarkoituksenmukainen määrä toimintayksiköitä. Arkkihiippakunnassa työskennellään rovastikuntakoisten seurakuntatalousyksiköiden aikaansaamiseksi.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Arkkihiippakunnan piispa johtaa tuomiokapitulin toimintaa. Hänen lisäksi tuomiokapitulin henkilöstöön kuuluvat arkkipiispa ja 11 vakinaisessa virkasuhteessa olevaa viranhaltijaa. Tuomiokapitulin henkilöstöön kuuluvat myös kirkon yhteisesti sovitun työnjaon mukaisesti Satakunnan vankilan (Säkylä ja Köyliö) vankiladiakoni sekä kuurojentyöstä ja yhdenvertaisuusasioista vastaava kuurojenpappi. Lisäksi projektirahoitteisessa (2023—2025) Pyhiinvaellushankkeessa työskentelee projektipäällikkö määräaikaisessa työsuhteessa. Kokonaishenkilöstömäärä suunnittelukaudella on 16. Tuomiokapitulin työtä tehdään tiimeissä, jotka ovat piispan kanslia, hallinto, kehittäminen ja viestintä.

Arkkipiispan viranhoidon tukena on lisäksi arkkipiispan kanslian henkilökunta, joka kuuluu Kirkkohallituksen henkilöstöön.

Henkilöstön tehtävänkuvia arvioidaan ja tarkistetaan toimintalinjauksen, tuomiokapitulin sisäisen toiminnan ja seurakuntien tarpeiden mukaisesti. Arkkihiippakunnan ja Tampereen hiippakunnan välisellä sopimuksella yhden hiippakuntasihteerin (seurakuntien talous- ja rakennemuutosasiat) työpanosta ja kuluja kohdennettiin 40 % osuudella Tampereen hiippakunnalle. Sopimuskausi oli 1.8.2023—31.7.2024. Uusi avaus tuomiokapitulien välisessä yhteistyössä on osoittautunut toimivaksi, ja sopimusta on tarkoitus jatkaa 31.7.2025 asti. Suunnitelmakaudella vakinaisen henkilöstön määrässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Projektirahoitteinen toiminta ja siihen palkattavan henkilöstön määrä kasvaa pitkällä aikavälillä.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulin toimintalinjauksen mukaiset painopistealueet ja niihin liittyvät tavoitteet vuoteen 2026 asti ovat:

1. Pyhän tulkitseminen
 - Tunnistetaan, mitä pyhyys ja usko merkitsevät erilaisille ihmisille
 - Luodaan pyhyiden ja uskon uusia ilmaisutapoja
 - Arvostetaan arkista ja elettyä, lähimmäistä palvelevaa hengellisyyttä
2. Resurssiviisas toiminta
 - Opetellaan tyytymään aineellisesti yksinkertaisempaan ja vähempään
 - Käytetään toimintaresursseja kestävästi kehityksen periaatteita noudattaen ja kustannustehokkaasti

- Luodaan pieniä ja seurakuntalaisia lähellä olevia toimintayksiköitä ja sekä suuria talous- ja hallintoyksiköitä pienten toimintayksiköiden tueksi
 - Kehitetään kirkoista seurakuntatoiminnan keskuksia
3. Rohkea vaikuttamistyö
- Kirkon tekemää hyvää työtä ja monimuotoista hengellisyyttä pidetään esillä rohkeasti ja rohkaisevasti
 - Tuomiokapituli ja seurakunnat vaikuttavat ja vaikuttuvat alueellisissa verkostoissa
 - Tuomiokapituli ja seurakunnat rakentavat oikeudenmukaisuutta ja elämän mielekkyyttä edistäviä verkostoja
4. Ennakkoluuloton kokeilukulttuuri ja hyvinvoivat työyhteisöt
- Rakennetaan avoimuuteen, luottamukseen ja vuorovaikutukseen perustuvia työyhteisöjä ja toimintakulttuureja
 - Ollaan avoimia uusille toimintavoille – kokeillaan, erehdytään, opitaan ja onnistutaan
 - Ennakoidaan jatkuvasti ja systemaattisesti tulevaisuutta

Vuotuisessa toimintasuunnittelussa tuomiokapitulin sisäiset tiimit määrittelevät painopistealueista ja tavoitteista johdetut konkreettiset toimenpiteet, jotka toteutetaan toimintavuoden aikana. Vuoden 2025 toimintasuunnitelmaan on valittu viiden tavoitteen ja seitsemän toimenpiteen otos, joka kuvaa tuomiokapitulin toiminnan eri ulottuvuuksia.

Painopiste (menestystekijä)	Tavoite 2025	Toimenpide 2025	Mittarit / arviointikriteerit
Pyhän tulkitseminen	Luodaan pyhyyden ja uskon uusia ilmaisutapoja	1)Toteutetaan valtakunnallinen jumalanpalvelusta ja spiritualiteetin ilmaisutapoja kehittävä Jaetut eväät -jumalanpalveluspäivät 9.-11.5.2025 Turussa. 2) Piispat viestivät kansallisesti tärkeissä medioissa sekä somessa.	1) Osallistujamäärä, tapahtumapalaute. 2) Julkaisujen määrä, postausten määrä ja tavoitavuus.
Resurssiviisas toiminta	Käytetään toimintaresursseja kestävä kehityksen periaatteita noudattaen ja kustannustehokkaasti	3) Ala-Satakunnan, Paimion, Porin ja Nousiaisten rovastikunnissa sähköisen hautakarttaohjelman ja sähköisen kiinteistön huoltokirjaohjelman hankinta etenee niin, että 70 % seurakuntatalouksista ovat ottaneet tai ottamassa sähköiset kiinteistöjen huoltokirjat ja sähköiset hautakarttaohjelmat käyttöön.	3) Käyttöön otettujen ohjelmistojen määrä.
Rohkea vaikuttamistyö	Tuomiokapituli ja seurakunnat vaikuttavat ja vaikuttuvat alueellisissa verkostoissa	4) Kehitetään pyhiinvaellustoimintaa maakuntarajoja ylittäen Jaakontien pyhiinvaellusreitin edistämisen kautta. Etsitään uusia yhteistyökumppaneita ja sitoutetaan vahvemmin jo olemassa olevia. Toteutetaan toimi-	4) Jaakontien pyhiinvaellusreitin edistäminen yhteistyöverkostossa käynnistyy. Saadaan yksi tai useampi vaikuttava yhteistyökumppani,

		vassa yhteistyössä Turun kaupungin kanssa Kirkon kaupunki -konseptia osana reittikehittämistä.	jonka kanssa toimintaa kehitetään. Turun Kirkon kaupungin -konsepti kehittyy, pyhiinvaellustoiminta liittyy konseptiin ja sen tavoitteisiin.
Rohkea vaikuttamistyö	Kirkon tekemää hyvää työtä ja monimuotoista hengellisyttä pidetään esillä rohkeasti ja rohkaisevasti	5) Valmistellaan "Sydämen sivistystä 750-vuotta" kirkon juhluvuotta 2026 yhteistyössä Kirkkohallituksen ja laajan yhteiskunnallisen toimijaverkoston kanssa.	5) Yhteistyöhankkeiden eteneminen.
Ennakkoluuloton kokeilukulttuuri ja hyvinvoivat työyhteisöt	Ollaan avoimia uusille toimintatavoille - kokeillaan, erehdytään, opitaan ja onnistutaan.	6) Laajennetaan ja kehitetään arkkiihiippakunnan harjoitteluseurakuntien verkostoa. 7) Kehitetään tuomiokapitulin sisäisiä työkäytäntöjä, niin että arjen perustyö sujuu hyvin.	6) Harjoitteluseurakuntien määrä, harjoittelijoiden määrä. 7) Työhyvinvointikyselyn tulokset

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Ihmisten kristillinen identiteetti, kokemus elämän merkityksellisyydestä ja toivo tulevaisuuden edessä vahvistuu. Jumalanpalveluselämä aktivoituu ja syntyy uusia kristillisen spiritualiteetin ilmaisun muotoja. Kirkon asema yhteiskunnallisena keskustelijana vahvistuu. Kirkollisten toimijoiden rooli ja merkitys tärkeänä yhteiskunnan vakautta ja eheyttä rakentavana toimijana tunnustetaan ja tunnustetaan entistä paremmin.

Kirkon työ herättää kiinnostusta ja mielikuvat kirkosta työyhteisönä ja työnantajana paranevat. Tulevaisuuteen tähtäävä kehittämisajattelu vahvistuu seurakunnissa. Seurakuntien toiminta, rakenteet ja valinnat perustuvat asianmukaiseen tietoon, ovat ajanmukaisia ja vastaavat alueen ihmisten erilaisiin hengellisiin ja aineellisiin tarpeisiin. Seurakuntien työntekijöillä on valmiutta ja osaamista uuteen, ja seurakunnan alueella asuvat ihmiset kokevat itsensä tervetulleiksi toimimaan palkattujen työntekijöiden rinnalla.

Vaikutuksia voidaan seurata säännöllisesti toteutettavin tutkimuksin (mm. Kirkon tutkimus ja koulutus), seuraamalla kirkon lainsäädännöllisen aseman ja kirkon ja valtion suhteiden kehittymistä, arvioimalla kirkollisten toimijoiden näkyvyyttä, osallistumista ja kokemuksia erilaisissa yhteiskunnallisissa verkostoissa toimimisesta, mittaamalla ja arvioimalla seurakuntien strategisessa suunnittelussa ja sen toimeenpanossa tapahtuneita konkreettisia muutoksia.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Arkkiihiippakunnan tuomiokapitulin henkilöstöllä on erittäin hyvät valmiudet tehtäviensä toteuttamiseen. Hankerahoitusosaamista sekä tietämystä työnantajamielikuvien ja rekrytointiprosessien kehittämistä on tarpeen vahvistaa.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	232 333	137 500	157 500		
Korvaukset	46 000	45 000	45 000		
Maksutuotot	100 575	35 000	35 000		
Vuokratuotot	16 515				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	21 253	21 000	21 000		
Tuet ja avustukset		3 500	3 500		
Muut toimintatuotot	1 961				
Sisäiset tuotot	46 029	33 000	53 000		
Toimintakulut	-1 776 249	-1 749 440	-1 831 100		
Henkilöstökulut	-1 483 521	-1 542 800	-1 607 543		
Palkat ja palkkiot	-1 149 827	-1 199 466	-1 248 281		
Henkilösivukulut	-347 965	-328 334	-362 262		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	14 271	-15 000	3 000		
Palvelujen ostot	-215 142	-177 900	-192 957		
Palvelun ostot - sisäiset	-12 316				
Vuokrakulut	-943				
Aineet ja tarvikkeet	-32 980	-11 240	-13 100		
Annetut avustukset	-30 822	-17 500	-17 500		
Muut toimintakulut	-527				
TOIMINTAKATE	-1 543 917	-1 611 940	-1 673 600	-1 673 600	-1 673 600

Hiipakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	0	15 500	15 500		
Vuokratuotot	0	15 500	15 500		
Toimintakulut	-266 074	-217 000	-260 500		
Palvelujen ostot	-96 450	-66 400	-83 500		
Vuokrakulut	-126 123	-115 500	-129 500		
Aineet ja tarvikkeet	-43 501	-35 100	-47 500		
TOIMINTAKATE	-266 074	-201 500	-245 000	-245 000	-245 000

2.2.3. Tampereen hiippakunta

Johdanto: Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastualueet

Tampereen hiippakunta on alueensa seurakuntien kumppani kirkon missiossa. Kumppanuus tarkoittaa yhdessä tekemistä, luotettavuutta ja vuorovaikutusta. Oppiminen, tulevaisuuteen suuntautuminen ja toivo ovat läsnä tuomiokapitulin työssä. Tuki seurakunnille voi toteutua vaikuttavasti vain kysymällä aina uudestaan, mihin meitä eniten tarvitaan. Vastuullisuus tarkoittaa kestävien tulevaisuusvalintojen etsimistä. Oppiminen johtaa myös arvioimaan ja tarvittaessa uudistamaan tehtäviämme siitä käsin, mikä on kapitulin työn tarkoitus: mahdollistaa seurakuntatyön paras toteutuminen; ilo, toivo ja uudistuminen. Tuki työyhteisöille, työntekijöille, johtamiselle ja hallinnolle konkretisoituu ohjauksessa ja konsultoinnissa, valmennuksessa ja koulutuksessa, viestinnässä tai muutostilanteisiin liittyvässä tuessa. Neuvomme hallinnollisissa asioissa ja vastaamme papiston henkilöstöhallinnosta ja uusien työntekijöiden valmennuksesta. Kutsumme ajattelemaan yhdessä ja katsomaan tulevaan, liittymään yhteiskuntaan ja verkostoihin. Tehtäväämme toteutamme yhdessä seurakuntien ja muiden kumppaneidemme kanssa.

Tampereen tuomiokapitulin työtä tekevät piispan lisäksi lakimiesasessori, notaari ja piispan sihteerit, hiippakuntadekaani ja neljä asiantuntijaa, joiden tehtävät kohdistuvat kirkon mission ja kristillinen spiritualiteetin sekä yhteiskunnallisen verkostoitumisen alueelle, sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden, hyvinvointialueyhteistyön sekä johtamisen tuen alueelle, johtamisen tuen, nuorten ja lasten osallisuuden sekä konsultoinnin ja työnohjauksen alueelle sekä tueksi seurakuntien viestinnälle ja kehittämiselle. Lisäksi Tampereen hiippakunta ostaa vuonna 2025 talouden asiantuntijapalvelua Turun arkkihiippakunnalta tueksi seurakuntien taloudellisesti ja toiminnallisesti kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen

Katsaus suunnitelmakauteen 2025–2027

Seurakunnat elävät todellisuudessa, jota haastavat monenlaiset vakavat yhteiskunnalliset kysymykset hyvinvoinnin epätasaisesta jakautumisesta, polarisoitumisesta, rauhan epävarmuudesta, ilmastonmuutoksesta ja luontokadosta. Kun huolia on sekä henkilökohtaisella että globaalilla tasolla, tarve toivolle on ilmeinen. Sen välittämisessä seurakuntien on kyettävä uusiutumaan, sillä toimintaympäristö on muuttunut.

Tulevina vuosina on lisäksi ratkaistavana kysymyksiä kiinteistöjen tulevaisuudesta ja taloudellisesta kestävydestä. Hyvän tulevaisuuden rakentaminen edellyttää kykyä

päästä eteenpäin kokonaiskirkkoa kuormittavien jakolinjojen kanssa. Myös mielikuvan kirkosta työnantajana on parannuttava, jotta rekrytointihaasteisiin voidaan vastata.

Tätä taustaa vasten suunnitelmakaudella panostetaan seurakuntien uusiutumiskykyyn, jotta ne voivat jatkossakin toteuttaa hengellistä perustehtäväänsä merkityksellisesti ja toivoa tuovalla tavalla. Kyse on paitsi ketterästä kehittämistyöstä tässä hetkessä, myös pitkän tähtäimen tulevaisuustyöstä. Suunnittelukausi rakentuu vuonna 2024 alkaneen hiippakunnallisen tulevaisuustyön pohjalle. Kapitulin tehtävä on tukea hengellisesti, toiminnallisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä tulevaisuuden toteutumista seurakunnissa. Tulevaisuustyössä jokaisen seurakunnan oma panos on välttämätön. Tämän työn tukena toimivat hiippakunnalliset työryhmät sekä erilaiset kapitulin mahdollistamat valmennukset ja foorumit.

Tulevaisuuteen suuntautuminen johtaa työskentelemään tiedon ja toivon kanssa. Suunnittelukauden alussa on tarkoitus luoda tiedolla ja toivolla johtamisen vaikuttavuutta mittaava ”Toivon pulssi” hiippakunnan alueelle täydentämään valtakunnallista Kansalaispulsssia. Kauden aikana tulevaisuuteen suuntautuvilla tavoitteilla edistetään erilaisia strategisia painopisteitä. Osana tulevaisuustyöskentelyä seurakunnat luovat myös skenaarioita elinvoimansa mahdollistamisesta. Tämä tarkoittaa myös rakenteiden tutkimista. Kauden alkaessa kahden valmisteilla olleen liitoshankkeen tulevaisuus on jo tiedossa. Mikäli hiippakuntaan syntyy uusia laajentuneita seurakuntia, niiden tukemisessa on tärkeä painopiste. Hiippakunnan tukea tarvitaan myös puitteiltaan haavoittuvassa asemassa olevien seurakuntien tulevaisuuden rakentamiseen. Paikallisina toimijoina seurakuntia koskettavat myös kaikki alueella tapahtuvat muutokset. Hyvinvointialueiden palveluverkko on muovautumassa uudenaikaiseksi, samoin kuntien tilanne. Seurakunnilla on tässä yhteistyöverkostossa oma roolinsa, jonka löytymistä on tärkeä tukea. Hyvinvointialueiden kanssa alkanut yhteistyö on osoittanut, että seurakunnat ovat edelleen haluttu yhteistyökumppani.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Tuomiokapitulिन henkilöstöä on nyt yhdeksän henkeä. Viime vuosien vähentyneet henkilöstöresurssit ovat merkinneet tehtäväkuvien muovaamista mahdollisimman vaikuttaviksi ja samaan aikaan realistisiksi. Hiippakunnan työn kannalta keskeistä on voida hyödyntää myös laajaa konsultti-, työnhajaaja- ja sovittelijoiden verkostoa.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Tampereen hiippakunta liittyy suunnittelukauden toiminnassaan kirkon yhteiseen Ovet auki -strategiaan ja sen pohjalta nouseviin omiin lähivuosien painopisteisiinsä. Näistä painopisteistä ensi vuodelle on nostettu viisi erityistä tavoitetta, joiden näkökulmista myös työn vaikuttavuutta arvioidaan.

1. Tavoitteeseen seurakuntien uusiutumisesta toivon ja yhdessä tekemisen välittäjinä liittyy vuonna 2025 erityisesti tiedolla ja toivolla johtamisen edistäminen. Johtamisen foorumina toteutetaan Tulevaisuusfoorumi.
2. Tavoitteeseen rekrytointitilanteen parantamisesta liittyy suunnitteilla oleva työurajohtamisen ja työhyvinvoinnin hanke. Kapitulini ja joidenkin seurakuntien yhteishankkeen avulla on tarkoitus vaikuttaa mielikuvaan kirkkotyönantajasta ja seurakuntatyön pitovoimaan. Mikäli hanke saa työelämän kehittämisrahaa Kevalta, se voidaan toteuttaa laajasti ja ulkopuolista asiantuntija-/konsulttiverkostoa hyödyntäen. Hankkeen tavoitteita edistetään vuonna 2025 joka tapauksessa, koska kyse on seurakuntatyön tulevaisuuden kannalta kriittisestä asiasta.
3. Taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävämmän tulevaisuuden tukemiseen liittyy vuonna 2025 tulevaisuustyöryhmien toimenpide-ehdotusten arvioiminen ja edistäminen sekä seurakuntien omien tulevaisuusprosessien tukeminen.
4. Hiippakunnan ja seurakuntien ekologisen ja sosiaalisen panoksen lisäämiseen yhteiskunnassa liittyy erityisesti tavoite jokaisen seurakunnan ympäristödiploimista vuodelle 2025. Tätä tuetaan yhdessä hiippakunnan ympäristötyöryhmän kanssa.
5. Nuorten osallisuuden vahvistamisen tavoite vuonna 2025 näkyy kapitulini toiminnassa muun muassa nuorisotyön tulevaisuusprosessin käynnistämisenä.

Vuoden 2025 aikana toteutetaan hallinnollista neuvontaa, ohjausta, ajankohtaiskatsauksia, koulutuksia ja johtamisen tukea osana perustyötä ja tulevaisuuteen suuntautumista. Nikean uskontunnustuksen juhluvuosi on mahdollisuus liittyä maailmanlaajan kirkon yhteiseen traditioon samalla, kun suuntaudutaan tulevaisuuteen.

Vuoden 2025 hiippakuntakohtaiset tavoitteet Tampereen hiippakunnassa

Painopisteet	Hiippakunnan tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<p><i>Mitä painopisteitä toiminnalla edistetään?</i></p> <p>Painopisteet löytyvät Tampereen hiippakunnan verkkosivuilta: linkki painopisteisiin</p> <p>1 a,b, c 3c 4a, 6 a</p>	<p>1. Seurakunnat kykenevät uusiutumaan, toteuttamaan missiotaan ja rakentamaan yhdessä tekemistä ja toivoa paikkakunnallaan.</p>	<p>-Tiedolla ja toivolla johtamisen yhteisvaikuttavuus on lisääntynyt hiippakunnassa (Toivon pulssin tulokset)</p> <p>-kapitulini hallinnollisen ja ohjauksellisen tuen alueellinen kattavuus ja vaikuttavuus on toteutunut (etenkin mahdollisten liitosseurakuntien näkökulmasta arvioituna)</p>

2. 2 b,d		<p>-kapitulin strateginen viesti muutoksen suunnasta kohti kestäväää, merkityksellistä ja toivoa tuovaa tulevaisuutta tukee seurakuntien uusiutumista (viestintämateriaalin laatu)</p> <p>-tulevaisuutta ja kirkon missiota koskevien foorumien vaikuttavuus osallistujakyselyllä mitattuna</p>
	2. Kirkkoherrojen rekryointitilanne on parantunut ja seurakuntien työhyvinvointi lisääntynyt.	<p>-kirkkoherran virkaa hakeneiden määrä on lisääntynyt vuosiin 2022-2024 verrattuna</p> <p>-työrajohtamisen projektin tuottama materiaali on arvioitu yhdessä seurakuntien kanssa</p> <p>-kokemus kirkon työn merkityksellisyydestä on vahvistunut hiippakunnassa verrattuna julkaistuihin yleisiin kyselyaineistoihin</p>
3. 2a, 3a, 6b	3. Seurakuntien tulevaisuusorientaatio on taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävämpää	<p>-Tulevaisuustyöskentelyn myötä syntyneet toimenpideehdotukset on arvioitu ja seuraavat askelet määritelty (konkreettisten aloitteiden määrä, työskentelyjen vaikuttavuuden arviointi)</p> <p>-jokainen seurakunta on arvioinut talouden ja kiinteistöjensä tulevaisuuden vuoteen 2040 asti (arviot ja skenaariot)</p> <p>-seurakuntien omien tulevaisuustyöskentelyjen käynnistymistä on tuettu (rovastikunnallisten ja seurakuntakohtaisten valmennusten ja hallinnollisen neuvonnan määrä)</p>
4. 4 b, 5 a, 6 b,c, d	4. Seurakuntien ja hiippakunnan panos ekologiseen ja sosiaaliseen kestävyteen lisääntyy yhteiskunnassa.	<p>-hiippakunnan kaikki seurakunnat ovat saaneet tai saamassa ympäristödiplomin</p> <p>-arviointityökalun mittareilla on lisätty yhdenvertaisuuden edellytyksiä kapitulissa ja vähintään 20% seurakuntia</p> <p>-seurakuntien aktiivisuutta toimintaympäristössään on tuettu osana piispantarkastuksia (HVA-rakenteessa uudelleen muotoutuneet rajapinnat on kartoitettu, piispantarkastusten aikaisten kontaktien määrä)</p>

5. 2 c, 3 a	5. Nuorten ja nuorten aikuisten osallisuus hiippakunnan ja seurakuntien toiminnassa ja tulevaisuustyössä on vahvistunut.	<p>-nuorten ja nuorten aikuisten puheenvuorojen määrä on hiippakunnallisissa tilaisuuksissa lisääntynyt (arvio verrattuna edellisiin vuosiin)</p> <p>-jokaisessa seurakunnassa toimii nuorten vaikuttajaryhmä ja niiden osallistumista päätöksentekoon on tuettu</p> <p>-nuorisotyön tulevaisuusprosessin käynnistyminen</p>
-------------	--	--

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

1. Toivon lisääntyminen, mitattuna sitä varten kehitetyllä Tampereen hiippakunnan ”Toivon pulssilla”. Seurakuntien merkityksellisyyden lisääntyminen, mittarina kirkkoon liittyneiden määrän kasvu.
2. Kirkon työn merkityksellisyyden ja vetovoiman lisääntyminen, mitattuna kirkkoherran virkaa hakeneiden määrän kehityksenä, täyttämättä jääneiden paikkojen kehityksenä ja kirkkotoimintajärjestäjien mielikuvassa tapahtuneilla muutoksilla.
3. Osallistavampi toimintakulttuuri synnyttää paikkakunnilla toimijuuden ja vuorovaikutuksen kokemusta. Taloudellisen kestäväyyden huomioimisesta seuraa vastuullisuutta varojen käytössä, mutta myös vaikeita keskusteluja luopumisesta. Taloudellisen kestäväyyden mittarina taloustilastot. Toiminnallisen kestäväyyden mittarina vapaaehtoisten määrän ja seurakuntalaisten kuulemistilaisuuksien tilastollinen lisääntyminen.
4. Ekologisen panostuksen lisääminen tuottaa ilmastovastuuta ja hyvinvointia koko luomakunnalle. Mittarina seurakuntien hiilijalanjäljen mittari etenkin kiinteistöjen osalta. Sosiaalisen panostuksen lisääminen tuottaa oikeudenmukaisuutta paikkakunnilla. ”Toivon pulssi” mittarina oikeudenmukaisuuden ja kuulluksi tulemisen kokemuksesta.
5. Nuorten ja nuorten aikuisten osallisuuden vahvistaminen vaikuttaa heitä koskevien huoltien parempaan kuulluksi tulemiseen ja siten heidän hyvinvointinsa huomioimiseen seurakunnissa ja yhteiskunnassa sekä vahvistaa kristityn identiteettiä. Mittarina kirkkoon kuulumisen kehitys ikäluokassa 18–29.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

1. Ohjaustyön, valmennuksen ja hallinnollisen neuvonnan osaamista sekä uutena erityisesti vaikuttavuuskyselyn kehittämiseen ja tuottamiseen liittyvää osaamista.
2. Rekrytointi-, työhyvinvointi- ja viestintäosaamista sekä hankeosaamista hankkeen toteutuessa.
3. Talous- ja kiinteistösuunnittelun osaamista ja osaamista näitä koskevassa tukitoiminnassa (esimerkiksi seurakuntalaisten kuulemisten järjestämisessä). Valmentavaa koulutusosaamista ja osallistavan toimintakulttuurin osaamista.
- 4.–5. Osaamista valmennusprosesseissa ja tulevaisuustyöskentelyissä.

Keskeisimmät osaamisen kehittämiskohteet vuonna 2025 liittyvät vaikuttavuuskyselyn kehittämistyöhön ja tulevaisuustyöhön sekä mahdolliseen hankeosaamiseen.

Kirkkohallituksen täysistunto on päättänyt tehdä hiippakuntien vuoden 2025 talousarviokehukseen +5,0 %:n korotuksen kuluvaan vuoden kehykseen nähden arvioidusta inflaatiokorotuksesta ja tulevista työmarkkinaratkaisista johtuen. Korotus kohdistuu tuomiokapitulien ns. perustoimintaan. On perusteltua arvioida, että tuomiokapitulien talous tulee tästä huolimatta tiukentumaan, koska viime aikojen todellinen kustannustason nousu ylittää kehykseen saadun korotuksen.

Myös vuonna 2025 on tarkoitus jatkaa talouden asiantuntijan työpanoksen hankkimista Turun arkkihiippakunnalta. Tähän on budjetoitu n. 36 000 euroa.

Vuoden 2025 talousarvioesityksen toimintakate on tuomiokapitulien perustoiminnan osalta 1 173 100 euroa ja toimitilojen osalta 65 500 euroa.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	69 824	26 500	41 500		
Maksutuotot	38 403	25 000	40 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 392				
Tuet ja avustukset	1 348	1 500	1 500		
Muut toimintatuotot	28 651				
Sisäiset tuotot	30				
Toimintakulut	-1 272 375	-1 155 700	-1 214 600		
Henkilöstökulut	-991 737	-933 293	-1 008 014		
Palkat ja palkkiot	-756 745	-716 410	-784 148		
Henkilösivukulut	-222 647	-204 883	-223 866		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-12 345	-12 000			
Palvelujen ostot	-213 213	-178 000	-163 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-13 867				
Vuokratulot	-195				
Aineet ja tarvikkeet	-5 020	-8 000	-8 500		
Annetut avustukset	-19 352	-34 000	-32 000		
Muut toimintakulut	-28 991	-2 407	-3 086		
TOIMINTAKATE	-1 202 551	-1 129 200	-1 173 100	-1 173 100	-1 173 100

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	16 077	17 000	17 000		
Vuokratuotot	16 077	17 000	17 000		
Toimintakulut	-84 098	-78 500	-82 500		
Palvelujen ostot	-34 213	-29 500	-33 000		
Vuokrakulut	-28 711	-28 000	-29 000		
Aineet ja tarvikkeet	-21 174	-20 000	-19 500		
Muut toimintakulut	0	-1 000	-1 000		
TOIMINTAKATE	-68 021	-61 500	-65 500	-65 500	-65 500

2.2.4. Oulun hiippakunta**Johdanto**Toiminta-ajatus ja tehtävä

Oulun hiippakunnan ja sen seurakuntien tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Pelastavan evankeliumin julistus, osallisuus, yhteisvastuu, heikoimpien puolesta puhuminen, sielunhoito, tasa-arvosta ja ihmisarvosta huolehtiminen sekä luomakunnan eheyden vaaliminen kuuluvat yhteen.

Katsaus suunnitelmakauteen 2025–2027

Kirkosta eroaminen, väestön ikääntyminen ja muuttoliike vaikuttavat seurakuntien edellytyksiin toimia. Suunnitelmakauden aikana tuomiokapituli etsii yhdessä seurakuntien kanssa rakenneratkaisuja ja toimii aktiivisesti rakenneselvitysten aloittamiseksi. Oulun hiippakunnan strategialla - Uskon, toivon ja rakkauden asialla pohjoisessa, halutaan innostaa uudenlaisen työtteen kokeiluun ja käyttöönottamiseen.

Yllättävät ja negatiiviset muutokset toimintaympäristössä kuten Ukrainan sota ja kotitalouksien taloudelliset haasteet ovat omiaan lisäämään turvattomuuden tunnetta ihmisten ja perheiden elämässä. Hiippakunta ottaa tämän huomioon toiminnassaan järjestämällä asiaan liittyvää koulutusta ja vahvistamalla viranomaisyhteistyötä. Etätyöstä on tullut osa työskentelyä, monet kokous- ja koulutustilanteet toteutetaan nettissä.

Keväällä 2025 järjestetään Hiippakuntapäivät Oulussa, joka kerää noin 600 seurakuntien luottamushenkilöä, vapaaehtoista ja työntekijää. Olemme aktiivisesti mukana muiden toimijoiden kanssa suunnittelemassa ja valmistelemassa Euroopan kulttuuripääkaupunkivuotta 2026. Hiippakunnan ja seurakuntien yhteistyön kehittäminen viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, niin että kirkon toiminta liittyy itsenäisenä osana hyvinvointialueiden ja kuntien palvelukokonaisuuksiin.

Riskit

Oulun hiippakunta näkee erityisesti riskeinä mm. seurakuntien talouden heikentymisen ja haastavat muutokset toimintaympäristössä, henkilöstön jaksamisen muutostilanteissa ja työn vaatimusten alla sekä rekrytointin haasteellisuuden. Turvattomuuden kokemuksen ja sosiaalisen eriarvoistumisen kasvu. Haasteena vaalia ja kehittää kunnioittavaa keskustelua seurakunnissa.

Mahdollisuudet

Oulun hiippakunnalla on hyvät suhteet yhteiskunnan muihin toimijoihin ja pohjoismaisiin sisarkirkkoihin. Yhteistyö ja verkostoituminen tuovat mahdollisuuksia. Näemme mahdollisuutena myös hiippakuntamme seurakuntien elinvoimaisen seurakuntaelämän. Digitaalisen työtavan laajempi käyttöönotto sopii hyvin alueellisesti laajaan hiippakuntaamme.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Tämänhetkinen henkilöstömäärä Oulun hiippakunnan tuomiokapitulissa on 14 henkilöä, joista erityisviroissa 3 (saamelaistyönsihteerin, vankiladiakoni ja kuurojenpappi) ja yksi hiippakuntasihteerin (musiikki ja jumalanpalveluselämä) työskentelee 50 % työajalla toistaiseksi. Suunnittelukaudella 2025–2027 ei ole nähtävissä muutoksia henkilöstömäärissä.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli haluaa vuonna 2025 erityisesti vahvistaa seurakuntien kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin, lisätä seurakuntien kykyä työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittämiseksi sekä tukea seurakunnan työntekijöitä hengellisen elämän hoitamisessa. Nämä tavoitteet nousevat Oulun hiippakunnan strategiasta. Tuomiokapituli haluaa, että seurakunnissa, joissa on taloutteen tai henkilöstöresurssiin liittyviä erityisiä haasteita, aloitetaan rakennekeskustelut.

Kasvatustyössä kiinnitetään huomiota työntekijöiden hyvinvointiin ja jaksamiseen leirityössä. Diakonia- ja yhteiskunnallisessatyössä lisätään mm. lähituen tarjoamista yksin

työskenteleville ja järjestämällä Teams-tapaamisia diakoniajohtajille. Vankilatyössä huomioidaan erityisesti vankien tasapuolinen kohtelu. Saamelaistyössä kiinnitetään huomiota turvallisuuteen niin, että nuoret uskaltaisivat kuvitella tulevaisuuttaan ja luottaa elämään. Lähetys- ja kansainvälisessä työssä huomioidaan seurakuntien tukeminen monenlaisten kriisien keskellä (sota, pakolaiset, ilmastonmuutos). Musiikkityö vie kirkkomusiikkiteoksen pienille paikkakunnille ja vahvistaa koulutuksella kirkollisten toimitusten osaamista. Viittomakielinen työ keskittyy niihin, jotka ovat yksin tai joilla ei ole mahdollisuutta osallistua kokoontumisiin.

Hiippakuntien talousarviokehyksiin tehtiin vuodelle 2025 +5 % korotus. Oulun hiippakunnalla on siten käytettävissä 1 673 700 euroa, joka on lähes 80 000 euroa enemmän kuin vuonna 2024. Vuoden 2024 ja vuonna 2025 toteutuvista palkankorotuksista johtuen palkkamäärärahojen korotus vie tästä lisämäärärahasta ison osan.

Keskisimmät toiminnan tavoitteet vuonna 2025

1. Tuemme strategisen työskentelyn, työn ohjauksen ja yhteistyön kehittämistä seurakunnissa
 - Tuemme seurakuntia muutostilanteissa ja verkostoitumisessa, sekä etsimme yhdessä seurakuntien kanssa rakenneratkaisuja, toimimme aktiivisesti rakeneselvitysten aloittamiseksi.
 - Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa tukemalla seurakuntia niin että sen työntekijät löytävät yhteistyöhenkilöt hyvinvointialueiden organisaatioissa ja psykososiaalisen tuen koordinoimisesta tule sujuvampaa.
 - Järjestämme hiippakuntavaltuuston-, neuvottelukuntienjäsenille ja tuomiokapitulin henkilöstölle yhteisen tulevaisuuspäivän.
 - Järjestämme koulutustilanteita rovastikunnissa ja seurakunnissa. Pidämme esillä Oulun hiippakunnan strategiaa. Toteutamme Siunauksen signaalit -työskentelyjä seurakunnissa.
 - Tuemme seurakuntia luottamushenkilöiden kouluttamisessa yhteistyössä Step-koulutuksen kanssa. Lisäksi tukeudumme hiippakunnan koulutusmateriaaliin.
 - Tuemme rekrytoinnin kehittämistä mm. hoitamalla suhteita yliopistoihin ja kouluttaviin oppilaitoksiin.
 - Tuomiokapituli toimii uusien työntekijöiden kirkollisen työelämäosaamisen vahvistamiseksi mm. kehittämällä orientoitumiskoulutusta ja sen sisältöjä sekä kiinnittämällä huomiota hengellisen matkakumppanuuden vahvistamiseen
2. Toimimme työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja johtajuuden vahvistamiseksi
 - Järjestämme yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa Johtajana kirkossa -koulutuksen (20 op) Oulussa.
 - Järjestämme koulutuksia johtajuuteen ja työyhteisön toimivuuteen liittyen: ajankohtaisikkunat ja teemapäivät.
 - Vahvistamme hiippakunnan organisaatiokonsulttien osaamista: konsulttien jatkokoulutus yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa.
 - Järjestämme esihenkilöille sovinto- ja sovittelukoulutuksen.
 - Kapitulini yhteyshenkilö jatkaa työtä seurakuntien työhyvinvoinnin ja konsulttioppyntöjen kysymyksissä.
3. Tuemme hengellisen elämän hoitamista

- Tuemme taloudellisesti pienten ja vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden mahdollisuuksia osallistua retriitti- ja pyhiinvaellustoimintaan järjestämällä Hengellinen matkakumppanuus ja työhyvinvointi retriitin yhteistyössä Hiljaisuuden ystävät ry:n kanssa.
- Järjestämme hiippakuntapäivät Oulussa 2025
- Järjestämme Oulun hiippakunnan lähetysjuhlat Kittilässä 2025

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Oulun hiippakunnan tuomiokapituli haluaa vuonna 2025 erityisesti vahvistaa seurakuntien kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin, lisätä seurakuntien kykyä työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittämiseksi sekä tukea seurakunnan työntekijöitä hengellisen elämän hoitamisessa. Nämä tavoitteet nousevat Oulun hiippakunnan strategiasta.</p>	<p>1. Tuemme strategisen työskentelyn, työn ohjauksen ja yhteistyön kehittämistä seurakunnissa</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tuemme seurakuntia muutostilanteissa ja verkostoitumisessa, sekä etsimme yhdessä seurakuntien kanssa rakenneratkaisuja, toimimme aktiivisesti rakenneselvitysten aloittamiseksi. -Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa tukemalla seurakuntia niin että sen työntekijät löytävät yhteistyöhenkilöt hyvinvointialueiden organisaatioissa ja psykososiaalisen tuesta tulee sujuvampaa. -Järjestämme koulutustilanteita rovastikunnissa ja seurakunnissa. Pidämme esillä Oulun hiippakunnan strategiaa. Toteutamme Siunauksen signaalit -työskentelyjä seurakunnissa. -Järjestämme hiippakuntavaltuuston-, neuvottelukuntienjäsenille ja tuomiokapitulin henkilöstölle yhteisen tulevaisuuspäivän. 	<ul style="list-style-type: none"> -Itsearviointi -Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille. -Osallistujamäärien seuranta. -Piispantarkastuksessa annettujen kehittämistehtävien toteutuminen. -Kyselyt seurakuntien konsultointeihin liittyen.
	<p>2. Toimimme työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja johtajuuden vahvistamiseksi</p> <ul style="list-style-type: none"> -Järjestämme koulutuksia johtajuuteen ja työyhteisön toimivuuteen liittyen: ajankohtaisikkunat ja teemapäivät. -Vahvistamme hiippakunnan organisaatiokonsulttien osaamista: konsulttien jatkokoulutus yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa. -Järjestämme esihenkilöille sovinto- ja sovittelukoulutuksen. -Järjestämme yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> Itsearviointi Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille. Osallistujamäärien seuranta. Kyselyt seurakuntien konsultointeihin liittyen.

	Johtajana kirkossa –koulutuksen (20 op) Oulussa.	
	<p>3. Tuemme hengellisen elämän hoitamista</p> <p>-Tuemme taloudellisesti pienten ja vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden mahdollisuuksia osallistua retriitti- ja pyhiinvaellustoimintaan järjestämällä Hengellinen matkakumppanuus ja työhyvinvointi retriitin yhteistyössä Hiljaisuuden ystävät ry:n kanssa.</p> <p>-Järjestämme hiippakuntapäivät 2025.</p> <p>-Järjestämme Oulun hiippakunnan lähetysjuhlat.</p>	<p>Itsearviointi</p> <p>Tapahtumien ja osallistujamäärien seuranta</p> <p>Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille.</p>

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Seurakuntien kyky hahmottaa muutoksia toimintaympäristössä kehittyä ja kyky reagoida muutoksiin paranee. Seurakunnan itseymmärrys omasta tehtävästään selkiytyy, vaihtoehtoisille työtavoille ja rakenteelle syntyy tilaa. Esihenkilöiden johtaminen ja työyhteisöjen hyvinvointi kehittyvät. Vaikka taloudelliset edellytykset heikkenevät on seurakunnallinen toiminta mahdollista koko hiippakunnan alueella. Seurakuntien rooli hyvinvointialueilla selkiytyy. Seurakuntien työntekijöiden hengellinen elämä vahvistuu.

Mittarit: työhyvinvointikyselyt, kehityskeskustelut, yhteistyöverkoston määrä ja laatu.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Johtajuuden haasteisiin ja kysymyksiin perehtyminen ja kouluttautuminen. Työyhteisöjen hyvinvointia lähestytään strategisella otteella. Hiippakunnassa ja seurakunnissa perehdytään hyvinvointialueiden toimintaan.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	37 981	36 000	39 500		
Maksutuotot	9 756	19 000	16 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	13 536	13 000	15 000		
Tuet ja avustukset	4 859	4 000	4 500		
Muut toimintatuotot	9 830		4 000		
Toimintakulut	-1 547 596	-1 644 000	-1 713 200		
Henkilöstökulut	-1 170 125	-1 294 150	-1 340 900		
Palkat ja palkkiot	-907 006	-1 000 495	-1 036 661		
Henkilösivukulut	-270 532	-279 655	-304 239		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	7 413	-14 000			
Palvelujen ostot	-344 606	-325 000	-343 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 755				
Vuokratkulut	-1 279				
Aineet ja tarvikkeet	-28 428	-22 800	-27 800		
Annetut avustukset	-500				
Muut toimintakulut	-903	-2 050	-1 500		
TOIMINTAKATE	-1 509 615	-1 608 000	-1 673 700	-1 673 700	-1 673 700

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-100 004	-124 500	-121 200		
Palvelujen ostot	-65 517	-87 000	-82 200		
Vuokratkulut		-1 500	-1 500		
Aineet ja tarvikkeet	-34 487	-36 000	-37 500		
TOIMINTAKATE	-100 004	-124 500	-121 200	-121 200	-121 200

2.2.5. Mikkelin hiippakunta

Johdanto

Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastuualueet

Hiippakunnan tehtävänä on piispan johdolla edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnan seurakunnissa. Tämä tapahtuu vahvistamalla seurakuntien toimintaedellytyksiä, verkostoitumista ja ammatillista osaamista.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2025–2027 ovat:

- Polku-toimintamallin jalkauttaminen toiminnan strategisena kokonaisajatteluna, osallisuuden, moniammatillisuuden, jäsenpidon ja viestinnän työkaluna.
- Rekrytoinnin vahvistaminen ja seurakuntien auttaminen näkemään kirkon työ myönteisenä kirkon sisällä, yhteiskunnassa ja eri verkostoissa.
- Monipuolisen osaamisen ottaminen käyttöön; kirkon työ on sen työntekijöiden, työalojen ja seurakuntalaisten yhteistä työtä.
- Seurakuntalaisten osallisuuden ja osallistumisoikeuden vahvistaminen uuden kirkkolain mukaisesti.
- Seurakuntien työntekijöiden ammatillisuuden vahvistaminen.

Hiippakunnan strategiassa vuosille 2021–25 on määritelty kolme toiminnallista painopistettä, joissa kiteytyvät hiippakunnan keskeiset tehtävät. Nämä ovat 1) seurakuntien tukeminen, 2) viestinnän kehittäminen, ja 3) verkostoitumisen edistäminen. Hiippakunta tukee seurakuntia neuvonnan, koulutusten, kehittämishankkeiden ja konsultointien muodossa. Seurakuntia rohkaistaan uusiin avauksiin toiminnassa ja jäsenyyden vahvistamisessa sekä jäsenten hankinnassa. Yhdessä yhteistyötahojensa kanssa hiippakunta järjestää seurakunnille työelämän kehittämishankkeita. Tiedolla johtamisen toimintamallia edistetään. Hiippakunta edistää monenlaisin toimenpitein Kirkon energia- ja ilmastostrategian toteutumista seurakunnissa. Viestinnän kehittämisessä pyrkimyksenä on vahvistaa yhteistyötä tuomiokapitulin ja seurakuntien viestijöiden kesken. Viestinnässä painotetaan erityisesti hyviä uutisia hiippakunnasta ja sen seurakunnista. Tuomiokapituli kannustaa seurakuntia solmimaan kumppanuuksia kaupunkien, kuntien, hyvinvointialueiden, paikallisten viranomaisten, yhdistysten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Katsaus suunnitelmakauteen 2025–2027

2020-luku on ollut vakavien kriisien aikaa. Maailmanlaajuisen koronapandemian väistyttyä Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on aiheuttanut paljon ihmishenkien menetystä, mittavia aineellisia vahinkoja sekä yleisen poliittisen ilmapiirin kiristymisen. Valmiussuunnittelun merkitys myös seurakunnissa on korostunut. Mikkelin hiippakunnan

sijainti Kaakkois-Suomessa ja osittain maan itärajalla vaikuttaa siihen, että seurakuntien valmiussuunnitelmien tulee olla ajan tasalle päivitettyt. Tuomiokapituli ohjaa ja tukee seurakuntia tässä työssä. Valmiusasioiden lisäksi seurakuntia kehoitetaan kiinnittämään huomiota toimitilojen ja järjestettävien tilaisuuksien kokonaisturvallisuuteen.

Koronavuodet johtivat eristäytymiseen, ja seurakuntien kokoavalla toiminnalla on edelleen ollut monin paikoin vaikeuksia saada osallistujia toimintaan. Suunnitelmakauden keskeisenä tavoitteena voidaan pitää seurakuntien tukemista, kun ne etsivät uusia keinoja ja menetelmiä tavoittaa ihmisiä mukaan toimintaan. Tuomiokapituli keskittyy erityisesti Polku-toimintamallin tunnetuksi tekemiseen seurakunnissa. Tässä työssä tuomiokapitulin asiantuntijoilla on merkittävä rooli. Polkua voidaan monipuolisesti hyödyntää etenkin seurakuntien kasvatustyössä ja jumalanpalveluselämässä. Nuorten aikuisten ja keski-ikäisten etäännyminen seurakunnasta on huolestuttava ilmiö. Paikallisella tasolla on löydettävä vetovoima- ja pitovoimatekijöitä. Näitä tulee huomioida paikallisseurakuntien strategioissa. Tuomiokapitulin henkilökunta auttaa seurakuntia strategioiden suunnittelussa.

Mikkelin hiippakunnassakin ovat lyhyen ajan sisällä tulleet esille rekrytoinnin ongelmat. Kirkollisen alan opiskelijoita on vaikea saada suorittamaan harjoittelujaan hiippakunnan seurakuntiin, vaikka seurakunnat tarjoavatkin runsaasti harjoittelupaikkoja sekä harjoittelijan tueksi koulutettuja ja motivoituneita harjoittelunohjaajia. Avoimena oleviin virkoihin on niukasti hakijoita. Tämä koskee käytännössä kaikkia kirkollisen alan virkoja. Jopa hyvien kulkuyhteyksien varrella sijaitsevat suurehkot seurakunnat tai srk-yhtymät kärsivät nykyisin hakijapulasta yrittäessään rekrytoida uusia työntekijöitä. Tuomiokapituli lisää yhteydenpitoa kirkollisen alan kouluttaviin oppilaitoksiin, vahvistaa viestinnässään myönteistä seurakuntakuvaa ja suunnittelee yhteistyössä seurakuntien kanssa erilaisia kampanjoita rekrytointien edistämiseksi sekä liittyy kokonaiskirkollisella tasolla hankkeisiin, jotka pyrkivät parantamaan rekrytointitilannetta.

Kirkon energia- ja ilmastostrategian tavoitteiden mukaisesti vuoden 2025 lopussa kaikilla Suomen luterilaisilla seurakunnilla tulisi olla voimassa oleva Kirkon ympäristödiplomi. Toukokuussa 2024 tilanne näyttää siltä, että Mikkelin hiippakunnan 36 seurakunnasta 21 on diplomiseurakuntia, ja 15 seurakuntaa yhä valmistele diplomin haakuun liittyviä prosesseja. Tuomiokapituli ohjaa yhteistyötahojensa kanssa seurakuntien ympäristötyötä, ja realistisena tavoitteena voidaan pitää, että hiippakunnan seurakunnat ovat saavuttaneet Kirkon ympäristödiplomin tai vähintäänkin päässeet käynnistämään diplomin auditoinnin vuoden 2025 loppuun mennessä.

Suomen taloushaasteet ovat mittavat, ja ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa. Samoin Suomen eri alueiden eriarvoisuus kasvaa. Mikkelin hiippakunnan alue kaikkine maakuntineen on maan suurinta muuttotappioaluetta. Se näkyy seurakuntien työ- ja rakennehaasteissa. Diakoniatyön tarve on suuri kaakkoisen Suomen seurakunnissa. Seurakuntien tilanne hiippakunnan alueella on haastava vanhusvoittoisen väestörakenteen, poismuuton, kirkosta eroamisen ja elinkeinoelämän vaikeuksien sekä niiden aiheuttamien talousvaikutusten vuoksi. Mikkelin hiippakunnassa on koko 2000-luvun aikana tehty runsaasti seurakuntaliitoksia. Mikäli vuonna 2025 joidenkin seurakuntien rakenteissa tulee tapahtumaan muutoksia, tuomiokapituli luonnollisesti tarjoaa omaa asiantuntemustaan seurakuntien tueksi.

Laskevasta jäsenmäärästä huolimatta Mikkelin hiippakunnan yleiskuva on se, että kirkolla ja sen sanomalla on edelleen sijansa ihmisten elämässä. Kirkkoon ja seurakuntaan liittyy runsaasti myönteisiä mielikuvia ja kokemuksia. Seurakunnilla on yleisesti ottaen toimivat yhteistyösuhteet paikallisten kuntien ja kaupunkien sekä erilaisten kansalaisjärjestöjen kanssa. Hiippakunnallemme ovat tunnusomaista motivoituneet ja kirkkoon sitoutuneet työntekijät sekä innokas vapaaehtoisten joukko. Seurakuntalaisten vastuunkanto saa koko ajan uusia muotoja. Tätä kehitystä hiippakunta pyrkii omalta osaltaan tukemaan järjestämällä yhteisöllisyyttä ja vapaaehtoisuutta edistävää koulutusta.

Toimintamenot ja budjettiraami

Tuomiokapitulien määräraha- ja budjettiraamiin vuodelle 2024 ei ollut riittävästi huomioitu palkka- ja henkilöstökustannusten nousua. Tästä syystä ja vuonna 2024 toteutuneen kirkon palkkaratkaisun vuoksi myös vuoden 2025 budjettiraami on alimitoitettu eikä riitä kattamaan tuomiokapitulien toimintamenoja.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Henkilöstösuunnittelu 2023–2026	2023		2024		2025		2026	
	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
Mikkelin tuomiokapituli	14	13,2	14	13,2	14	13,2	13	12,4

Mikkelin tuomiokapitulissa on keväällä 2024 käynnistetty strategian uudistaminen, johon liittyy henkilöstösuunnitelman päivittäminen. Tavoitteena on sopeuttaa henkilöstön määrä käytettävissä oleviin talouden resursseihin. Uusi strategia astuu voimaan vuoden 2026 alusta. Tällöin on tavoitteena yhden henkilötyövuoden vähentäminen.

Vuoden 2025 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Hiippakunnan seurakunnat näyttäytyvät houkuttelevina työpaikkoina, ja opiskelijoiden seurakuntaharjoitteluun kiinnitetään erityistä huomiota.</p> <p>Kirkko ja seurakunnat hakeutuvat erilaisiin kumppanuuksiin. Työntekijöitä kannustetaan aktiiviseen ja laajasti verkottuneeseen työtoteeseen.</p> <p>Terävöitämme ekologista ja sosiaalista vastuuta kirkon toiminnassa.</p>	1. Rekrytointien edistäminen vahvistamalla myönteistä kuvaa hiippakunnan seurakunnista, pitämällä aktiivista yhteyttä kirkollisen alan oppilaitoksiin ja kehittämällä seurakuntaharjoittelua.	Hiippakunnan seurakuntiin tulevien harjoittelijoiden ja avoimia virkoja hakevien määrä nousee edellisvuodesta.
	2. Seurakuntien ohjaus ja tukeminen Kirkon ympäristödiplomin hankkimisessa.	Vuoden 2025 loppuun mennessä kaikilla hiippakunnan seurakunnilla on voimassa oleva Kirkon ympäristödiplomi.
	3. Piispan johdolla tuomiokapitulin työntekijät vierailevat hiippakunnan seurakunnissa hahmottamassa kuvaa kunkin srk:n tilanteesta, löytämässä srk:lle sopivia tukitoimia ja luomassa verkostoja.	Kaikki hiippakunnan seurakunnat on kierretty piispa Mari Parkkisen johdolla vuoden 2025 loppuun mennessä.
	4. Tuomiokapituli kehottaa seurakuntia päivittämään valmiussuunnitelmansa ja kiinnittämään erityistä huomiota henkiseen kriisinkestävyyteen.	Valmiussuunnitelmat ovat ajan tasalla. Seurakunnat ovat verkostoituneet valmiusasioissa alueensa viranomaistahojen kanssa.
	5. Tuomiokapituli tukee seurakuntia strategiatyöskentelyissä edistämällä Polku-toimintamallia ja tiedolla johtamisen periaatetta.	Tuomiokapitulin työntekijät pitävät seurakunnissa strategiatyöpajoja sekä ohjaavat työyhteisöjä koulutuksen ja konsultoinnin keinoin.

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Tavoitteiden toteutuminen tukee seurakuntia perustehtävän tekemisessä, toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä sekä verkostoitumisessa muiden viranomaistahojen kanssa. Ihmisten hyvinvointia edistää se, että seurakuntien resurssit kohdennetaan oikealla tavalla.

Mittarit: Monet tavoitteista ovat sellaisia, että niiden vaikuttavuutta pystytään arvioimaan vasta pidemmällä aikavälillä. Kirkon tekemän työn huomioiminen ja arvostaminen yhteistyöverkostoissa. Kirkon julkisuus kuvan kehittyminen aiempaa myönteisempään suuntaan.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Digiosaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen; turvallisuus- ja valmiusasioihin liittyvän tiedon päivittäminen; Polku-toimintamallin ja tiedolla johtamisen toimintamallin syventävä opiskelu; tekoälyn halluunotto esimerkiksi osana strategiatyötä.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	42 684	246 800	134 850		
Maksutuotot	33 201	112 800	41 700		
Tuet ja avustukset	3 316	131 500	90 650		
Muut toimintatuotot	5 447	2 500	2 500		
Sisäiset tuotot	720				
Toimintakulut	-1 381 093	-1 596 900	-1 538 850		
Henkilöstökulut	-1 103 297	-1 233 100	-1 257 550		
Palkat ja palkkiot	-851 423	-932 900	-961 300		
Henkilösivukulut	-253 932	-287 200	-296 250		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 057	-13 000			
Palvelujen ostot	-197 720	-298 550	-230 100		
Palvelun ostot - sisäiset	-35 928				
Vuokratulot	-3 648	-600	-600		
Aineet ja tarvikkeet	-21 558	-22 050	-23 150		
Annetut avustukset	-18 352	-40 800	-26 300		
Muut toimintakulut	-590	-1 800	-1 150		
TOIMINTAKATE	-1 338 409	-1 350 100	-1 404 000	-1 404 000	-1 404 000

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	317	400	400		
Muut toimintatuotot	317	400	400		
Toimintakulut	-25 252	-25 100	-31 800		
Palvelujen ostot	-12 268	-14 600	-17 600		
Aineet ja tarvikkeet	-12 327	-10 500	-13 500		
Muut toimintakulut	-658		-700		
TOIMINTAKATE	-24 936	-24 700	-31 400	-31 400	-31 400

2.2.6. Borgå stift / Porvoon hiippakunta

Stiftets nuläge och framtidsutsikter

Borgå stift, som grundades 1923 på språklig grund, är en sammanlänkande enhet för församlingar med svenska som majoritetsspråk i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Till stiftet hör vid periodens ingång 45 församlingar indelade i 9 prosterier, med sammanlagt drygt 220 000 församlingsmedlemmar. Geografiskt följer stiftet de områden där finlandssvenskar bor, längs kusten från Karleby i norr till Åbo och därifrån österut till Lovisa. Tammerfors svenska församling och församlingarna på Åland hör till Borgå stift, liksom rikssvenska Olaus Petri församling och tyska församlingen Die Deutsche Gemeinde in Finnland till stiftet.

Borgå stift har en funktion som social och identitetsskapande band mellan de finländare som har svenska som modersmål. För närvarande är det svenskspråkiga befolkningsunderlaget tämligen stabilt. Finlandssvenskarna uppgår till omkring 290 000 personer.

Utvecklingen mot större administrativa enheter och bort från små församlingar fortsätter. Den mest förekommande argumenten för församlingssammanslagningar är att möjliggöra resurseffektiva lösningar, bl.a. genom att koordinera personalresurserna. Detta till trots har rekryteringsbehovet inte minskat. Tvärtom finns ett kännbart behov av personal inom snart sagt alla kategorier av kyrkliga yrken. Situationen ser ut att accelerera i takt med pensioneringar. Fram till år 2030 ser församlingarnas ekonomi ut att förbli god eller till och med förbättras något, varefter situationen kan komma att förändras.

Domkapitlets uppgift är att övervaka och stöda församlingarna, så att de förmår utföra sitt uppdrag i enlighet med gällande lagstiftning, ordning, direktiv och god praxis.

Domkapitlets ekonomiska resurser kommer av allt att döma att fortsätta att försvagas under 2025–2028. Det innebär en utmaning för stiftet, för dess verksamhet och personal. Minskade ekonomiska tillgångar innebär att verksamheten vid domkapitlet blir mer fokuserad, vilket förutsätter en intensifierad strategisk diskussion.

Verksamhetsplanen för 2025, målsättningar och budget

- Strategin för Borgå stift färdigställs och presenteras för stiftsfullmäktige i början av hösten 2024. Under återstoden av 2024 påbörjas arbetet med att förankra och implementera densamma, vilket fortsätter under 2025.

- Förändringar i församlingsstrukturen följs upp och stödåtgärder i form av arbetslagsutveckling och arbetshandledning sätts in vid behov. Mentorsksprogrammet för nya kyrkoherdar i Borgå stift fortsätter. Mentorerna kallas som tidigare till sitt uppdrag av biskopen och mentorsksprogrammet leds av biskopen tillsammans med stiftssekreteraren för personalvård.
- Kyrkans svenskspråkiga personalutbildning, som stiftet ansvarar för, prioriteras fortsättningsvis. Biskopsmötets beslut och utvecklingen inom helhetskyrkan implementeras.
- Rekryteringsprocesserna utvecklas gällande alla kategorier av församlingsarbetare. Domkapitlet står i kontakt med de utbildande enheterna i Åbo, Vasa, Jakobstad och Helsingfors och följer upp utbildningen av präster, diakoner, ungdomsarbetsledare och kantorer. Kontakten till de studerande upprätthålls genom nätverket för studerande till kyrkliga yrken, som ordnar mötespunkter med stiftsledningen, anställda, förtroendevalda och de studerande. En motsvarighet till de finskspråkiga stiftens rekryterings- och förankringsmetod KiTos utvecklas under år 2025.

Stiftets målsättningar för 2025

Tyngdpunkter	Målsättningar för 2025	Mätare Kriterier för bedömning
Fortbildning och rekrytering	1. Stiftet följer församlingarnas situation och utvecklar rekrytering och fortbildning för att svara mot nuvarande och framtida behov.	Tillgången till behörig personal är tillfredsställande. Personalen har relevanta kunskaper och insikter, vilket ökar välbefinnandet i arbetet.
Stiftets strategiarbete	2. Stiftets strategi förankras och förhållningssätten den föreslår implementeras.	Strategin känns igen och implementeras på olika nivåer i stiftet.
Personalvård och andlig fördjupning	3. Verksamhetsområdena personalvård, andlig fördjupning och fortbildning utvecklas till en dynamisk helhet.	Kommunikationen förenklas och synergieffekter uppstår mellan dessa områden, vilket ger tydlighet och riktning.
Utveckling av kommunikationen	4. Kommunikationen inom och mellan olika strukturer i stiftet utvecklas	Strukturen och dess delar förtydligas och kommunikationskedjorna effektivteras.
Stöd för gudstjänstlivet	5. Strukturer för att stöda gudstjänstlivet utvecklas	Referensgruppens för gudstjänstlivet funktion och framtid utreds, utbildningsinsatser och nätverksbygge utvecklas.

Bedömning av verkan

Vilken verkan följer, för kyrkan och församlingsmedlemmarna, för samhällets olika aktörer och människornas välbefinnande, om målsättningarna förverkligas? Med hjälp av vilka mätare kunde dessa önskvärda verkningar följas upp?

Tyngdpunktsområdena för år 2025 har identifierats i syfte att från olika håll och med olika grepp förtydliga stiftets strukturer för stiftet självt. När förståelsen för strukturerna, deras funktioner, kommunikationsmönster och gränssnitt ökar, ökar också effektiviteten.

Kultur är svår att utarbeta mätare för, men en god förståelse för sammanhanget och de resurser som finns till förfogande i det torde innebära att resurserna utnyttjas mer effektivt och större träffsäkerhet, vilket i sin tur torde medföra ett bättre arbetsklimat och lätta belastningen i stiftet.

Mätare som man eventuellt kunde använda för att bedöma utfallet är mätare för belastning i arbetet, statistisk uppföljning av hur gemensamma funktioner används och frågeformulär.

Att utveckla kunnandet

Ett hurudant kunnande behövs för att förverkliga målsättningarna och de förväntade följderna?

För att förverkliga målsättningarna behövs framför allt expertkunskap inom området kommunikation. Målsättningarna förutsätter också expertkunskap från områdena ledarskap, personalvård, gudstjänstliv och spiritualitet.

Personalens omfattning och utveckling

Domkapitlet har en personalstyrka omfattande biskop samt 13 anställda, i vilket ingår vaktmästare och gårdskarlar för fastigheterna inklusive biskopsgården. Personalen har tills vidare bibehållits på denna nivå, med beaktande av att domkapitlet i Borgå stift handhar både lagenlig förvaltning och utbildning samt den kyrkliga fortbildningen på svenska, vilket kräver större personresurser än i de finska domkapitlen. En minskning i personresurser skulle medföra ett större behov av köptjänster, vilket inte kan anses ändamålsenligt eller ekonomiskt försvarbart. Någon minskning i personresurser ingår inte i planen för år 2025–2027. En befattning som stiftssekreterare för mission och internationellt arbete är förtillfället besatt till 10%.

Förvatning 2025–2027

Domkapitlet sköter stiftets verksamhet, förvaltning och ekonomi samt prästernas personalärenden. I dessa uppgifter fungerar domkapitlet även som övervakande myndig-

het. Som övervakande myndighet erbjuder domkapitlet stöd för anställda, församlingar och samfälligheter genom beslut, biskopsvisitationer, juridisk rådgivning och personalutbildning. Stiftets omfattande geografiska område utgör en utmaning för utförande av ämbetsverkets arbetsuppgifter, vilket även gäller åtgärder som vidtas i samband med biskopsvisitationer. Den nya lagstiftningen för kyrkan medför en ökad arbetsbörda inom förvaltningen.

Ekonomiplan 2025–2027

Den ekonomiska situationen i kyrkan föranleder fortsättningsvis sparbehov också på stiftsnivå. De ökande energikostnaderna påverkar kyrkan då nya energiavtal skall göras. Också ökade lönekostnader, på grund av inflationen, påverkar ekonomin. Lönerna stiger med 6 % under år 2024. Budgetramen ökade 2023–2024 med 1,8 % och ökar ytterligare med 5 % för år 2025, vilket följer direktivet för uppgörandet av budget för år 2025. Också löneutgifterna beräknas öka under verksamhetsåret. Med beaktande av att domkapitlets budgetram ökat mindre än den allmänna inflationen skulle förutsätta, innebär de ökade kostnaderna att sparbehovet ytterligare inverkar på domkapitlets verksamhetsmöjligheter, också med tanke på att domkapitlet svarar för den svenskspråkiga fortbildningen av kyrkligt anställda. Borgå domkapitel erhåller 1 350 400 € i verksamhetsbidrag för år 2025.

De budgeterade anslagen för biskop och stiftssekreterare är, inklusive en 5 % förhöjning:

Biskopens representation	8 400 €
Församlingsdiakoni	9 700 €
Gudstjänstliv och musik	12 900 €
Stiftsfullmäktige	9 700 €
Mission och internationellt arbete	2 500 €
Personalvård och -utbildning	9 700 €
Personalfortbildning	19 000 €

Porvoon hiippakunta

Hiippakunnan nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Porvoon hiippakunta on perustettu vuonna 1923 kielellisellä perusteella Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnille, joissa ruotsi on enemmistön kieli ja toimii näitä seurakuntia yhdistävänä yksikkönä. Hiippakuntaan kuuluu tällä hetkellä 45 seurakuntaa, jotka on jaettu yhdeksään rovastikuntaan ja joissa on yhteensä yli 220 000 jäsentä. Maantieteellisesti hiippakunta seuraa suomenruotsalaisten asuinalueita rannikkoa pitkin pohjoisesta Kokkolasta Turkuun ja siitä itään Loviisaan. Tampereen ruotsalainen seurakunta ja Ahvenanmaan seurakunnat kuuluvat Porvoon hiippakuntaan, samoin Rikssvenska Olaus Petri-församlingen ja saksalainen Die Deutsche Gemeinde in Finland.

Porvoon hiippakunnan tehtävänä on toimia sosiaalisena ja identiteettiä rakentavana linkkinä ruotsia äidinkielenään puhuvien suomalaisten välillä. Tällä hetkellä ruotsinkielinen väestöpohja on melko vakaa. Suomenruotsalaisia on noin 290 000.

Kehitys kohti suurempia hallinnollisia yksiköitä ja pois pienistä seurakunnista jatkuu. Seurakuntaliitosten yleisin argumentti on se, miten ne mahdollistavat resurssitehokkaat ratkaisut mm. henkilöresurssien koordinoinnin muodossa. Tästä huolimatta rekrytointitarve ei ole vähentynyt. Päinvastoin, lähes kaikki kirkolliset ammattiryhmät tarvitsevat tuntuvasti henkilöstöä. Tilanne näyttää kiihtyvän eläköitymistien myötä. Vuoteen 2030 asti seurakuntien talous näyttää pysyvän hyvänä tai jopa hieman paranevan, mutta sen jälkeen tilanne voi muuttua.

Tuomiokapitulin tehtävänä on valvoa ja tukea seurakuntia niin, että ne pystyvät täyttämään tehtävänsä voimassa olevan lainsäädännön, asetusten, ohjeiden ja hyvien käytäntöjen mukaisesti.

Tuomiokapitulin taloudellisten resurssien uskotaan heikkenevän edelleen vuosina 2025–2028. Se on haaste hiippakunnalle, sen toiminnalle ja henkilöstölle. Taloudellisten varojen väheneminen tarkoittaa tuomiokapitulin toiminnan keskittymistä, mikä edellyttää tehostettua strategista keskustelua.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2025, tavoitteet ja talousarvio

- Porvoon hiippakunnan strategia viimeistellään ja esitellään hiippakuntavaltuustolle alkusyksystä 2024. Loppuvuonna 2024 aloitetaan sen jalkautus- ja täytäntöönpanotyöt, jotka jatkuvat vuonna 2025.
- Seurakuntarakenteen muutoksia seurataan ja tuetaan tarvittaessa kehittämällä työyhteisöjä ja tarjoamalla työnohjausta. Porvoon hiippakunnan uusien kirkkoherrojen mentorointiohjelma jatkuu. Kuten tähänkin saakka, piispa kutsuu mentorit tehtävään ja johtaa mentorointiohjelmaa yhdessä henkilöstöhuollon hiippakuntasihteerin kanssa.
- Hiippakunnan vastuulla olevaa kirkon ruotsinkielistä henkilöstökoulutusta pidetään edelleen ensisijaisena. Piispa kokouksen päätökset ja kokonaiskirkon kehittämisen pannaan täytäntöön.
- Rekrytointiprosesseja kehitetään kaikissa seurakuntien työntekijöiden ryhmissä. Tuomiokapituli on yhteydessä Turun, Vaasan, Pietarsaaren ja Helsingin koulutusta tarjoaviin yksiköihin ja seuraa pappien, diakonien, nuorisotyönohjaajien ja kanttorien koulutusta. Yhteyttä opiskelijoihin ylläpidetään kirkolliseen työhön opiskelevien verkoston kautta, joka järjestää kohtaamispaikkoja hiippakunnan johdon, työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja opiskelijoiden kanssa. Vuonna 2025 kehitetään suomenkielisten hiippakuntien KiTos-rekrytointi- ja sitouttamismenetelmää vastaava menetelmä.

Hiippakunnan tavoitteet vuodelle 2025

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit Arviointikriteerit
Täydennyskoulutus ja rekrytointi	1. Hiippakunta seuraa seurakuntien tilannetta ja kehittää rekrytointia ja täydennyskoulutusta vastaamaan nykyisiä ja tulevia tarpeita.	Asianmukaisen henkilöstön saatavuus on tyydyttävää. Henkilöstöllä on asiaankuuluvaa osaamista ja näkemyksiä, mitkä lisäävät työhyvinvointia.
Hiippakunnan strategiatyö	2. Hiippakunnan strategia jalkautetaan ja siinä esitetyt toimintatavat toteutetaan.	Strategia tunnistetaan ja toteutetaan hiippakunnan eri tasoilla.
Henkilöstöhuolto ja hengellinen syventyminen	3. Henkilöstöhuoltoa, hengellistä syventämistä ja täydennyskoulutusta kehitetään dynaamiseksi kokonaisuudeksi.	Viestintä yksinkertaistuu ja näiden alueiden välille syntyy synergia vaikutuksia, mikä tuo selkeyttä ja antaa suuntaa.
Viestinnän kehittäminen	4. Kehitetään hiippakunnan sisäistä ja eri rakenteiden välistä viestintää.	Rakennetta ja sen osia selkeytetään ja viestintäketjuja tehostetaan.

Jumalanpalvelustoiminnan tukeminen	5. Jumalanpalvelustoiminnan tuen rakenteita kehitetään.	Jumalanpalvelustoiminnan vertailuryhmän toimintaa ja tulevaisuutta, täydennyskoulutusaloitteita ja verkostoitumista.
------------------------------------	---	--

Vaikutusten arviointi

Miten tavoitteiden saavuttaminen vaikuttaa kirkkoon ja seurakuntalaisiin, yhteiskunnan eri toimijoihin ja ihmisten hyvinvointiin? Millä mittareilla näitä toivottavia vaikutuksia voitaisiin seurata?

Vuoden 2025 painopistealueet on tunnistettu tavoitteena selkiyttää hiippakunnan rakenteita itse hiippakunnalle eri näkökulmista ja eri lähestymistavoilla. Tehokkuus lisääntyy, kun ymmärrys rakenteista, niiden toiminnoista, viestintämalleista ja rajapinnoista kasvaa.

Kulttuurille on vaikea laatia mittareita, mutta hyvä ymmärrys asiayhteydestä ja siinä käytettävissä olevista resursseista tarkoittanee resurssien tehokkaampaa ja osuvampaa käyttöä, mikä puolestaan johtaisi parempaan työilmapiiriin ja keventäisi työelämän kuormitusta hiippakunnassa.

Mittareita, joita voitaisiin mahdollisesti käyttää tulosten arvioinnissa, ovat työkuormitusmittarit, tilastollinen yhteisten toimintojen käytön seuranta ja kyselylomakkeet.

Osaamisen kehittäminen

Millaista osaamista tarvitaan tavoitteiden ja toivottujen seurausten saavuttamiseksi?

Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää ennen kaikkea viestinnän asiantuntemusta. Tavoitteet edellyttävät myös johtamisen, henkilöstöhuollon, jumalanpalvelustoiminnan ja hengellisyyden asiantuntemusta.

Henkilöstön määrä ja kehittäminen

Tuomiokapitulin henkilökuntaan kuuluu piispa ja 13 työntekijää, mukaan lukien vahtimestari ja rakennusten, myös piispan asunnon, talonmies. Henkilöstömäärä on toistaiseksi pysynyt tällä tasolla, sillä Porvoon hiippakunnan tuomiokapituli hoitaa sekä lakisääteistä hallintoa ja koulutusta että ruotsinkielistä kirkollista täydennyskoulutusta, mikä vaatii enemmän henkilöstöresursseja kuin muilla Suomen tuomiokapituleilla on. Henkilöstöresurssien vähentäminen aiheuttaisi suurempaa ostopalvelujen tarvetta, mitä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena tai taloudellisesti perusteltuna. Vuosien 2025–2027 suunnitelmaan ei sisälly henkilöstöresurssien vähentämistä. Lähetys- ja kansainvälisen työn hiippakuntasihteerin virka on tällä hetkellä täytetty 10-prosenttisesti.

Hallinto 2025–2027

Tuomiokapitulin hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä papiston henkilöstöasioita. Näissä tehtävissä tuomiokapituli toimii myös valvovana viranomaisena. Valvovana viranomaisena tuomiokapituli tarjoaa tukea työntekijöille, seurakunnille ja seurakuntayhtymille päätöksillä, piispantarkastuksilla, oikeudellisella neuvonnalla ja henkilöstökoulutuksella. Hiippakunnan laaja maantieteellinen alue aiheuttaa haasteen viraston työtehtävien suorittamiselle, mikä koskee myös piispantarkastusten yhteydessä toteutettavia toimenpiteitä. Uusi kirkkoa koskeva lainsäädäntö lisää hallinnon työtaakkaa.

Taloussuunnitelma 2025–2027

Kirkon taloudellinen tilanne aiheuttaa edelleen säästötarpeita myös hiippakunnan tasolla. Kasvatvat energiakustannukset vaikuttavat kirkkoon, kun uusia energiasopimuksia on määrä tehdä. Myös inflaatiosta johtuva työvoimakustannusten nousu vaikuttaa talouteen. Palkat nousevat kuusi (6) prosenttia vuonna 2024. Monivuotinen rahoituskehys kasvoi 1,8 prosenttia vuosina 2023–2024 ja edelleen viisi (5) prosenttia vuodelle 2025, mikä noudattaa vuoden 2025 talousarvion laadintadirektiiviä. Myös palkkameinojen odotetaan kasvavan varainhoitovuoden aikana. Ottaen huomioon, että tuomiokapitulin talousarvio on kasvanut vähemmän kuin yleinen inflaatio edellyttäisi, kasvaneet kustannukset merkitsevät sitä, että säästötarve vaikuttaa edelleen tuomiokapitulin toimintamahdollisuuksiin, myös kun otetaan huomioon, että tuomiokapituli vastaa kirkon työntekijöiden ruotsinkielisestä täydennyskoulutuksesta. Porvoon tuomiokapituli saa 1 350 400 euroa toiminta-avustusta vuodelle 2025.

Piispan ja hiippakuntasihteerin budjetoidut määrärahat, viiden (5) prosentin korotus mukaan lukien, ovat:

Piispan edustus	8 400 €
Seurakunnan diakonia	9 700 €
Jumalanpalvelustoiminta ja musiikki	12 900 €
Hiippakuntavaltuusto	9 700 €
Lähetystyö ja kansainvälinen työ	2 500 €
Henkilöstöhuolto ja -koulutus	9 700 €
Henkilöstön täydennyskoulutus	19 000 €

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	84 296	75 000	71 000		
Maksutuotot	59 853	49 000	51 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	9 968	17 000	14 000		
Tuet ja avustukset	6 449	4 000	5 000		
Muut toimintatuotot	1 046	5 000	1 000		
Sisäiset tuotot	6 980		0		
Toimintakulut	-1 367 340	-1 374 100	-1 421 400		
Henkilöstökulut	-1 059 489	-1 165 100	-1 155 300		
Palkat ja palkkiot	-823 194	-881 200	-881 900		
Henkilösivukulut	-241 825	-270 900	-273 400		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	5 530	-13 000			
Palvelujen ostot	-220 986	-145 000	-193 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-5 441	-3 000	-3 000		
Vuokratulot	-1 740	-500	-1 200		
Aineet ja tarvikkeet	-36 291	-18 000	-31 500		
Annetut avustukset	-43 063	-42 000	-37 000		
Muut toimintakulut	-329	-500	-400		
TOIMINTAKATE	-1 283 044	-1 299 100	-1 350 400	-1 350 400	-1 350 400

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	21 676	22 000	22 500		
Vuokratuotot	20 897	22 000	22 000		
Muut toimintatuotot	779		500		
Toimintakulut	-166 661	-181 100	-191 500		
Henkilöstökulut	-43 225	-39 300	-45 900		
Palkat ja palkkiot	-33 348	-30 000	-35 000		
Henkilösivukulut	-9 878	-9 300	-10 900		
Palvelujen ostot	-19 700	-11 900	-19 400		
Vuokratulot	-71 173	-68 000	-76 000		
Aineet ja tarvikkeet	-32 563	-61 900	-50 200		
TOIMINTAKATE	-144 985	-159 100	-169 000	-169 000	-169 000

2.2.7. Kuopion hiippakunta

Johdanto

Kuopion hiippakunta edistää kirkon tehtävää ja ykseyttä sekä tukee hiippakunnan seurakuntia niiden tehtävässä.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa sitä Raamattuun perustuvaa kristillistä uskoa, joka on lausuttu kolmessa vanhan kirkon uskontunnustuksessa sekä luterilaisissa tunnustuskirjoissa. Kirkon tunnustus ilmaistaan lähemmin kirkkojärjestyksessä. (KL 2:1) Tunnustuksensa mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramenteja sekä toimii kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi. (KL 2:2)

Piispa johtaa hiippakuntansa hallintoa ja toimintaa. Hän vaalii kirkon ykseyttä ja kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa. Piispa valvoo, että seurakunnat ja seurakuntayhtymät hoitavat tehtäviään kirkon tunnustuksen ja järjestyksen mukaisesti. Hän toimittaa vihkimyksiä ja virkaanasettamisia, edistää hyvää työyhteyttä seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä sekä tukee, ohjaa ja valvoo pappeja heidän viranhoidossaan. Niiden edistämiseksi hän toimittaa myös tarkastuksia hiippakuntansa seurakunnissa. (KL 4:3, KJ 4:4)

Tuomiokapituli hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta. Tuomiokapitulin tehtävänä on edustaa kirkkoa hiippakunnan asioissa, tukea ja valvoa seurakuntien toimintaa ja hallintoa, hoitaa papiston henkilöstöasioita sekä valmistella ja toimeenpanna hiippakuntavaltuustossa käsiteltäviä asioita. (KL 4:6, KJ 4:16) Seurakuntien ja niiden henkilöstön tukeminen ja ohjaus ovat hallinnollisten päätösten ohella tuomiokapitulin keskeistä toimintaa.

Hiippakuntavaltuusto tukee ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Hiippakuntavaltuusto hyväksyy vuosittain hiippakunnan ehdotuksen toiminta- ja taloussuunnitelmaksi sekä talousarvioksi. Se hyväksyy hiippakunnan edellisen tilikauden toiminta- ja talouskertomuksen sekä perustaa ja lakkauttaa useimmat tuomiokapitulin virat. (KL 4:4, KJ 4:10)

Kuopion hiippakunnan alue on laaja ja kuuluu taloudellisesti haasteelliseen Itä-Suomeen, jossa väestön ikääntyminen ja muuttoliike vaikuttavat suuresti seurakuntien toimintaan ja resursseihin. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa tuo haasteita Itä-Suomen elinvoimaan. Vuonna 2024 hiippakuntaan kuuluu 43 seurakuntaa, joissa kirkon

jäseniä on hieman alle 330 000. Hiippakunnan alueella sekä väestön määrä että kirkon jäsenten määrä laskevat, kirkkoon kuulumisprosentti on silti valtakunnan tasoa korkeampi. Seurakuntien työntekijöitä on noin 1150. Seurakuntien taloutta rasittavat monin paikoin suuret kiinteistöhoitokulut. Lähivuosina on odotettavissa seurakuntien yhdistymisiä ja erilaisen yhteistyön lisääntymistä. Oman haasteensa muodostavat pitkät välimatkat. Seurakuntien hengellinen työ on silti turvattava koko alueella. Tuomiokapituli on käynnistänyt toimivan yhteistyön tuomiokapitulin, seurakuntien ja vuonna 2023 toimintansa aloittaneiden kolmen hyvinvointialueen välillä. Tätä yhteistyötä vahvistetaan tuomiokapitulin ja hyvinvointialueiden välisillä puitesopimuksilla sekä niin, että tuomiokapitulin hiippakuntasiihteerit toimivat lääninrovastien apuna hiippakunnan kolmen maakunnan alueella. Tuomiokapitulin toiminnalle haastetta tuo myös toiminnan uudelleen järjestely henkilövähennysten takia.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Virkoja ja toimia tuomiokapitulissa on yhteensä 10. Tuomiokapituli on tunnistanut useita kehittämisalueita, joihin ei tällä hetkellä voida vastata (esimerkiksi tuki seurakuntien taloushallinnolle sekä viestintä), koska suunnitelmakaudella 2023–2025 ei ole mahdollista henkilöstömäärän kasvuun. Keväällä 2022 käytyjen Tuta-neuvottelujen yhteydessä on todettu, että tuomiokapituli joutuu vähentämään yhden henkilötyövuoden, ellei tilannetta korjata. Tilanne on ongelmallinen, koska pienevillä resursseilla ei pystytä vastaamaan seurakuntien tarpeeseen eikä toteuttamaan tuomiokapitulille säädettyjä tehtäviä. Taloustilanteesta johtuen yksi neljästä hiippakuntasiihteerin virasta voidaan täyttää vain osa-aikaisena. Diakoniasta vastaavan hiippakuntasiihteerin viran osa-aikaistaminen vaikeuttaa tilannetta, koska sairastavuus ja huono-osaisuus on Itä-Suomessa suurinta, ja hallituksen leikkaukset lisäävät diakonian tarvetta koko alueella.

Vuoden 2025 toiminta

Tuomiokapituli hoitaa kaikissa olosuhteissa ensisijaisesti edellä mainitut laissa sille määrätyt tehtävät. Vuosittaisten painopisteasettelujen osalta vuonna 2025 noudatetaan vuonna 2022 hyväksyttyä toimintalinjausta vuosille 2023–2027. Sen mukaisesti:

- Vahvistamme seurakuntien jumalanpalveluselämää siten, että se läpäisee seurakunnan diakonian, kasvatuksen, lähetyksen ja kaiken muun toiminnan.
- Tuemme seurakuntia siten, että niillä on toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset toimia. Arvioinnin apuna käytetään kriisiytyvän seurakunnan mitalareita. Niiden pohjalta puutumme tarvittaessa seurakuntien tilanteeseen aktiivisesti ja tuemme seurakuntia muutoksessa.
- Edistämme seurakuntien verkostoitumista ja yhteistyötä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.

- Kannustamme seurakuntia kestäväen kehityksen edistämiseen.
- Toimimme yhteistyössä Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilaisen kirkon kanssa.

Piispantarkastuksia käytetään näiden tavoitteiden edistämässä. Toimintalinjauksen tavoitteiden ja keskeisten kehityshankkeiden toteutumista arvioidaan vuosittain. Kuopion tuomiokapituli pitää tarkoituksenmukaisena, että Kirkkohallitus varaa seurakuntaliitosten tukemiseen erillisen määrärahan.

Vuoden 2025 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Hiippakunnan tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<ol style="list-style-type: none"> Vahvistamme seurakuntien jumalanpalveluselämää ja tuemme henkilöstön hengellistä elämää. Tuemme seurakuntia siten, että niillä on toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset toimia. Edistämme seurakuntien verkostoitumista ja yhteistyötä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. Kannustamme seurakuntia kestäväen kehityksen edistämiseen. Toimimme yhteistyössä Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilaisen kirkon kanssa. 	1. Seurakuntien toiminnassa hengellinen elämä on keskiössä	<ul style="list-style-type: none"> -jumalanpalveluskäyntien määrä -retriittitoimintaan osallistuneiden määrä
	2. Työhyvinvointi seurakunnissa jatkaa paranemistaan	<ul style="list-style-type: none"> -tulokset jokaisessa seurakunnassa toteutettavasta vuosittaisesta työhyvinvointikyselystä
	3. Seurakunnat tunnistetaan toimijoina hyvinvointialueilla ja henkisen huollon tarjoajina	<ul style="list-style-type: none"> -yhteistyöpalaverit hv-alueiden kanssa, niissä kerätty palaute -kysytään HeHu -ryhmiltä viranomaissuhteiden toimimisesta
	4. Seurakunnat hankkivat ja uusivat ympäristödiplomeja	<ul style="list-style-type: none"> -ympäristödiplomien määrä
	5. Järjestetään teams-neuvotteluja kumppanuuskirkon edustajien kanssa ja matka Pyhälle maalle. Seurakunnat muistavat kumppanuuskirkkoa jumalanpalvelusten esirukouksissa.	<ul style="list-style-type: none"> - teams -neuvottelujen ja niihin osallistuneiden henkilöiden määrä -matkan toteutuminen -seurakunnista kysyty asiaa

Vaikuttavuuden arviointi

Kuopion hiippakunnan alueella asuvien ihmisten hyvinvointi paranee virkistyneen hengellisen elämän ja seurakuntien työntekijöiden parantuneen työssä jaksamisen ja hyvinvointialueyhteistyön ansiosta. Sitoutuminen ympäristön tilasta huolehtimiseen auttaa ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa. Yhteistyö kumppanuuskirkon kanssa antaa uusia näkökulmia globaaleihin ongelmiin.

Hyvinvointialueiden raportit antavat kuvaa alueen asukkaiden hyvinvoinnin kehityksestä.

Osaamisen kehittäminen

Diakonian asiantuntemuksen turvaaminen tuomiokapitulissa on välttämätöntä. Hengellisen elämän vahvistamiseen liittyvän osaamisen kehittäminen. Digitalisaation kehittymisen myötä työtapojen ajantasaistaminen.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	32 027	62 000	38 300		
Maksutuotot	8 325	43 500	21 800		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	15 819	16 000	14 000		
Tuet ja avustukset	2 975	2 500	2 500		
Muut toimintatuotot	4 908				
Toimintakulut	-1 195 184	-1 243 600	-1 266 400		
Henkilöstökulut	-991 512	-1 021 400	-1 029 500		
Palkat ja palkkiot	-769 493	-770 700	-786 600		
Henkilösivukulut	-222 169	-238 700	-242 900		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	150	-12 000			
Palvelujen ostot	-147 070	-172 200	-184 800		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 646				
Vuokratulut	-1 741	-3 200	-2 300		
Aineet ja tarvikkeet	-22 491	-18 000	-22 200		
Annetut avustukset	-28 352	-28 000	-26 500		
Muut toimintakulut	-373	-800	-1 100		
TOIMINTAKATE	-1 163 157	-1 181 600	-1 228 100	-1 228 100	-1 228 100

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	20 207	21 000	21 000		
Vuokratuotot	20 207	21 000	21 000		
Toimintakulut	-113 261	-122 000	-128 000		
Palvelujen ostot	-34 296	-30 000	-36 000		
Vuokratulut	-67 002	-74 000	-76 000		
Aineet ja tarvikkeet	-11 158	-15 400	-13 400		
Muut toimintakulut	-805	-2 600	-2 600		
TOIMINTAKATE	-93 054	-101 000	-107 000	-107 000	-107 000

2.2.8. Lapuan hiippakunta

Johdanto

Kirkkojärjestyksen 4 luvun 10 §:n mukaan hiippakuntavaltuuston tehtävänä on hyväksyä hiippakunnan ehdotus talousarvioksi sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. Kirkkohallituksen täysistunto on kokouksessaan 19.3.2024 päättänyt Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitetun toiminnan vuoden 2025 talousarvion ja vuosien 2025–2027 toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaperiaatteista.

Lapuan hiippakunnan toiminta-ajatus, tehtävät ja vastualueet

Tuomiokapituli hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta. Se tukee ja valvoo seurakuntien toimintaa ja hallintoa. Tuomiokapituli hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoo heidän ja seurakunnan muiden työntekijöiden tehtävien hoitoa. Se valmistelee ja panee täytäntöön hiippakuntavaltuuston päätökset. Lisäksi tuomiokapituli vahvistaa seurakuntien toimintaedellytyksiä alueellaan. Tuomiokapitulin toimintaa ohjaavat perinteiset kristilliset hyveet: usko, toivo ja rakkaus (1. Kor. 13:13).

Lapuan hiippakunnan vuoteen 2026 suuntaava strategia hyväksyttiin hiippakuntavaltuustossa helmikuussa 2021. Strategia linjaa tuomiokapitulin ja sen henkilöstön päätöksentekoa, toiminnan suunnittelua ja arkista työtä. Strategiassa viestitään seurakunnille ja yhteistyökumppaneille hiippakunnan lähivuosien keskeisistä painopisteistä. Samalla kutsutaan seurakuntia kulkemaan yhteiseen suuntaan.

Hiippakunnan strategisissa tavoitteissa liitytään kirkon yhteiseen Ovet auki -strategiaan. Kaikessa hiippakunnan työssä toimitaan, keskustellaan ja viestitään rohkeasti kristillisen sanoman pohjalta. Tuomiokapitulin työ rakentuu luottamuksen, yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen varaan.

Tuomiokapituli kannustaa seurakuntia strategiseen ajatteluun ja tukee muutosjohtamista. Hiippakunnan omaa toimintaa suunnitellessa ja seurakuntia konsultoitaessa etsitään erilaisia näkökulmia ja suhtaudutaan avoimesti uusiin ideoihin ja kokeiluihin. Tulevaisuutta pohdittaessa tuodaan selkeästi esiin muutospaineet, mutta samanaikaisesti vähennetään tietoisesti huoli- ja pelkopuhetta. Kaiken toiminnan eettisyyteen ja ekologisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Katsaus suunnitelmakauteen 2025–2027

Vuonna 2025 Lapuan hiippakunnassa on 32 seurakuntaa, mikäli seurakuntaliitokset toteutuvat tuomiokapitulin aloitteen mukaisesti. Vuonna 2021 seurakuntia oli vielä 44.

Vuoden 2025 aikana valmistellaan rakennemuutoksia esimerkiksi pohjoisen Keski-Suomen alueella. Tuomiokapitulin henkilöstö ja hiippakunnan organisaatiokonsulttien verkosto tukevat seurakuntien muutosprosesseja. Seurakuntaliitostilanteet tarjoavat monia mahdollisuuksia, mutta sisältävät myös riskejä uuden organisaation käynnistämiseen ja toimintakulttuurin kehittämiseen liittyen.

Lapuan hiippakunta ulottuu kolmen maakunnan alueelle: Pohjanmaalle, Etelä-Pohjanmaalle ja Keski-Suomeen. Hiippakunnan alueella on kolme vahvaa kaupunkialuetta, kaupunkien kehysalueita, maaseudun paikalliskeskuksia, ydinmaaseutua ja harvaan asuttua maaseutua. Tilastot kertovat, että monilla maaseutupaikkakunnilla väestö ikääntyy, vähenee ja muuttaa keskustajamiin. Viime aikoina kaupungistuminen on saanut uusia muotoja siten, että vetovoimaisin ei välttämättä ole enää itse kaupunkikeskus, vaan sitä ympäröivä seutu. Seurakuntaliitosten myötä myös seurakuntien sisällä eri alueiden välinen erilaisuus kasvaa. Saman seurakunnan alueella saattaa olla monia eri aluetyyppejä. Myös hiippakunnan toiminnassa ja viestinnässä eri alueiden ominaispiirteet on huomioitava, mutta turhaa polarisaatiota maaseudun ja kaupunkialueiden välillä on vältettävä.

Seurakunnat tarvitsevat tulevaisuudessakin osaavia työntekijöitä. Rekrytoinnin haasteet ovat lisääntyneet voimakkaasti viime vuosina. Yleiskuva työvoiman saatavuudesta hiippakunnan seurakuntiin on heikko. Työvoiman saatavuus on vaikeaa tai korkeintaan tyydyttävää lähes kaikissa ammattiryhmissä. Ongelmallinen rekrytointitilanne koskettaa kaikkia seurakuntakokoluokkia, mutta erityisesti pieniä ja keskisuuria seurakuntia.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Vuonna 2025 Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulissa työskentelee 11 henkilöä: piispa, hiippakuntadekaani, lakimiesasessori, hiippakuntapastori, kolme asiantuntijaa, piispan sihteeri, toimistos sihteeri ja Lapuan piirin kuurojenpappi. Tuomiokapitulin työyhteisöön kuuluu lisäksi kuntoutussihteeri, jonka palkan maksusta huolehtii Kirkon eläkerahasto.

Vuoden 2025 toiminta, tavoitteet, mittarit

Hiippakunnan keskeisiä toiminnallisia painopisteitä vuonna 2025 ovat:

1. Tuemme seurakuntien työtä ajankohtaisten haasteiden keskellä
 - Yksilöiden hädän kasvaessa myös riski yhteiskuntarauhan järkkymiseen kasvaa. Pohdimme yhdessä seurakuntien työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa, miten voisimme toimia, kun nuorten pahoinvointi lisääntyy ja entistä useam-

man ihmisen perustoimeentulo on vaakalaudalla. Nostamme teeman esiin uutiskirje Lehtisessä, webinaareissa, henkilöstökoulutuksissa, eri verkostoissa ja julkisessa keskustelussa.

- Rohkaisemme seurakuntia entistä kokonaisvaltaisempaan ajatteluun siten, että työalarajat eivät nouse esteeksi seurakuntalaisten kohtaamisessa ja palvelemisessa. Vahvistamme erityisesti kasvatuksen ja diakonian yhteistyötä muun muassa yhteisten koulutusten ja verkostopäivien kautta.
2. Rakennamme rauhaa ja yhteyttä
 - Piispainkirje rauhasta julkaistaan syksyllä 2025. Käytämme julkaisua eri tilaisuuksissa rohkaisten ihmisiä rakentamaan rauhaa lähellä ja kaukana.
 - Osallistumme rauhankonferenssiin Wittenbergissä ja toteutamme siellä työpaikan, jossa kerromme kirkkomme rauhantyöstä konkreettisin esimerkein. Kutsumme mukaan edustajia hiippakunnan eri seurakunnista.
 - Hiippakunnan alueella ei-suomenkielisten osuus on kasvussa. Etsimme uusia tapoja elää monikulttuurisuvassa yhteiskunnassa. Pyrimme yhdessä seurakuntien kanssa varmistamaan, että seurakuntien toiminta on vieraanvaraista ja mukaan kutsuvaa.
 3. Tunnistamme ihmisten erilaiset hengelliset kysymykset
 - Luomme kaupunkipyhiinvaelluksen mallin erityisesti opiskelijoita ajatellen. Tätä kautta haluamme vastata ihmisten henkiseen ja hengelliseen kaipuuseen heidän omassa ympäristössään, korostaen myös kirkkotilojen merkityksellisyyttä. Kehitämme mallia yhteistyössä yli työmuotojen, seurakuntarajojen ja kielimuurien. Luomme verkoston, johon kutsumme laaja-alaisesti eri toimijoita mukaan. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuuksia ja pidämme ekologisuuden keskiössä. Lähdemme liikkeelle kaupungeista, joissa on yliopisto tai ammattikorkeakoulu. Pyrimme kuitenkin luomaan mallin, jota voidaan soveltaen käyttää myös pienemmillä paikkakunnilla.
 - Jumalanpalvelus on yhteinen juhla. Kannustamme seurakuntia varmistamaan, että jokaisella halukkaalla on mahdollisuus osallistua jumalanpalvelusten toimittamiseen, yhdessä suunnitellen ja toimien. Pidämme esillä kristillisten kirkkopyhiin merkitystä. Rohkaisemme seurakuntia kirkkotilojen monipuoliseen käyttöön. Etsimme yhdessä uusia virikkeitä Jaetut eväät 2025 -päiviltä.
 - Osallistumme Seinäjoella pidettävien Kirkkopäivien järjestelyihin. Päivillä pohdimme muun muassa, miten paikallinen yhteisö voi hyödyntää omia juuriaan ja resurssejaan kestävä kehityksen ja tulevaisuuden rakentamiseksi. Toteutamme Kirkkopäivien yhteydessä hiippakunnallisen stadionmessun.
 4. Tuemme johtajuutta seurakunnissa ja vahvistamme rekrytointiosaamista
 - Tuemme johtajuutta seurakunnissa. Toteutamme johtamiseen liittyvää koulutusta, luomme mahdollisuuksia verkostoitumiselle, järjestämme kehittämiskonsultointeja sekä työnohjausta ja vertaistukea. Kuljemme seurakuntien rinnalla rakenne- ja muiden muutosten keskellä.
 - Vahvistamme seurakuntien rekrytointiosaamista ohjeilla ja koulutuksella. Muistutamme eri yhteyksissä, että jokainen kirkon työntekijä, luottamushenkilö ja seurakuntalainen voi osaltaan rohkaista eri-ikäisten seurakuntalaisten kasvua kohti seurakunnan työtä. Panostamme työelämään tutustumisjaksoihin ja seurakuntaharjoitteluihin. Pohdimme yhdessä seurakuntien kanssa, miten lisätä seurakuntatyönantajan vetovoimaa.
 - Toteutamme piispantarkastukset Äänekosken, Isonkyrön ja Ähtärin seurakunnissa sekä Vaasan seurakuntayhtymässä ja suomalaisessa seurakunnassa.

Vuoden 2025 hiippakuntakohtaiset tavoitteet – Lapuan hiippakunta

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<p>1. Asetumme heikoimpien puolelle ja voimistamme niiden ääntä, joilla sitä yhteiskunnassa ei ole.</p> <p>2. Rakennamme yhteyttä ja yhteenkuuluvuutta pirstaleisessa ja polarisoituneessa maailmassa.</p> <p>Vahvistamme monikulttuurisuustaitojamme. Emme unohda olevamme osa maailmanlaajaa kirkkoa.</p> <p>3. Uskallamme ajatella asioita erilaisista näkökulmista, olemme avoimia uusille ideoille.</p> <p>Vahvistamme yhteistyötä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kesken.</p> <p>Etsimme yhdessä seurakuntien kanssa erilaisia tapoja toteuttaa jumalanpalveluselämää.</p> <p>Innostamme seurakuntia edistämään seurakuntalaisten osallisuutta ja mahdollisuuksia palvella lahjoillaan seurakuntaa.</p> <p>4. Edistämme hyvää hallintoa ja päätöksentekoa.</p> <p>Tuemme työssä jaksamista.</p>	1. Tuemme seurakuntien työtä ajankohtaisten haasteiden keskellä	Nuorten pahoinvointia ja ihmisten taloudellista ahdinkoa käsittelevien uutiskirjeiden, muiden kirjoitusten, koulutusten ja verkostotapaamisten määrä.
	2. Rakennamme rauhaa ja yhteyttä	Toteutuneet matkat ja tilaisuudet. Niistä saatu palaute.
	3. Tunnistamme ihmisten erilaiset hengelliset kysymykset	Kaupunkipyhiinvaelluksen mallin luomisen edistyminen, solmitut kumppanuudet.
	4. Tuemme johtajuutta seurakunnissa ja vahvistamme rekrytointiosaimista	Jumalanpalveluselämässä havaitut muutokset.
		Stadionmessusta saatu palaute.
		Toteutuneet koulutukset, tilaisuudet, konsultoinnit, verkostot ja ohjaukset.
		Piispantarkastuksista saatu palaute.

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa seurakunnille ja niiden työntekijöille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

- Hyvinvointi yhteiskunnassa lisääntyy, kun seurakunnat käynnistävät toimia, jotka auttavat nuoria ja toimeentulonsa kanssa kamppailevia. Ihmiset tulevat tietoisiksi yhteiskunnan polarisoitumisesta – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana.
- Ihmiset mieltävät kuuluvansa paitsi paikalliseen seurakuntayhteisöön myös maailmanlaajaan kristilliseen kirkkoon. Halu rakentaa rauhaa ja sovintoa vahvistuu – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita kuitenkin voidaan seurata esimerkiksi valtakunnallisilla kyselyillä.
- Kaupunkipyhiinvaellukset antavat tilaa ihmisenä olon peruskysymyksille ja avaavat uudenlaista merkityksellisyyden kokemusta – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata

tarkastelujakson aikana. Jumalanpalveluselämässä koetaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä – paikalliset kyselyt jumalanpalvelusten toteuttamiseen liittyen.

4. Johtajuus seurakunnissa on entistä selkeämpää, avoimempaa ja ihmisläheisempää. Johtajat kokevat saavansa tukea työhönsä ja sitä kautta myös työyhteisöjen hyvinvointi lisääntyy. Rekrytointitilanne helpottuu seurakunnissa ja kirkollisiin tehtäviin pätevöittäviin koulutuksiin hakeudutaan aktiivisesti – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Kykyä monikanavaiseen viestintään ja digitalisaation hyödyntämiseen, rohkeutta ja innovatiivisuutta, ongelmanratkaisu- ja yhteistyötaitoja, ajantasaista tietoa yhteiskunnallisista kysymyksistä ja huomisen johtajuudesta. Rekrytointiosaamista.

Talousarvio 2025 sekä taloussuunnitelma 2026 ja 2027

Hiippakunnan ja tuomiokapitulin on osa Kirkon keskusrahaston talouden kokonaisuutta. Käytännössä tuomiokapitulin toiminta käsittää kaksi kustannuspaikkaa, joista toiselle kohdennetaan toiminnasta aiheutuneet kustannukset ja toiselle toimitiloista aiheutuneet kustannukset.

Kehys on tarkoitettu tuomiokapitulin toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Toimitiloista aiheutuvat kustannukset korvataan toteutuneen mukaisesti. Kehyksen lisäksi tuomiokapituli voi saada lisätulojen koulutusten järjestämisestä.

Kirkkohallitus esittää Lapuan hiippakunnan toiminnan kehukseksi 1 300 300 euroa, mikä on 5 %:a tilikautta 2024 suurempi. Kehyksen nousu on kuitenkin merkittävästi kustannusten nousua alhaisempi. Hiippakunnan toimintamenoista suurin osa kuluu henkilöstön, lääninrovastien ja kollegion jäsenten palkkamenoihin, noin miljoona euroa. Vuoden 2024 palkkojen yleiskorotukset ja voimakas inflaatio on nostanut mm. koulutusten ja tilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia enemmän, kuin voidaan viedä esim. seurakunnilta laskutettaviin hintoihin.

Taloussuunnitelmaa vuosille 2026 ja 2027 arvioitaessa on varauduttu inflaation merkittävään laskuun jatkumiseen ja palkkojen suurehkoihin korotuksiin. Erityisenä huomiona voidaan nostaa esille, että tuomiokapitulin toimintamenoista subventoidaan kokonaiskirkollista kuurojenpapin työtä. Mikäli Lapuan hiippakunnan rahoituksen kehitys jää edelleen jälkeen yleisestä palkka- ja kustannuskehityksestä, tulee se vaikuttamaan merkittävästi tuomiokapitulin toimintakykyyn erityisesti seurakuntien toimintaa ja henkilöstöä tukevassa toiminnassa.

Tuomiokapitulien lakisääteisten tehtävien osalta on syytä huomioida, että eduskunnan apulaisoikeusasiamies on tarkastanut Espoon ja Helsingin hiippakunnan, sekä Turun arkkihiippakunnan valvontatoimintaa. Saadun palautteen perusteella tuomiokapitulien tulee huomioida, että sillä on riittävästi resursseja ja osaamista suorittaa seurakuntien hallinnon ja talouden valvontaa.

Kirkon keskusrahasto on pyrkinyt muuttamaan talousarvion muutoksiin liittyvää prosessia viime vuosina. Tämä on tarkoittanut mm. pyrkimystä lisätalousarvioiden tekemiseen jo kuluvan tilikauden aikana. Hiippakuntavaltuustot kokoontuvat normaalisti kaksi kertaa vuodessa, käsittelemään toiminta- ja taloukertomusta tammi-helmikuussa, sekä toimintasuunnitelmaa ja talousarviota touko-kesäkuussa. Lisätalousarvion valmistelun osalta tämä tarkoittaisi sitä, että tuomiokapitulien tulisi jo maaliskuussa pystyä arvioimaan tilikauden toteumaa. Hiippakuntavaltuuston kutsuminen koolle pelkästään lisätalousarviota varten aiheuttaa ylimääräisiä kustannuksia.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	495 375	70 000	100 000		
Myyntituotot		70 000			
Maksutuotot	112 289		100 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 777				
Muut toimintatuotot	380 509				
Sisäiset tuotot	800				
Toimintakulut	-1 675 643	-1 320 400	-1 400 300		
Henkilöstökulut	-1 011 803	-1 012 000	-1 044 920		
Palkat ja palkkiot	-784 807	-803 619	-797 649		
Henkilösivukulut	-237 270	-250 000	-247 271		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	10 274	41 619			
Palvelujen ostot	-576 655	-238 500	-263 380		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 763				
Aineet ja tarvikkeet	-28 928	-54 900	-22 000		
Annetut avustukset	-55 273		-55 000		
Muut toimintakulut	-220	-15 000	-15 000		
TOIMINTAKATE	-1 180 268	-1 250 400	-1 300 300	-1 300 300	-1 300 300

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	8 511	4 000	4 000		
Maksutuotot	8 511				
Vuokratuotot		4 000	4 000		
Toimintakulut	-134 330	-180 000	-140 000		
Palvelujen ostot	-33 631	-70 000	-66 000		
Vuokratulot	-86 665	-100 000	-74 000		
Aineet ja tarvikkeet	-14 034	-10 000			
TOIMINTAKATE	-125 819	-176 000	-136 000	-136 000	-136 000

2.2.9. Helsingin hiippakunta**Johdanto**

Helsingin hiippakunta edistää alueellaan kirkon tehtävän toteutumista ja yhteisiä arvoja: usko, toivo, rakkaus. Helsingin hiippakunnassa on 28 seurakuntaa, jotka kuuluvat kuuteen rovastikuntaan. Seurakuntayhtymiä on viisi, joista Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymät kattavat jäsenmäärästä noin 90 %. Seurakunnista kolme on seurakuntayhtymien ulkopuolella.

Keskeiset tehtävät:

Tuomiokapitulin tehtävänä on tukea ja valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa ja hallintoa, hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoa heidän ja seurakunnan ja seurakuntayhtymien muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden tehtävien hoitoa ja elämää sekä hoitaa yhteyksiä yhteiskunnan eri tahoihin.

Tehtävää hoidetaan mm.:

- Toimittamalla piispantarkastuksia
- Vihkimällä uusia pappeja ja diakonian viranhaltijoita sekä järjestämällä kirkon uusille työntekijöille ordinaatio- ja orientaatiokoulutuksia
- Ohjaamalla, neuvomalla ja valvomalla seurakuntia ja seurakuntayhtymiä
- Toteuttamalla hiippakuntien vastuulla olevat koulutusprosessit
- Johtamalla ja valvomalla hiippakunnan seurakuntien ja seurakuntayhtymien varautumista
- Koordinoimalla Itäisen Uudenmaan seurakuntien kehitysprosesseja

Nämä tehtävät ovat viime vuosina konkretisoituneet:

	2021	2022	2023
Papiksi vihittyjä	6	13	12
Diakonian virkaan vihittyjä	4	4	5
Orientoitujia	7	5	8
KiTOS-seminaarien osallistujia	62	52	51
Kirkkoherravaaleja	8	5	4
Koulutuksiin osallistujat	101	141	147

Henkilöstömäärän kasvu ja sen kehitys

Kiristyvää taloutta on ennakoitu pitkällä tähtäimellä vähentämällä tuomiokapitulin henkilöstöä viimeisten noin 10 vuoden aikana luonnollisen poistuman kautta 16:sta yhdeksään (piispa + kahdeksan) eli noin 44 %. Työhön on etsitty uudenlaisia toimintatapoja ja -malleja, jotta lakisääteiset tehtävät on pystytty hoitamaan merkittävästi pienemmällä henkilöresurssilla. Nykyisestä yhdeksän henkilön resurssista ei ole mahdollista supistaa ilman, että lakisääteisten tehtävien hoitaminen kärsii. Jotta toimintaa olisi mahdollista kehittää, tarvitaan erillistä hankerahoitusta.

Katsaus vuosien 2025–2027 suunnitelmakauteen

Helsingin hiippakunta liittyy kokonaiskirkon strategiaan: Ovet auki ulospäin. Ovet auki kirkkoon ja kasvuun. Ovet auki kaikille. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille. Ovet auki uusille mahdollisuuksille. Ovet auki tulevaisuuteen.

Piispantarkastuksia toimitetaan

2025 Munkkiniemi, Herttoniemi, Tikkurila, Haaga
 2026 Sipoon suomalainen, Lauttasaari, Hakunila, Vantaan seurakuntayhtymä
 2027 Malmi, Agricolan suomalainen, Vantaankoski, Kannelmäki

2025 Partion Seppomestaripäivien järjestelyvastuu Helsingin hiippakunnalla
 (operatiivisesti Hsrky)
 2026 toimitetaan seurakuntavaalit

Vuoden 2025 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<p>Kehitämme piispantarkastusten toteuttamista</p> <p>Laadimme strategiset painopisteet hiippakunnan työlle</p>	<p>4 piispantarkastusta: Haaga, Tikkurila, Munkkiniemi, Herttoniemi</p> <p>Piispantarkastuksissa seurakunnan osallisuus vahvistuu: Seurakunnan kanssa nimetään piispantarkastukselle tavoitteet Hiippakuntavaltuusto hyväksyy strategisen suuntauksen hiippakunnan työn painopisteistä ottaen huomioon niukat resurssit</p>	<p>Arviointi johtoryhmässä ja tuomiokapitulin työyhteisökokouksessa</p> <p>Osallisuuden toteutuminen: Seurakunnan antama arviointi tarkastukseen laadittujen tavoitteiden toteutumisesta</p> <p>Strategisen suuntausasiakirjan hyväksyminen</p>

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Tuomiokapituli tukee seurakuntien perustyön onnistumista sekä rakentaa Kristuksesta kertovaa, lähimmäistä rakastavaa, kaikkia osallistavaa ja näkyvää kirkkoa yhteiskunnassa.

Piispalla on näkyvä rooli sekä kirkon sisällä että kirkon edustajana ja kasvona julkisessa keskustelussa ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Pääkaupungissa sijaitsevat hallinnon, politiikan ja järjestöjen keskuskeskukset tarjoavat piispalle ja hiippakunnalle suoria vaikuttamisen paikkoja.

Tuomiokapitulin henkilöstö tarjoaa monella tapaa asiantuntija-apua seurakunnille ja seurakuntayhtymille. Tuomiokapitulilla on mandaatti käyttää sekä dialogin että direktin työkaluja neuvonnassa, konsultoinnissa ja ohjaamisessa. Koulutustehtävissä hiippakunnat tekevät tiivistä yhteistyötä toisten hiippakuntien ja Kirkon tutkimus- ja koulutusyksikön kanssa.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Substanssiosaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen sekä ohjaus- ja neuvontaosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, juridis-hallinnollinen osaaminen, jumalanpalvelusosaaminen, viestintäosaaminen, konsultointi.

Prosesseja ja operaatioita ohjatessa tuomiokapitulin henkilöstön osaaminen kehittyy.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	91 176	74 300	90 700		
Maksutuotot	30 910	60 000	35 300		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	16 951	12 000	14 000		
Tuet ja avustukset	2 224	2 300	2 400		
Muut toimintatuotot	38 491		39 000		
Sisäiset tuotot	2 600		0		
Toimintakulut	-1 244 748	-1 230 300	-1 292 950		
Henkilöstökulut	-903 162	-942 500	-960 400		
Palkat ja palkkiot	-695 566	-719 300	-748 000		
Henkilösivukulut	-210 650	-212 200	-214 400		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	3 053	-11 000	2 000		
Palvelujen ostot	-283 349	-241 100	-279 100		
Palvelun ostot - sisäiset	-999	0	0		
Aineet ja tarvikkeet	-27 274	-24 000	-22 150		
Annetut avustukset	-31 444	-22 000	-31 000		
Muut toimintakulut	1 481	-700	-300		
TOIMINTAKATE	-1 153 572	-1 156 000	-1 202 250	-1 202 250	-1 202 250

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	24 686	26 000	26 000		
Vuokratuotot	24 543	26 000	26 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	143		0		
Toimintakulut	-314 719	-321 000	-376 100		
Palvelujen ostot	-18 014	-26 000	-28 100		
Vuokrakulut	-292 116	-287 000	-340 000		
Aineet ja tarvikkeet	-4 590	-8 000	-8 000		
TOIMINTAKATE	-290 034	-295 000	-350 100	-350 100	-350 100

2.2.10. Espoon hiippakunta

Johdanto

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli osallistuu toimintalinjauksensa mukaisesti Kristuksen kirkon missioon mahdollistamalla, tukemalla ja turvaamalla seurakuntien työtä ja työyhteisöjä. Tulevien vuosien toiminnan ja talouden suunnitteluun vaikuttaa voimakkaasti kaksi keskeistä epävarmuustekijää: tuomiokapitulien taloudellisen tilanteen voimakas heikentyminen sekä toimintaympäristön nopeat muutokset. Edellisen vuoksi tuomiokapitulin virastossa joudutaan kolmen vuoden sisällä jo toistamiseen käymään sopeuttamisprosessia ja leikkaamaan henkilöstöresursseja. Jälkimmäisen osalta tuomiokapitulin ja sen vastuulla olevien seurakuntien työhön vaikuttavat erityisesti turvallisuustilanteen muutos, ilmastokriisi sekä julkisen ja yksityisen talouden heikko tila. Seurakuntien työhön vaikuttaa myös kirkon ja yhteiskunnan suhteiden laajempi murros ja sen vaikutukset kirkon itseymmärrykseen.

Monenlaiset epävarmuustekijät ovat heikentäneet työhyvinvointia seurakunnissa. Pandemian jälkeen työntekijät ovat hakeutuneet poikkeuksellisen aktiivisesti uusiin työtehtäviin kirkossa tai sen ulkopuolella. Papiston liikkuminen näkyy palvelussuhteisiin liittyvien tehtävien lisääntymisenä tuomiokapitulin työssä. Sekä seurakuntien johto että työyhteisöt kaipaavat piispan ja tuomiokapitulin tukea. Hallinnollisen työn ja seurakuntien kanssa tehtävän konsultoivan työn tarpeen lisääntyminen yhdistettynä resurssien vähenemiseen on kestävä yhtälö. Tuomiokapituli pyrkii tasapainottamaan tiukentunutta taloudellista tilannetta lisäämällä mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä muiden hiippakuntien kanssa sekä jatkamalla ulkopuolisen rahoituksen kartoittamista.

Työntekijöiden liikkuvuus ja samanaikainen opiskelijamäärien laskeminen kirkon alan oppilaitoksissa ovat lisänneet rekrytointien merkitystä. Tuomiokapituli on jo ryhtynyt vahvistamaan yhteistyötä oppilaitosten ja opiskelijajärjestöjen kanssa. Tämän työn vaikuttavuutta ei voida mitata vuoden aikajänteellä, vaan se vaatii pidempää seurantaajaksoa. Espoon tuomiokirkon remontin vuoksi ordinaatio- ja muita tuomiokapitulin vastuulla olevia messuja varten joudutaan etsimään väistötilat arviolta vuosiksi 2025–2027.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Espoon hiippakunnan tuomiokapitulissa työskentelee vuonna 2025 yhteensä yhdeksän henkilöä. Tuomiokapitulille annettu talousarviokehys ei mahdollista henkilöstömäärän ylläpitämistä kymmenen hengen tavoitteessa, minkä vuoksi vuoden 2024 jälkeen

avoimeksi tulevaa asiantuntijan virkaa ei voida tällä erää täyttää. Tuomiokapitulin tavoitteena on viran täyttäminen niin pian kuin taloudellinen tilanne sen sallii. Työtehtäviä ja -järjestelyjä on arvioitu vuosina 2022–2024 toteutetun tuomiokapitulin organisaatiouudistuksen ja siitä saatujen kokemusten pohjalta, ja näin pyritty turvaamaan edellytykset tuomiokapitulin lakisääteisten tehtävien hoitamiseen entistä pienemmällä henkilöstömäärällä.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Johtaminen:

Järjestämme kirkkoherroille vuosittain temaattisen kirkkoherrojen kokouksen. Tämän lisäksi toteutamme neljännesvuosittain ajankohtaisteemoihin keskittyvät virtuaaliset kvartaalikaljat. Piispan ja kirkkoherrojen välisiä vuosittaisia keskusteluja jatketaan. Tällä kaudella keskusteluissa painotetaan muun muassa uusien yhteyksien luomista seurakunnan ja alueen toimijoiden välillä.

Toteutamme uudistetun piispantarkastusohjeistuksen ohjaamana kaksi piispantarkastusta vuosittain. Kehitämme piispantarkastusta edelleen erityisesti seurakuntien ja seurakunnan alueen eri toimijoiden yhteyksien vahvistamiseksi.

Järjestämme rovastikunnallisia tulevaisuustyöpajoja, jotka tukevat seurakuntien strategiaprosesseja ja niiden kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin. Johtamisen tuella on merkittävä vaikutus seurakuntien pitovoimaan ja työhyvinvointiin. Kehitämme entistä tehokkaampia tukitoimenpiteitä johtamisen ja työyhteisötaitojen vahvistamiseksi seurakunnissa. Lähijohdon johtamistaitoja syvennetään kohdennetuilla koulutusohjelmilla. Laadimme henkilöstön veto- ja pitovoimakyselyn hiippakunnan seurakuntiin. Se auttaa suuntaamaan tuomiokapitulin toimia ja antaa seurakuntien johdolle arvokasta tietoa työyhteisön tilasta.

Seurakuntien toiminta:

Tuemme kirkon virkaan opiskelevien yhteyksiä kirkkoon ja laadukkaan työelämäharjoitteluprosessin toteutumista. Kokoamme yhteen kirkon alan opiskelijoiden seurakuntaharjoittelujen ohjaajat. Järjestämme kirkon alan opiskelijoille yhteisen opiskelijataapahtuman, jossa seurakunnat ja opiskelijat voivat kohdata. Vahvistamme yhteyksiä kouluttaviin oppilaitoksiin ja opiskelijayhdistyksiin. Tuemme seurakuntia rekrytoinnissa ja perehdytyksen järjestämisessä. Kehitämme ordinaatiovalmennuksen ja orientaatiokoulutuksen sisältöä palautteen perusteella. Tuemme seurakuntien kriisiviestinnän kehittämistä. Edistämme Hiilineutraali kirkko 2030 -tavoitetta varmistamalla, että kaikki

hiippakunnan seurakunnat saavat Kirkon ympäristödiplomin tai vastaavan ympäristöjärjestelmän 2025 mennessä.

Hallinto:

Huolehdimme papiston virantäyttöprosesseista ja määräaikaisten pappien rekrytoinnista. Näin varmistamme riittävän, osaavan ja motivoituneen henkilöstön saannin seurakuntiin. Hoidamme papiston henkilöstöhallinnon ja tuemme kirkkoherroja ja seurakuntien henkilöstöä sekä luottamushenkilöitä hallinnollisten prosessien hyvässä hoidossa ja kehittämisessä.

Verkostot:

Pidämme yhteyttä hiippakunnan seurakuntien johtaviin diakoniatyöntekijöihin. Tuemme pienten seurakuntien yksin työtä tekeviä diakoniatyöntekijöitä. Vahvistamme yhteistyötä muiden valmiusasioista vastaavien tahojen kanssa ja tuemme henkisen huollon kehittämistä. Kehitämme ryhmätyöohjauksen vaikuttavuutta ja kartoitamme mahdollisuuksia hiippakuntarajat ylittävään yhteistyöhön. Vahvistamme ystävyshiippakuntayhteistyötä ja etsimme luontevia yhteyksiä paikallisseurakuntatason ja hengellisen elämän alueen yhteistyölle. Edistämme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista kirkossa ja laajemmin koko yhteiskunnassa.

Vuoden 2025 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Hiippakunnan tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit / arviointikriteerit
<p><i>Mitä painopisteitä toiminnalla edistetään?</i></p> <p>Johtamisen tukeminen</p> <p>Seurakuntien veto- ja pitovoiman vahvistaminen</p>	1. Vahvistetaan johtamistaitoja kohdennettujen koulutusohjelmien avulla	1. Koulutuksiin osallistuu yhteensä 20–25 henkilöä 2. Koulutuksiin osallistuneilta kerätty palaute
	2. Kirkkoherrojen keskustelut ja tuki temaattisesti	1. Kirkkoherroilta kerätty palaute 2. Muu tuomiokapitulin seuranta-työ
	3. Kirkon työhön rekrytoitumista tukevien toimenpiteiden kehittäminen	1. Veto- ja pitovoimakyselyn käyttö seurakunnissa ja tulosten hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa 2. Harjoittelunohjaajien määrä 3. Ohjattavilta ja harjoittelun ohjaajilta kerätty palaute 4. Kirkon alan opiskelijoiden kohtaamisten määrä
	4. Työohjauksen ja ryhmätyöohjauksen kehittäminen tarpeiden mukaan	1. Jokainen työohjausta tarvitseva saa työohjausta

	5. Hengellisen elämän tuen kehittäminen	1. Hankimme viisi uutta hengellistä ohjaajaa
--	---	--

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Seurakuntien työyhteisöjen työhyvinvointi ja toimintakyky paranevat johtamis- ja työyhteisötaitojen vahvistuessa. Yhteydet seurakunnan ja alueen toimijoiden välillä kehittyvät ja vahvistuvat, samoin kyky vastata toimintaympäristön muutoksiin. Osaavan ja motivoituneen työvoiman saatavuus ja pito-voima seurakunnissa paranee.

Seurakuntatyönantajien ja kirkon virkaan opiskelevien yhteydet vahvistuvat. Kirkon tehtäviin opiskelevien seurakuntaharjoittelujaksot toteutuvat laadukkaasti. Työhön liittyvä oppiminen, muutoskyky ja yhteiset tavoitteet selkiytyvät työnohjauksen myötä. Hengellinen elämä syvenyy hengellisen ohjauksen avulla.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Osaaminen on pääosin olemassa. Hankitaan tarvittaessa.

Talousarvio 2025

Kirkkolain 4 luvun 1 §:n mukaan hiippakunta huolehtii itse toiminnastaan ja hoitaa talouttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten mukaan. Hiippakunnan talousarvio toimitetaan osaksi Kirkon keskusrahaston talousarviota, jonka vahvistaa kirkolliskokous.

Talousarvion sitovuustasona on tuomiokapitulin talousarviokehys.

Hiippakuntien rahanjakomallissa tuomiokapitulin kiinteistökulut maksetaan todellisen suuruusina ja muihin kuluihin (henkilöstö ja toiminta) varattu summa jaetaan kolmeen osaan: kiinteään osaan, muuttuvaan osaan ja erityisosaan. Erityisosa hiippakunnat saavat kuurojenpappien ja vankiladiakonien menoihin sekä Turun arkkihiippakunta arkkipiispan menoihin. Loput varat jaetaan siten, että kiinteä osa on 62,5 % ja muuttuva osa 37,5 %. Kiinteä osa jaetaan tasan hiippakuntien kesken. Muuttuva osa jaetaan ottaen huomioon kolme tekijää. Nämä tekijät painoarvoineen ovat: hiippakunnan väkiluku (50 %), seurakuntien lukumäärä (25 %) ja alueelliset tekijät (25 %). Alueellisia tekijöitä arvioitaessa otetaan huomioon välimatkat hiippakunnassa ja etäisyys Helsingistä.

Espoon hiippakunnan talousarviokehyykseen on vuodelle 2025 tehty 5 % korotus vuoden 2024 talousarviokehyykseen verrattuna. Näin ollen talousarviokehyykys vuodelle 2025 on henkilöstö- ja toimintakulujen osalta 1 073 700 euroa, joka on 51 100 euroa suurempi kuin vuoden 2024 kehyykys. Espoon hiippakunnan toimintakate vuonna 2025 on 1 321 950 euroa (vuonna 2024: 1 270 850 euroa). Siihen sisältyvien kiinteistökulujen osuus on 248 250 euroa.

Henkilöstökulut (tuomiokapitulien henkilöstön palkkakulut sekä tuomiorovastin, lääninrovastien ja pappisasessoreiden sekä muut palkkiokulut sivukuluineen) ovat yhteensä 949 809 euroa (vuonna 2024: 951 450 euroa).

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	51 623	51 000	49 500		
Maksutuotot	32 567	39 500	35 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	13 185	9 000	12 000		
Tuet ja avustukset	2 066	2 500	2 500		
Muut toimintatuotot	488				
Sisäiset tuotot	3 316				
Toimintakulut	-1 080 562	-1 084 600	-1 123 200		
Henkilöstökulut	-931 140	-962 450	-949 809		
Palkat ja palkkiot	-715 312	-727 061	-725 045		
Henkilösivukulut	-215 852	-225 389	-224 764		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	24	-10 000			
Palvelujen ostot	-110 080	-84 500	-131 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 841				
Aineet ja tarvikkeet	-17 347	-19 500	-23 000		
Annetut avustukset	-18 146	-18 000	-19 300		
Muut toimintakulut	-9	-150	-91		
TOIMINTAKATE	-1 028 939	-1 033 600	-1 073 700	-1 073 700	-1 073 700

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-204 429	-248 250	-248 250		
Palvelujen ostot	-31 080	-44 250	-44 250		
Vuokratulut	-151 535	-185 000	-185 000		
Aineet ja tarvikkeet	-21 814	-19 000	-19 000		
TOIMINTAKATE	-204 429	-248 250	-248 250	-248 250	-248 250

2.2.11. Tuomiokapitulien toimitilat

Tuomiokapitulien toimitiloista ja piispantaloista osa on Kirkon keskusrahaston omistuksessa ja osa vuokrattuja. Tälle menokohdalle kirjataan kiinteistön omistajan kulut, joita ovat toimitiloihin kohdistuvat korjaustyöt, jotka eivät ole investointiluonteisia. Korjaukset toteutetaan kuntoarvion perusteella. Mikkelin tuomiokapitulin toimitiloista syntyvät vuokratulot sisältyvät omistajan kuluina tähän talousarvion menokohtaan. Toimitilojen toimintakulut (esim. sähkö, vesi, kiinteistöjen huolto, lämmitys) kirjataan tuomiokapitulien kuluiksi ja ne on esitetty jokaisen hiippakunnan kohdalla erikseen.

Kirkon keskusrahaston omistamat tuomiokapitulien käytössä olevat toimitilat

Tuomiokapitulien toimitilat ja piispantalot			
Omassa omistuksessa olevat tilat	Rakennusvuosi	Koko (m ²)	Piispan asuinkäytössä oleva osuus (m ²)
Arkkipiispantalo, Turku	1887	1011	107,5
Arkkipiispan kanslia, Turku	1887	115	
Tampereen piispantalo *	1937	660	104
Oulun tuomiokapituli	1882–1895	1493	
Mikkelin tuomiokapituli	1985	566	
Porvoon tuomiokapituli	1759	705	
Porvoon tuomiokapituli / lämpökeskus, autotalli	1950-luku	94	
Porvoon tuomiokapituli / vahtimestarin asunto	1840-luku	64	
Lapuan piispan asunto, Seinäjoki	2015	211,5	87,3
Kuopion piispantalo	2004	271	137

*) Tampereen kaupunki omistaa tontin. Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuokrannut tontin sekä omistaa rakennuksen, jonka se on vuokrannut edelleen Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Rakennuksesta ja tontista ei makseta vuokraa. Kirkon keskusrahasto vastaa rakennuksen kunnossapidosta.

Kirkon keskusrahaston vuokraamat tuomiokapitulien toimitilat

Vuokratut tilat	Vuokranantaja	Koko (m ²)	Piispan asuinkäytössä oleva osuus (m ²)
Turun tuomiokapituli	Stiftelsen för Åbo Akademi	667	
Tampereen tuomiokapituli	Tampereen srky	104	
Porvoon piispan asunto	Porvoon kaupunki	548,9	158,7
Lapuan tuomiokapituli, Seinäjoki	Seinäjoen seurakunta	220,6	
Lapuan tuomiokapituli, Jyväskylä	Keski-Suomen Maatalous säätiö	178	
Kuopion tuomiokapituli	Kuopion Hiippakuntatalous säätiö	513,5	
Helsingin tuomiokapituli	Helsingin srky	694,5	
Helsingin piispan asunto	Helsingin srky	265	122
Espoon tuomiokapituli	Espoon srky	544,7	
Espoon piispantalon edustustila ent. Muuralan pappila	Espoon srky	137,9	

Talousarvio 2025 (tuomiokapituleiden toimitilat, omistajan kulut)

Tuomiokapitulien toimitilat yhteensä	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	8 325	8 200			
Vuokratuotot	8 325	8 200			
Toimintakulut	-92 664	-158 500	-157 800		
Palvelujen ostot	-15 425	-85 000	-103 800		
Vuokrakulut	-43 155	-50 000	-51 000		
Aineet ja tarvikkeet	-10 184				
Muut toimintakulut	-23 900	-23 500	-3 000		
TOIMINTAKATE	-84 340	-150 300	-157 800	-157 800	-157 800

Turun tuomiokapituli	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	-22 373	-28 500	-29 000		
Palvelujen ostot	-1 119	-17 000	-29 000		
Aineet ja tarvikkeet	-10 118				
Muut toimintakulut	-11 136	-11 500			
TOIMINTAKATE	-22 373	-28 500	-29 000	-29 000	-29 000

Tampereen tuomiokapituli	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	8 325	8 200			
Vuokratuotot	8 325	8 200			
Toimintakulut	-1 615	-17 000	-9 300		
Palvelujen ostot	-659	-17 000	-9 300		
Muut toimintakulut	-956				
TOIMINTAKATE	6 709	-8 800	-9 300	-9 300	-9 300

Oulun tuomiokapituli	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-10 920	-25 000	-27 000		
Palvelujen ostot	-2 574	-17 000	-27 000		
Aineet ja tarvikkeet	-65				
Muut toimintakulut	-8 280	-8 000			
TOIMINTAKATE	-10 920	-25 000	-27 000	-27 000	-27 000

Mikkelin tuomiokapituli	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-47 480	-50 000	-51 000		
Palvelujen ostot	-4 325				
Vuokrakulut	-43 155	-50 000	-51 000		
TOIMINTAKATE	-47 480	-50 000	-51 000	-51 000	-51 000

Porvoon tuomiokapituli	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-5 003	-19 000	-19 500		
Palvelujen ostot	-3 139	-17 000	-19 500		
Muut toimintakulut	-1 865	-2 000			
TOIMINTAKATE	-5 003	-19 000	-19 500	-19 500	-19 500

Kuopion tuomiokapituli	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-2 910	-19 000	-21 000		
Palvelujen ostot	-1 247	-17 000	-18 000		
Muut toimintakulut	-1 664	-2 000	-3 000		
TOIMINTAKATE	-2 910	-19 000	-21 000	-21 000	-21 000

Lapuan tuomiokapituli	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintakulut	-155		-1 000		
Palvelujen ostot	-155		-1 000		
TOIMINTAKATE	-155		-1 000	-1 000	-1 000

2.2.12. Tuomiokapitulien yhteiset

Tuomiokapituleiden yhteiseen toimintaan varataan yhteensä 205 400 euroa, joka jakautuu alla olevan suunnitelman mukaisesti seuraavasti:

Kirkon työhön -hankkeen (KiTos) (52 400 euroa) tavoitteena on lisätä tietoa kirkon alan töistä, kirkon alan opiskelumahdollisuuksista sekä tukea seurakuntia rekrytointiprosesseissa tarvittavan aineiston tuottamisen kautta. Kasvava tarve on tukea kirkon alan opiskelijoiden pohdintaa omasta suhteestaan kirkkoon ja hengellisyyteen sekä kirkon työntekijänä toimimista.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli ja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä ovat yhteistyössä kehittäneet pyhiinvaellustoimintaa vuodesta 2020 alkaen. Pyhiinvaellushankkeen rahoittajina ovat olleet Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli, Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Turun kaupunki, Kirkkohallitus ja Porvoon tuomiokapituli. Turun arkkihiippakunnalle esitetään kertaeränä 20 000 euron määräraha vielä vuodelle 2025 alkuperäisen suunnitelman mukaan.

Vuosi 2026 on suomalaisen kirkollisen elämän ja suomalaisen julkishallinnon 750-vuotisjuhlavuosi. Sydämen sivistystä jo vuodesta 1276, sivistyksen, kulttuurin ja julkisen hallinnon 750-vuotisjuhlahankkeesta Turun arkkihiippakunta vastaa osaltaan järjestelyistä ja on laatinut kustannusarvion. Juhlavuoden järjestelyjä varten esitetään 83 000 euron määräraha vuodelle 2025 ja 80 000 euron määräraha vuodelle 2026.

Oulun tuomiokapitulille esitetään 21 000 euron määräraha järjestyksessään kuudensia saamelaisia kirkkopäiviä varten. Kirkkopäivät vietetään Norjan Altassa 27.–29.6.2025. Muut kuin järjestelyvastuussa olevat kirkot ovat osallistuneet tapahtuman rahoitukseen yhteisen sopimuksen mukaisesti. Oulun hiippakunnan osuus vuoden 2025 tapahtumasta on 15 %.

Tuomiokapitulien yhteiset kuluihin on sisältynyt piispojen sivujen ylläpitokulut. Näiden arvioidaan olevan noin 29 000 euroa.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024 yht.	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	39 280				
Maksutuotot	7 938				
Muut toimintatuotot	13				
Sisäiset tuotot	31 330				
Toimintakulut	-236 462	-93 800	-205 400		
Henkilöstökulut	-7 482	-22 300	-69 000		
Palkat ja palkkiot	-5 681	-17 000	-69 000		
Henkilösivukulut	-1 802	-5 300			
Palvelujen ostot	-208 598	-71 000	-116 400		
Palvelun ostot - sisäiset			-20 000		
Vuokratulut	-4 074				
Aineet ja tarvikkeet	-14 442				
Annetut avustukset	-963				
Muut toimintakulut	-903	-500			
TOIMINTAKATE	-197 182	-93 800	-205 400	-182 400	-102 400

2.3. Avustukset, sopimuspohjainen yhteistyö ja jäsenmaksut

2.3.1. Avustukset

AVUSTUKSET	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
AVUSTUKSET, SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ JÄSENMAKSUT					
AVUSTUKSET					
AVUSTUKSET SEURAKUNNILLE					
Verotulojen täydennys	1 073 782	1 119 800	1 175 800		
Harkinnanvaraiset toiminta-avustukset	500 000	510 000	510 000		
Korjausavustukset (ent. rakennusavustus)	1 045 790	1 018 000	1 068 900		
Kokeilutoiminnan avustaminen	148 000	155 000	162 700		
Koulutusavustukset	43 292	122 000	122 000		
Avustukset seurakunnille, joissa saamelaisyön virkoja	372 879	405 000	425 200		
Työ Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa	134 000	136 400	143 200		
Yhteensä	3 317 742	3 466 200	3 607 800		
AVUSTUKSET KOULUTTAVILLE LAITOKSILLE					
Hgin yliopisto, teol. tdk, työelämäyhteyksien suunnittelija	50 000	52 000	55 500		
Hgin yliopisto, teol. tdk, tutkimustiedon näkyvyyden edistäminen	10 000	10 000	18 000		
Itä-Suomen yliopisto, soveltavien opintojen kehittäminen	19 000	20 000	25 000		
Diakonia-ammattikorkeakoulu	65 000	65 000	65 000		
Centria ammattikorkeakoulu	7 000	7 000	9 000		
STEP-koulutus	310 000	310 000	310 000		
Åbo Akademi (Yrkeshögskolan Novia)	23 000	20 000	25 500		
Yhteensä	484 000	484 000	508 000		
MUUT AVUSTUKSET					
Kirkon ulkomaanapu (sis. Nuorisoverkoston)	968 000	968 000	1 016 400		
Pakolaisneuvonta ry	50 000	50 000	50 000		
Kirkon toiminta saaristossa	15 000	0	0		
Turistityö Suomessa (sis. Kirkon toiminta saaristossa)	115 500	153 000	193 000		
Varaus sekalaisiin avustustarpeisiin	80 000	80 000	80 000		
Yhteensä	1 228 500	1 251 000	1 339 400		
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	5 030 242	5 201 200	5 455 200		
SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ					
YHTEISTYÖSOPIMUKSEN TEHNEET JÄRJESTÖT					

Kirkkopalvelut	108 000	158 000	165 900		
Lasten ja nuorten keskus ry	217 000	217 000	227 800		
Suomen Merimieskirkko	296 000	296 000	310 800		
Församlingsförbundet	24 000	24 000	25 200		
Yhteensä	645 000	695 000	729 700		
MUUT SOPIMUSPOHJAISET YHTEISTYÖ-HANKKEET					
Hiljaisuuden ystävät ry	5 000	5 000	5 300		
Fokus ry			37 000		
Kopiosto	13 708	13 000	13 000		
Yhteensä	18 708	18 000	55 300		
SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ YHTEENSÄ	663 708	713 000	785 000		
JÄSENMAKSUT					
JÄSENMAKSUT JA ERITYISAVUSTUKSET KIRKKOJEN KANSAINVÄLISILLE YHTEISTYÖ-JÄRJESTÖILLE					
Jäsenmaksut	525 308	557 100	563 600		
Erytisohjelmät	104 000	64 200	88 800		
Yhteensä	629 308	621 300	652 400		
MUUT JÄSENMAKSUT					
Suomen ekumeeninen neuvosto	99 000	99 000	99 000		
USKOT-foorumi ry			12 000		
JÄSENMAKSUT YHTEENSÄ	728 308	720 300	763 400		
SEKALAISET AVUSTUKSET					
Kiihtelysvaaran kirkon uudelleen rakentaminen		500 000	0	0	0
Turun tuomiokirkon korjaushanke		0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
KAIKKI YHTEENSÄ	6 422 258	7 134 500	8 003 600	8 003 600	8 003 600

2.3.1.1. Avustukset seurakunnille

Verotulojen täydennys

Verotulojen täydennyksen myöntämisestä ja laskemisesta säädetään kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luvun 18 §:ssä seuraavasti: "Kirkkohallitus myöntää Kirkon keskusrahastosta verotulojen täydennystä seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, kun tämän laskennallinen kirkollisvero läsnä olevaa jäsentä kohden alittaa kunnan asukastiheyden ja seurakunnan tai seurakuntayhtymän jäsenmäärän mukaan määräytyvän tasoitusrajan. Tasoitusraja on sen mukaan kuin Kirkkohallitus tarkemmin päättää 65–80

prosenttia kaikkien seurakuntien läsnä olevaa jäsentä kohden laskettujen laskennallisten kirkollisverojen keskiarvosta.”

Kirkkohallituksen täysistunto päättää verotulojen täydennystä myöntäessään, miten ja millä perusteella tasoitusraja määräytyy. Vuodesta 2006 alkaen verotulojen täydennystä on jaettu siten, että 75 % täydennyksestä määräytyy kunnan asukastiheyden mukaan porrastaen ja 25 % seurakunnan jäsenmäärän mukaan.

Verotulojen täydennykseen esitetään vuodelle 2025 varattavaksi 1 175 800 euroa.

Harkinnanvarainen avustus

Avustuksesta säädetään kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luvun 19 §:ssä: ”Kirkkohallitus voi myöntää Kirkon keskusrahastosta harkinnanvaraista avustusta seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, jos tämä syrjäisen sijainnin, pitkien välimatkojen, saaristolojen, jäsenmäärän pienuuden, rakennushankkeiden, seurakuntien yhteistoiminnan, seurakuntatalouden kehittämisen tai muun erityisen syyn johdosta on taloudellisen tuen tarpeessa.

Kirkkohallitus voi myöntää harkinnanvaraista avustusta määräajaksi myös tarkoituksenmukaisen ja kustannuksiltaan edullisen seurakuntien välisen yhteistyön ja seurakuntarakenteen aikaansaamiseksi.

Avustuksiin käytettävissä olevista varoista voidaan myöntää myös lainaa, joka voi olla korollista tai korotonta.”

Perinteinen harkinnanvarainen avustus on tarkoitettu tilapäiseen apuun. Sitä on mahdollista saada kolmena peräkkäisenä vuotena, jollei pitempää ajanjaksoa katsota tarkoituksenmukaiseksi seurakunnan erityisistä olosuhteista johtuen. Harkinnanvaraista avustusta on tarkoituksenmukaista myöntää seurakunnalle pidemmän ajanjakson kuin kolmen peräkkäisen vuoden ajan seuraavista syistä:

- a) Seurakunta on maantieteellisistä syistä harkinnanvaraisen avustuksen tarpeessa. Tällöin toteutuu ainakin toinen seuraavista edellytyksistä: 1) seurakunta on saaristoseurakunta tai 2) seurakunnalla on useampia pysyviä toimipaikkoja, joiden välinen etäisyys on seurakunnan pinta-ala huomioiden kohtuuttoman pitkä niin, että niitä voidaan pitää erillisinä toimintakeskuksina.
- b) Määräaikainen harkinnanvarainen avustus: jos seurakunta on päättämässä seurakuntaliitoksesta, avustusta voidaan myöntää liitoksen toteutumiseen saakka, ei kuitenkaan yhteensä yli viittä vuotta peräkkäin.

- c) Vuosittainen muista syistä myönnettävä avustus: voidaan myöntää seurakunnalle, joka ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Harkinnanvaraisiin avustuksiin vuodelle 2025 esitetään varattavaksi 510 000 euroa.

Kirkon keskusrahaston korjausavustus

Kirkon keskusrahastosta myönnettäviin korjausavustuksiin vuodelle 2025 esitetään varattavaksi 1 068 900 euroa.

Kirkon keskusrahaston korjausavustus koskee ei-suojeltuja kirkkolain mukaisia kirkollisia rakennuksia ja muita kirkkoja sekä kappeleita. Tuen määrä ja avustusprosentti riippuvat seurakuntien verotuloista. Avustuksen määrän laskemiseen käytetään täysistunnon hyväksymiä perusteita ja laskentakaavaa.

Seurakuntien kokeilutoiminnan avustaminen

Kirkon Ovet auki -strategiassa todetaan, että kirkolta vaaditaan jatkossa entistä enemmän muutoskykyä ja -ketteryyttä. Muutokset ovat aiempaa nopeampia ja arvaamattomampia, eivätkä niiden vaikutukset ilmene samalla tavalla kaikkialla. Paikallisesti toimiva ratkaisu ei välttämättä toimi toisella paikkakunnalla. Seurakuntien kokeilutoiminnan avustaminen on osa kirkon Ovet auki -strategian toteuttamista. Ovet auki -strategieissa kannustetaan toteuttamaan kokeiluja ja vahvistamaan kokeilukulttuuria, epäonnistumisia pelkäämättä. Seurakuntien kokeilutoiminnan avustamiseen vuodelle 2025 esitetään varattavaksi 162 700 euroa.

Koulutusavustus

Koulutusavustuksiin vuodelle 2025 esitetään varattavaksi 122 000 euroa. Koulutusavustuksella tuetaan pienten ja vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden kouluttamista.

Avustus seurakunnille, joissa saamelaistyön virkoja

Avustuksiin vuodelle 2025 esitetään varattavaksi 425 200 euroa. Saamelaistyön virkoja ovat saamelaispappi ja -diakonissa Inarin seurakunnassa, Utsjoen seurakunnan kirkkoherra ja diakonissa sekä Enontekiön kirkkoherra.

Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa tehtävä työ

Avustuksiin esitetään vuodelle 2025 varattavaksi 143 200 euroa. Avustus jaetaan seuraaville seurakunnille: Tyska evangelisk-lutherska församlingen i Finland, Olaus Petri församling, Internati-onal Evangelical Church in Finland ja Anglican Church in Finland.

2.3.1.2. Avustukset kouluttaville laitoksille

Kouluttaville laitoksille myönnettävien avustusten tausta on Piispainkokouksen selvityksessä (2009) kuinka kirkko tukee kirkon työhön opiskelevia. Selvityksen taustahavaintona oli, että ero opiskelun ja kirkon hengellisen työn välillä oli kasvanut suureksi. Ns. Kiko-avustuksilla on vastattu tähän tarpeeseen: tuettu opiskelijoiden hengellisen identiteetin kehittymistä ja kasvua kirkon työntekijäksi. Neuvotteluissa kouluttavien laitosten kanssa on viime vuosina noussut esille huomio opiskelijoiden kirkollisen taustan ohenemisesta. Tuen merkitys on oleellinen kirkon työn tulevaisuutta ajatellen. Vuonna 2024 tukea myönnettiin yhteensä 484 000 euroa.

Vuodelle 2025 anotun tuen kokonaismäärä on 511 190 euroa. Tukea ehdotetaan myönnettäväksi yhteensä 508 000 euroa jakautuen seuraavasti.

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnalle esitetään tukea yhteensä 73 500 euroa. Se kohdistuu kahteen hankkeeseen: 1) Opiskelijoiden työelämävalmiuksien kehittäminen (työelämäsuunnittelijan tehtävä, 55 500 euroa vuodessa); 2) Teologisen tutkimustiedon näkyvyyden edistäminen (teologia.fi -sivuston ylläpito ja kehittäminen) (18 000 euroa).

Itä-Suomen yliopistolle esitetään yhteensä 25 000 euron tukea soveltavien opintojen yliopistolehtorin palkkaukseen (50 %). Tuki jatkaa ja mahdollistaa soveltavien opintojen pitkäjännitteisen kehittämisen sekä laadun varmistamisen sekä tukee yhteistyötä teologian osaston ja jatkuvan oppimisen keskuksen välillä.

Diakonia-ammattikorkeakoululle esitetään tukea yhteensä 65 000 euroa. Se kohdistuu Diakin kirkon alan opiskelijoiden monipuoliseen eri koulutuksissa, koulutusryhmissä ja koulutuspaikkakunnilla toteutuvaan toimintaan (esim. retriitit, opiskelijatapaamiset- ja leirit, hartaudet, messut), jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden hengellistä ja kirkollista identiteettiä.

Centria ammattikorkeakoululle esitetään tukea 9 000 euroa opiskelijoiden kirkollista identiteettiä vahvistavaan Suunta kohti kirkon työtä -leiriin (3 000 euroa) ja kirkon työntekijän identiteettiä syventävään Mahdollisuuteni kirkon työssä -leiriin (3 000 euroa), opintomatkaan kirkon Kasvatuksen päiville (2 000 euroa) sekä säännölliseen spiritualiteettia vahvistavaan ryhmätoimintaan (1 000 euroa).

STEP-koulutukselle (aik. *Seurakuntaopisto*) esitetään tukea 310 000 euroa, tuen kohdentumista on tarkennettu yhteistyössä toiminnallisen osaston ja STEP-koulutuksen kanssa. Vuonna 2025 tuki kohdentuisi seuraavasti: uskonnonopetuksen ja uskonnonpedagogiikan kehittäminen (145 000 euroa), kirkon varhaiskasvatuksen ja perhetöiminnan osaamisen kehittäminen (70 000 euroa), varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksen yhteistyö ja osaamisen kehittäminen seurakunnissa (35 000 euroa), kouluikäisten toiminnan, nuoris- ja rippikoulutyön koulutus ja kehittäminen (40 000 euroa) sekä seurakunnan luottamushenkilötoiminnan tukeminen (koulutus, kehittäminen) (20 000 euroa).

Yrkeshögskolan Novialle esitetään 25 500 euron tukea, joka kohdistuu Näva Dei -hankkeeseen. Hankkeessa mm. järjestetään eri kirkollisten alojen opiskelijoiden tapaamisia, retriittejä, tuetaan opiskelijapapin toimintaa ja tehdään opintomatka (Bjärka-Seby, Ruotsi). Hanke on Novia ammattikorkeakoulun, Åbo Akademin, Porvoon hiippakunnan ja KCSA:n yhteistyöhanke, jota Åbo Akademin hallinnoi.

2.3.1.3. Muut avustukset

Kirkon Ulkomaanavulle (KUA) esitetty tuki on yhteensä 1 016 400 euroa. Toiminta-avustus sisältää perusosan sekä vuokratuen. Kirkon Ulkomaanapu on vuokralla Kirkon eläkerahaston omistamissa tiloissa Eteläranta 8:n kiinteistössä.

Kokonaistukeen sisältyy myös avustus nuorisoverkoston kehittämiseen. KUA:n yhteyteen syksyllä 2004 perustettu Changemaker-nuorisoverkosto tarjoaa vaikuttamismahdollisuuden kirkossa nuorille ja nuorille aikuisille. Changemaker tekee tunnetuksi kansainvälisen vastuun ja diakonian kysymyksiä. Tavoitteena on, että yhteiskunta ja kirkko kantaisivat vastuunsa ja toimisivat oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Pakolaisneuvonta ry hakee 50 000 euron yleisavustusta vuodelle 2025 käytettäväksi järjestön viestintään ja vaikuttamiseen niin perinteisen vaikuttamistyön kuin oikeudellisesti merkittävien tapausten litigoinnin kautta. Pakolaisneuvonnan erityisosaaminen

on vuosikymmenten aikana laajentunut turvapaikka-asioista muihin oleskelulupa-asioihin, erityisenä painopisteenä perheenyhdistäminen, ihmiskaupan uhrien avustaminen sekä paperittomuuteen liittyvät kysymykset. Vuoden 2024 tuki oli 50 000 euroa. Kirkkohallitus puoltaa 50 000 euron tukea vuodelle 2025.

Turistityöhön vuodelle 2025 esitetään yhteensä 193 000 euroa. Määrärahaa käytetään Lapin turistityöhön, matkailijoiden keskuudessa tehtävään työhön saaristossa sekä Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Varaus sekalaisiin avustustarpeisiin. Vuoden 2025 talousarviossa varaus sekalaisiin avustustarpeisiin 80 000 euroa.

2.3.1.4. Sekalaiset avustukset

Turun tuomiokirkon korjaushanke kohdistuu kaudelle 2025–2028. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä on toimittanut Kirkkohallitukselle avustushakemuksen hankesuunnitelmiseen ja alustavine kustannusarvioineen. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 20 miljoonaa euroa. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä vastaa omalta osaltaan kustannuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on osoittanut vuoden 2023 talousarviossa (mom. 29.80.50. Eräät avustukset kohta 8) Turun tuomiokirkon peruskorjauksen avustaminen) 4 miljoonan euron määrärahan kirkon peruskorjausta varten. Kirkon keskusrahastosta esitetään yhteensä varattavan 4 000 000 euroa hankkeeseen vuosina 2025–2028. Kirkon keskusrahaston talousarviossa vuodelle 2025 esitetään 1 000 000 euron avustusta.

Peruskorjauksen hankesuunnitelma on valmistunut ja se sisältää hankkeen tavoitteet, käyttösuunnitelmat ja teknisten järjestelmien korjaustarpeet sekä alustavan aikataulun ja kustannusarvion. Hankesuunnitelma kuvaa kirkon tila- ja kalustusmuutokset ja korjaukset, joiden tavoitteena on osallistavan, yhteisöllisen ja monimuotoisen jumalanpalveluselämän ja kokoontumisen tukeminen sekä vieraanvarainen ja saavutettava katedraali, jonka historiallinen ainutkertainen todistusvoima kirkastuu ja monisatavuotinen jumalanpalveluskäytön perinne jatkuu.

Hanke toteuttaa tuomiokirkon peruskorjauksen, jonka keskeisenä osana tuomiokirkon kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttäminen ja turvaaminen suunniteltuja restaurointi-periaatteita noudattaen. Valtionavustusta ja Kirkkohallituksen avustusta käytetään

kulttuurihistoriallisiin tarkoituksiin, talotekniikkaan ja rakennuksen peruskorjaukseen. Toiminnalliset muutokset katetaan seurakuntayhtymän budjetista.

2.3.2. Sopimuspohjainen yhteistyö

2.3.2.1. Yhteistyösopimuksen tehneet järjestöt

Järki I -ryhmän järjestöjä ovat Kirkkopalvelut ry, Lasten ja nuorten keskus ry, Suomen Merimieskirkko ry ja Församlingsförbundet. Järjestöjen kanssa on vuodesta 2003 alkaen tehty kolmivuotinen perussopimus ja avustukset hyväksytään virastokollegiossa vuosittain.

Kirkkopalvelut ry:n avustus vuodelle 2025 on yhteensä 165 900 euroa. Merimieskirkolle myönnetään 310 800 euroa ja Församlingsförbundet ry:lle 25 200 euroa. Lasten ja nuorten keskus ry:n avustus vuodelle 2025 on yhteensä 227 800 euroa.

2.3.2.2. Muut sopimuspohjaiset yhteistyöhankkeet

Hiljaisuuden ystävät ry. Avustetaan järjestöä 5 300 euron määrärahalla yhteistyösopimukseen perustuen.

Kopiosto. Tästä maksetaan Kirkon keskusrahaston (Kirkkohallitus ja tuomiokapitulit) kopiostomaksu vuonna 2025. Maksun suuruus on 13 000 euroa.

Kulttuuri- ja uskontofoorumi Fokus ry. Yhdistys on hakenut Kirkkohallitukselta tukea vuoden 2025 Uskontojen ja katsomusten yhteisymmärrysviikon toteuttamiseen ja koordinoimiseen sekä maksuttomien verkkomateriaalien toteuttamiseen 40 000 euron hankeavustusta. Hanketta varten esitetään 37 000 euron määrärahaa.

2.3.3. Jäsenmaksut

2.3.3.1. Jäsenmaksut ja erityisavustukset kirkon kansainvälisille yhteistyöjärjestöille

Määräraha vuodelle 2025 on yhteensä 652 400 euroa.

Jäsenmaksut	2024	2025
Luterilainen maailmanliitto (LML)	250 000	250 000
Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN)	178 500	178 500
Euroopan kirkkojen konferenssi (EKK)	80 000	80 000
Euroopan kirkkojen siirtolaisuustoimikunta (CCME)	8 500	15 000
Euroopan protestanttisten kirkkojen yhteisö (CCPE) (ent. Leuenberg)	2 100	2 100
Anglican Lutheran Society	1 500	1 500
Pohjoiskalotin ekumeeninen kirkollinen yhteistyöverkosto 1)	0	10 000
Global Christian Forum	25 000	15 000
Al Amana -dialogikeskus	3 500	3 500
Euroopan uskontojohtajien neuvosto	8 000	8 000
Yhteensä	557 100	563 600
Erityisohjelmat		
LML:n yleiskokousrahasto	50 000	50 000
KMN:n yleiskokousrahasto	7 000	13 500
Theobalt (Itämeren alueen kirkkojen verkosto)	2 200	2 200
Pohjoiskalotin ekumeeninen kirkollinen yhteistyöverkosto	5 000	0
Strasbourg'n ekumeeninen instituutti	0	23 100
Yhteensä	64 200	88 800
KAIKKI YHTEENSÄ	621 300	652 400

2.3.3.2. Muut jäsenmaksut

Suomen ekumeenisen neuvoston (SEN) jäsenmaksu on 99 000 euroa vuonna 2025. SEN on Kirkon eläkerahaston vuokralaisena Eteläranta 8:n kiinteistössä. USKOT-foorumi ry:n jäsenmaksu 12 000 euroa siirretään ulkoasiain osaston talousarviosta jäsenmaksuihin menon luonteen mukaisesti.

3. Palvelukeskusmaksulla rahoitettava toiminta, Kirkon palvelukeskus

Kirkon palvelukeskuksen johtokunta on hyväksynyt 28.8.2024 (§ 75) Kirkon palvelukeskuksen talousarvion vuodelle 2025 ja toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2027.

Johdanto

Kirkon palvelukeskus tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon keskitettyjä palveluita käyttäen Kirkkohallituksen hankkimia yhteisiä tietojärjestelmiä. Palvelukeskus ylläpitää ja kehittää sähköisiä palvelujaan ja niihin liittyviä yhteisiä talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä käyttäjälähtöisesti, jotta palvelukeskuksen laaja asiakaskunta voi luotettavasti ja tehokkaasti hoitaa talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävänsä keskitetyen omaan perustoimintaansa. Kirkkojärjestyksen mukaisesti Kirkon palvelukeskus hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien, Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston kirjanpidon, ostolaskut, ostoreskontran, myyntilaskut, myyntireskontran, käyttöomaisuuskirjanpidon, palkanlaskennan, matka- ja kululaskut sekä niihin liittyvän maksuliikenteen. Kirkon palvelukeskus tuottaa palvelunsa sekä suomeksi että ruotsiksi.

Muutokset toimintaympäristössä

Suunnitelmakauden 2025–2027 aikana Kirkon palvelukeskuksen toimintaympäristössä on nähtävissä seuraavanlaisia muutoksia:

- Seurakuntarakenteen uudistushankkeet etenevät ja tulevat laajemmin näkyviksi. Seurakuntaliitosten määrän nähdään kasvavan suunnittelukaudella.
- Seurakuntataloudet ovat aiempaa laajemmin kiinnostuneita siirtämään talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviään Kirkon palvelukeskukselle. Myös palvelukeskukselle määritellyn tehtävän ulkopuolisia palveluita kysytään ajoittain.
- Prosessien automatisointi sekä digitalisaation voimakas kehitys edellyttävät laajaa muutos- ja uudistumiskyvykkyyttä sekä henkilöstön osaamisen kehittämistä koko kirkon sisällä.
- Pienten seurakuntien taloudelliset resurssit, rekrytointivaikeudet, osaaminen ja resurssivaje haastavat palvelukeskuksen toimintaa.

Suunnitelmakauden riskit ja suunnitellut toimet

Strategisena riskinä on tunnistettu, että kirkon yhteisten taloushallinnon järjestelmien osalta on tehtävä pakollinen uudistaminen nykyisen SAP-järjestelmäversion elinkaaren

päätyessä tämän hetken tiedon mukaan vuonna 2027. Nykyiset palvelumaksut eivät kuitenkaan riitä rahoittamaan käytössä olevien järjestelmäkokonaisuuksien uudistamista. Malli laajempien järjestelmä uudistusten toteuttamiseksi ja rahoittamiseksi tarvitaan jo suunnittelukauden ensimmäisen vuoden aikana, jotta välttämätön uudishanke kyetään käynnistämään riittävän aikaisin.

Operatiivista riskiä liittyy osaavan henkilöstön pitämiseen sekä korvaus- ja uusrekrytointeihin. Kirkon palkkataso ja kokonaiskompensaation joustavuus eivät täysin vastaa taloushallintoalan toimijoiden tasoa, mikä aiheuttaa haasteita nykyisten työntekijöiden pysyvyyteen sekä potentiaalisten työnhakijoiden kiinnostukseen palvelukeskuksessa avoinna oleviin tehtäviin. Kirkon palvelukeskuksen tarjoamat laajemmat palvelut sekä strateginen tavoite kohti tilitoimistomaisia palveluja vaativat edelleen lisäresursointeja ja entistä osaavampaa henkilöstöä. Asiantuntijaurapolun suunnittelu ja toteuttaminen on merkittävä toimi riskin hallitsemiseksi.

Taloudellisena riskinä on tunnistettu, että vuoden 2024 aikana käyttöönotettujen lukuisten uusien järjestelmien käytettävyys ja toiminnallisuudet eivät kaikilta osin toteudu koko palvelukeskuksen laajaa asiakaskuntaa tyydyttävällä tasolla. Panostus käyttöönotettujen uusien järjestelmien pienkehitykseen on prioriteetti erityisesti suunnittelukauden alkuvaiheessa.

Suunnitelmakauden mahdollisuudet

Seurakuntatalouksien siirtäessä enenevässä määrin nykyisiä talous- ja palkkahallinnon tehtäviään Kirkon palvelukeskukselle keskitetyn palvelutuotannon hyödyt kasvavat. Laajentamalla palvelukeskukselle määriteltyä toimintakenttää nykyisestä kattamaan koko talous- ja henkilöstöhallinnon alueet mahdollistettaisiin joustavampi ja asiakaslähtöisempi palvelutarjoaman kehittäminen erilaisten seurakuntatalouksien tarpeiden pohjalta.

Suunnitelmakauden merkittävä mahdollisuus liittyy kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien ja toimintatapojen kehitykseen. Asiakaskunnassa on tunnistettu kasvava kiinnostus ja halukkuus kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien sekä toimintamallien uudistamiseen ja tehostamiseen.

Seurakuntarakeidenterien kehityksen voimistuessa sekä tullessa aiempaa näkyvämmäksi liitosten ja hiippakuntatason hankkeiden kautta, palvelukeskuksen aktiivisella osallistumisella ja tuella varmistetaan keskitetyn palvelukeskusratkaisun hyödyntämi-

nen koko kirkon tasolla. Kokonaisrakenteen kehitys huomioidaan myös suunnittelu-kaudella valmisteltavan uuden strategiakauden painopisteiden ja tavoitteiden määrittelyssä.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Asiakkaiden jatkaessa vastuullaan olevien talous- ja palkkahallinnon työvaiheiden siirtämistä palvelukeskuksen tehtäväksi tarvitaan suunnitelmakauden aikana lisäresurssointia palvelukokonaisuuden tuottamiseen. Vakituisten työntekijöiden lisäksi palvelukeskuksen toiminnan jatkuvuus vaatii myös määräaikaista resurssointia mm. kausiluonteisten töiden ja lomasijaisuuksien vuoksi.

2024		2025		2026		2027	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
114	117,3	117	119,2	119	121,2	121	123,2

Henkilöstösuunnitelma 2025–2027 on aiemman käytännön mukaisesti suunniteltu vuosittaisen palvelutuotantotoiminnan ja järjestelmien pienkehityksen toteuttamiseksi. Suunnitelmassa esitetty henkilölukumäärä on kaikkien voimassa olevien palvelussuhteiden lukumäärä vuoden viimeisenä päivänä. HTV-luku on palvelukeskuksessa pääsääntöisesti henkilölukumäärää korkeampi, koska kausiluontoinen työ sekä lomasijaisuudet vaativat määräaikaisten resurssien käyttöä.

Vuoden 2025 toimintasuunnitelma, tavoitteet ja mittarit

Vuoden 2025 toiminta suunnitellaan Kirkon palvelukeskuksen strategian neljästä näkökulmasta tunnistetuista strategisista painopisteistä:

- *Asiakkaat: Asiakastyytyväisyyden ja asiakasarvon kasvattaminen*
- *Prosessit: Asiakaslähtöiset laadukkaat ja tehokkaat prosessit*
- *Henkilöstö: Osaamisen kasvattaminen ja työhyvinvoinnin kehittäminen*
- *Talous: Toiminnan jatkuvuutta ja kehittämistä tukeva talusrakenne*

Palvelukeskuksen nykyprosessien sisällä laajennetuista palvelusisällöistä on pystytty rakentamaan laajempia kokonaisuuksia, joita asiakkaiden on helppo ottaa käyttöön ja niitä tarjotaan seurakuntatalouksille aktiivisesti. Asiakkaiden vapaaehtoisuuteen pohjautuvien laajennettujen palvelusisältöjen käyttöönottojen nähdään jatkavan tasaista kasvua koko suunnittelukauden.

Talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmät ovat kehittyneet palvelukeskuksen perustamisajasta. Edellisten vuosien suurin yksittäinen kehityshanke on ollut Kirkkohallituksen omistama Kipa 2 -hanke, jossa on uudistettu kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja, toimintatapoja ja tietojärjestelmiä. Tulevien vuosien suurimmat kehityshankkeet ovat taloushallinnon perusjärjestelmän (SAP) ja henkilöstöhallinnon (Populus) uushankinnat yhteistyössä seurakuntatalouksien, Kirkkohallituksen ja palvelukeskuksen asiantuntijoiden kesken. Talousvaliokunnan ohjauksen mukaisesti suunnittelukauden aikana selvitetään ja valmistellaan malli, jonka pohjalta Kirkon palvelukeskuksen todelliset kokonaiskustannukset voidaan selvittää ja palvelukeskusmaksuilla pystytään jatkossa rahoittamaan ja toteuttamaan myös laajemmat uudistukset ja kehittäminen. Palvelukeskuksella nähdään olevan keskeinen ja kasvava rooli koko kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämisessä.

Suunnittelukaudella edistettävät digitalisaatio, järjestelmäautomaatio, ohjelmistorobotiikka ja kasvava tekoälyn hyödyntäminen tuovat mukanaan merkittäviä muutoksia, jotka aiheuttavat uusia vaatimuksia niin työlle, työntekijöille kuin koko työyhteisöllekin.

Kirkon palvelukeskuksen vuoden 2025 toiminnalle on asetettu alla esitetyn mukaisesti tavoitteet sekä määritelty niille mittarit ja arviointikriteerit. Lisäksi tavoitteiden vaikuttavuutta on arvioitu sekä tunnistettu tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät osaamisen kehittämistarpeet.

Vuoden 2025 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Osaston/erillisyyksikön tavoitteet vuodelle 2025	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä on käytössä.	Asiakaslähtöinen ja laadukas palvelutuotanto.	Asiakkuuksienhoitomalli käyttöönotettu koko yksikön kattavana toimintamallina. CRM-toiminnallisuudet käyttöönotettu asiakkuuksien hoitoa tukemaan. Luodaan toimintamalli ja käyttöönotetaan menetelmät asiakastarpeen tunnistamiseksi ja määrittelemiseksi uusien talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden kehittämisen perustaksi.

Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita (srk-palautte, osaamistason muutos/HR seuranta).	Asiantuntijaosaamisen kehittäminen.	Asiantuntijaurapolun määrittely ja käyttöönotto palvelutuotannossa ja järjestelmälläpidossa.
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoitavuus ja laatu/palauteseuranta).	Asiakaslähtöinen ja laadukas palvelutuotanto.	Asiakaspalvelun laatu parantunut ja asiakaspalvelutyö tehostunut uusien palvelukanavien avulla (chat, chatbot ja uudistettu puhelinpalvelu). Lisäksi tekoälyä hyödynnetään palvelupyyntöjen käsittelyssä.
	Prosessien sähköistäminen ja järjestelmäautomaatioasteen nosto.	Palvelukeskusnäkökulma sisällytetty Kirkon digistrategian ja kokonaisarkkitehtuurin valmisteluun ja määrittelyyn mahdollistaen automaatioasteen kasvattamisen ja joustavamman uusien järjestelmätoiminnallisuuksien tarjonnan. Ohjelmistoautomaation ja -robottien määrää merkittävästi kasvatettu (10–12 uutta toteutusta). Prosessien automatisointi vähentänyt palvelutuotannon manuaalista työtä 2 htv.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty (palauteseuranta).	Toiminnan suunnitelmallisuus ja ennustettavuus sekä aiheuttamisperusteinen palvelukeskushinnasto.	Valmisteltu malli laajempien järjestelmä-uudistusten ja kehittämistyön rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi palvelukeskusmaksuilla.
Seurakuntien rakenneuudistuksia on tuettu (uudistusten lkm, laajuus).	Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien ja toimintamallien kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa.	SRK-rakenteiden muutoshankkeiden tukeminen ja toteutuskyvykkyyden kehittäminen (SRK-liitokset). Aktiivinen osallistuminen ja palvelukeskusnäkökulman tuominen osaksi laajempia seurakuntarakenteen kehityshankkeita (Rova2030).
Seurakuntien talouden tasapainottamista on tuettu (talousluvut, kehityssuunta).	Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien ja toimintamallien kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa.	Palvelulaajennusten kasvava tarjonta, kehittämien ja riittävän tuotantokapasiteetin varmistaminen ratkaisuna seurakuntien talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien järjestämiseen ja tehostamiseen.
Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihankkeet/ lkm).	Talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien ja toimintamallien kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa.	Asiakasyhteistyö mukana kaikessa toimintamallien kehittämisessä. Talous- ja henkilöstöhallinnon kokonaisprosesseja kuvattu ja tehostettu yhteensä 10 kpl yhteistyössä seurakuntien kanssa.

Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.

Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm).	Asiantuntijaosaamisen kehittäminen	Yhteistyö oppilaitosten kanssa jatkuva ja pitkäjänteistä. Ammattiin valmistuville tarjotaan harjoittelupaikkoja (vähintään 4 vuodessa) ja mahdollisuutta loppu-työntekoon palvelukeskuksessa (1–2 vuodessa).
---	------------------------------------	--

Vaikuttavuuden arviointi

Suunnittelukauden tavoitteiden toteutumisesta seuraavia vaikutuksia ovat:

- Koko kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon tehostuminen, mikä voidaan halutessaan todentaa erillisin palvelumäärä- ja kustannusanalyysin.
- Kirkon palvelukeskuksen asiakastytyväisyyden kohoaminen, mitä voidaan seurata koko asiakaskunnalle lähetettävien asiakastytyväisyyskyselyin.
- Palvelukeskuksen palvelun laadun paraneminen, mikä voidaan todentaa asiakastytyväisyyskyselyin ja laatumittarein.
- Palvelukeskuksen palvelutuotannon ja järjestelmäylläpidon tehostumien, mikä voidaan todentaa erillisin työmäärä ja kustannusanalyysin.

Osaamisen kehittäminen

Suunnittelukauden tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi tarvitaan:

- Talous- ja henkilöstöhallinnon substanssiosaamisen laajentamista ja syventämistä.
- Prosessien kehityksen ja Lean-osaamisen laajentamista.
- Digitalisaatioon ja automatisaatioon liittyvän osaamisen kehittämistä

Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelma

Talousarvio vuodelle 2025 sekä taloussuunnitelma vuosille 2026–2027 on laadittu palvelukeskuksen vahvistetun strategian ja laaditun toimintasuunnitelman 2025–2027 toteuttamiseksi.

Tilikauden 2023 aikana palvelukeskuksen tuottamat laajemmat palvelut kasvoivat voimakkaasti. Vakituisten henkilöresurssien määrää kasvatettiin erillispäätöksillä kohonnutta työmäärää vastaavaksi. Osittaisen etätyön käytännön vakiintuessa palvelukeskuksen Oulun Peltolan toimitilat puolitettiin ja lisäksi Porvoon toimipiste lakkautettiin.

Vuoden 2024 Talousarviossa Henkilöstökulujen kasvua selittävät laajempien palvelujen kysynnän vaatima resurssien kasvu sekä korkeat palkkaratkaisut. Talousarviossa 2024 palvelujen ostojen merkittävä kasvu selittää kustannusinflaation lisäksi useat käyttöön otettavat uudet toiminnallisuudet kuten ostolaskuprosessin automatisointi

tekoilyn avulla, uusittu raportointijärjestelmä, uusittava matka- ja kulujärjestelmä sekä henkilöstöhallinnon järjestelmäkokonaisuuden uudet ratkaisut.

Talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa 2025–2027 toimintatuotot ja kulut ovat suunniteltu vuosittaisen palvelutuotantotoiminnan ja siihen liittyvän pienkehityksen rahoittamiseksi käyttötaloudesta. Suunnitelmassa esitetyt palvelukeskukset eivät kata järjestelmien uudistamisinvestointeja, jotka tällä hetkellä on rahoitettu Kirkon keskusrahaston kärkihankkeina. Talousvaliokunnan antaman ohjauksen mukaisesti suunnittelukauden aikana valmistellaan malli, joka mahdollistaa laajempien uudistusten ja kehittämistyön rahoituksen sekä toteutuksen Kirkon palvelukeskuksessa.

Koko suunnitelmakauden 2025–2027 aikaista henkilöstökulujen kasvua selittää palkkaratkaisujen lisäksi maltillinen varautuminen palvelulaajennusten kasvuun. Palveluostojen kasvua selittää kustannusinflaation lisäksi matka- ja kululaskujärjestelmän sekä ostolaskujen tekoälypohjaisen reititys ja tiliointiratkaisun käyttömaksun perusteena olevien suoritemäärien kasvu sekä panostus palvelupyynnöjärjestelmän uusiin toiminnallisuuksiin. Taloussuunnitelman 2026–2027 vuokratuloissa on lisäksi varaus nykyistä monikäyttöisemmän toimitilaratkaisun osalta.

Talousarvio 2025

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	9 205 191	10 715 000	11 695 000	12 145 000	12 550 000
Vuokratuotot	3 150	2 300	4 577		
Tuet ja avustukset	27 129	21 300	25 583		
Muut toimintatuotot	8 920 477	10 419 400	11 376 840		
Sisäiset tuotot	254 435	272 000	288 000		
Toimintakulut	-9 193 999	-10 715 000	-11 695 000	-12 145 000	-12 550 000
Henkilöstökulut	-5 604 043	-6 180 000	-6 785 000	-7 055 000	-7 330 000
Palkat ja palkkiot	-4 347 753	-4 805 000	-5 247 621		
Henkilösivukulut	-1 322 186	-1 440 000	-1 593 397		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	65 896	65 000	56 018		
Palvelujen ostot	-2 547 771	-3 610 000	-3 890 000	-3 985 000	-4 085 000
Palvelun ostot - sisäiset	-619 344	-655 000	-730 000	-750 000	-770 000
Vuokratulot	-348 727	-210 000	-225 000	-285 000	-295 000
Aineet ja tarvikkeet	-66 696	-60 000	-65 000	-70 000	-70 000
Muut toimintakulut	-7 417				
TOIMINTAKATE	11 192	0	0	0	0

4. Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (rahoituslaki) tuli voimaan vuoden 2016 alussa. Rahoituslain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla rahoituksella ja samalla luovutaan seurakuntien yhteisövero-osuudesta. Korvattavia yhteiskunnallisia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpito tehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito.

Kirkon keskusrahastolle maksettavan valtion rahoituksen suuruus on alun perin ollut 114 milj. euroa vuonna 2016. Sen jälkeen rahoitukseen on tehty indeksitarkistuksia siten, että vuonna 2023 valtion rahoitus oli yhteensä 122,7 milj. euroa ja vuonna 2024 yhteensä 124,1 milj. euroa. Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2025 (julkaistu 23.9.2024) rahoituksen euromäärä on 105 030 000 euroa, mikä on 15,4 % vähemmän kuin vuonna 2024. Rahoitukseen kohdistuu +0,4 % indeksitarkistus (497 000 euroa) ja rahoituksen leikkaus on -19 600 000 euroa.

Valtion vuoden 2025 talousarvioesityksessä esitetään valtion rahoitukseen kirkolle sen hoitamiin yhteiskunnallisiin tehtäviin 19,6 milj. euron leikkausta. Leikkaus liittyy kunnallisverotuksen ansiotulovähennyksen poistamiseen ja työttömyysvakuutusmaksujen alentamisesta aiheutuvaan kirkollisverotuottojen kasvuun. Kirkkohallitus on antanut leikkausta vastustavan lausunnon opetus- ja kulttuuriministeriölle elokuussa 2024.

Valtion rahoituksen jakoperusteet vuonna 2024 ja esitys vuodelle 2025

(€)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Seurakunnat	112 482 807	113 806 800	94 202 900		
Kulttuurihistorialliset rakennukset ja irtaimisto	7 913 877	7 881 100	8 259 700		
Avustukset kulttuuriperinnön hoitoon seurakunnille	7 623 495	7 571 100	7 949 700		
Basis-kulttuuriperintö- ja kiinteistönhallintajärjestelmä	217 704	260 000	240 000		
Petäjaveden kirkko	30 000	50 000	50 000		
Paanukattojen hoito- ja korjausohje	42 678				
Kirkkojen restauroinnin jatkokoulutus			20 000		
Kirjuri-jäsentietojärjestelmä	2 275 753	2 445 100	2 567 400		
Järjestelmän ylläpito	1 866 753	2 030 000	2 131 500		
ICT-tuki	409 000	415 100	435 900		
YHTEENSÄ	122 672 437	124 133 000	105 030 000	105 030 000	105 030 000

Valtion rahoituksen jakoperusteista päättää kirkolliskokous. Valtion rahoituksesta suoraan seurakunnille osoitettu osuus on jaettu vielä vuonna 2024 seurakuntataloutta vastaavan kunnan väkiluvun perusteella. Kirkolliskokouksen talousvaliokunta totesi mietinnössään 6/2023, että se ”liittyy Kirkkohallituksen tarkastelussa esiin nousseeseen periaatteeseen, jonka mukaan seurakuntien tulopohjan tasausta ja taloudellisia avustusjärjestelmiä tulee tarkastella irrallaan valtionrahoituksen jakoperusteista. Samalla valiokunta toteaa, että selvitystä tulee jatkaa, jotta jakoperusteet voidaan uudistaa entistä tarkemmiksi ja oikeudenmukaisemmiksi. Jatkovalmistelussa tulee selvittää paitsi suoraan seurakunnille jaettavan osuuden jakoperiaatteita myös seurakunnille hakemuksesta myönnettävien rakennusavustusten tarvetta. Asia tulee valmistella siten, että uudet jakoperusteet voidaan hyväksyä kirkolliskokouksessa vuoden 2025 talousarviokäsittelyn yhteydessä.”

Kirkkohallitus on jatkanut valtion rahoituksen jakoperusteiden valmistelua keväällä 2024 ja Kirkkohallitus on esitellyt valmistelun tuloksia ja kerännyt palautetta kirkolliskokoukselle toukokuussa 2024 tekemässään asiaa koskevassa ilmoituksessa ja sen jälkeisessä kirkolliskokouksen keskustelussa. Jakoperusteiden uudistamista on esitelty muun muassa suurille seurakuntayhtymille niiden hallinto- ja talousjohdon tapaamisissa sekä Oulun seurakuntayhtymälle myös sen yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa kesäkuussa 2024. Helsingin ja Oulun seurakuntayhtymät ovat antaneet kirkkohallitukselle asiassa myös lausunnot.

Valtion rahoituksen jakoperusteita seurakunnille esitetään muutettavaksi vuoden 2025 alusta lukien siten, että uusia jakoperusteita käytettäisiin 50 % painoarvolla ja vuonna 2024 voimassa ollutta jakoperustetta (euroa/kunnan väestömäärä) käytettäisiin 50 % painoarvolla. Vuoden 2026 alusta lukien valtion rahoituksen seurakunnille jaettavan osuuden jakoperusteena käytettäisiin 100 % uusia jakoperusteita.

Peruseriaatteina uusien jakoperusteiden kehittämisessä ovat olleet, että

- 1) rahoitus kohdistuisi aiempaa paremmin vastaamaan kirkon yhteiskunnallisten tehtävien aiheuttamaa kustannusrasitetta seurakunnille,
- 2) jakoperusteet olisivat läpinäkyviä ja ennustettavia,
- 3) jakoperusteilla ei olisi epäoptimaalisia kannustinvaikutuksia seurakuntatalouksien toimintaan ja
- 4) uudet jakoperusteet ottaisivat huomioon kaikkien valtion evankelis-luterilaiselle kirkolle määräämien yhteiskunnallisten velvoitteiden, eli hautaus-toimen, väestökirjapidon ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpidon tarpeet ja niiden seurakuntatalouksille tuottaman kustannusrasitteen.

Uudet jakoperusteet uudistavat valtion rahoituksen jakoperusteita aiempaa merkittävästi kustannusvastaavampaan ja oikeudenmukaisempaan suuntaan kuin nykyinen

asukaslukuun perustuva jakoperustemalli. Uusiksi valtion rahoituksen jakoperusteiksi tulisivat seurakuntatalouden alueella kuolleiden henkilöiden määrän 5 vuoden keskiarvo, seurakuntatalouden alueelle haudattujen henkilöiden 5 vuoden keskiarvo, kulttuuriperintöindeksi sekä seurakuntatalouden alueen edellisen vuoden päätöspäivän vahvistettu asukasluku.

Uusien jakoperusteiden painokertoimet määräytyvät siten, että 15 prosenttia seurakuntataloudelle jaettavasta summasta perustuu seurakuntatalouden kulttuuriperintöindeksin suhteelliseen osuuteen, 15 prosenttia seurakuntatalouden edellisen vuoden vahvistettuun väkilukuun, 35 prosenttia seurakuntatalouden alueella kuolleiden määrän 5 vuoden liukuvan keskiarvon suhteelliseen osuuteen ja 35 prosenttia seurakuntatalouden alueelle haudattujen ihmisten määrän 5 vuoden liukuvaan keskiarvoon.

Uudet jakokriteerit johtavat siihen, että suurimmassa osassa seurakuntatalouksia valtion rahoituksen kokonaismäärä vuositasolla kasvaa. Kokonaismääriä tosin heikentää valtion kaavailema 19,6 milj. euron leikkaus vuoden 2025 alusta lukien. Keskimääräinen rahoitusosuuden kasvu on seurakunnittain merkittävästi pienempi kuin keskimääräisen rahoitusosuuden lasku, sillä rahoitusosuuksien pieneneminen nykytasoon verrattuna kohdistuu huomattavasti pienempään joukkoon seurakuntatalouksia kuin rahoitusosuuden kasvu. Rahoitusosuuksien muutosta ei ennusta pelkästään seurakuntatalouden koko, sillä esimerkiksi kulttuuri-perintökohteet jakautuvat seurakuntatalouksien kesken epätasaisesti suhteessa niiden asukaslukuun. Muutoksen myötä avustus kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kirkollisten rakennusten ylläpitoon kasvaisi. Tämän vuoksi seurakunnille hakemuksesta myönnettäviin rakennusavustuksiin ei esitetä muutosta.

Vuodelle 2025 esitetään, että rahoituksesta jaetaan suoraan seurakunnille 94 202 900 euroa. Rahoituksen jakokriteereitä on muutettu siten, että puolet (47 101 450 euroa) jaetaan vuoden 2023 vahvistetun väkilukutiedon eli tilanteen 31.12.2023 mukaan. Tilastokeskuksen mukaan Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 5 603 851 henkilöä. Jako-osuus on 8,405 euroa/kunnan jäsen.

Puolet seurakunnille jaettavasta summasta (47 101 450 euroa) jaetaan seurakunnille siten, että 35 % (16 485 507 euroa) jaetaan seurakuntataloutta vastaavan kunnan/kuntien vuoden aikana kuolleiden määrän perusteella, 35 % (16 485 507 euroa) jaetaan seurakuntatalouden alueella haudattujen määrän perusteella, 15 % (7 065 218 euroa) jaetaan seurakuntatalouden alueella olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden määrän mukaan muodostetun kulttuuriperintöindeksin perusteella ja 15 % (7 065 218 euroa) euroa/kunnan jäsen jakoperusteen

mukaisesti. Kulttuuriperintöindeksissä lailla suojeltujen kirkkojen painoarvo on 1,0, siunauskappeleiden 0,8, kellotapulien 0,3, ja hautakappeleiden 0,1.

Rahoituksesta 8 259 700 euroa käytetään kulttuuriperinnön hoitoon seurakunnissa. Kirkkohallituksen täysistunto jakaa avustukset hakemusten perusteella.

Tarkoituksena on edelleen rahoittaa yhteisen Basis-kulttuuriperintö- ja kiinteistörekisterin ylläpitoa ja järjestelmän kehittämistä 240 000 eurolla. Rekisterin käyttö on ehdoton edellytys kirkon lakisääteisen yhteiskunnallisen tehtävän hoitamisella ja valtion rahoituksen oikeudenmukaiselle jakamiselle.

Petäjaveden seurakunnan vanhan kirkon vuosittaisiin peruskunnossapitoon ja turvallisuuteen liittyviin menoihin varataan 50 000 euroa. Vuosittaiset menot ovat noin 50 000–70 000 euroa. Petäjaveden seurakunnan vanha kirkko on kirkkokunnassamme ainut maailmanperintökohde (UNESCO-kohde), mikä velvoittaa muun muassa tarkkoihin kirkon nelivuotiskautisiin hoitosuunnitelmiin ja raportointiin Unescolle.

Kirkkohallituksen hallinto-osasto on yhteistyössä Oulun yliopiston ja Museoviraston kanssa suunnitellut kirkkojen restauroinnin täydennyskoulutusohjelmaa. Suunnitelman mukaan varsinainen koulutus ajoittuu vuosille 2026–2027. Kirkkohallituksen rahoitus kohdistuisi vuosille 2025–2026 (20 000 euroa) ja vuosille 2026–2027 (20 000 euroa). Erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on kouluttaa laaja-alaisia asiantuntijoita vaativiin restauroinnin ja korjaussuunnittelun tehtäviin. Koulutus tarjoaa suunnittelualojen ammattilaisille mahdollisuuden syventää ja laajentaa osaamistaan monipuolisesti restauroinnin erityisalueilla. Esitetään, että varataan 20 000 euroa tätä tarkoitusta varten vuosien 2025 ja 2026 valtionrahoituksesta.

Rahoituksesta käytetään 2 567 400 euroa Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön. Järjestelmän ylläpitoon (hallinto-osasto) osoitetaan 2 131 500 euroa ja tietohallinnon kuluihin (talousosasto) 435 900 euroa. Kirjuri-kokonaisuuden rahoitus seurakuntarekisterit -yksikössä kattaa Kirjuri Datan ja Digin, asiointipalveluiden, raportoinnin ylläpidon ja kehityksen, koulutus ja asiantuntijakustannuksia sekä henkilöstökulut. Vuonna 2025 keskeisimmät tehtävät toimintojen perusylläpidon lisäksi ovat Kirjuri Datan ja Digin teknisen modernisoinnin työt sekä asiointipalveluiden uudistaminen.

Tietohallinnon kulut sisältävät Kirjurin perustietotekniikan kustannuksia. Näitä ovat esimerkiksi käyttöpalvelukustannukset, tietokanta-, käyttöoikeushallinta-, infra- ja integraatiopalveluja sekä näihin liittyviä asiantuntijakustannuksia.

5. Omakatteiset rahastot ja muut sidotut rahastot

Erillään hoidettavia varoja kutsutaan taseen vastattavissa omakatteisiksi rahastoiksi. Niille on ominaista yhteisön muusta varallisuudesta erillinen kate. Kirkon keskusrahastolla on 11 omakatteista rahastoa – kullakin tuomiokapitulilla on omansa ja näiden lisäksi Kirkon diakoniarahasto sekä Kansainvälisten ja ekumeenisten yhteyksien rahasto käsitellään kirjanpidossa omakatteisina rahastoina.

Juoksevassa kirjanpidossa omakatteiset rahastot pidetään erillään talousyksikön muista varoista kustannuspaikkojen avulla. Omakatteisten rahastojen nettotulos siirretään rahastojen pääomiin omalla rivillään ennen toimintakatetta. Siirto tehdään sen osoittamiseksi, ettei kysymys ole yhteisön tuloksesta vaan siitä erotetusta osasta. Siirto lisätään taseen vastattavissa olevaan omakatteisen rahaston saldoon ja rahastojen pääomat esitetään taseessa oman pääoman ryhmässä heti peruspääoman jälkeen (KILA 1995/1334). Vuoden 2025 siirrot arvioidaan olevan -94 480 euroa.

Sidotut rahastot

Omakatteisten rahastojen tavoin myös sidottujen rahastojen käyttö on rajattu erityismääräyksin, mutta niiden varat voidaan pitää ja sijoittaa yhdessä yhteisön muiden varojen kanssa. Niillä ei siis ole taseessa katevarallisuutta. Sidotuista rahastoista merkittävin on tekijänoikeusrahasto. Tekijänoikeusrahaston nettotuloksen siirto on -12 000 euroa eli rahaston pääoman on arvioitu kasvavan tuolla määrällä.

Talousarvio 2025, omakatteiset rahastot

Omakatteiset rahastot	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	1 495 742	1 347 520	1 376 800		
Vuokratuotot	160 994	161 000	163 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	516 732	927 000	935 000		
Tuet ja avustukset	1 003				
Sijoitustuotot	812 316	259 520	278 800		
Muut toimintatuotot	4 697				
Toimintakulut	-1 346 310	-1 347 270	-1 282 320		
Henkilöstökulut	-330				
Palkat ja palkkiot	-226				
Henkilösivukulut	-104				
Palvelujen ostot	-72 402	-48 470	-49 970		
Palvelun ostot - sisäiset	-26 980	-30 000	-30 000		
Vuokrakulut	-80 435	-87 500	-81 500		
Aineet ja tarvikkeet	-2 243	-3 200	-3 900		
Ostot tilikauden aikana	-2 243	-3 200	-3 900		
Annetut avustukset	-1 129 104	-1 158 100	-1 116 750		
Sijoituskulut	-34 693		-200		
Muut toimintakulut	-123	-20 000			
Siirto omakatteiseen rahastoon	-149 433	-250	-94 480		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Diakoniarahasto	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	533 457	917 000	900 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	450 508	900 000	900 000		
Tuet ja avustukset	1 003				
Sijoitustuotot	77 830	-17 000			
Muut toimintatuotot	- 117				
Toimintakulut	-1 042 459	-900 000	-900 000		
Henkilöstökulut	5 695				
Palkat ja palkkiot	4 373				
Henkilösivukulut	1 322				
Palvelujen ostot	-9 137				
Annetut avustukset	-1 025 711	-900 000	-900 000		
Sijoituskulut	-13 184				
Muut toimintakulut	-123				
Siirto omakatteiseen rahastoon	509 002	-17 000			
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Kv. ja ekumeeninen rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	283 026	120 000	127 000		
Sijoitustuotot	282 900	120 000	127 000		
Muut toimintatuotot	126				
Toimintakulut	-27 952	-123 000	-114 000		
Palvelujen ostot	-19 699	-23 000	-14 000		
Annetut avustukset		-100 000	-100 000		
Sijoituskulut	-8 253				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-255 075	3 000	-13 000		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Turun arkkihpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	83 251	53 000	53 000		
Vuokratuotot	49 862	53 000	53 000		
Sijoitustuotot	33 383				
Muut toimintatuotot	6				
Toimintakulut	-62 150	-86 700	-91 700		
Palvelujen ostot	-9 299	-1 000	-6 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-20 000	-30 000	-30 000		
Vuokrakulut	-26 615	-25 000	-25 000		
Aineet ja tarvikkeet	-685	-700	-700		
Ostot tilikauden aikana	-685	-700	-700		
Annetut avustukset		-30 000	-30 000		
Sijoituskulut	-5 550				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-21 102	33 700	38 700		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Tampereen hpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	114 931	26 000	36 000		
Sijoitustuotot	114 888	26 000	36 000		
Muut toimintatuotot	43				
Toimintakulut	-62 397	-8 000	-7 500		
Palvelujen ostot	-7 724	-8 000	-7 500		
Annetut avustukset	-50 000				
Sijoituskulut	-4 673				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-52 533	-18 000	-28 500		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Oulun hpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	-22 339	820	800		
Sijoitustuotot	-22 339	820	800		
Toimintakulut	-643	-370	-670		

Palvelujen ostot	-643	-370	-670		
Siirto omakatteiseen rahastoon	22 982	-450	-130		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Mikkelin hpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	80 217	26 500	40 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	25 220	18 000	25 000		
Sijoitustuotot	54 997	8 500	15 500		
Toimintakulut	-9 716	-132 100	-95 250		
Palvelujen ostot	-9 316	-4 000	-8 500		
Aineet ja tarvikkeet	-400				
Ostot tilikauden aikana	-400				
Annetut avustukset		-128 100	-86 750		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-70 501	105 600	54 750		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Porvoon hpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	85 231	38 200	29 500		
Vuokratuotot	6 932	7 000	7 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	30 950				
Sijoitustuotot	47 340	31 200	22 500		
Muut toimintatuotot	9				
Toimintakulut	-37 247	-8 500	-3 500		
Henkilöstökulut	-6 025				
Palkat ja palkkiot	-4 599				
Henkilösivukulut	-1 426				
Palvelujen ostot	-3 617	-4 000	-3 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-6 980				
Vuokrakulut	-4 528	-4 500			
Annetut avustukset	-14 443				
Sijoituskulut	-1 654				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-47 984	-29 700	-26 000		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Kuopion hpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	155 478	5 000	5 000		
Sijoitustuotot	155 090	5 000	5 000		
Muut toimintatuotot	388				
Toimintakulut	-41 269	-22 200	-2 900		
Palvelujen ostot	-1 739	-700	-1 400		
Aineet ja tarvikkeet	-580	-1 500	-1 500		
Ostot tilikauden aikana	-580	-1 500	-1 500		
Annetut avustukset	-38 950				

Muut toimintakulut		-20 000			
Siirto omakatteiseen rahastoon	-114 209	17 200	-2 100		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Lapuan hpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	55 021	50 000	56 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	10 054	9 000	10 000		
Sijoitustuotot	44 963	41 000	46 000		
Muut toimintatuotot	4				
Toimintakulut	-2 779				
Palvelujen ostot	-2 056				
Sijoituskulut	-723				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-52 243	-50 000	-56 000		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Helsingin hpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	66 953	54 000	71 000		
Vuokratuotot	44 118	44 000	45 000		
Sijoitustuotot	22 831	10 000	26 000		
Muut toimintatuotot	4				
Toimintakulut	-19 318	-17 400	-21 300		
Palvelujen ostot	-2 362	-3 400	-3 900		
Vuokrakulut	-15 782	-14 000	-16 500		
Aineet ja tarvikkeet	-518		-700		
Ostot tilikauden aikana	-518		-700		
Sijoituskulut	-656		-200		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-47 635	-36 600	-49 700		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Espoon hpk:n tk rah.	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	60 515	57 000	58 000		
Vuokratuotot	60 083	57 000	58 000		
Sijoitustuotot	432				
Toimintakulut	-40 380	-49 000	-45 500		
Palvelujen ostot	-6 810	-4 000	-4 500		
Vuokrakulut	-33 510	-44 000	-40 000		
Aineet ja tarvikkeet	-60	-1 000	-1 000		
Ostot tilikauden aikana	-60	-1 000	-1 000		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-20 135	-8 000	-12 500		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

6. Investoinnit

Kirkon keskusrahaston investoinnit koostuvat Kirkkohallituksen ja hiippakuntien kiinteistö- ja kalustoinvestoinneista sekä Kirkkohallituksen tietojärjestelmäinvestoinneista. Tietojärjestelmähankinnat on viime vuosina budjetoitu talousarviossa käyttötalousosaan ja kirjattu kirjanpidossa käyttötalousmenoksi.

Lukkarin alustan uusiminen, sähköinen äänioikeusrekisteri sekä seurakuntavaaleissa käytettävä vaalikone ovat pitkävaikutteisia kehittämismenoja, jotka hyödyttävät toimintaa useiden vuosien ajan. Kirjanpitolain 5 luvun 8 §:n mukaan kehittämistoiminnasta välittömästi syntyneet menot saadaan aktivoida taseeseen pysyviin vastaaviin ja poistaa vaikutusaikanaan. Tällaisia menoja ovat muun muassa:

- kehityshankkeissa toimivaan henkilökuntaan kohdistettavissa olevat palkka- ja sivukulut;
- kehittämistoiminnassa käytettävät aineet ja tarvikkeet; sekä
- kehityshankkeelle ostetut palvelut.

Aktivoimalla kehitysmenoja syntyy siis menovaikutus tuleville vuosille.

Kirkon keskusrahaston investoinnit 2025–2027

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Kiinteistöt	657 000	640 000	780 000	140 000	13 000
Kalusto	139 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Tietojärjestelmät			910 500	1 236 500	479 000
YHTEENSÄ	796 000	790 000	1 840 500	1 526 500	642 000

6.1. Kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit

Kirkkohallituksen kiinteistöinvestoinneista merkittävin on vuonna 2025 toteutettavaksi aiottu Eteläranta 8:n Etelärannan puoleisen sisäänkäynnin aulatilojen kunnostus. Hiipakuntien kiinteistöissä suurimmat korjaukset tehdään Oulun tuomiokapitulissa (puuseinän kosteusvaurion korjaus) ja Porvoon tuomiokapitulissa (ikkunoiden korjaus ja huoltorakennuksen katon uusiminen).

Kirkkohallituksen kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit vuosina 2025–2027

	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Eteläranta 8 (Kirkon talo)			
Aulatilojen kunnostus	150 000		
Granlund Manager -ohjelmiston hankinta ja käyttöönotto	20 000		
Kirkon koulutuskeskus			
Lämmitysverkoston linjasäätöventtiilien ja patteriventtiilien uusiminen ja verkoston perussäätö.	70 000		
Huonokuntoisten puuikkunoiden huoltomaalaus	40 000		
Luentosalien valaistuksen uusiminen	30 000		
KALUSTO			
Eteläranta 8 (Kirkon talo) ja Kirkon koulutuskeskus	50 000	50 000	50 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	360 000	50 000	50 000

Hiipakuntien kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit 2025–2027

	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
TURKU			
Arkkipiispantalo			
Ilmanvaihtojärjestelmä, koneiden kulutusosien uusintatyöt			6 000
Jäähdytysteknisten kulutusosien uusintatyöt			7 000
Latauspisteiden hankinta ja asennus		50 000	
Ikkunoiden huoltomaalaus ja tiivistäminen, terassin, asunnon parvekkeen ja autotallien ovien huoltomaalaus. Patteriventtiilien ja toimintalaitteiden uusinta ja järjestelmän perussäätö.	70 000		
TAMPERE			
Piispantalo			
Terassin muurin rappauskorjaus, rakennuksen kappelin puoleisen sokkelin maalaus ja kappelin porraslaatan korjaus.	60 000		
Lämmitysverkoston linja- ja patteriventtiilien uusiminen ja verkoston säätö.	30 000		

OULU				
Tuomiokapituli				
Sisäpihan puuseinän kosteusvaurioiden kunnostaminen	100 000			
PORVOO				
Tuomiokapituli				
Palo ja turvallisuusjärjestelmän uusiminen		30 000		
Sähköjärjestelmän kunnostustyö	50 000			
Ikkunoiden ulkopuitteiden huoltomaalaus ja lasituskitien uusiminen, syöksytörvien huoltomaalaus ja huoltorakennuksen pelitikatön kunnostus ja maalaus.	150 000			
KUOPIO				
Piispantalo				
Vanhojen valaisimien vaihto LED valoiksi	10 000			
Julkisivuelementtien elastisten saumojen uusiminen		15 000		
Pihalaattojen korjaustyö		5 000		
2. krs parkettilattian hionta ja lakkaus, sisämaalaukset ja LVI-järjestelmän kunnostus.		40 000		
KALUSTOHANKINNAT				
Kapitulit				
Kalustohankinnat	100 000	100 000	100 000	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	570 000	240 000	113 000	

6.2. Tietojärjestelmäinvestoinnit

Tietojärjestelmiin liittyvät investoinnit 2025–2026

	Investointimenot 2025	Investointimenot 2026	Investointimenot 2027	Käyttötalous 2025 *	Käyttötalous 2026 *	Käyttötalous 2027 *	Yhteensä
Lukkari-alustauudistus (KV)	624 500	563 500	479 000	0	0	0	1 667 000
Sähköinen äänioikeusrekisteri (HaO)	160 000	215 000	0	35 000	90 000	0	500 000
Seurakuntavaalit; vaalijärjestelmä (KV)	126 000	458 000	0	90 000	200 000	0	874 000
YHTEENSÄ	910 500	1 236 500	479 000	125 000	290 000	0	3 041 000

* Kertaerät hallinto-osaston (HaO) ja Kirkon viestinnän (KV) talousarvioissa.

Lukkari-alustan uudistus

Kirkkohallitus on vuodesta 2014 alkaen tarjonnut seurakunnille Lukkari-järjestelmän, jolla tällä hetkellä 96 prosenttia seurakunnista ja yhtymistä julkaisee verkkosivustonsa. Lukkari rahoitetaan Kirkkohallituksen perusrahoituksen kautta, eikä seurakunnille tule siitä erillisiä kustannuksia.

Lukkarin viestinnälliset perusratkaisut ovat yli kymmenen vuoden takaa, joten ne ovat uudistamisen tarpeessa. Myös kirkon yhteisen ilmeen uudistaminen tuottaa kaikille sivustoille kehittämistarpeita. Lukkarin teknisenä alustana on toiminut Liferay, joka on toimiva, mutta hieman vanhentunut ja kallis ratkaisu. Liferayn kehittäminen on myös melko hidasta. Lukkarin uudistamiseksi esitetään siksi vuosille 2025–2027 kehittämissuunnitelmaa, jossa Lukkarin tekninen alusta vaihdetaan WordPress-alustalle ja samalla uudistetaan sekä Lukkarin visuaalinen ilme että sivustojen rakenteen ratkaisut.

Alustan vaihtamisella tavoitellaan myös kustannussäästöjä. WordPress-alustan jatkokehittämisen ja ylläpitämisen odotetaan olevan merkittävästi Liferayn kustannuksia edullisempaa: Lukkarin jatkokehittämisen ja tuotannon ulkoisten kustannusten odotetaan uudistuksen myötä pidemmällä aikajänteellä lähes puolittuvan. WordPress on jo käytössä suurimmassa osassa muita Kirkon viestinnän ylläpitämiä verkkopalveluita.

Seurakuntien kannalta WordPress mahdollistaa joustavamman tavan muokata sivuja ja sivustoja seurakuntien omien tarpeiden mukaisiksi. Seurakunnille tehdyssä kyselyssä suuri enemmistö vastaajista piti alustanvaihdosta tarpeellisenä, toivottuna ja odotettuna. Myös seurakuntien esiin nostamat toiveet, tarpeet ja huolenaiheet otetaan huomioon suunnittelussa ja kehittämisessä.

Varsinainen tekninen projekti sijoittuu pääosin vuodelle 2025. Seurakunnat siirtyvät uudelle alustalle vuosien 2026–2027 aikana. Kirkon viestintä tukee seurakuntia niiden siirtymisessä, ja projektiin esitetään palkattavaksi mainituiksi vuosiksi kolme projektityöntekijää seurakuntia tukemaan. Siirtyminen edellyttää myös seurakunnilta resursointia, mutta kesällä 2024 seurakunnille tehdyssä kyselyssä valtaosa piti suunniteltua aikataulua kannaltaan mahdollisena –vain muutama seurakunta näki aikataulussa haasteita. Tavoitteena on, että vuoden 2027 loppuun mennessä kaikki seurakunnat ovat siirtyneet uudelle alustalle ja nykyinen Liferay-alusta voidaan tällöin ajaa alas.

Lukkarin uudistushankkeeseen esitetään 624 500 euroa vuodelle 2025, 563 500 euroa vuodelle 2026 ja 479 000 euroa vuodelle 2027, yhteensä 1 667 000 euroa.

Sähköisen äänioikeusrekisterin toteuttaminen

Kirkkohallitus tekee kirkolliskokoukselle esityksen sähköisen äänioikeusrekisterin toteuttamisesta toukokuussa 2025. Jos rekisteri päätetään toteuttaa, toteuttamiselle jää aikaa vain reilu vuosi. Tämän vuoksi on tärkeää varautua kehitystyöskentelyn suunnitteluun heti vuoden 2025 alussa. Hallinto-osasto on luonnostellut ratkaisua sopimus-kumppanin kanssa. Luonnoksen perusteella äänioikeusrekisteri on mahdollista toteuttaa investointihankkeena, jonka kokonaiskustannus on korkeintaan 500 000 euroa. Hankintavaiheen jälkeen säännölliset ylläpitokustannukset olisivat kohtuulliset, uutta pysyvää kuluu muodostuisi noin 10 000 euroa / vuosi. Sähköinen äänioikeusrekisteri rakentuisi osaksi Kirjurin ohjelmistokokonaisuutta, omistajuuden palvelusta ja vastuun hankinnasta kantaa Hallinto-osaston seurakuntarekisterit -yksikkö.

Vuoden 2025 talousarviossa hankkeen investointimenot ovat 160 000 euroa ja vuoden 2026 215 000 euroa. Tämän lisäksi hankkeesta aiheutuu ict-, lisenssi- ja muita kuluja sekä vuonna 2025 että 2026, jotka käsitellään kertaerinä hallinto-osaston talousarviossa (35 000 euroa/2025 ja 90 000 euroa/2026). Hankinta käynnistyy nykyisten työntekijöiden suunnittelutyönä, mutta ajalle 1.6.2025–30.11.2026 ohjelmistokehitys, testaus ja palvelun jalkauttaminen seurakuntiin edellyttää projektipääallikön palkkaamista (115 000 euroa), joka sisältyy hankkeen rahoitustarpeeseen.

Seurakuntavaalit 2026

Seurakuntavaalit käydään seuraavan kerran marraskuussa 2026. Kirkon yhteisen seurakuntavaalityön tavoitteena on antaa seurakunnille vaalien hallinnollinen, viestinnällinen ja laskentajärjestelmätuki sekä vastata valtakunnallisesta vaalien ohjeistuksesta ja viestinnästä.

Selkeä vuoden 2022 vaalien loppuraportin viesti oli, että vaalityön resursointi Kirkkohallituksessa oli tehtäviin ja seurakuntien tuentarpeeseen nähden alimitoitettu. Kirkkohallituksen hallinto-osastolla sekä Kirkon viestinnässä varataan resurssia vaalityöhön osana viranhaltijoiden ja työntekijöiden omaa työtä. Sen lisäksi vuoden 2026 vaaleja varten esitetään palkattavaksi vaalityön projektipääallikkö (vaalipääallikkö) sekä projektipääallikkö vaalijärjestelmäprojektia varten. Kun sähköinen äänioikeusrekisteri otetaan suunnitelman mukaan käyttöön, on projektissa lisäksi varauduttava Kirkkohallituksen uusiin vastuualueisiin eli sähköisen äänioikeusrekisterin itseoikaisuun liittyvään päättöksentekoon ja päätösten tiedoksiantoihin.

Seurakuntien vaalijärjestelmän (eli äänien laskenta- ja raportointijärjestelmä, vaalien tulospalvelu sekä ehdokkaiden käyttämä vaalikone) kehitystyö toteutetaan investointihankkeena. Vaalikampanjamateriaali (konsepti, materiaalit, valtakunnallinen media-tila) ja ruotsinkielisen työhön tuki sekä tuotettavat saavutettavat lomakkeet ja niiden ja päivitettävien vaaliohjeiden käännökset sekä vaalikirjeen uudelleenpostitus ovat kertaluontoisia käyttötalousmenoja.

Kustannussäästöjä yhteisessä vaalityössä haetaan esimerkiksi käyttämällä ja jatkojalostamalla vuoden 2022 vaalien hyvin toimineita sekä palkittuja kampanjailmettä ja materiaaleja. Kustannusseurantaa selkeytetään käyttämällä vain yhtä Seurakuntavaalit-kustannuspaikkaa, johon kohdistetaan kulut myös eri osastoilta (Kirkon viestinnän kehityksessä kertaeränä). Sähköisen äänioikeusrekisterin hankinta sen sijaan on omana hankkeenaan talousarviossa.

Vuoden 2025 talousarviossa hankkeen investointimenot ovat 126 000 euroa ja vuonna 2026 458 000 euroa. Tämän lisäksi hankkeesta aiheutuu muita käyttötalouteen kuuluvia menoja vuonna 2025 90 000 euroa ja vuonna 2026 200 000 euroa.

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa käsitellään rahoitusarvopapereista saadut korko- ja osinkotuotot, mahdolliset myyntivoitot ja -tappiot sekä arvonalentumiset. Myös Kirkon keskusrahaston omistamista asunnoista saadut vuokratuotot ja maksetut vastikkeet sisältyvät tähän erään.

(€)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Rahoitustuotot- ja kulut	1 232 770,68	1 200 000,00	1 200 000,00		
Korkotuotot	397 922,89	754 000,00	528 000,00		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	640 445,73	610 000,00	673 000,00		
Muut rahoitustuotot	724 568,81	700 000,00	688 000,00		
Arvonalentumiset sijoituksista	424 841,41		286 000,00		
Korkokulut	-6 762,05				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-858 452,81	-779 000,00	-884 000,00		
Muut rahoituskulut	-89 793,30	-85 000,00	-91 000,00		

8. Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelma (€)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Toimintatuotot	137 185 256	139 713 688	121 588 135		
Korvaukset	122 707 000	124 178 000	105 075 000		
Myyntituotot	27 356	90 000	7 000		
Maksutuotot	1 140 753	1 372 000	1 538 200		
Vuokratuotot	442 495	430 878	396 077		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	856 667	1 090 000	1 090 000		
Tuet ja avustukset	122 212	233 100	198 133		
Sijoitustuotot	895 394	259 520	278 800		
Korkotuotot	108 884	8 500	15 500		
Osinkotuotot	144 315	28 820	37 800		
Myyntivoitot ja muut rahoitustuotot	268 202	193 000	205 500		
Arvonmuutokset	351 040	-6 000	8 500		
Muut sijoitukset	22 953	35 200	11 500		
Muut toimintatuotot	10 993 381	12 060 190	13 004 925		
Toimintakulut	-180 393 738	-185 577 362	-168 692 652		
Henkilöstökulut	-31 192 234	-32 475 446	-33 808 739		
Palkat ja palkkiot	-24 118 015	-24 932 283	-26 128 870		
Henkilösivukulut	-7 209 373	-7 365 782	-7 740 887		
Henkilökulujen oikaisuerät	135 154	-177 381	61 018		
Palvelujen ostot	-16 354 332	-18 002 144	-17 871 742		
Vuokratulut	-1 965 818	-1 849 730	-1 947 500		
Aineet ja tarvikkeet	-890 196	-810 440	-791 634		
Annetut avustukset	-129 285 772	-132 304 200	-114 160 050		
Sijoituskulut	-34 693		-200		
Muut toimintakulut	-670 692	-135 402	-112 787		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-195 271	-37 250	-106 480		
TOIMINTAKATE	-43 403 753	-45 900 924	-47 210 997	-48 600 000	-51 010 000
Keskusrahastomaksut	42 911 760	43 800 000	48 900 000	49 510 000	52 700 000
Rahoitustuotot ja -kulut	1 232 771	1 200 000	1 200 000	1 000 000	1 000 000
Korkotuotot	397 923	754 000	528 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	640 446	610 000	673 000		
Muut rahoitustuotot	724 569	700 000	688 000		
Arvonalentumiset sijoituksista	424 841		286 000		
Korkokulut	-6 762				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-858 453	-779 000	-884 000		
Muut rahoituskulut	-89 793	-85 000	-91 000		
VUOSIKATE	740 778	-900 924	2 889 003	1 910 000	2 690 000
Poistot ja arvonalentumiset	-1 069 368	-750 000	-679 000	-700 000	-750 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-328 591	-1 650 924	2 210 003	1 210 000	1 940 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-328 591	-1 650 924	2 210 003	1 210 000	1 940 000

Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma 2025

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TTS 2026	TTS 2027
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	741	-901	2 889	1 910	2 690
Tulorahoituksen korjaukset					
Yhteensä	741	-901	2 889	1 910	2 690
Investoinnit					
Pysyvien vastaavien myyntitulot					
Investointimenot	-793	-790	-1 841	-1527	-642
Sijoitukset					
Yhteensä	-793	-790	-1 841		
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-52	-1 691	1 048	383	2 048
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Lyhytaikaisten velkojen muutos	1 737				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Pitkäaikaisten saamisten muutos	1				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	33				
Muut maksuvalmiuden muutokset	121	100	94		
Yhteensä	154				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	1 891	100	94		
Rahavarojen muutos	1 839	-1 591	1 142	383	2 048
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	47 627	42 005	48 770	49 153	51 201
Rahavarat 1.1.	45 788	43 296	47 627	48 770	49 153
	1 839	-1 291	1 142	383	2 048

Talousarvio 2025 rahavarat 1.1. tilipäätöksen 2023 mukaisesti.

9. Sitovuustaso

Kirkon keskusrahaston taloussäännön 5 §:n mukaan kirkolliskokous päättää talousarvion sitovuustasoista. Toimintayksiköt ja viranhaltijat vastaavat niille määrätyn sitovuustason mukaan kirkkohallitukselle, että määrärahoja käytetään talousarvion mukaisesti.

1. Kirkkohallituksen sitovuustaso on Kirkkohallituksen toimintakate.
2. Hiippakunnallisen toiminnan sitovuustaso on kunkin tuomiokapitulin toimintakate (pois lukien toimitilat).
3. Avustusten, sopimus pohjaisen yhteistyön ja jäsenmaksujen sitovuustaso on seurakunta-avustusten osalta avustusten yhteismäärä, muiden avustusten, sopimus pohjaisen yhteistyön ja jäsenmaksujen osalta sitovuustaso on kuhunkin kohteeseen myönnetty avustus.
4. Kirkon palvelukeskuksen sitovuustaso on Kirkon palvelukeskuksen toimintakate.

Toiminta- ja taloussuunnitelman suunnitelmavuosien osalta luvut eivät ole sitovia.

Investointiosassa sitovuustaso on pääryhmien (kiinteistöt, kalusto, tietojärjestelmät) mukainen sekä Kirkkohallituksen että tuomiokapitulien osalta.

10. Päätösesitys

Kirkkohallitus esittää, että kirkolliskokous päättäisi

Kirkon yhteinen toiminta

1. vahvistaa, että perusmaksu määräytyy laskennallisen kirkollisveron perusteella ja vahvistaa perusmaksun suuruudeksi 6,5 % vuonna 2025;

Kirkon palvelukeskus

2. vahvistaa, että Kirkon palvelukeskuksen palvelumaksut määräytyvät vuonna 2025 seuraavasti:
 - a. hinnoittelu perustuu omakustannushinnoitteluun,
 - b. asiakaskohtaiset palvelumaksut muodostuvat kiinteästä maksuosuudesta ja toteutuneisiin suoritemääriin perustuvasta muuttuvasta maksuosuudesta,
 - c. kiinteä maksuosuus muodostuu pohjaosuudesta sekä seurakuntatalousten jäsenmäärän perusteella määritetystä osuudesta,
 - d. suoritemäärinä käytetään järjestelmistä saatuja ajantasaisia suoritemäärätietoja tai työajanseurannan mukaisia työtunteja, suoritemääräperusteisten veloitusyksikköhinnat ovat kaikille asiakkaille samat,
 - e. palvelukeskukselle erillisiä lisäkustannuksia aiheuttavat toimintatavat ja erikseen sovittavat asiakasprojektit veloitetaan asiakaskohtaisesti niistä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti;

Kirkon keskusrahasto

3. hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen Kirkon keskusrahaston talousarvioksi vuodeksi 2025 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosiksi 2025–2027

Kirkolliskokouksen päätös: Kirkolliskokous päätti hyväksyä kirkkohallituksen esityksen 5/2024 Kirkon keskusrahaston talousarvioksi vuodeksi 2025 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosiksi 2025–2027 seuraavalla vuoden 2025 talousarviomuutoksella:

- *kärkihankkeista poistetaan Monimuotoinen kirkko (160 000 e) ja Kirkon vaikuttavuus (160 000 e) -hankkeet. Tämän jälkeen kärkihankkeiden määräraha on yhteensä 688 000 euroa.*

4. vahvistaa, että vuonna 2025 valtion Kirkon keskusrahastolle maksamasta 105 030 000 euron rahoituksesta:

- 47 101 450 euroa jaetaan seurakunnille euroa/kunnan asukas jakoperusteen mukaisesti,
- 47 101 450 euroa jaetaan seurakunnille siten, että 16 485 507 euroa jaetaan seurakuntataloutta vastaavan kunnan/kuntien vuoden aikana kuolleiden määrän 5 vuoden liukuvan keskiarvon perusteella, 16 485 507 euroa jaetaan seurakuntatalouden alueella haudattujen määrän 5 vuoden liukuvan keskiarvon perusteella, 7 065 218 euroa jaetaan seurakuntatalouden alueella olevien kulttuurihistoriallisesti arvokaiden kulttuuriperintökohteiden määrän mukaan muodostetun kulttuuriperintöindeksin perusteella (kulttuuriperintöindeksissä suojeltujen kirkkojen painoarvo on 1,0, siunauskappeleiden 0,8, kellotapulien 0,3, ja hautakappeleiden 0,1) ja 7 065 218 euroa käytetään euroa/kunnan asukas jakoperusteen mukaisesti.
- 8 259 700 euroa käytetään seurakuntien kulttuurihistoriallisesti arvokaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon siten, että seurakuntien rakennusavustuksiin kohdennetaan 7 949 700 euroa, Basis-kulttuuriperintö- ja kiinteistöhallintajärjestelmään 240 000 euroa, Petäjäveden vanhalle kirkolle 50 000 euroa, 20 000 euroa restauroinnin täydennyskoulutusohjelma yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa; ja
- 2 567 400 euroa käytetään Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön.